EGYHÁZMEGYEI KATOLIKUS ISKOLÁK FŐHATÓSÁGA
H-2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.
Postacím: H-2601 Vác, Pf. 87.
Telefon: +36 27/814-100
Web: www.ekif-vac.hu

Ikt.sz.: 2023/120/11/2024
Ügyintéző: Kovácsné Csillár Zsuzsanna
Email: csillar.zsuzsanna@ekif-vac.hu
Tárgy: Pedagógiai program fenntartói jóváhagyása
Melléklet:A Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és AMI pedagógiai programja

FENNTARTÓI HATÁROZAT

Az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága (székhely: 2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.; a továbbiakban: Fenntartó) a fenntartásában működő **Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola** (székhely: 2600 Vác, Konstantin tér 7.; OM azonosító: 037734; a továbbiakban: Intézmény) igazgatója által 2024. augusztus 29. napján jóváhagyott pedagógiai programját

jóváhagyom.

A fenntartói jóváhagyással érvényessé vált pedagógiai program nyilvánosságáról a hatályos jogszabályoknak megfelelően az Intézmény vezetése köteles gondoskodni.

INDOKOLÁS

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése alapján a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.
Megvizsgáltam az Intézmény pedagógiai programját és megállapítottam, hogy a hatályos jogszabályokban előírt kötelező tartalmi elemekkel rendelkezik, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Vác, 2024. szeptember 2.

PH.

dr. Puskás Tibor Balázs
főigazgató

Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola
OM: 037734
Házirend
2024. szeptember 1.

LEGITIMÁCIÓ

A Pedagógiai Programot a Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szülői Szervezete 2024. augusztus 29-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Vác, 2024. augusztus 29.

.....

Dr. Illés Hilda
Szülői Szervezet elnöke

A Pedagógiai Programot a Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Tantestülete 2024. augusztus 29-én tartott Tanévnyitó tantestületi értekezletén egyhangúlag elfogadta a Diákönkormányzat véleményének kikérése után.

Vác, 2024. augusztus 29.

.....

Acsainé Dávid Ágnes
főigazgató

A **Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját** a Fenntartó 2023/120/11/2024 ..... számú határozatával jóváhagyta.

Kelt: Vác ....., 2024 .....év szeptember .....hó 2 .....nap

.....

Dr. Puskás Tibor Balázs
főigazgató

Karolina Katolikus Általános Iskola,
Székesegyházi Kórusiskola
és
Alapfokú Művészeti Iskola
OM: 037734
Vác, Konstantin tér 7.

Pedagógiai Program
1.rész
NEVELÉSI PROGRAM

2024.

Hatályos: 2024. szeptember 1-jétől

„Csak feltétel nélküli szeretetben elfogadva,
a személyes példa vonzásában,
az abszolút értékeket erőterébe
helyezve növekedhet az ember "

Bosco Szent János

BEVEZETÉS 7
A pedagógiai program jogszabályi háttere 8
Alapító okirat 9
A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata 10
Az intézmény bemutatása, adatai, jellege, küldetésnyilatkozata, tevékenységi köre 11
Az intézmény bemutatása 11
Az intézmény adatai 11
Az intézmény jellege 13
Az iskola küldetésnyilatkozata 16
Gyermekképünk 17
Hagyományaink 17
Az intézmény tevékenységi köre 18
Az intézmény jövőképe 19
I. NEVELÉSI PROGRAM 20
I.1. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei 20
I.1.1.Pedagógiai alapelveink 20
I.1.2.Értékeink; Értékrendszer – Hitvallás 21
I.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai 23
I.2.2. A zeneművészet cél-, és feladatrendszere 27
I.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai 37
I.3.1. Általános iskola 37
I.3.2. Alapfokú művészeti iskola 40
I.4. Sajátos pedagógiai módszerek: témanapok, témahetek, projektoktatás 41
I.4.1. Általános iskola 41
I.4.2. Alapfokú művészeti iskola 43
I.5. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 44
I.5.1. A tanórán kívüli nevelési tevékenység az általános iskolában 45
I.5.2. Iskolán kívüli nevelési tevékenység 47
I.5.3. A tanórán kívüli nevelési tevékenység a művészeti iskolában 49
I.5.4. A művészeti iskolán kívüli nevelési tevékenység 50
I.7. Közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek 51
együttműködésével kapcsolatos feladatok 51

I.7.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok ... 52
az általános iskolában és a művészeti oktatásban ... 52
I.7.2. A tanórán kívüli iskolai foglalkozások feladatai ... 53
az általános iskolában ... 53
I.7.3. A tanórán kívüli iskolai foglalkozások feladatai ... 53
a művészeti iskolában ... 53
I.7.4. A diákok által szervezett tanórán kívüli foglalkozások ... 53
az általános iskolában ... 53

I.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai ... 54

az általános iskolában és a művészeti iskolában ... 54

Kulcskompetenciák fejlesztése ... 54
Zenei kompetenciák ... 61
Nevelési területek fejlesztése ... 63
I.8.1. A tanítás-tanulás területei ... 63
I.8.2. Fejlesztési területek – nevelési célok ... 64
I.8.3. Az erkölcsi nevelés ... 67
I.8.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés ... 68
I.8.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés ... 69
I.8.6. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése ... 70
I.8.7. A családi életre nevelés ... 70
I.8.8. A testi és lelki egészségre nevelés ... 72
I.8.9. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség ... 73
I.8.10. Fenntarthatóság, környezettudatosság ... 74
I.8.11. Pályaorientáció ... 74
I.8.12. Gazdasági és pénzügyi nevelés ... 75
I.8.13. Médiatudatosságra nevelés ... 76
I.8.14. A tanulás tanítása ... 76

I.9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... 77

I.9.1. A pedagógusok intézményi feladatai az általános iskolában ... 77
I.9.2. A pedagógusok intézményi feladatai a művészeti iskolában ... 79
I.9.3. Az osztályfőnöki munka tartalma ... 81
I.9.4. Az osztályfőnök feladatai ... 82
I.10.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek az általános iskolában ... 83
I.10.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai ... 87
tevékenységek a művészeti iskolában ... 87
I.10.4. Kiemelten tehetséges tanuló tehetségének, képességének kibontakozását ... 88
segítő tevékenység a művészeti iskolában ... 88

I.11. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai ... 90

I.12. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 92

I.13. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai ... 94

I.13.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai az általános iskolában 94
I.13.2. A tanulmányok alatti vizsgák tanszakonként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai 95
FURULYA 97
FUVOLA 99
TROMBITA 102
HÁRFA 103
GITÁR 106
ÜTŐ 107
ZONGORA 113
HEGEDŰ 114
GORDONKA 116
MAGÁNÉNEK 118
SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ 119
SZOLFÉZS 120
ZENEISMERET 122
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM 123
ZENEELMÉLET 124
EGYHÁZZENE 125
KAMARAZENE 126
ZENEKAR 126
CITERA 126
SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ -NÉPZENE 129
SZOLFÉZS -NÉPZENE 130

I.14. A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai 133

I.14.1. A felvétel és az átvétel helyi szabályai az általános iskolában 133
I.14.2. A felvétel és az átvétel helyi szabályai a kórusiskolában, ... 134
művészeti iskolában 134

I.15 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos 135

terv az általános iskolában 135

I.16. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai és az ismeretek

számonkérési rendje 135

I.16.1. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai és az ismeretek számonkérési rendje az általános iskolában 135
I.16.2. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai 138
és az ismeretek számonkérési rendje a 138
kórusiskolában, művészeti iskolában 138

I.17. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli

feladatok meghatározásának elvei és korlátai 139

I.17.1. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai az általános iskolában 139
I.17.2. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli 141

és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai a 141
kórusiskolában, művészeti iskolában 141
I.18. A magasabb évfolyamba lépés feltételei 142
I.18.1. Magasabb évfolyamba lépés feltételei az általános iskolában 142
I.18.2. Magasabb évfolyamba lépés feltételei a művészeti iskolában 143
I.19. Kórusiskolai feladatokban, szolgálatokon és művészeti, próbákon, előadásokon való részvétel részletes szabályai tanítási napokon 8:00-16:00 óra között; valamint egyházi ünnepeken 143
I.20. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 144

BEVEZETÉS

Mindenekelőtt legfőbb valláspedagógiai szándékunkat deklaráljuk.

Katolikus iskolánk elsődleges célkitűzése az, hogy diákjaink megismerjék a keresztény hit alapértékeit, szeressék embertársaikat, tartsák tiszteletben az emberi méltóságot, ragaszkodjanak a keresztény tanításhoz, Krisztuskövetőkké, érett, magabiztos fiatalokká váljanak 14 éves korukra. A ránk bízottakat 6 éves kortól minden tevékenységünkkel segítjük folyamatosan a fiatal korig a gyakorló keresztény életre.

Nem azonnali eredményeket várva tesszük ezt, hanem az egyházi hagyományos gyakorlat szerint folyamatos és kitartó „magvetéssel".

A keresztény pedagógia célja nem elsősorban az emberre s annak egyéni érdekeire irányul, s nem is egy emberi közösség tökéletesítésére fókuszál, hanem az embert, mint Isten teremtményét s a közösséget, mint Isten népét tartja szem előtt.

Keresztény pedagógiánkban természetesen fontos az ember tehetségének kibontakoztatása és megvalósítása is, gondolatainak és érzelmeinek kifejezésre juttatása, de a keresztény pedagógia nem áll meg itt, mert számára az emberi képességek fejlesztésének is magasabb célja van, ez pedig nem más, mint Isten dicsőítése s az ember életének Istenben való kiteljesítése és beteljesítése.

A bibliai szóhasználatban gyakran - több mint kétszázszor - találkozunk ezzel a kifejezéssel (paideüo) illetve útmutatással, hogy a tanítás és a nevelés középpontja nem az ember, nem a gyermek, nem is valamilyen megvalósítandó ideológia, hanem maga az Isten személye, az Istennel való személyes kapcsolat, már itt most és majd az örök életben egyaránt.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye
- A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- Egyházi Törvénykönyv
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2010. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Alapító okirat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése alapján a Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola köznevelés intézmény alapító okiratát a 961/86/20/2024. számú határozatával módosította az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága.

Hatályos 2024. szeptember 1-jétől.

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai Program módosítása a Nemzeti alaptanterv 2020 kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2010. (VI.4.) Korm. rendelet módosítsáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján történt.

- **Hatálya:** 4 évenként újra felülvizsgálandó, azaz érvényességi ideje 4 tanévre - 2020. szeptember 1. napjától 2024. augusztus 31. napjáig - szól.

- **Felülvizsgálatára** 2023. szeptember 1-jével kerül sor. A 2023-2024-es tanévben kerül bevezetésre 1-8. évfolyamon a NAT. Az általános iskola órahálóját a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletben foglaltak szerint véglegesítjük.

Az iskola 2023. szeptember 1. napjától, a 2023-24-es tanévben, nevelő és oktató munkáját e Pedagógiai program alapján az általános iskola valamennyi évfolyamán a Kormányrendeletben foglalt óraháló kerül bevezetésre.

- A Pedagógiai Program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

- A Pedagógiai Program megtalálható az iskola honlapján /www.karolinavac.hu/, a Vezetőségi irodában, valamint az iskolai könyvtárban.

Az intézmény bemutatása, adatai, jellege, küldetésnyilatkozata, tevékenységi köre

Az intézmény bemutatása

A Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Vác város központi részén, a Suszter Konstantin téren áll, az Apor Vilmos Katolikus Tanítóképző Főiskola és az Alsóvárosi Plébánia szomszédságában, a váci Nagyboldogasszony Székesegyház mellett, szinte szemben a tér túloldalán lévő 8 évfolyamos Piarista Gimnázium és Kollégiummal.

1905-ben épült, és 1906 szeptemberében indult az épületben az első tanítási év.

Alapítója gróf Csáky Károly Emmánuel, egykori váci püspök, aki magánvagyonának felhasználásával építtette az intézményt, majd édesanyjáról nevezte el azt. Az iskola vezetésével a Szent Vincés Irgalmas Nővéreket bízta meg. Ezt a tevékenységet a nővérek az 1948-as államosításig végezték.

1948 óta, a szocialista évtizedekben ének-zene tagozatos általános iskolaként működött.

Rendszerváltás után visszakerült az intézmény a Katolikus Egyház tulajdonába.

- 2012 óta működik az intézményben székesegyházi kórusiskolai osztály.
- 2015. szeptember 1-től, alapvetően a kórusiskolai osztályaink számára Alapfokú Művészeti Iskolaként is működünk, zeneművészeti ág, klasszikus zene és népzene területén.
- 2015. szeptember 1-től iskolánk hivatalos neve: Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola.
- 2019. szeptember 1-től csatlakozhatnak az alapfokú művészeti oktatáshoz az „a” osztályaink tanulói is.

Az intézmény adatai

Az intézmény neve

Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
OM: 037734

Típusa: többcélú, köznevelési intézmény
intézményegységek: általános iskola és alapfokú művészeti iskola

Székhelye: 2600 Vác, Konstantin tér 7.

Elérhetőségei

Telefon: **+36-**27-814-160

+36-27-814-163

Internetes elérhetőség: www.karolinavac.hu

e-mail: titkarsag.karolina@ekif-vac.hu

igazgato.karolina@ekif-vac.hu

A fenntartó és működtető neve: Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága

2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.

Képviseletére jogosult személy: a Váci Egyházmegye által kinevezett EKIF főigazgató

Az alapító neve: Vác Alsóvárosi Egyházközség

Címe: 2600 Vác, Konstantin tér 5.

Az alapítás kelte:1992. július 8.

Az Alapító okirat kelte: 1992. július 31.

A működés kezdete: 1992-93. tanév (1992. július 31.)

A működési engedélyt kiállító hatóság: Vác Város Polgármesteri Hivatal

Címe:2600 Vác, Március 15. tér 11.

A működési engedély kelte: 1992. július 15.

Az új működési engedély kelte:2020. február 26.

A működési engedély száma:PE-06/HAT/1098-3/2020

Az iskola működési területe: általános iskolai nevelés-oktatás

alapfokú művészetoktatás (zeneművészeti ág)

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:

Az intézmény önállóan gazdálkodó egyházi jogi személy.

Önálló bérgazdálkodási jogkörrel rendelkezik, vagyonával és költségvetésével önállóan gazdálkodik.

Éves beszámolóját és költségvetését a fenntartó hagyja jóvá.

A gazdálkodási feladatokat a gazdasági vezetője látja el.

Működésének jellege: nappali oktatás

Az engedélyezett évfolyamok száma, tanulólétszám:

- általános iskola 1-8. évfolyam – 420 fő
- alapfokú művészeti iskola 1-12. évfolyam – 350 fő

Az intézmény jellege

Intézményünk többcélú köznevelési intézmény, általános iskolai és művészeti iskolai intézményegységgel.

8 évfolyamos általános iskolai nevelést-oktatást folytatunk, 12 évfolyamos művészeti képzést kínálunk - zeneművészeti ágban - klasszikus zene és népzene területén.

Intézményünkben a keresztény nevelésnek és oktatásnak kivétel nélkül minden tantárgy tanítása egyenlő rangú eszköze.

Anyanyelvünk és valamennyi közismereti tantárgy értékeinek ismerete, és az idegen nyelvek tanulásában megszerezhető tudás, a nyelvoktatás a zenei oktatással és neveléssel karöltve az Egyházban kezdettől fogva mindig hangsúlyt kapott és folyamatos gyakorlat volt mindig is. Ennek konkrét célja volt és van jelen korunkban iskolánkban is.

Tudatában vagyunk annak, hogy a szavak kimondása és megértése, a nyelvtudás és annak oktatása a kommunikáció terén önmagában is nagy érték, mégis csupán eszköz ez is a kezünkben, mint ahogy a sport, vagy bármely más szakterület, hogy általa Isten szándéka szerint fejlesszük a ránk bízott gyermekek testi és szellemi képességét a lelki életével egyaránt. Nagyra értékeljük önmagában is az idegen nyelvi kommunikációt, mint önálló értéket. Katolikus iskolánkban azonban ennek tanítását is áthatja ugyanaz a lelkület, szemléletmód és célkitűzés, ami az elmúlt évezredek keresztény tanárait.

Célunk, hogy érezzék meg diákjaink mindig és mindenben, hogy az Isten jelenlétéről, szeretetéről és a Vele való személyes kapcsolatról nem csak a nyelvünk beszél, de erről szól az egész életünk.

Iskolánk legfőbb gazdagságát elkötelezett Pedagógusaink, Munkatársaink, a Szülők és Diákjaink közössége jelenti!

Általános iskolánkban évfolyamonként 2 párhuzamos osztályban tanítunk, „a" és „z" osztályokban.

A keresztény nevelésnek és oktatásnak, kivétel nélkül minden tantárgy tanítása egyenlő rangú eszköze.
A nyelvtanítás, a magyar és idegen nyelvek tanulására való előkészítés és az egyre magasabb szintű nyelvoktatás a zenei oktatással és neveléssel karöltve az egyházban kezdettől fogva mindig hangsúlyt kapott és folyamatos gyakorlat volt mindig. Ennek konkrét célja volt és van ma is iskolánkban is.
Tudatában vagyunk annak, hogy a szó kimondása és megérése, a nyelvtudás és annak oktatása a kommunikáció terén önmagában is nagy érték, mégis csupán eszköz ez is a kezünkben, mint ahogy bármely más szakterület, hogy általa Isten szándéka szerint fejlesszük a gyermekek szellemi képességét és főként a lelki életét egyaránt.
Kezdettől fogva hangsúlyozzuk ezért a szó, a nyelv, a nyelvoktatás értékét és fontosságát, közben pedig a nyelvi órákon is minél többet igyekszünk tudatosan Isten jelenlétében lenni és élni. Általános iskolánk **„a" osztályaiban** az első évtől heti 1 órában tanulnak idegen nyelvet (angol/német), majd a 4. évfolyamtól NAT óraterv szerint folytatódik a nyelvoktatás, kislétszámú, bontott csoportban.

A kisgyermek ezt először megérzi, a továbbiakban pedig intellektusának fejlődése során egyre jobban tudatosul is számára.
Nagyra értékeljük önmagában is az idegen nyelvi kommunikációt, mint önálló értéket. Katolikus iskolánkban azonban ennek tanítását is áthatja ugyanaz a lelkület, szemléletmód és célkitűzés, ami az elmúlt évezredek keresztény tanárait:

Érezzék meg diákjaink mindig és mindenben, így a tanórákon is, hogy az Isten jelenlétéről, szeretetéről és a Vele való kommunikációról és kapcsolatról nem csak a nyelvünk beszél, de erről szól az egész életünk.

Székesegyházi Kórusiskola

Kezdettől fogva „Éneklő Egyház" vagyunk. Az Úrjézus éneke példaként áll előttünk, aki a szentírás szerint az utolsó vacsorán énekelte a zsoltárokat, azt követően pedig az Olajfák hegyére is énekszóval vonult ki tanítványaival együtt.
Az apostoli igehirdetés mellett az ősegyház liturgikus élete pedig kezdettől fogva énekszóval történt és történik mindmáig.
A liturgiát mintegy 1500 éven át nem csak keleten, de nyugaton is az elejétől a végéig énekelve végezték, de az elmúlt 600 év során is kiemelt szerepük és feladatuk van a püspökségek mellett működő székesegyházi ének és kórusiskoláknak.

A Váci Székesegyházi Kórusiskolát dr. Beer Miklós megyéspüspök alapította, melynek énekkarai a váci katedrálisban működnek és rendszeres liturgikus egyházzenei szolgálatot végeznek, valamint hangversenyeket adnak.
A hangversenyek színhelye jelenleg és a jövőben is elsősorban a székesegyház szentélye és zenekarzata, Vác templomai, zenei meghívásaink egyéb helyszínei hazánkban és külföldön egyaránt.
Általános iskolánk Székesegyházi Kórusiskola is. A Karolina Katolikus Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola felmenő rendszerben működteti egyházzenei osztályait - a **„z" osztályokat** - amelyek ötvözetei a kodályi hagyományokon alapuló zenetagozatnak és a katedrálisi énekiskolának (schola cantorum).
A mi iskolánk 1950 óta az első székesegyházi kórusiskola hazánkban, melyben az egyházi rendelkezéseknek megfelelően (Ld. II. Vat. Zsinat Sacrosanctum Concilio) magas szintű ének és karének oktatás folyik, kifejezetten a liturgikus szolgálat céljából.
A székesegyház épülete és az iskolaépület egyetlen oktatási és működési egység a Székesegyházi Kórusiskola számára.
A Székesegyházi Kórusiskola működtetésének alapvető liturgikus célja, mindegyik énekkarának pedig elsődleges feladata a Székesegyház Szent Cecília Kórusával együttműködni, a katedrális zenei szolgálatában rendszeresen részt venni.

Az **Alapfokú Művészeti Iskola** a hangszeroktatást szolgálja. Működése által minden kórusiskolás gyermek a hangszertanulás közben elsajátítja a kottaolvasást. Ez teszi lehetővé számukra a magas szintű kóruséneklést, a kórusiskolai szakmai szintet, a székesegyházi hangverseny és szentmiseszolgálatokat egyaránt. Az AMI feladata kiemelten a hangszeres oktatás által a kottaolvasás, valamint a kóruséneklés segítése és támogatása és a székesegyház zenei szolgálatában való tevékeny részvétel.

Az Alapfokú Művészeti Iskola lehetőséget biztosít a „Karolinás" idegennyelvi kommunikációs osztályaiba járó gyermekek számára is a hangszertanulásra.

Az iskola küldetésnyilatkozata

Jézus örömhírt hozott. Isten a Szeretet. Boldogságra kaptunk meghívást és az örök életre. Törekszünk megélni ezt és másokkal is megosztani örömünket.
Aki szeretetben él, Istenben él és Isten őbenne (1Jn. 4.16). Az Úrjézus ezáltal van személyesen és valóságosan jelen a tetteinkben, az életünkben.
Jézus missziós parancsa így hangzik: Menjetek el az egész világra és hirdessétek az Evangéliumot minden népnek (Mk. 16.15)! Ezt az örömhírt hirdetjük tehát életünkkel és működésünkkel.
A kereszténység nem egy filozófiai elméleti véleményalkotás vagy egy elvi úgynevezett „világnézet", hanem egy nagyszerű életforma. Személyes szeretetkapcsolat Istennel és egymással, mert iskolánk sajátos arculatát az itt dolgozó munkatársak és nevelő-oktató munkát végző pedagógusok formálják, akik elfogadták, támogatják a katolikus iskola hagyományainak, szellemiségének megfelelő nevelési, oktatási normákat.
A legfontosabb feladatunk és törekvésünk tehát mindnyájunknak az, akik ennek az iskolának életében részt veszünk, hogy az élet minden területén, így az iskolában is saját életpéldánkkal, életformánkkal neveljünk, segítsük egymást és a ránk bízottakat a keresztény életre.
Kórusainkban és kamarazenekarunkban való éneklés és zenélés által gyermekeink nem csupán jelenlévő szemlélőként, hanem aktívan és tevékenyen vesznek részt a szertartásokon.

A Székesegyházi Kórusiskola küldetése a teljes ember nevelése, amelynek szerves része a hitéleti nevelés. Ennek megvalósulása a liturgikus énekesi szolgálatban teljesedik ki. A tanévet így erősen átitatja az egyházi év liturgikus körforgása, annak ünnepeivel.

A fenntartónk által kiadott Alapító Okirat szerint alapfeladatunk a hozzánk beiratkozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének a megalapozása és a keresztény életre nevelése.

Az iskolánkba beiskolázott gyermekek családjai szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól jelentős mértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik. Legfőbb pedagógiai alapelvünk, hogy tanórán és azon kívül igyekszünk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását. Ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését.

Gyermekképünk

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka.
Nevelési felfogásunk szerint olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akik érzelmileg gazdagok, boldogok, saját egészségüket értéknek tekintők, a teremtett világhoz, környezetükhöz kötődők, abban jól tájékozódók, szépre, jóra, igazra fogékonyak. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően önállóak. Az Isten, a haza és az embertárs önzetlen szeretete és szolgálata pedig a legfőbb és legelső az életükben.

Hagyományaink

Intézményünk személyi, tárgyi feltételei hatékony vezetéssel, a tantestület lelkiismeretes munkájával, eredményes gazdálkodással megfelelő alapot biztosít a Pedagógiai Programunkban kitűzött nevelési-oktatási céljaink megvalósításához.

<u>Nagyobb ünnepeink a tanévben, amelyeken a Kórusiskola kórusai is énekelnek:</u>

- Veni Sancte,
- Szent Cecília ünnepe,
- Karácsony, (ill. az ehhez kapcsolódó ünnepi időszak: az advent)

- Húsvét (ill. az ehhez kapcsolódó ünnepi időszak: a nagyböjt),
- Úrnapja,
- Te Deum,
- koncertek, versenyek, szentmisék
- Karolina-nap
- valamint a Karolina Gála, mint az egész intézmény művészeti bemutatója.

Az intézmény tevékenységi köre

ÁLTALÁNOS ISKOLA

- 8 osztályos általános iskola, általában 2 párhuzamos osztállyal
  heti 5 napos munkarend szerint folyik az oktatás: 7:45-től 16 óráig

- „a” osztályok: idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése,
  - 1.2.3. évfolyamon heti 1 nyelvóra, 1 szakköri óra lehetőségével
  - 4. évfolyamon heti 3 nyelvóra,
  - 5. évfolyamtól emelt színtű nyelvoktatás heti 4 órában, (angol/német)
- „z” osztályok: zenei nevelés, kórusiskolai osztály
  - 4. évfolyamtól heti 3 nyelvóra (angol/német)
  - köznevelés tantárgyai és AMI tantárgyai a hangszeres zene kivételével egy órarendbe illesztve, tehát nem válnak szét délelőtti és délutáni tanórákra

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Alapfokú művészetoktatás ezen belül az alábbi művészeti ág oktatása: Zeneművészet

- 12 (2+6+4) évfolyamos alapfokú zeneművészeti képzés
- az iskola tanulói részére, kórusiskolásoknak alapértelmezett,
  „a” osztályos tanulók számára választható;
  8. osztályt végzett tanulóink számára a folyamatos képzés biztosított

Az intézmény jövőképe

- Idegen nyelvi kommunikációt előkészítő osztályaink számára olyan szintű oktatás megvalósítása, amely 8. évfolyam végére lehetővé teszi tanulóink számára az alapfokú nyelvvizsga letételét. Pályázati lehetőségek kihasználásával anyanyelvi tanárok bevonása a képzésbe, valamint külföldi tanulmányutak megvalósítása.
- Az intézmény bővítése, felújítása után a székesegyházi kórusikolai oktatás, valamint a mindennapos éneklés területén szerzett tapasztalataink megosztása bemutató órák, továbbképzések, konferenciák, fesztiválok, egyéb művészeti bemutatók szervezésével mind a váci egyházmegyében, mind akár országos szinten is. Továbbképzési központként való működés megvalósítása.
- Az 1955 óta működő székesegyházi Szent Cecília kórus utánpótlásának nevelése mint hitéleti, mint művészeti szempontból.
- Az idegen nyelvi kommunikációt előkészítő osztályaink tanulói részére is jelentős számban biztosítani a hangszeres zene, valamint az éneklés tanulásának lehetőségét.
- Kamarazenélés kibővítése minden hangszer tekintetében.

I. NEVELÉSI PROGRAM

I.1. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

I.1.1.Pedagógiai alapelveink

Pedagógiai alapelvként valljuk: a sokoldalú személyiségfejlesztés, a komplexitás, a nyitottság, a tolerancia és a közösségformálás elvét.

A fejlesztés kiemelt területei:

A test és a lélek harmonikus fejlesztése, a szocializáció folyamatainak elősegítése, nemzeti azonosságtudat fejlesztése, hagyományaink ápolása, valamint kiemelten a hitélet erősítése.

Célunk:

A közösségek összekovácsolása, a gyerekek felkészítése az egész életen át tartó tanulásra, a felnőtt élet sikeressége, a boldog élet kialakítása, megtartása szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése, a különböző érdeklődésű, eltérő képességű gyermekek együtt nevelése, oktatása.

Legfőbb cél a teljes ember nevelése, a teljes személyiség kibontakoztatása, ahol a műveltségi területek különböző módon, de egymást tisztelve, kiegészítve, erősítve, harmóniában összefogva szolgálják a növekedést.

A hitéleti nevelés – a gyermekek liturgiába való bevonása által – énekesi-zenei szolgálatokon keresztül.

A célok eléréséhez kapcsolódó általános pedagógusi feladatok:

- 1906 óta fennálló, a Szent Vincés Irgalmas Nővérek által megalapított hagyományok méltó őrzése és továbbadása, megújítása a mai kor szellemének megfelelően.
- Don Bosco és Joseph Kentenich tanításainak minél mélyebb megismerése, alkalmazása.
- A zenei nevelés erősítése hangsúlyozottan kórusiskolai osztályaink tanulóinak életében, de az egész iskolára vonatkozóan is.
- A folyamatos hitéleti nevelés a gyermekek liturgiába való bevonása, személyes példaadás, ministránsi szolgálatok, lelki napok, napindító elmélkedések által, valamint énekesi-zenei szolgálatokon keresztül

I.1.2.Értékeink; Értékrendszer – Hitvallás

Iskolánk arra törekszik, hogy az egyetemes emberi kinccsé vált keresztény értékeket sajátíttassa el tanulóival, de elsősorban, hogy segítsük őket a Krisztussal való személyes kapcsolatra.

Hitvallásunk lényege, hogy tanítványainkat fogékonnyá tegyük az Evangélium üzenete számára, a krisztusi életre neveljük őket, és hogy létezésünk célját és értelmét tudatosítani tudjuk bennük: a szentháromságos Istennel egyesült, már most a földi életben megkezdődött, a halálunk után kiteljesedő boldog örök életet.

Értékrendszerünk az Evangélium értékrendjét követve Krisztocentrikus, vagyis a Krisztussal való személyes mély szeretetkapcsolat áll életünk középpontjában. Minden emberben Őt tiszteljük és szolgáljuk. Az Istennel való kapcsolat következménye és gyümölcse pedig az erkölcsösség, a becsületesség és jellemesség. Alapvető szándékunk és célkitűzésünk mégsem az, hogy csupán jobb embereket és művelt tájékozott személyiségeket neveljünk, hanem az, hogy a ránk bízottak életük végén elnyerjék az üdvösséget, vagyis a boldog örök életet. Ezért működik minden egyházi iskola, - másfél évezred óta a Schola Cantorum is melyet ma énekiskolának vagy kórusiskolának nevezünk, - mert ez az Evangélium értékrendje, vagyis Isten szándéka és üzenete és akarata.
Nevelési tevékenységünkben elsősorban az Istennel való személyes kapcsolat elmélyítése, az isteni erényekre, vagyis a hitre, reményre és szeretetre való nevelés, ezután pedig az emberi kultúra általános alapértékei /igazság, jóság, szépség, szentség/ döntő jelentőségűek. Munkánkban az vezérel, hogy a fontosnak tartott általános emberi értékeket keresztény tartalommal töltsük meg, ne csupán információkat adjunk ezekről, hanem saját életpéldánk által neveltjeink életében meghatározóvá tegyük.

Ezek az értékek a következők:

- Az Isten és embertárs szeretete.
- Az élet védelme. A természet és a közvetlen környezet óvó- gondoskodó szeretete.
- Az emberi szabadságjogok tisztelete (a felelős szabadságé és nem a szabadosságé).
- A szeretet és az összetartozás értéke (önzetlenség, áldozatkészség, segítőkészség).
- A közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek. (Egyéni és közösségi érdek összhangja, harmónia, biztonságérzet, becsületesség, őszinteség, igazság és igazságosság).

- Az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése (az önismeret, az önfegyelem az önértékelés összhangja az önnevelés képességének kialakítása érdekében, a helyes ítélőképesség és dönteni tudás, kitartás, állhatatosság, a kötelesség- és felelősségtudat).
- A tolerancia erénye (türelem, megértés, az emberi méltóság és a „más"-ság tisztelete).
- A helyes magyarságtudat etikai értékének elfogadtatása.

Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyermekek hiteles személyiségekkel találkozzanak az iskolában.
Ezért tudatosan vállaljuk nevelőmunkánkban a **példaadás** alapvető és meghatározó szerepét.
Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképpen nevelő és nevelt egyaránt növekedjék emberségében és hitében.
Keresztény nevelésünk lényege abban áll, hogy szívélyes, baráti kapcsolatot kialakítva tanítványainkkal, elvezessük őket a Krisztussal való egyéni, személyes, mély, lelki és szeretet kapcsolatra, e mellett pedig a hitvalló krisztusi életre, miközben a fiatalokkal való kapcsolatunkban bennünket is a Jézus Krisztussal való személyes egységre való törekvésünk, vezet.
Kibontakoztatni emberi értékeket csak mások által lehet, a keresztény értékeket megélni pedig csak annak fényében tudjuk, hogy a reánk bízottakat segítjük növekedni „istengyermekségük" tudatában.

Gondoskodó-segítő nevelésünket három sarkalatos pont határozza meg:

- gyöngédséggel, érzelemmel teli **szív**
- megfontolt, okos **intelligencia**
- szilárdan megalapozott **hit**.

A szív, az intelligencia és a hit hármassága az, amely az ember egész életére kihat. Nekünk nevelőknek arra kell törekednünk, hogy felfedezzük, hol találkozik az evangéliumi üzenet emberi kérdésekkel, törekvésekkel.
Ezért a keresztény pedagógia sohasem lehet pusztán az ismeretek átadása, hanem együttműködve a kegyelemmel, az Istennel való személyes kapcsolat kialakítása és ápolása.

Hitvallásunkban nagy jelentőséget tulajdonítunk az egyszerű és természetes életmódnak. A családias, vidám légkörnek, mely összetartja az iskolát, időst és fiatalt, nevelőt és neveltet egyaránt.

Ezért olyan **befogadó közösséggé** szeretnénk válni, ahol nem elsősorban mi pedagógusok, hanem maga Jézus áll a középpontban, aki meghívott minket a keresztény életre.

Iskolánknak, mint keresztény iskolának természetesen feladata a Katolikus Egyház megismertetése, az egyházi év tanítványainkkal való átélése, az Egyházhoz való tartozás erősítése, a keresztény élettel járó megnyilvánulási formák elsajátíttatása, a szentségekhez való járulás gyakorlatának elsajátíttatása és elmélyítése.

Azon szülők és gyermekek iskolája kívánunk tehát lenni, akik az Istennel való személyes kapcsolatot és a keresztény értékrendszert tartják elsődlegesnek életükben, s akik a fenti célkitűzésekkel azonosulni tudnak.

I.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

Iskolánk cél- és feladatrendszerét a **NAT2020 Kerettantervek**, a **II. Vatikáni Zsinat** és a **Katolikus Nevelés Kongregációjának** keresztény neveléssel kapcsolatos alapelvei határozzák meg.

Mindhárom dokumentum fő célként az egyetemes emberi kultúra és a magyar nemzeti értékek kimunkálását tűzi ki és alapvetően gyermekközpontú pedagógiát fogalmaz meg.

Fő céljaink és alapvető feladataink iskolánk Alapító Határozatában és Hitvallásunkban is megfogalmazódnak.

Ezek szerint iskolánk alapfeladata a társadalmi együttéléshez, önműveléshez, munkavégzéshez, a harmonikus testi és lelki fejlődéshez, valamint a továbbtanuláshoz szükséges alapvető képességek kialakítása, az általános műveltség és a tudományos szemlélet megalapozása, valamint a keresztény hit és a közösségi élet alapvető normáinak elsajátíttatása, a keresztény élethez szükséges értékrend megismertetése és gyakoroltatása, a teljes ember formálása a Katolikus Egyház tanításának megfelelően.

Nevelési célunk az, hogy a ránk bízottak megszeressék személyesen Krisztust, a krisztusi életformát, velünk együtt szeretetközösségben éljenek egymással.

Főként saját életünk példájával, értékrendünkkel, magaviseletünkkel, szavainkkal és tetteinkkel nevelünk.

Ha minden tanár életében valóságosan jelen van Krisztus, ezáltal megnyilvánul a jóság, a gyermekek megismerik és megszeretik Őt. Ezért mi magunk szentségi életet élünk, olvassuk és megéljük, tettekre váltjuk a Szentírás tanítását és tudatosan gyakoroljuk jótetteink által a szeretetet.

Nem egyszerűen a társadalomban való érvényesüléshez adunk tehát muníciót tanítványainknak, hanem elsősorban Isten közöttünk lévő országának megéléséhez, az „egy test közösségének" létrehozásához adunk példát, segítséget, tudást és indítást számukra.

Nevelési célunk megvalósítása során figyelmünk az egész emberre irányul. Nevelési törekvésünk lényege, hogy felfedeztessük Isten üzenetének és az emberi igyekezet találkozási pontjait. Ennek során nem ráerőltetni akarjuk a hitet a gyerekekre, hanem nagy szeretettel és életünk példájával is törekszünk felajánlani egy ép, egészséges és értékes keresztény emberi életet, melyben mindenhol és mindvégig nélkülözhetetlen lesz a hit és az Istennel való személyes kapcsolat.

Nevelési tevékenységünk Isten után, során a családokkal való legteljesebb együttműködésre törekszünk. A gyermekeket Isten után először is a szülők, a nagyszülők és a testvéreik megbecsülésére, szeretetére neveljük. Nevelési programunkban továbbá fontos szerepet kap a hazafias nevelés, a szülőföld megismerése, magyar nemzeti kultúránk ápolása, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, Isten és a haza szeretete.

Természetesen ez a küldetés mindenekelőtt a szülők elsődleges feladata.

A családban a hittan tanítás és keresztény életre való nevelés az iskolai oktatás, a lelkipásztorok, hitoktatók és tanárok munkája mellett alapvetően igényli tehát a szülők aktív részvételét is.

A hitoktatás akkor lesz igazán eredményes, ha a gyermek hitre nevelésében a szülők is részt vesznek az egyházi iskola mellett.

Ebben segít nekik egyházi intézményünk, a liturgikus élet, a tanítás, hitoktatás igehirdetés, egyházzenei nevelés és minden iskolán belüli kisközösségünk által.

A „hitoktatás"- ban, mely az órarendbe van illesztve, szisztematikusan átadjuk ugyan a biblikus, erkölcsteológiai, dogmatikai és fundamentális teológiai ismereteket, ezeken az órákon is azonban legfőbb nevelési célunkat igyekszünk megélni és megvalósítani.

A hitet tehát nem „oktatjuk”. Átadjuk a hozzá szükséges információkat is, a hitre azonban tudatosan inkább nevelünk, főként azáltal, hogy következetességgel tudatosítjuk a gyermekek számára, hogy Isten jelen van köztünk. A szeretet és az imádság örömét megéreztetjük velük a szentmiséken, az órákon és a külön foglalkozásokon egyaránt.

Az imádságnak nem elsősorban a verbális „anyagára”, szövegimák minél nagyobb mennyiségű „felmondására”, hanem az imádság légkörére, személyességére, az Istennel való kapcsolat lelki élményére helyezzük a hangsúlyt.

Az egyházi iskolák melletti szülői döntések során az egyik leggyakrabban hangoztatott érv a keresztény erkölcsi nevelés értékessége, amelynek eredményeképpen „itt biztosan nem kerül rossz társaságba a gyerek”.

Az erkölcsös életre való nevelést már az antik görög gyakorlat is célul tűzte ki, de ott is éppoly esélyes volt a sikerre vagy a kudarcra, mint ahogy ma is, egy mostani keresztény iskola esetében.

Az Isten által kinyilatkoztatott magasabb szintű erkölcsi értékrend a földi életet nagy biztonsággal irányítja és szabályozza és az embert boldoggá teszi.

Ennek a nevelésnek tehát ez az egyik gyümölcse, de nem ez az elsődleges célja.

Az elsődleges célkitűzésünk az, hogy az általunk kapcsolatban lévő gyermekek megismerjék és megszeressék az Istent, ezáltal üdvözüljenek, elnyerjék az örök életet.

Nem azért veszünk tehát részt az egyházi iskola missziós tevékenységében, hogy jobb embereket neveljünk, /ez még csak humanizmus/ ezzel nem elégszünk meg, hanem, hogy az örök életre vezessük a ránk bízottakat, a gyermekeket és általuk szüleiket is egyaránt.

A szülőkkel való kapcsolattartásra, értékrendjük és lelki életük alakítására a szülői értekezleteken túl jól bevált alkalmaink a velük való egyéb megbeszélések, kirándulások vagy más egyéb programok előtt, melyeket a közvetlen emberi kapcsolatteremtés szándékával tudatosan nem nevezünk szülői értekezletnek. Ezeken is van alkalmunk velük rendszeresen kommunikálni és őket is alakítani, miközben a programok témáján túl a gyermekeik keresztény éltre való neveléséről beszélgetünk.

Örvendetes és megtiszteltetés számunkra Isten részéről, hogy ennek örömében, ezzel a küldetéssel és feladattal élhetünk és dolgozhatunk másokért.

Oktatási programunk is a kiemelt célok megvalósításának a szolgálatában áll.

A képességek megfelelő irányú kibontakoztatása érdekében idegen nyelvi kommunikációt előkészítő és kórusiskolai első osztályokat indítunk.

Oktatási célunk (Az oktatás eszköz)

Az oktatás, az egyház kezdete óta az apostolok és egyházatyák, különböző régiókban a negyedik, ötödik, hatodik század óta pedig mindmáig működő intézményeink, iskoláink is jól bevált folyamatos gyakorlata szerint csupán eszköz, bármennyire fontos is az.

A nyelvi és egyházzenei oktatásunk is tehát nagy tudatossággal és következetességgel a keresztény életre való nevelés eszköze.

Oktatási célunk szoros értelemben az, hogy a legmagasabb színvonalon adjuk át a nyelvoktatásban, minden tudományágban, a sportban, a zenetudományban és zeneművészetben való ismereteinket.

Ezt azonban mindig a nevelés folyamatosan és állandóan megvalósuló szándékával, gyakorlati törekvésével tesszük minden órán és más alkalmakkor is.

A Szent Vincés Irgalmas Nővérek által működtetett, 1950-ben államosított, majd pedig a rendszerváltozás óta újra egyházi intézménnyé lett Karolina iskolánkat tudatos törekvéssel, nagy türelemmel, szeretettel és örömmel nagyszerű missiós lehetőségként és pasztorációs területként kezeljük.

A Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola azonban ma már nem csupán egy missziós terület, hiszen nem csak a magvetés, vagyis a misszió, hanem a keresztény közösség, illetve az ezen belüli kisközösségeink kialakítása és működtetése is folyamatos, amelynek lényege, hogy Krisztus személyesen jelen van bennük és általuk az életünkben.

1.2.1. Az általános iskola alaptevékenysége

- általános iskolai oktatás, nappali oktatás munkarendje szerint,
- napközis/tanulószobai foglalkozás.

Az idegen nyelvek oktatását az első évfolyamon kezdjük el az idegennyelvi kommunikációt előkészítő „A” jelű osztályainkban, kórusiskolai, „Z” jelű osztályainkban pedig 4. évfolyamon. Diákjaink részt vesznek a város, a megye, az egyházmegye, a KAPI által szervezett, valamint egyéb országos versenyeken is.

A fő célokból és alapvető feladatokból eredő konkrét célkitűzéseink a következők:

- Az egyetemes emberi és a keresztény értékek közvetítése. A teljes személyiség fejlesztése.
- A kulcskompetenciák fejlesztése
- A közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek megvalósítása.
- A társadalmi elvárásoknak és a tudományos igényeknek megfelelő korszerű ismeretek nyújtása.
- A továbbtanuláshoz szükséges általános műveltség alapjainak szilárd lerakása.
- A képességek szabad kibontakoztatása, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás eszközeivel.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.
- A tanórán kívüli szabadidő hasznos eltöltésének szervezett és tudatos irányítása.
- Az egészséges életre való felkészítés.
- Az egyéni tanulás módszereinek elsajátítása.
- Az emberek közötti érintkezés a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítása.
- Nemzeti kultúránk és történelmünk kiemelkedő személyiségeinek, hagyományainak megismerése, megbecsülése.
- Zenei képzéssel egyensúlyt teremteni az értelmi-érzelmi intelligencia fejlesztésében

A fenti célkitűzések megvalósításához a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

I.2.2. A zeneművészet cél-, és feladatrendszere

A krisztusi életre való nevelés eszközeként a család és az iskola mellett, az egyházban minket érintően a legfontosabb terület is adva van számunkra:

A Liturgikus nevelés

A templomban a szentmisén és a zsolozsmán való tevékeny részvétel.

A liturgiaközpontú oktatás, illetve az órarendben szereplő az ún. „liturgikus hittan” az énekek élő és gyakorlati használata által kilép az iskolai keretek közül és belép a templomba, mivel a tananyag jelentős részét a diák folyamatosan használja, imádkozva énekli.

A szentmise és a zsolozsma énekei memorizálódnak és az életkori sajátosságok fölé emelkedve elfelejthetetlenül rögzülnek. Tanulóink életük végéig birtokolják az Isten szavának és a liturgikus költészetnek maradandó gazdagságát.

Ez olyan mélységet jelent, hogy ezek mellett szinte nem szükséges „átmeneti jellegű" gyerekimákat tanítani. A saját életkorának megfelelő szinten már az alsó tagozatos gyermek is felfogja egy részét ezeknek az énekszövegeknek, érzékeli a dallamoknak az érzelmek segítségével a lélekre gyakorolt hatását és élményét. Tovább érlelődve pedig az évek során, a legértékesebb imádságok, zsoltárok és könyörgések, miseénekek, gregorián himnuszok arányai, felépítése, gondolatvilága lesz a minta esztétikai érzékében, imaéletében és lelki fejlődésében egyaránt. Így fokozatosan és törés nélkül érik felnőtt keresztény emberré és folyamatosan épül fel emberi művészi és lelki személyisége.

A Váci Püspökség által alapított Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola a kórusosztályok tanulóinak zeneművészeti képzését együttesen hivatott szolgálni, számukra az Alapfokú Művészeti Iskolába (továbbiakban AMI) való beiratkozás alapértelmezett.

Az alafokú művészetoktatás célja:

Kodály Zoltán, a „Ki a jó zenész" című előadásában így ad útmutatást:

„Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.

Az igazi művészet az emberiség emelkedésének egyik leghatalmasabb eszköze, s aki azt minél több embernek hozzáférhetővé teszi, az emberiség jótevője!"

"A jó zenész kellékeit négy pontban foglalhatjuk össze:

1. kiművelt hallás, 2. kiművelt értelem, 3. kiművelt szív, 4. kiművelt kéz.

Mind a négynek párhuzamosan kell fejlődnie, állandó egyensúlyban.

Mihelyt egyik elmarad vagy előreszalad, baj van. ...

Az első két pontra a szolfézs és a vele kapcsolt, összefonódott összhangzattan és formatan tanít.

Szükséges kiegészítés a mennél sokoldalúbb gyakorlati zenei tevékenység.

Kamarazene, karéneklés nélkül pedig senkiből sem lesz jó zenész."

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

Az alapfokú művészeti iskola a zeneművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az követelmény és tantervi program a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapdokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja. 4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Kodály Zoltán szándékának megfelelően a test, szellem és lélek, vagyis az ember teljes személyiségének alakítása.

Művészetoktatási tevékenységünk célja mindazoknak a művészeti, intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Feladatok mindezek érdekében:

- a művészeti iskolába lépő gyermekben alakítsa ki, óvja és fejlessze a tevékenység, a megismerés, a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- tegye fogékonnyá a tanulót a választott művészeti terület értékei iránt;
- az iskola nyújtson motivációt és adjon teret a növendék művészeti tevékenységéhez;
- az iskola segítse a növendékek speciális képességeinek fejlődését;
- a művészeti iskola gazdag tevékenységrepertoárja fejlessze a növendékek speciális művészi képességeit;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, különböző képességű, motivációjú, művészi teljesítményű gyermekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- magas színvonalú és sokrétű művészeti tevékenységgel fejlessze a tanulók alkotó készségét és kreativitását;
- tudatosítsa a növendékben a művészi értékeket, erősítse meg az alkotó magatartási mintákat, pozitív szokásokat, és jellemét formálva szolgálja az akarati tulajdonságokat;
- segítse növendékeit abban a folyamatban, amelyben művelt, szabad és gazdag személyiséggé, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a kitartó művészi tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati, a nyelvi-kommunikációs, az esztétikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;

- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a művészeti tevékenység középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a fiatalok szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudásukat önmaguk és mások számára hasznosítani tudják;
- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- segítsük őket abban, hogy minden növendék kialakíthassa az önfejlesztő stratégiáját, legyen perspektivikus jövőképe;
- A művészeti neveléssel az iskola megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, illetve gazdagítja esztétikai értékeit. Az esztétikai nevelés végső célja, hogy az itt tanuló növendékek élményeiket kreatív cselekvésben fejezzék ki: az iskolában tanultak szerint.
- A művészeti nevelés a befogadói tapasztalatok által járul hozzá az akarati, az alkotó–alakító cselekvőképesség kialakításához és fejlesztéséhez, így az iskola nevelési célja mindezek megvalósítása.
- Az iskola oktatásának – bár aligha választható szét a nevelés és az oktatás – célja az, hogy a tanulók elsajátítsák mindazokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül a művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják.
- Az iskola által választott és ajánlott szabadon választható tantárgyak a helyi igények és célok figyelembe vételével kerültek a programba. Olyan szabadon választott tantárgyakat ajánlunk, amelyeknek programjait a művelődési miniszter központilag adja ki. A tananyagot eszköznek tartjuk a tanulók értelmi, érzelmi és kifejező képességeinek fejlesztéseiben az életkori fejlődéséhez igazítva.
- Különösen fontos célnak tartjuk a régió keresztény művészeti hagyományait megismertetni.
- A tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.

  Az iskola és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a művészeti iskolák közötti kapcsolatok ápolásában.

- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A pedagógusok fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A művészeti iskola feladata

A zene megszerettetése, a zenei kifejezőeszközök megismertetése révén olyan motivációk kialakítása, melyek lehetővé teszik a tanulók aktív részvételét a zenei kommunikációban.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van.
Művészeti iskolánk feladata, hogy a kórusiskolás diákok számára a zenei nevelést teljessé tegye. Kórusban való éneklés mellett minden kórista diák tanuljon hangszeren is játszani és tanulja meg a zenei írás-olvasás alapjait. Így válik teljessé a zenei képzés és így tudjuk biztosítani a liturgikus szolgálatokon a megfelelő, magas színvonalú zenei szolgálatot Isten és embertársaink örömére.

Tanszakok:

A 2011-12. tanévtől belépő növendékek a következő tanszakok tantárgyai közül választhatnak a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet szerint

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola
Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita
Akkordikus tanszak tantárgyai: hárfa, gitár, ütő,
Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora, orgona
Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, gordonka
Vokális tanszak tantárgya: magánének,
Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, egyházzene
Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus
Népzene: citera

A **klasszikus hangszereken** tanuló kóristák tudásuknak, felkészültségüknek megfelelően részt vehetnek és részt vesznek alkalmanként a fenti liturgikus szolgálatokon és koncerteken, mint hangszeres szólisták, vagy kamaramuzsikusok, zenekari zenészek is.

A **népi hangszereken** tanuló kóristák az egyházi ünnepekhez, ünnepkörökhöz kapcsolódó népszokások zenei kíséretében, előadásában teljesíthetik ki tudásukat, valamint a szervezett koncertek keretében is bemutatkozhatnak.

A zeneoktatás általános feladatai és fejlesztési követelményei:

- A zenei műveltség megalapozása;
- Az egyházzene megismerése és gyakorlása;
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása;
- A zenei műszavak, kifejezések és jelentésük megismertetése;
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, a dinamika és
- hangszín, zenei memória és fantázia, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása);
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és fejlesztése;
- Az alkotó magatartás, az improvizációs készség és képesség, a kreativitás kialakítása;
- A harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése;
- A főbb zenei stílusoknak, a zeneirodalom nagy korszakainak, a zenetörténet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése;
- A magyar népénekek, a gregorián dallamkincs ismerete és gyakorlata;
- A magyar népzene (népdalkincs és hangszeres népzene) minél átfogóbb ismerete;
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése;
- A kortárs zene értő befogadására nevelés;
- A tanulók zenei ízlésének formálása: érték-orientált ismeret-átadás;
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása;
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés;
- Tehetséggondozás: zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra;
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése;
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése;

- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, részvétel a zenei életben;

A Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskolában a következő (énekkarok) együttesek működnek:

Kicsinyek Kórusa (első és második osztályosok)
Gaudia Kórus (harmadik, negyedik osztályosok)
Laetitia Kórus (ötödik, hatodik osztályosok)
A Kórus (hetedik és nyolcadik osztályosok)
Váci Püspöki Fiúkórus (negyediktől Ifjúsági kórusos fiúkkal)
A Váci Székesegyház Ifjúsági Kórusa (a nyolcadik évfolyamot követő AMI-s tanulók kamaraénekkara)

kamara zenekar – fúvós,
– vonós,
– vegyes.

A kórusok munkáját a kórusvezetők irányítják a művészeti vezető útmutatása szerint. Minden tanévben hagyományosan hangversenyeket is szerveznek, pl. Szt. Cecília ünnepéhez, valamint a karácsonyi és farsangi időhöz kapcsolódva.

A kórusok legfőbb feladata, hogy rendszeresen liturgikus egyházzenei szolgálatot végeznek a Váci Székesegyházban az egyházi év ünnepei szerint.
Alkalmanként az egyházmegyében, valamint bel- és külföldön más templomokban is énekelnek.
Részt vesznek kórusversenyeken, zenés színpadi játékokon. Mindezeket a Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola éves munkaterve tartalmazza.
Kórusaink a liturgikus szolgálatokra és a koncertekre az órarendi órákon, kóruspróbákon készülnek fel, ahol intenzív hangképzés és kórusmunka, lelki és közösségi nevelés folyik.
A tanév során a próbákat a kórusok az osztályteremben, a Karolina kápolnában, vagy a Székesegyház énekkari termében, alkalmanként a Székesegyházban tartják.

A fő célokból és alapvető feladatokból eredő konkrét célkitűzéseink a következők:

- Az egyetemes emberi és a speciális keresztény értékek közvetítése.
- A teljes személyiség fejlesztése a humánum elveinek érvényesítésével.
- A **kulcskompetenciák** (idegen nyelvi kommunikáció; matematikai kompetencia; természettudományos és technikai kompetencia; szociális és állampolgári kompetencia) fejlesztése.
- A közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek megvalósítása.
- A társadalmi elvárásoknak és a tudományos igényeknek megfelelő korszerű ismeretek nyújtása.
- A továbbtanuláshoz szükséges általános műveltség alapjainak szilárd lerakása.
- A képességek szabad kibontakoztatása, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás eszközeivel.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.
- A tanórán kívüli szabadidő hasznos eltöltésének szervezett és tudatos irányítása.
- Az egészséges életre való felkészítés.
- Az egyéni tanulás módszereinek elsajátítása.
- Az emberek közötti érintkezés a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítása.
- Nemzeti kultúránk és történelmünk kiemelkedő személyiségeinek, hagyományainak megismerése, megbecsülése.

A fenti célkitűzések megvalósításához a személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Nevelési céljaink megvalósítása során figyelmünk az egész emberre irányul. Nevelési elképzelésünk lényege, hogy felfedeztessük az evangéliumi üzenet és az emberi törekvések találkozási pontjait. Ennek során nem a hitet akarjuk ráerőltetni a gyerekekre, hanem felajánlunk egy ép, egészséges emberi életet, melynek fontos része a hit.
Nevelési tevékenységünk során a családokkal való legteljesebb együttműködésre törekszünk. A gyermekeket a család tiszteletére, a szülők és nagyszülők megbecsülésére, szeretetére neveljük.

Nevelési programunkban továbbá fontos szerepet kap a hazafias nevelés, a szülőföld megismerése, nemzeti kultúránk ápolása, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, a haza szeretete.

Oktatási programunk is a kiemelt célok megvalósításának a szolgálatában áll.

A képességek megfelelő irányú kibontakoztatása érdekében idegen nyelvi kommunikációt előkészítő és kórusiskolai első osztályokat indítunk.

Alsó és felső tagozaton tagozaton az **idegen nyelvi kommunikációt** előkészítő osztályokban, valamint a **kórusiskolai** osztályokban egyöntetűen:
Tehetséggondozás elősegítésének tanórai keretei:
- csoportbontás idegen nyelvi, informatika, szolfézs órákon,
- tanórai differenciálás,
- infokommunikációs eszközök haszálata,
- projektek.

Szakköri keretek között lehetőséget biztosítunk művészeti tevékenységek gyakorlására (rajz, kerámia, tánc, színjátszás, dráma, kórus).
Lehetőséget nyújtunk az alapfokú művészeti iskola munkájába való bekapcsolódásra délutáni tanítási órák biztosításával (szolfézs, hangszeres zene) az „A” osztályok tanulóinak is.

Az iskola 1-8. évfolyamának „z” osztályaiban, amelynek elnevezése: **kórusiskolai osztály** - mivel feladatai közé tartozik a székesegyházi liturgikus szolgálat alkalmankénti és/vagy rendszeres teljesítése is -, jelentős szerepet kap az ének-zene, kiemelkedő hangsúlyt fektetve a kóruséneklésre (schola cantorum).
Szakköri keretek között lehetőséget biztosítunk egyéb művészeti tevékenységek gyakorlására (rajz, kerámia, tánc, színjátszás, stb) mindkét osztálytípusunkban, valamint 1. 2. és 3. évfolyamon idegen nyelv tanulására kórusikolai osztályaink számára is.
Mindkét osztályban 4. évfolyamtól órarendbe beépítve tanulnak idegen nyelvet angol/német).
Programjainkban a személyi- és tárgyi feltételek megfelelőek, de a jövőben az ezzel kapcsolatos folyamatos fejlesztést kiemelt feladatunknak tekintjük.

I.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

I.3.1. Általános iskola

A célok és feladatok elérése érdekében alkalmazott eszközök, eljárások:

Kisiskolás korban a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartása, továbbfejlesztése, tevékenységen alapuló ismeretszerzés és tanulás; a játék és mozgás egyensúlyának megtartása, mindez személyre szóló fejlesztéssel.

Az általános iskola felső tagozatában a különböző érdeklődésű és eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motiváltságú, szocializáltságú, kultúrájú tanulót együtt nevelünk és így próbáljuk előkészíteni, felkészíteni őket a továbbtanulásra, előkészíteni a társadalomba való majdani beilleszkedésre az életkoruknak megfelelő tanulási technikák és stratégiák változatos munkaformák alkalmazásával.

Célok-feladatok:	**A megvalósítás lehetőségei:**
1. A keresztény szellemiség erősítése	Részvétel a katolikus hitélet gyakorlásában (hitoktatás, iskolai- és évfolyammisék, a hitre irányult élethelyzetek hiteles megbeszélése, az egyházi év közös átélése, a kiemelkedő ünnepek színvonalas megünneplése, (advent, nagyböjt, lelki napok, keresztút, zarándoklatok).
2. A pedagógiai kultúra fejlesztése	Katolikus iskolák közötti kapcsolattartás. Tervbe vett pedagógiai témák megbeszélése. Külső- és belső továbbképzéseken való részvétel. Önképzés elősegítése a könyvtár szakmai anyagának további bővítésével. Módszertani tapasztalatcserék rendszeressé tétele.
3. A nevelési-oktatási eljárások egységesítése	A nevelési program egységes megvalósítása. A folyamatos megvalósítás érdekében rendszeres megbeszélések szervezése

	A hozott határozatok végrehajtásának következetes ellenőrzése, értékelése. Folyamatos kapcsolattartás az „átmeneti” nehézségek könnyítése érdekében.
4. A pedagógiai munka színvonalának emelése	Magas szintű szakmai felkészültség elérése. A szakmai munkacsoportok minőségi munkájának emelése. Korszerű eszközök beszerzése és azok rendszeres használata. Az eredményre vezető alternatív módszerek alkalmazása. Szaktárgyi vetélkedők, versenyek rendezése. A differenciált jellegű oktatás általánossá tétele. A felzárkóztatás és a tehetséggondozás biztosítása. Az időszakos teljesítményvizsgálatok és az egyéb „belső vizsgálatok” célszerű alkalmazása.
5. Hagyományaink ápolása, bővítése	A hagyományos iskolai rendezvények színvonalának megtartása. Tavaszi Gála – 8. évfolyamosok tánca A kiemelkedő jelentőségű Karolina Nap rendezvényének további megtartása, színvonalának emelése. Az iskolai újság és az évkönyv megjelentetése. Iskolai szintű kirándulási terv készítése, hazánk kulturális örökségeinek, búcsújáró helyeinek megismertetése céljából. Az iskolához való tartozás külsőségekben is megmutatkozó jellegének érvényesítése
6. Tanórán kívüli szabadidős tevékenység	Szakkörök bővítése a lehetőségek figyelembe

szervezése	vételével. A művészetek iránti igény felkeltése (film, színház, múzeum, könyvtár, képzőművészeti rendezvények, filmklub működtetése, szakkörök). Ismerkedés városunk történelmi múltjával, jelenével, jövőjével (rendszeres múzeumpedagógiai-helytörténeti foglalkozások). A sportolási lehetőségek körének bővítése. Túrák szervezése, játékprogramok, klub-délutánok, kézművesnapok.
7. Az iskola és a szülői ház közötti kapcsolat hatékonyabbá tétele	A hagyományos kapcsolattartási lehetőségek körének fenntartása és újabbakkal való bővítése. (szülői értekezletek, fogadó órák, család-látogatások, alapítványi est, nyílt napok, pályaválasztási ankétok, családi délutánok) Előadások szülők és pedagógusok együttes részvételével. Közös szabadidős programok szervezése (családi kirándulások) Nyári táborok (Hittan - CSÉN-, napközis-, kórus-dráma-, zarándok tábor.
8. Iskolánk társadalmi kapcsolatainak kiszélesítése	Kapcsolattartás a katolikus egyház szervezeteivel (Karitász, szerzetesrendek, Kalász, cserkészmozgalom stb.) és oktatási intézményeivel (általános és középiskolák szeminárium stb.), valamint városunk önkormányzati intézményeivel és oktatási szerveivel. A helyi sportegyesületekkel, az idősek szociális otthonával, sérült felnőttek és gyermekek intézményeivel.

Civil szervezetekkel (Magosfa Alapítvány).

I.3.2. Alapfokú művészeti iskola

A művészeti iskola célja a zene megszerettetése és a teljeségre való törekvés zenei műveltség elsajátításával.

A zenei kifejezőeszközök megismertetése révén olyan motivációk kialakítása, melyek lehetővé teszik a tanulók aktív részvételét a zenei kommunikációban, kiemelten a kórusénekl és a kamarazenélés lehetőségével

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejleszstésben van. Zenetanáraink célja, hogy az általuk nevelt gyermekekből nyitott, befogadó, zenét szerető és értő felnőttek váljanak, akik szívesen, aktívan részt vesznek a keresztény liturgikus szolgálatokban és a következő generációk érzelmi nevelésében is jártasak és aktívak.

A zeneoktatás általános feladatai és fejlesztési követelményei:

- A zenei műveltség megalapozása;
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása;
- A zenei műszavak, kifejezések és jelentésük megismertetése;
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, a dinamika és hangszín, zenei memória és fantázia, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása);
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és fejlesztése;
- Az alkotó magatartás, az improvizációs készség és képesség, a kreativitás kialakítása;
- A harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése;
- A főbb zenei stílusoknak, a zeneirodalom nagy korszakainak, a zenetörténet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése;
- A magyar népénekek, a gregorián dallamkincs ismerete és gyakorlata;
- A magyar népzene (népdalkincs és hangszeres népzene) minél átfogóbb ismerete;
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése;
- A kortárs zene értő befogadására nevelés;
- A tanulók zenei ízlésének formálása: érték-orientált ismeret-átadás;
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása;

- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés;
- Tehetséggondozás: zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra;
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése;
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése;
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, részvétel a zenei életben;

I.4. Sajátos pedagógiai módszerek: témanapok, témahetek, projektoktatás

I.4.1. Általános iskola

A pedagógia programunk megvalósításához alkalmazott tanterveinkben megjelenő értékek, az alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaihoz mérten tanulásukkal, fejlődésükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy pedagógiai tevékenységünk

- fejlessze tovább az iskolába belépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- az óvoda játékközpontú tevékenységeiből vezesse át a tanulás tevékenységeibe;
- megelőzze a tanulási kudarc kialakulását;
- segítse a gyermek természetes fejlődését;
- a tanítási tartalmak feldozása folyamatával elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket, készségeket (értő olvasás, írás, számolás, beszéd, stb.) fejlesszen.

5-8. évfolyamban folyó oktató-nevelő munkánk célja,

- folytassa az első szakasz oktató-nevelő munkáját, a készségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését;
- figyelembe venni, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása még erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- figyelembe venni, hogy a 13-14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás;

- együtt nevelni a különböző érdeklődésű, eltérő testi, érzelmi fejlettségű, képességű, szocializáltságú, kultúrájú, motivációjú gyermekeket;
- megalapozni a felkészülést a jogok és kötelezettségek törvényes gyakorlására.

Konkrét célunk, hogy tanulóink jelentős hányada képessé váljon az érettségit adó középfokú intézményekben való továbbtanulásra.
Minden osztálynak biztos alapot kell nyújtania ahhoz, hogy tanulóink a középfokú intézményeket választva ott sikeresen eljussanak az alapvizsgához, illetve a szakképzettség megszerzéséhez.

Módszerek:

- Fokozatos átvezetés az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Ismeretszerzéshez, feladat- és probléma megoldáshoz mintaadás;
- Egyéni tanulási módszerek, szokások megalapozása;
- Önálló tanulás és önművelés képességének megalapozása az alapvető készségek és képességek elsajátításával;
- Életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- Írásbeliség és szóbeliség egyensúlyának megtartása a tanulási folyamatban;
- Tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése;
- Személyre szabott fejlesztő értékelés;
- Tanulási hátránnyal indulók fejlesztése;
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók hátránykompenzálása;
- Tehetséggondozás: szakkör, tanóra, egyéni foglalkozás, témanapok, témahetek, projektoktatás.

Módszertani elemek:

- képességfejlesztés ismeretszerzésbe ágyazva;
- differenciált tanulásszervezés;
- drámapedagógia;
- játékos tanulás;
- projektmódszer;
- cselekvésből kiinduló gondolkodás;

- alkalmazásképes tudás;
- személyes megtapasztaláson alapuló tanítás;
- témanapok, témahetek.

Témanapok, témahetek:

- intézményi szervezésű, intézményi szintű:

Egészségnap,
Emberi méltóság védelme
Teremtésvédelmi napok
Madarak és fák napja,
Sportnap (évente váltakozva)
Lelki napok Adventben és Nagyböjtben:
tartalmi elemek: irodalom,
ének-zene, hittan,
kézműveskedés,
rajzolás

- egyéb: Digitális témahét, Fenntarthatósági témahét, Pénz7

I.4.2. Alapfokú művészeti iskola

Az alapfokú művészeti iskola kórusiskolás osztályai immár hagyományosan felkészülnek - az rendszeres szentmise szolgálatok mellett – több zenés-prózai előadásra. Adventben a karácsonyi ünnepre készülés jegyében pásztorjátékkal, farsang idején Vers és zene címmel, tematikus műsorral készülnek az alsó tagozatos diákok. Ezeken az előadásokon rendszerint a felsőbb évfolyamok kórusiskolás diákjai is részt vesznek a zenei kíséretekben. A felső tagozat diákjai kórusukkal a püspöki palota dísztermében koncerteznek. Ezeken a koncerteken is előszeretettel közreműködnek a gyerekek kamarazenészként és adják a kísérő szólamokat a kórus éneke mellé.

I.5. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait a **Nemzeti Alaptanterv** a „Tanulók személyiségfejlesztését kibontakoztató pedagógiai folyamat” című rész figyelembevételével terveztük.

Ennek alapján a NAT-ban és a kerettantervben leírt értékekre és az ebből eredő helyi sajátosságokra építettünk.

A Nemzeti Alaptanterv szerint a kompetencia a vonatkozó ismeret, képesség és attitűd rendszere.

Tevékenységrendszerünk kidolgozásánál figyelembe vettük a gyermekek általános fejlődés-lélektani jellemzőit, életkori sajátosságait.

Helyi sajátosságaink figyelembevételével gyermekeink személyiségfejlesztését 3 fő területre összpontosítjuk:

1. Tanítás tanulási tevékenység
2. Egészséges életmódra irányuló tevékenység
3. Tanórán és iskolán kívüli nevelési tevékenység

Az iskola munkájában a legfontosabb személyiségfejlesztési tevékenység a **tanítás-tanulás tevékenysége,** melynek középpontjában a **motivációs** tényezők állnak.

A tanulás-lélektani vizsgálatok által egyértelműen bizonyított tény, hogy az eredményes munkát elsősorban a **pozitív megerősítés** segíti elő.

A sikerélmény hatására a tevékenység örömtelivé és egyben kitartóvá válik. A motiváción alapuló és a jellemet is fejlesztő tevékenység a személyiségfejlesztés szempontjából nagyon fontos teljesítményképes tudáshoz vezet.

A tanulás számos összetevője tanítható.

Ezért minden pedagógus feladata, hogy a maga területén tanítsa meg a gyermekeket tanulni.

Az életkori jellemzők figyelembevételével alapozza meg az önálló tanulási képességek fejlesztését.

A tanítás-tanulási folyamat szervezése során a motiválás mellett kiemelten fontosnak tartjuk a **tanulási aktivitás** biztosítását.

A tanulási folyamat során továbbá igen fontos feladat a **differenciálás.**

Ez alatt azt értjük, hogy a pedagógusok munkája a lehető legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E hármas feladat (motiválás, aktivitás, differenciálás) megoldását tanítási óráinkon az alábbi szervezeti formák és tanítási módszerek segítik elő:

- A **motiválás** érdekében felébresztjük tanulóinkban azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket a tanulásra ösztönzik.
- Az **aktivitás** biztosítása érdekében előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók folyamatos tevékenykedtetését biztosítják. (Pl.: a tanulók önálló munkáltatása, a csoportos munka lehetőségeinek kihasználása, osztályainkban az informatika és az idegen nyelv (angol, német) bontott csoportban való tanítása).
- A **differenciálást** az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésével érjük el.

I.5.1. A tanórán kívüli nevelési tevékenység az általános iskolában

Alapfeltétele, hogy a gyerekek rendelkezzenek szabadidővel.
Iskolánkban a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

A napközi otthon, tanulószoba – Diákétkeztetés

Iskolánkban a köznevelési törvény előírásainak megfelelően az 1-4 osztályokban napközi otthon az 5-8 évfolyamokon tanulószoba működik.
A napközi otthonban és a tanulószobai foglalkozáson részt vevő tanulók igény szerint napi egyszeri 8ebéd) vagy háromszori étkezésben részesülhetnek.
A különböző étkezési problémák esetében is – tej-, tojás-, liszt-, tejcukor-, glutén-, stb érzékenység - biztosítani tudjuk a rendszeres étkeztetést.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. Indításukról – felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején a nevelőtestület véleménye alapján az iskola főigazgatója dönt.

A különböző osztálytípusainkba járó tanulók számára e keretek között biztosítjuk képességeik szabad kibontakoztatását.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanórán kívüli szabadidős tevékenységek segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzatban a tanulóifjúságot 4-8 osztályig, 3-3 fő képviseli.

A diákönkormányzat hatáskörét a Köznevelési Törvény 48. § rendelkezései határozzák meg. Tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelő segíti.

Konkrét tevékenységeket a diákönkormányzat vezető tanára a tanulók bevonásával Éves programajánlatban megtervezi.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését, a szabadidő hasznos eltöltését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Gyermekeink az iskolai és a városi könyvtár rendszeres látogatói közé tartoznak.

A könyvtár pedagógiai munkájának irányítását szakképzett könyvtáros végzi.

Konkrét tevékenységét a könyvtárvezető éves munkaterve tartalmazza.

Iskolai sportkörök

A gyermekek életformája mozgásszegény életmódot eredményez. A tanórán kívüli diáksportkör célja a szellemi leterhelés ellensúlyozása, a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődés elősegítése.

A mindennapos testnevelés részeként biztosítja tanulóink mindennapos testedzését, továbbá felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és az iskolán kívüli versenyekre.

Az iskolai sportmozgalom jövőbeni fejlesztésre váró feladatai:

Tervezzük iskolai sportkörünk tevékenységi formáinak kiszélesítését, újabb sportágak bevonását tanulóink mindennapi sportolási, testedzési lehetőségeinek biztosítására.
Tornatermünket, sportudvarunkat folyamatosan felújítjuk, sokoldalúan hasznosíthatóvá tesszük.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

Hagyományaink szerint iskolánk évente megrendezi névadónk emlékére a **Karolina-napot**. Ezen alkalommal az egyházmegyei és a váci iskolák részvételével a különböző szellemi vetélkedők, szaktárgyi versenyek, és sportrendezvények sokaságára kerül sor.
Irodalmi- és képzőművészeti pályázatokat írunk ki. Történelem-, hittan-, angol-, informatika-, rovásírás- és szavalóversenyeket szervezünk, esetleg ugyanezen tantárgyak komplex versenyét, pályázatát.

A tanév folyamán két alkalommal **művészeti bemutatóra** kerül sor. Az adventi időszak zárásakor karácsonyi, a tavaszi időszakban pedig az Anyák napjához kapcsolódó műsorokat tartunk.

I.5.2. Iskolán kívüli nevelési tevékenység

Tanulmányi kirándulások - erdei iskola

Iskolánk nevelői a nevelő munka elősegítése és a tantervi követelmények teljesítése céljából évente 2 alkalommal **tanulmányi kirándulást** szerveznek.
A szabadidő kulturált eltöltését szolgálják továbbá a színház- és filmlátogatások, a túrák, táborok, klubdélutánok és más szervezett szórakozási lehetőségek.
A konkrét tevékenységeket az osztályfőnökök éves munkatervei tartalmazzák.

Az **erdei iskola** sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglevő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Erdei iskolai, kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

Korosztály	Témakör	Érintett tantárgyak
Alsó tagozat	Erdők, mezők, vízpartok állat- és növényvilága, – Tájékozódás a természetben – A vidéki élet szépségei	Környezetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Rajz és vizuális kultúra Életvitel és gyakorlat Testnevelés és sport
Felső tagozat	Ismerkedés Magyarország tájegységeivel – Magyarország műemlékei – A hagyományok és a népművészet szerepe életünkben. - Csodás helyek - egyházi épületek: templomok, kegyhelyek, múzeumok, gyűjtemények,	Természetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Testnevelés és sport Földrajz Biológia-egészségtan Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

Összességében elmondhatjuk, hogy a szabadidő iskolán kívüli, tartalmas kitöltésében az elsődleges szerep a családoké. Az ilyen jellegű családi együttlétek többet jelentenek a gyermekek számára, mint az iskola által szervezett tevékenység. Ennek ellenére az iskolának, a maga szervezett keretei között, is hozzá kell járulnia a gyermekek személyiségfejlődésével kapcsolatos pedagógiai feladatokhoz.

I.5.3. A tanórán kívüli nevelési tevékenység a művészeti iskolában

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

I.5.4. A művészeti iskolán kívüli nevelési tevékenység

Kórusiskolásaink rendszeres programjai: kórustagok beöltözése és fogadalomtétel, Szent Cecília hangverseny, kórustalálkozók és versenyek, kórus-kirándulások/táborok.

Az egyházmegye területén számos vidéki szentmiseszolgálattal erősítjük tanítványaink hitre nevelését és szociális érzékenységét. Rendszeresen megörvendeztetjük tanítványaink előadásaival a helybeli idősotthonok lakóit, városi rendezvények társszereplőiként veszünk részt az önkormányzati szervezésű alkalmakon.

I.6. Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

A NAT a követelményrendszerében kiemelkedő jelentőséget tulajdonít az **egészséges életmódra** nevelésnek. Hangsúlyozza az iskola felelősségét a felnövekvő nemzedék testi, lelki és szociális harmóniájának a megteremtése érdekében.

Iskolánk össztevékenységében kiemelt szerepet szánunk e fontos tevékenységi forma gyakorlati megvalósítására. Az egészséges életmódra nevelésben a legfontosabb a megelőzés, az egészségmegőrző tevékenységek kialakítása, gyakoroltatása és megszilárdítása.

Kisiskoláskorban folytatjuk az óvodában megkezdett helyes szokások kialakítását (személyi higiénia, egészséges táplálkozás, helyes testmozgás stb.)
Biztosítanunk kell továbbá a kisgyermekek mozgásigényét a mindennapos testneveléssel.

Serdülőkorban az egészséges életre nevelés nemcsak az érzelmekre, hanem az értelemre is kell, hogy hasson. A pedagógusoknak és elsősorban az osztályfőnököknek figyelniük kell arra, hogy a helyes szokások megmaradjanak és továbbfejlődjenek.
Szükséges továbbá az egészségkárosító tényezőkkel és azok megelőzési módjával való megismertetés. (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer élvezet, szexuális szabadság következményei stb.)

Az **egészséges életvitelt** megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Programunkban az ezzel kapcsolatos pedagógiai munkát, ennek szellemében tervezzük meg.

I.7. Közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskolai nevelésünk célkitűzéseinek megvalósításában döntő fontosságúak a **közösségfejlesztéssel kapcsolatos** feladatok. A tevékenységek során a nevelőmunkában elsődlegesen a közösség erősítésére kell törekedni.

A tevékenységek kiválasztásánál a következő fontos szempontokat kell figyelembe venni:

- A **sokoldalúság** követelménye, mely alapvetően a személyiséget maximálisan fejlesztő tevékenységre vonatkozik. Itt figyelembe kell venni a gyermekélet legfőbb tevékenységeit: a tanulást, a munkát és a játékot.
- A tevékenységek kiválasztását meghatározza az adott közösség **fejlettségi szintje,** neveltségi helyzete. Ennek megállapítása érdekében az osztályfőnököknek, helyzet-, és szintfelméréseket kell végezniük.
- Végül figyelembe kell venni a **gyermeki igényeket** is, mert a közvetlenül, vagy közvetve az általuk javasolt tevékenységekben aktívabban, nagyobb motiváltsággal vesznek részt.

A **Pedagógiai Program** szempontjából az iskola keretén belül működő közösségi nevelés fő területei a következők:

a.) a tanórák (kiemelten az osztályfőnöki órák – CSÉN program), egyéb, a tanórán kívüli iskolai foglalkozások.
b.) napközi otthoni és tanulószobai nevelőmunka (szabadidős tevékenységek)
c.) diákok által szervezett tanórán kívüli foglalkozások (diák-önkormányzati munka)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési eredmények hatékonyságának vizsgálata

A vizsgálódásnál a következő komplex módszereket alkalmazzuk:

- Megfigyelés, beszélgetés, kérdőíves felmérés, pedagógiai helyzetteremtés,
- tanulói produktumok elemzése, pedagógiai szituációteremtés, személyiségtesztek, hatástényezők vizsgálata.
- Nevelési eredményvizsgálatainkban törekszünk a cselekedeteinkben megnyilvánuló pozitív vagy negatív tendenciák feltárására.

Iskolánkban több évre előrevetítve a következő eredményvizsgálatokat vettük tervbe:

Minimális mértékű vizsgálódás:

- Szociometriai felmérés 4-8. osztályokban a társas kapcsolatok megismerése és a közösségi nevelés hatékonyabbá tétele érdekében.
- Erkölcsi fejlettség vizsgálata az életkor fejlődés-lélektani szakaszainak megfelelően. (3. 6. 8. osztályokban).
- A viselkedés és környezetkultúra neveltségi állapotának vizsgálata 3-8-ig.

Optimális mértékű vizsgálódás:

- Az erkölcsi tudatosság vizsgálata a 7-8 osztályos tanulók körében.
- A tanulási szokások vizsgálata 3-8-ig.
- A helyes életmód kialakításának vizsgálata 1-8-ig.

Maximális mértékű vizsgálódás:

- Társas kapcsolat vizsgálat a közösségi felelősségvállalás körében 7-8. osztályban.
- Értékorientációs vizsgálatok az erkölcsi normák és a keresztény értékrend kapcsolatának a megvalósulásáról.
- Életmódvizsgálatok az egészségnevelési programban foglaltak megvalósulásának a helyzetfeltárása céljából a 3. 6. 7. osztályokban.

E háromlépcsős nevelési eredményvizsgálódást Programunkban több éves időtartamra terveztük. Tervbe vettük továbbá a nevelési vizsgálatokhoz kapcsolódó előadások meghallgatását, továbbképzések szervezését.

I.7.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok az általános iskolában és a művészeti oktatásban

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai.

Az osztályközösséget a

- közösségi érdek,
- közös cél,
- közös értékrend,
- közös tudat tartja össze.

Ezeknek az összefogása, a cél érdekében való konkretizálása az osztályfőnökök feladata. A megvalósítás realizálása az osztályfőnöki munkatervekben található.

I.7.2. A tanórán kívüli iskolai foglalkozások feladatai az általános iskolában

A **napközi otthon** és a **tanulószoba** a jelenlegi szervezeti keretei között eleget tesz a társadalmi elvárásoknak. Mindkét foglalkozás elsődlegesen tanulást segítő forma. Sajátos lehetőségeinél fogva ugyanakkor a személyiségfejlesztés és a közösségi nevelés fontos színtere is.

Az ezzel kapcsolatos nevelési lehetőségek konkretizálása a napközi otthoni csoportok foglalkozási-nevelési terveiben tükröződik.

Az iskolai szabadidős tevékenység jó terepet biztosít a közösségfejlesztő munkának. A közösen átélt kirándulások, túrák, színház-, és múzeumlátogatások érzelemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

A szabadidős tevékenységek konkrét tevékenységi formáit az osztályfőnökök tervezete tartalmazza.

I.7.3. A tanórán kívüli iskolai foglalkozások feladatai a művészeti iskolában

Zenei kompetenciák fejlesztése és kamatoztatása szolgálatokon, koncerteken.
Egység elmélyítése az egyének tudatában – kórustáborok, kirándulások, a Székesegyházon kívüli egyéb szentmise szolgálatok segítségével.

I.7.4. A diákok által szervezett tanórán kívüli foglalkozások az általános iskolában

A **diákönkormányzat** a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók pedagógusirányítóval, fejlettségi szintjüknek megfelelően önállóan intézik ügyeiket.

Legfőbb céljuk a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése. Olyan közösség kialakítása, amely büszke sikereire és értékeli más közösségek eredményeit is.

Konkrét tevékenységüket szervezeti és működési szabályzat alapján végzik.

I.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai az általános iskolában és a művészeti iskolában

Kulcskompetenciák fejlesztése

A **kulcskompetenciák** azok a kompetenciák, amelyekre mindenkinek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empatikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése

szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Intézményünk **2018-19-es** tanévtől a hagyományos idegen nyelv oktatási módszerek mellett alkalmazza a QLL nyelvoktatási modellt.

Az alkalmazáshoz szükséges módszertani és eszközrendszerbeli hátteret a Relaxa Nyelvi Centrum Kft.-től a Váci EKIF által megvásárolt licencszerződés alapján a Fenntartó biztosítja.

A QLL módszer szerint dolgozó pedagógusokat a Relaxa Nyelvi Centrum Kft. képzi ki és mentorálja.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek.

A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.

Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terrénumában kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolási készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra

- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönbözetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.
A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási

és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel.

és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat

- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre.

Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete

- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiesség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

Zenei kompetenciák

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén:

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése. Személyes kompetencia
- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség. Módszertani kompetencia
- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, a római katolikus egyház liturgiáihoz és paraliturgikus eseményeihez tartozó zenei tartalmak, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A sok évszázados hagyományokon alapuló egyházzenei ismeretek befogadására nevelés.
- A kortárs zene befogadására nevelés.

- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

Nevelési területek fejlesztése

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

I.8.1. A tanítás-tanulás területei

Általános iskolában

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit. Pedagógiai

programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit, ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk. Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Az iskolai tanítást – tanulást nem tanórákban, hanem folyamatban értelmezzük.

Programunkban a tanulási blokkokban a gyerek önálló egyéni feladatvégzése, páros vagy kiscsoportos munkája biztosítja a tanulási folyamat több szintű szervezésének lehetőségét a mind kevesebb frontális tanulásszervezés mellett.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására a tanulókat és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

Az általános iskolában használt módszereken túl a művészeti iskolában lehetőség van a kiscsoportos oktatás keretein belül a mind nagyobb differenciálásra és az egyéni képességek figyelembe vételével az egyéni haladás lehetőségére.

Hangszeres és vokális képzésünkben egyéni tanítás-tanulási folyamat zajlik, amikor a tanár teljesen a növendék képességeire/sajátosságaira tudja szabni a feladatokat. A művészeti oktatás gyakorlati képzés. Ez magában hordozza a személyes kapcsolatot tanár és tanítvány között, amelyben a képzés mindig interaktív.

I.8.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Kórusiskolában, művészeti iskolában- Általános iskolában

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Pedagógiai alapelvként valljuk: - sokoldalú személyiségfejlesztés,
- esélyegyenlőség,
- nyitottság,
- tolerancia,
- a közösségformálás elvét.

A fejlesztés kiemelt területe:

- A test és a lélek harmonikus fejlesztése.
- A hiteles keresztény élet megismerése.
- Önismeret fejlesztése.
- Hazaszeretet erősítése, hagyományok éltetése.
- Kötelességtudatra nevelés.

Folyamatos személyiségfejlesztésünk célja, hogy minden gyermek a maga módján integrált személyiséggé váljék.
A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai program összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.

1. Az alapfokú művészeti iskola a zeneművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.
2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják.
3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zeneművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez, az önismeret mélyebb megéléséhez.

2. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben megnyilvánulnak.

3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki

azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

7. A zene eszközeit felhasználva ismerteti meg a hiteles keresztény élet megnyilvánulásait.

I.8.3. Az erkölcsi nevelés

Általános iskola - Kórusiskola, művészeti iskola

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatás a közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

I.8.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Általános iskola

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.

Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

Egyházunk történelme szorosan összefonódik népünk történelmével. Hazafiságunk kifejezése, megélése az egyházzenei tartalmakon keresztül folytonos megerősítést kap.
1. A zenetanításban/tanulásban rengeteg lehetőség adódik a nemzeti öntudat megerősítésére, különböző zeneművek megismerésével, megtanulásával és azok előadásával a megfelelő ünnepi alkalmakon.
2. Magyar népi szerves kultúránk megismerése és hagyományőrzése által – nem csak a népzenei tanszakon. – (pl. betlehemes)

I.8.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Általános iskolában

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az

- Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

A kóruséletben, zenekari életben erősödnek azok a kompetenciák, melyek az egyén fontossága mellett az egymással történő összefogás erejét, közösségi élményét erősítik.

I.8.6. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Általános iskolában

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.

A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét.
A tanuló az egyéni zeneórák alkalmával, kóruséneklés és együtt zenélés révén felismeri saját képességeit és lehetőségeit. Jártasságot szerez az egymásra figyelésben, az alkalmazkodni tudásban, ugyanakkor egyéni sajátosságait, kreatív ötleteit is felhasználja.

I.8.7. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe.

Kiemelt feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Családi életre nevelés program (CSÉN)

Az EKIF javaslatára organikus nevelést céloz meg intézményünk. Az organikus nevelés olyan sajátos pedagógiai rendszer, mely a katolikus - keresztény értékszemlélet mindennapos gyakorlatát szolgálja, összhangban áll, kiegészíti és segíti a családnak nevelésben betöltött szerepét. Ennek a nevelésnek egyik alappillére a *„Boldogabb családokért”* Családi Életre Nevelés *(CSÉN) program.*

A CSÉN programban sokféle technikát alkalmazunk. Az egyes témákat történettel, filmmel, játékkal vezetjük fel, melyekről beszélgetünk, megteremtjük az érzelmi ventilláció lehetőségét, ez biztosítja az interaktivitást. A vitaindítás, a nem formális tanulási módszerek, az erkölcsi és etikai értékek fejlesztését szolgálják. Az élmény- és drámapedagógiai eszközök az egyes témák, jelenetek élményszerű megjelenítéséhez nyújtanak segítséget. Az információközlés nem egyszerű és egyszeri, hanem a gyerekekkel valós, tartós, több alkalomra szóló együttműködés. Az élményt és a tudást kötjük össze, így válik a gyerekek tudása aktívvá, életszerűvé. A gyerekek, az eltelt rövid idő ellenére is, jobban megismerték egymást, bensőségesebb lett az osztálytársak viszonya.

A program nem a családok mostani életével foglalkozik, hanem hosszú távú célunk, hogy gyermekeink olyan személyiségfejlődésen menjenek keresztül, ami majd segíti őket saját családjuk megalapításánál. Szeretnénk, hogy olyan készségek birtokába kerüljenek, amellyel harmonikus boldog életet tudnak kialakítani maguknak.
A gyerekek szívesen vesznek részt a programban.

<u>CSÉN programok:</u>

- órarészletek tartásával, ill. a reggeli elmélkedések idejében

- 2 hetente, esetleg havonta dupla óra keretében (fölső tagozaton osztályfőnöki-hittan, életvitel-osztályfőnöki, alsó tagozaton: életvitel, hittan órák, keretében, stb. lehetséges,)
- negyedéves szakmai nap
- külsős CSÉN munkatársakkal: Ciklus-show, Titkos küldetés fiúknak
- Különböző témanapok - foglalkozás külső előadóval
- szakmai egyeztetés, esetmegbeszélés a mentorainkkal

I.8.8. A testi és lelki egészségre nevelés

Általános iskolában

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is.

Az egészségfejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására.

A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában.

Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

Az egészséges testi és lelki állapot elérésében kulcsfontosságú az ének és a zene művelése. A zene hatása komplex, ezért agyi mechanizmusai is igen összetettek, s differenciáltan hatnak az értelmi-érzelmi fejlődésre. Az ének és a zene a megismerő funkcióknak olyan magasabb szintjeire is hat, amelyek kulcsfontosságúak az értelmi fejlődésben, az érzelmi nevelésben. Ezért tanulóinkkal mindig a legmagasabb igényességgel alkotott műveket kell megismertetni. Kodály Zoltánnal valljuk: „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.”

I.8.9. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Általános iskolában

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

A kóruséneklésben és a zenekari munkában résztvevők együtt élik meg az örömteljes szórakozás, az egymás iránti felelősségvállalás és a kemény munkával elért magas művészeti színvonal konstruktív, személyiségformáló élményét. Nagy hangsúlyt kap az összetartozás érzésének kialakítása, kommunikációs készség, empátia, tolerancia és kritikai gondolkodás fejlesztése.

I.8.10. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.

Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

I.8.11. Pályaorientáció

Általános iskolában

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról.

Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

Elsősorban zeneszerető és értő gyermekeket szeretnénk nevelni, akik az evangéliumi életet tartják követendő példának.
A zenei képzés magas mivolta miatt a kórusiskolások között hamarabb fogákonnyá válnak a gyerekek a nezei pálya felé. azok a gyerekek, akik különös tehetséget mutatnak a zene területén, minden segítséget megkapnak az iskolai foglalkozásokon (tanórák, szakkörök, felvételi felkészítő órák), hogy tehetségüket kibontakoztassák és a szakirányú iskolába felkészülten felvételt nyerjenek.

I.8.12. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

I.8.13. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.

A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

I.8.14. A tanulás tanítása

Általános iskolában

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata.
Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban.

Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.
A tartalmi kérdések megbeszélésére azonban elsősorban az osztályfőnöki, a környezetismeret, természetismeret, biológia és életvitel órák a legalkalmasabbak.

Kórusiskolában, művészeti iskolában

A pedagógus feladata elsődlegesen, hogy motiválja a tanulót a különböző zenei órákon, egyéni ambícióinak kiteljesítésére. Ennek jó eszköze a művészeti iskolában történő gyakorlati oktatás. Figyelembe véve a tanuló életkori sajátosságait, fejlettségét. Az egyéni hangszer tanulása mellett remek terep a kamarazenélés és a zenekarban való játék.

I.9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

I.9.1. A pedagógusok intézményi feladatai az általános iskolában

A tanulásirányítás konkrét tevékenységi körének évfolyamonkénti bontása

1. o. A kommunikációs képességek fejlesztése.

Az olvasás, írás, helyesírás alapjainak szilárd elsajátíttatása. Az ismeretnyújtásnál a közvetlen tapasztalatszerzés (megfigyelés, cselekvés) előtérbe helyezése.

A matematikai gondolkodásmód alapismereteinek megszerzése.

2. o. A szóbeli és írásbeli kifejező készség fejlesztése.

Anyanyelvi, matematikai képességek magasabb szintre emelése.

Az értő olvasás továbbfejlesztése.

A nyelvtani ismeretek alapjainak elsajátítása.

Tanulási szokások kialakításának megkezdése.

Az ellenőrzési, önellenőrzési képességek megalapozása.

3. o. A tankönyvön kívüli, egyéb ismerethordozók beépítése a tanulásba (Média, újságok, kézikönyvek használata).

A szövegértő képesség továbbfejlesztésével a szöveges tanulás előkészítése. Szóbeli feleltetés megkezdése. A konkréttól az absztrakt gondolkodásmód felé haladás.

A tankönyvön kívüli olvasás szorgalmazása. Könyvtárlátogatás, könyvtári órák tartása.

4. o. A szöveges tanulás előkészítése.

Önálló szóbeli felelések szorgalmazása, az átmenet előkészítése érdekében.

Természettudományos ismeretek bővítése.

Az eredményes tanulási módszerek, technikák elsajátításának gyakoroltatása. (Lényegkiemelés, célszerű rögzítési módszerek kialakítása).

Logikai gondolkodási képesség fejlesztése. Környezetvédelmi szemlélet formálása.

Rendszeres könyvtári munkával a hatékony tanulási módszerek és az önművelés igényének felkeltése, szokásának kialakítása.

Idegen nyelvi kompetenciák megalapozása.

Az ellenőrzés, önellenőrzési képességek továbbfejlesztése.

5. o. Speciális tanulási módszerek a szaktárgyak eredményes tanulása érdekében (vizsgálat, kísérlet)

Az önálló ismeretszerzés erősítése és azok rendszerezési készségének fejlesztése.

A memorizáló készség fejlesztése.

Az elvont gondolkodás elemeinek megalapozása, a lényeglátásra nevelés erősítése.

Megfigyelő, összehasonlító képesség fejlesztése.

Ok-okozati összefüggések megláttatásának fokozása.

Adott probléma megoldásához a tanuló által ismert módszerek és eszközök közül a megfelelő kiválasztásának gyakoroltatása.

A könyvtárhasználat fokozásával az önművelés iránti igény növelése.

Idegen nyelvnél a gyakorlati nyelvi készségek elsajátíttatása, kompetenciák megerősítése.

6. o. Az elvont gondolkodásmód továbbfejlesztése.

Az önálló ismeretszerzés alkalmaztatása.

A szervezeti ismeretek összefüggéseinek felismertetése.

Felfedeztetés felismerési szinten történő kimunkálása.

Informatikánál az információ kerestetése dokumentumokból és tartalmi ismertetés készíttetése.

Idegen nyelvnél a meglévő kompetenciák differenciált tudatosítása és alkalmazása.

7. o. Pályaorientáció segítése. Az önismeret fejlesztése.

Az ellenőrzés, önellenőrzés képességének magasabb szintre emelése.

A szerzett ismeretek összefüggéseinek önálló megláttatása. Lényegkiemelő, analizáló, rendszerező képesség fejlesztése.

Speciális vizsgálati módszerek emelt szintű alkalmazása (környezetvédelmi).

Informatikánál egyszerűbb folyamatok modellezésének elsajátíttatása váltakozó paraméterekkel.

Könyvtárismeretnél a katalógusokban, bibliográfiákban való tájékozódás kialakítása.

Idegen nyelvnél a nyelvi kreativitás kibontakoztatása.

A média intézményei. Iskolai tömegkommunikációs modellek.

8. o. Az elemi szintű általános műveltség hiányainak pótlása.

Nagy kulturális értékeink felismertetése.

Tudatosság kialakítása és fejlesztése a pályára készülő tanulók tevékenységében.

Komplex természettudományos szemlélet kialakítása.

A tanult és gyakorlott tanulási képességek alkalmazási szintre emelése.

A tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása.

Informatikánál tantárgyi, könyvtári adatbázis használatának gyakoroltatása.

Idegen nyelvnél az ismeretek gyakorlati alkalmazása, kommunikatív kompetencia fejlesztése.

I.9.2. A pedagógusok intézményi feladatai a művészeti iskolában

A tanulásirányítás konkrét tevékenységi körének évfolyamonkénti bontása

1. o. A **kórusosztályban** a gyermek kreativitásának megőrzése, kibontakoztatása; a figyelem, emlékezet, belső aktivitás, koncentráció fejlesztése; a zenei anyanyelv megismerése; a zenei írás-olvasás alapjának elsajátítása. Hangversenyek, zenehallgatásra szoktatás: a gyermek érzelmi-lelki gazdagodásának biztosítása.

2. o. A **kórusosztályban** a helyes énektechnika és a tiszta éneklés fejlesztése, a zenei-anyanyelvi anyag további bővítése; metrum-érzék továbbfejlesztése, ritmikai készségfejlesztés, új ritmuselemek tanítása; a meghallgatott zeneműveken keresztül a zenei ízlés formálása, a zenehallgatás iránti igény kialakítása; a zenei emlékezet és gondolkodás fejlesztése. Cselekvő részvétel a liturgikus szolgálatban.

3. o. A **kórusosztályban** az előző években megkezdett zenei emlékezet, megfigyelőképesség, zenei hallás és írás-olvasás készségének fejlesztése, értő-érző zenehallgatás; természetes éneklésmód, tiszta intonáció. A tanult egyházi dallamok hangozzanak el a liturgia keretében. A többszólamúság készségének fejlesztése hangközgyakorlatok, könnyebb biciniumok, kánonok éneklésével.

4. o. A **kórusosztályban** a népdalkincs bővítése, a régi és az új stílusú népdalok jellegzetességei, Bartók Béla és Kodály Zoltán népzenén alapuló műveinek megismerése; liturgikus gyakorlatok; a többszólamúság készségének fejlesztése. Új fogalmak: dúr és moll, vezetőhang, a kis nyújtott és a kis éles ritmus, a felütés, 3# és 3b előjegyzés; újabb hangközök megismerése. A hallási képzetek kialakítása: hallja is a

gyermek, amit lát. A zene összetevőinek megfigyelésére (tartalom, forma), a zeneművek személyes élményt jelentő befogadása.

5. o. A **kórusosztályban** a magyar népdalkincs további bővítése, zeneirodalmi ismeretek: középkor, reneszánsz, barokk kor. Gregorián dallamok, egyházi népénekek, madrigálok, motetták, barokk táncdallamok, dalok, oratórium kórus részleteinek éneklése, a különböző stílusok jellemző sajátosságainak megismerése aktív zenélésen keresztül. 4# és 4b előjegyzés használata, dallamírás fejlesztése, rendszeres koncertlátogatás.

6. o. A **kórusosztályban** a magyar népdalkincs további bővítése: pásztorénekek, betyárdalok, kuruc kori és verbunkos dallamok éneklése, Bécsi klasszikus mesterek dalainak, klasszikus hangszeres zeneművek formavilágának megismerése. A tanult gregorián és egyéb egyházi motetták újabbakkal való bővítése. Funkciók megéreztetése (T – D – Sd), a zenei memória fejlesztése, a dúr és moll hármashangzat megfordításai és a domináns szeptimakkord megismerése. A zenei írás-olvasási készség továbbfejlesztése, önálló kottaolvasás elsajátítása. Zenehallgatás, koncertlátogatás.

7. o A **kórusosztályban** a magyar népballadák és táncnóták mélyebb megismerése. A tanult gregorián és népének repertoár bővítése. A barokk dallamosság (áriák, dalok, duettek) megismerése, és éneklése zongorakísérettel, Purcell, Bach, Händel, Vivaldi műveiből. Bach korálok éneklése. A barokk polifónia, kontrapunktika megismerése. A romantikus dalciklus megismerése Schubert művein keresztül.

8. o. A **kórusosztályban** a magyar romantika megismerése Erkel és Liszt művein keresztül; a szimfonikus műfajok megismerése. Kodály és Bartók életművének, zeneszerzői stílusának megismerése. A magyar népdal és az életmű szoros kapcsolatának feltárása; egyneműkari műveiknek élményszerű előadása; a Székelyfonó népdalainak éneklése. A liturgikus szolgálat során a gregorián és népének repertoár további bővítése. A természet zenei megjelenítése Debussy zenéjében. Más XX. századi szerzők műveinek megismerése (Poulenc, Messiaen, Britten, Stravinsky, stb., szabadon válogatva)

I.9.3. Az osztályfőnöki munka tartalma

Mivel a keresztény nevelés a legeredményesebb egyéni fejlesztést közösségben valósítja meg, így a nevelésben az osztályfőnöki órák is kiemelt szerepet kapnak. Ezek az órák kiválóan alkalmasak az aktív **állampolgárságra, a demokráciára nevelés** megvalósítására. Változatos módszertannal teremtenek lehetőséget a felnőtt lét szerepeire való felkészüléshez éppúgy, mint a mai társadalomban annyira domináns igénnyel megjelenő **gazdasági nevelésre** is.

Az osztályfőnöki órákon a többi tantárgyhoz hasonlóan fejleszthető a **kezdeményezőképesség és a vállalkozói kompetencia** is.

Az osztályfőnöki órák tantervében jelennek meg a közlekedéssel, társadalmi bűnmegelőzéssel, áldozattá válással, az erőszakmentes **konfliktuskezelő technikákkal** összefüggő nevelési feladatok is.

Iskolánk helyi osztályfőnöki tantervében beütemeztük az ezzel kapcsolatos tennivalókat.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a **szociális és társadalmi kompetenciák** tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése.

Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban. Ezek között kap helyet a **fogyasztóvédelmi oktatás**, amelynek célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, valamint a tudatos és kritikus fogyasztói magatartás kialakítása (fogyasztói önvédelmi ismeretek, jogorvoslati módok).

Szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat: környezettudatos fogyasztás, mint egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között; a kritikus fogyasztói magatartás (a fogyasztói jogok érvényesítése); élelmiszerbiztonság, vásárlási szokások.

A fogyasztóvédelmi oktatás színtere lehet a tantárgyi tanórai foglalkozás, az osztályfőnöki óra, a tanórán kívüli tevékenységek, hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az osztályfőnöki munka kiemelt tartalma a családi életre nevelés, valamint a hitélet erősítése pl.: reggeli elmélkedések, egyházi ünnepekre való közös felkészülés, lelki napok együttes átélése, közös szentmise látogatás, gyónásokra való felkészülés, a hittan tananyag lelki tartalmainak megvalósítására való törekvés erősítésével.

I.9.4. Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt a főigazgató bízza meg az osztályfőnöki munkaközösség javaslata alapján.

Osztályfőnöki feladatai

- Osztályfőnöki munkáját pedagógiai programunknak az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait meghatározó rendelkezései szerint végezi.
- Feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- Osztálya közösségének felelős vezetője. Segíti az osztályközösség alakulását.
- Alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, az iskola pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve.
- Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványait oktató, nevelő tanárokkal (tanulószoba, napközi), a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. pszichológus, fejlesztő pedagógus, stb.), az osztály diákönkormányzati vezetőivel, lelki vezetővel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Különös gondot fordít a kiemelt figyelmet igénylő tanulók segítésére. Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a tanártársai elé terjeszti, konferenciákat megelőzően legalább három nappal bejegyzi javaslatát a tanulók magatartás és szorgalom jegyére vonatkozóan
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, tájékoztató füzet és az elektronikus napló útján rendszeresen tájékoztatja a gondviselőket a tanulók magatartásáról, szorgalmáról.
- Mint osztályfőnök saját hatáskörben az SZMSZ-ben felruházott jogainál fogva indokolt esetben 1 nap távollétet engedélyezhet és igazolhat osztálya tanulójának.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében. A programokra előzetesen engedélyt kér az főigazgatótól, illetve egyeztet az osztályban tanító pedagógusokkal, zenepedagógusokkal.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában. Javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, pályaorientációját, azok személyiségének ismeretében.
- A házirend szerint követi a tanulók hiányzását, az esetleges problémákat írásban jelzi a szülőknek.
- Az igazolatlan hiányzást az első esetben jelzi közvetlen felettesének.
- Az e-naplóban a hiányzás első napjától számított 14 napon belül elvégzi a hiányzás adminisztrációját.

- A kórusiskolai programok előkészítésében, lebonyolításában előzetes beosztás szerint segédkezik.
- Részt vesz osztálya bemutatkozó műsorának, ballagásának, stb. előkészítő munkálataiban.
- Minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet annak egyes előírásaira.
- Közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában, segíti osztálya tanulónak a középfokú tanulmányokra történő jelentkezését.
- Folyamatos figyelmet fordít osztálytermének dekorációjára, a teremben elhelyezett faliújság tartalmának karbantartására, a tárgyak, eszközök balesetmentes használatára.
- Folyamatosan nyomon követi és aktualizálja a digitális naplóban a diákok adatainak változását, a bejárók, a menzások, a kollégisták adataiban bekövetkező változásokat.
- A tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláíratja a tanulókkal.

Az osztályfőnök ellenőrzési kötelezettségei

- November, január és április hónap 5. napjáig osztálya tanulóit érintően ellenőrzi a digitális napló osztályozó részének állapotát, az osztályzatokat érintő hiányosságokat jelzi közvetlen felettesének.
- Figyelemmel követi a tanulók igazolt és igazolatlan hiányzását, nyolc napon belül igazolja a hiányzásokat, elvégzi a szükséges értesítéseket.
- A házirendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket.
- A digitális naplóban írott üzenet útján értesíti a szülőket a tanuló gyenge vagy hanyatló tanulmányi eredménye, vagy súlyos fegyelmi vétsége esetén.
- Az SZMSZ-ben meghatározott rend szerint értesíti a tanulók szüleit az igazolatlan hiányzásról, ha a tanuló bukásra áll, valamint a 250 órát meghaladó éves hiányzás esetén.
- A konferencia napján ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint a lezárt érdemjegy jelentősen nem tér-e el az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.

I.10. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

I.10.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek az általános iskolában

1. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt

jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a szintre hozás.

A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

2. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

a, *Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek*

Eljárások:

Szakértői vélemény szerint minősül a tanuló beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő gyermekké. A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontosabb feladatunk a státusz felismerése, jelzése a szülő felé, a megfelelő szakemberhez való irányítás. A BTM-es gyermekek ellátását a helyi szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát

megállapították. A vélemény a következő vizsgálatig érvényes. A felülvizsgálatot az iskola kérése alapján kell elvégezni a meghatározott tanévben.

Módszerek:

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

-többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával

-a felnőttek és a gyermekek közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzetben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz személyes, szeretetteljes bánásmód kialakításával teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással)

- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással

- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával

- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával
- következetes értékelési rendszer alkalmazása, amelyben kiemelt szerepet kap a pozitív megerősítés, dicséret
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakemberhez történő irányítással
- A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus látja el differenciált egyéni és csoportos foglalkozás keretében.

c*) Kiemelten tehetséges gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek*

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Tantárgyak emelt óraszámú tanítása vonatkozó kerettantervben a felhasználható 10 %-os mérték terhére
- Differenciált tanórai munka
- Szakkörök
- Tehetséggondozó programok

- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.
- Versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

Szociális hátrányoknak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók az iskolában halmozott nehézségekkel küszködnek. Egyaránt jellemzőek rájuk a beilleszkedési, magatartási és a tanulással kapcsolatos problémák**.**

A Köznevelési törvény alapján a következő szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket folytatjuk:

- Szoros kapcsolat a helyi óvodákkal és középiskolákkal.
- Kapcsolatfelvétel szolgáltató intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, …)
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (tanulópári rendszer kiépítése)
- Felzárkóztató foglalkozások (korrepetálások)
- A napközi otthon, a tanulószoba segítő tevékenysége
- Étkezési támogatás az intézmény alapítványának segítségével
- Speciális szakkörök indítása (színjátszó -, dráma-, és bábszakkör, stb.)
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- Családlátogatások
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- A továbbtanulás irányítása, segítése
- Pályázatokon való részvétel

I.10.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek a művészeti iskolában

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése az egyéni zeneórák alkalmával személyes foglalkozásokon. A kórusban/zenekarban egyenrangú tagként való élet megélése nagyban hozzájárul az egyén sikerélményéhez és közösségtudatához.

I.10.3. Kiemelten tehetséges tanuló tehetségének, képességének kibontakozását segítő tevékenység az általános iskolában

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Választható komplex tehetséggondozó programok (művészeti, informatika, nyelv, sport, turisztika) lehetőségének biztosítása
- Komplex kirándulások, országjárások
- Házi versenyek szervezése a tehetségek kibontakoztatása érdekében
- Versenyeken, vetélkedőkön, kulturális foglalkozásokon való részvétel segítése és az ezekre való felkészítés fokozása
- Ünnepségek szervezését és az egyes egyházi ünnepekkel kapcsolatos népszokások összegyűjtését évfolyamok vállalják fel. (Életkorhoz szabottan előzetes egyeztetés alapján).
- Az iskolai könyvtár, számítástechnikai eszközrendszer használata
- Idegen nyelvnél a tudásszint szerinti tanulócsoport bontás megvalósítása
- Matematika oktatás során első évfolyamtól az „A” osztályok esetében ún. nívócsoportok kialakítása csoportbontással lehetséges
- Szakkörök, kézműves foglalkozások
- A továbbtanulás irányító segítése
- Pályázatokon való részvétel
- Pályázatok kiírása, értékelése (házi viszonylatban)

I.10.4. Kiemelten tehetséges tanuló tehetségének, képességének kibontakozását segítő tevékenység a művészeti iskolában

Az egyén tehetségének kibontakozásában döntő szerepet játszik a család, a barátok és az iskola szerves együttműködése – a szociális környezet. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Minden gyermek tehetséges valamiben, s ezt a tehetséget egyéni bánásmóddal lehet kibontakoztatni és hatékonyan fejleszteni. Iskolánk eddigi tapasztalatai alapján diákjaink tehetség szempontjából heterogén összetételűek. Az a feladatunk, hogy tehetséges tanítványainknak az órákon kialakított készségek és jártasságok további fejlesztéséhez minél több alkalmat teremtsünk, képességeikhez mért segítséget nyújtsunk. Ezért iskolánk valamennyi pedagógusa arra törekszik, hogy az egyéni aktivitásra épülő módszerekkel biztosítsa azt a tehetséges fejlődést, amire ki-ki egyénileg képes.

A művészetoktatási intézményben a különösen kiemelkedő tehetséges gyerekeknek kérésükre, illetve a pedagógus javaslatára külön gyakorlási lehetőséget biztosítunk. Azzal, hogy külön órákat kapnak nem csak tehetséggondozó munkát végzünk, hanem **pályaorientáció**t is. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a tehetséges gyerekek ne kallódjanak el.

A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.
A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges gyerekkel vagy csoporttal foglalkozni csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni. Ezek:

- az érintett gyerek, gyerekek kora
- milyen szinten állnak, mit tudnak?
- milyen motivációk inspirálják, milyen a feladat iránti elkötelezettségük?
- mit tud a pedagógus szakmailag nyújtani?
- mennyiben lehet számítani a családi háttér támogatására?
- milyen feltételrendszer mellett dolgozik a pedagógus?
- mennyi időt és energiát tud és akar befektetni ebbe a munkába a pedagógus?

- milyen elismerés és kik részéről várható a nevelő extra teljesítményéért

Mindezek tisztázása után a növendék(ek), szülők bevonásával a lehetséges módszereket közösen megválaszthatjuk. Ezek:

- „minőségi" csoportba irányítás (egyénenként eltérő időben) kimagasló tehetségek esetében.
- Évugratás, vagy léptetés: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
- Gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerül feldolgozni és a fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

A művészi képességek rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség.

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek kutatása, felismerése;
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- napi kapcsolattartás az azonos növendéket oktatók-nevelők között;
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdi a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- a tehetséges pedagógusok, melyek nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

A zenetanári munka is professzionális szakma. Azt a pluszt, amitől sokan alkotó művészetnek is tekintik - a pedagógus személyisége adja hozzá. Felelőssége abban áll, hogy a reá bízott minden ember egyedi és megismételhetetlen. Ezért az e „szakmát művelők személyisége és erkölcsi arculata oly mértékig feltétele a sikeres pályafutásnak, mint a szaktudásuk".

A liturgiába való aktív bekapcsolódás kicsi kortól kezdve sokféle képességet fejleszt, és lehetőséget teremt a tanultak alkalmazására. Az előéneklés, a ministrálás, az egyéb oltárszolgálat, a felolvasás mind-mind egyben a nyilvánosság előtti megmérettetés alkalmai a gyermekek számára.

I.11. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai

Diákönkormányzat (DÖK)

Minden gyermeknek joga, hogy megismerje önmagát, a természetet, joga, hogy mindezt formálja, véleményét kulturált módon kifejezze, kifejtse.

A diákönkormányzat feladata, hogy mindezen jogokat a diákokkal megismertesse. Mivel a gyermek nem képes jogait önállóan érvényesíteni, az érvényesítés fórumaként működik a diákönkormányzat.

Célunknak tekintjük, hogy a jogok mellett egyértelmű és szabályozott formában tudatosítsuk a diákok kötelezettségeit, mely keretei között a tanulók iskolai élete, lehetősége, szerepe jól követhető lesz.

Az érdekképviselet mellett a diákönkormányzat döntő szerepet vállal abban, hogy az iskolai közös tevékenységekben mindenki jól érezze magát az iskolában és az iskolán kívül is, illetve a tanulók tudjanak és akarjanak ennek érdekében cselekedni.

A diákönkormányzat a tanulók hivatalos érdekképviseleti szerve, amelynek tevékenysége egyrészt a közvetlen tanulmányi és intézményi viszonyokra, másrészt a diákélet egyéb tevékenységeire terjed ki. Működése az iskolai Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzítettek szerint történik.

Az iskolavezetés kikéri a diákönkormányzat véleményét minden, a diákot érintő döntés előtt.
A diákönkormányzat megszervezését az iskola köteles támogatni.

A diákönkormányzatban a tanulóifjúságot 4-8 osztályig, 3-3 fő képviseli.

A diákönkormányzat hatáskörét a Köznevelési Törvény 48. § rendelkezései határozzák meg. Tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Konkrét tevékenységeket a diákönkormányzat vezető tanára a tanulók bevonásával Éves programajánlatban megtervezi.

DÖK véleményt nyilvánít:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdésekben,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésében,
- könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításában,
- tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésében, megszervezésében,
- intézményi Házirend, az iskola munkarendjének elfogadásakor, illetve javaslatot tehet arra vonatkozólag.

DÖK döntési joga:

- saját működésének meghatározása,
- hatáskörei gyakorlása,
- szervezeti és működési szabályzatának megalkotása,
- egy tanítás nélküli munkanap programjának meghatározása.

Visszahívhatóság:

- Ha a választott képviselő az intézmény házirendjét és az intézménnyel jogviszonyban lévő személy személyiségi jogait sérti, a diákönkormányzat a választmányból kizárhatja nyílt vagy titkos szavazással.
- Azt a DÖK képviselőt, akinek magatartása félévkor vagy tanév végén változóra romlott, tanulmányi eredménye nem éri el a közepest, az osztály visszahívja.
- A DÖK-öt segítő tanárt kötelességének mulasztása esetén az intézmény főigazgatója hívhatja vissza.

Munkacsoportok: tisztasági munkacsoport, energiatakarékossági munkacsoport, zöld munkacsoport, kulturális munkacsoport, sport- és szabadidő munkacsoport.

I.12. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Nevelési célkitűzéseinknél már kihangsúlyoztuk, hogy az iskolai tevékenységek megvalósítása a szülők, a tanulók és a pedagógusok szoros együttműködése révén valósulhat meg.

A **tanulókat** az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A **szülőket** az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló teljesítményéről, fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban illetve a tájékoztató füzeten/ellenőrzőn, e-naplón keresztül írásban, fogadó órákon személyesen) tájékoztatják.

A pedagógusok a szülőkkel való kapcsolatukban a legteljesebb együttműködésre törekszenek.

Közös céljainkból adódó feladatainkat – gyermekeink keresztény szellemű nevelését – így a jövőben nagyobb hatékonysággal tudjuk végezni.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái a következők:

a) Családlátogatások

Fontos feladatnak tartjuk a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerését. Családi környezetben jobban elfogadott a tanácsadás a nevelési problémák megoldása, a gyermekek optimális fejlesztése érdekében.

b) Szülői értekezlet

A szülői értekezletek legfontosabb célja a szülői közösség kialakítása. A közösen megbeszélt nevelési, oktatási program biztosíthatja a gyermekek megfelelő tartalmú személyiségfejlesztését.

Feladatok:

A szülők tájékoztatása:

- Az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- A köznevelés alakulásáról, változásairól

- A helyi tanterv követelményeiről
- Az iskola ellenőrző tevékenységéről és a szaktanárok értékelő munkájáról
- Gyermekük tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
- A gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről

c) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása. Ezen kapcsolattartási formában nagyobb lehetőség nyílik a gyermekek egyéni fejlesztésének segítésére, konkrét tanácsadásra. (Pl.: otthoni tanulás módja, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási napok

A szülők részéről igény van ezeknek a napoknak a tartására. Az évi 2 tanítási nap látogatottsága igen jelentős.

A szülők ezen alkalommal személyes tapasztalatokat szerezhetnek gyermekük tanórai tevékenységéről, mely kedvező hatással van a pedagógusokkal való kapcsolattartásra is.

A szülői értekezletek, fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A folyamatos együttműködő tartalmi jegyeit az iskolai Szülői Szervezet által összeállított éves munkaterv tükrözi. Ebben konkrétan felsorakoznak azok az együttműködési formák és feladatok, amelyekben az iskola számít a szülőkre.

Pl.: Iskolai rendezvények szervezésében, lebonyolításában: Alapítványi est, kirándulások, farsang, gyermeknap, témanapok, témahetek, szülők részére szervezett őszi és tavaszi ünnepélyes műsorok, Karolina iskolai misék.

e) Szülői Szervezet

A szülők érdekvédelmi szervezete, melyet a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében hoznak létre, s mely az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkezik. A Szülői Szervezet alapvető célja az érdekképviseleten túlmenően az iskola és az otthon közötti együttműködés elősegítése, a felmerülő problémák közös megoldása.

A szülők, tanulók, iskolai pedagógusok együttműködésének

további fejlesztési lehetőségei:

- Minél több iskolai program szervezése a szülők bevonásával (közös zarándoklat, színházlátogatás, kirándulás, jótékonysági-, farsangi bál, alapítványi est, stb.)
- Szülők akadémiája címmel, a keresztény neveléssel kapcsolatos ismeretterjesztő sorozatok szervezése.
- Felnőtt „hittanórák" szervezése pedagógusok, szülők bevonásával.

I.13. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

I.13.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai az általános iskolában

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett, tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra (törvényi előírások szerint az iskola Házirendjében található az osztályozó vizsga feltétel- és követelményrendszere),
- pótló vizsgákra
- különbözeti vizsgákra,
- javító vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára, aki

- osztályozó, különbözeti vagy pótló vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozattal osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozattal javítóvizsgára utasít.

Kiterjed más intézmények azon tanulóira, akik felvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Különbözeti vizsga:

Iskolaváltozatás, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatásaként feltételként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét.

Különbözeti vizsgát kell tenni a tanulónak akkor, ha a helyi tantervünkben szereplő, a beiratkozási tanév végéig tanult tantárgyak éves óraszáma kevesebb, mint az iskolánk helyi tantervében szereplő összeg. Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a vizsgát befejezné.

Javítóvizsga:

Javító vizsgát a tanuló max. 3 tantárgyból, ha tanév végén elégtelen osztályzatot kapott az adott tantárgyból/tantárgyakból.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelt előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
- osztályozó vizsga esetén a vizsga időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanévvégén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó-, különbözeti- és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

I.13.2. A tanulmányok alatti vizsgák tanszakonként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanuló teljesítményeinek mérhetőségi formái: Évközi munka, beszámoltatás, vizsga.

- „A” tagozaton tanév végi vizsga, valamint nyilvános hangversenyen mutatják be növendékeink tudásukat.
- „B” tagozaton félévi és év végi vizsga és évi két nyilvános hangverseny biztosítunk.

A hangversenyeken, a beszámolókon és a vizsgán előadási darabokat és a skálákat kotta nélkül kell játszani. A növendék előmenetelének értékelésére – a havi érdemjegyeken kívül – évi két

alkalommal kerül sor. Az osztályzatokat a hangszeres tanár javaslata alapján az egész évi munka figyelembevételével a vizsgabizottság állapítja meg. Felsőbb évfolyamba bocsátható az a tanuló, aki megfelel évfolyama minimális követelményeinek, valamint főtárgyból és a kötelező tárgy(ak)ból eredményes vizsgát tett. Ha bármilyen elfogadható ok miatt a növendék a beszámolón nem vett részt, osztályzatát évi munkája alapján hangszeres tanára állapítja meg. A növendékek eredményit, jegyeit, mulasztásait, a tervezett és végzett anyagot főtárgyi naplóban rögzítjük. A tanulóknak tájékoztató füzetük van, mely tartalmazza a félévi értesítőn kívül a havi érdemjegyeit, órarendjét, mulasztásait és az egyes órákon feladott tananyagot. Az év végi eredményt bizonyítványba rögzítjük.

Évi beszámoltatás szabálya:

a.) Törvényi háttér:

- 2011.évi CXC. törvény alapján, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján, tanévenként egy vizsgát szervezünk növendékeinek.

b.) Vizsga szabályai:

- Főtárgy, szolfézs és kötelezően választható tantárgyból, minden évfolyamon kötelező.
- A vizsga anyagnak meghatározása a szakok követelményszintjében meghatározottak alapján történik.
- A vizsgán hallottakat tanáraink érdemjeggyel értékelik.
- A tanszak tanárai egyenként, illetve kamaracsoportokban hallgathatják meg a diákokat.
- Zeneiskolánkban évente egy alkalommal tartunk vizsgát.
- Kérésre több évfolyamból összevont vizsga tehető.

Összevont beszámoló

- Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető tanár együttes javaslata alapján az főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A kötelező tantárgynál a magasabb osztály anyaga alapján kell az osztályzatot megállapítani.
- Összevont beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az főigazgató által megállapított időben lehet tartani.

- Az összevont beszámoló engedélyezését az főigazgatótól kell kérni. A kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet az főigazgatóhoz benyújtani

- Osztályozó vizsgát azoktól a zeneiskolai tanulóktól kérünk, akik valamilyen oknál fogva a tanulmányaikat adott évfolyamon nem teljesítették.
  - Osztályozó vizsga beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az főigazgató által megállapított időben lehet tartani.
  - Az osztályozó vizsga engedélyezését a főigazgatótól kell kérni. A kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet az főigazgatóhoz benyújtani.
- Az a tanuló, aki a főtárgy előírt anyagát önhibáján kívül (pl. betegség) nem tudja teljesíteni, kérheti az iskola főigazgatójától, hogy tanulmányait a következő tanévben az előző tanévi osztálybesorolásba folytathassa.
  - Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kap.
  - A törzslapra és a bizonyítványba a fenti tényt be kell jegyezni, az alábbi módon: No. = Nem osztályozott, engedély alapján osztályát folytathatja.

FURULYA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül
Előképző évfolyamon	2. évfolyam	Négy gyermek- vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Két-három népdal, kotta nélkül. -Egy-két könnyű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Skála lehetőleg figurációkkal kotta nélkül. - Egy népdal, kotta nélkül. - Egy etűd. -Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	3. évfolyam	-Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. -Egy etűd. -Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	4. évfolyam	-Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. -Egy etűd.

		-Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	5. évfolyam	-Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. -Egy etűd. -Két szonáta- vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	6. évfolyam	-Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül, -Egy etűd, -Két szonáta- vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„B” tagozat	3. évfolyam	-Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül. - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.
„B” tagozat	4. évfolyam	-Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Két etűd. - Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.
„B” tagozat	5. évfolyam	-Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Két etűd. -Két szonáta- vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat - felbontásokkal, kotta nélkül. - Egy etűd. - Egy teljes szonáta kotta nélkül

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. - Egy etűd. - Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. - Egy etűd. - Két különböző karakterű előadási darab vagy egy téte Ipar, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

		- Egy etűd. - Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül. - Egy etűd. - Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül. -Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Skála, tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Két etűd. - Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Két etűd. - Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Skálák tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Egy etűd. - Egy kora barokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül. - Egy versenymű két tétele kotta nélkül.
„B” tagozat	10. évfolyam	- skálák: b-s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül. - Egy etűd. - Egy kora barokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül. - Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

FUVOLA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül. - Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül, - Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Egy szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála.

		- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: 1.61-ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok). - Egy előadási darab (zongorakísérettel).
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat), - Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: 1.102-ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok), - Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat-felbontás is), - Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22-ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok), - Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is), - Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70-ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok), - Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet), - Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok), - Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy szabadon választott skála + variációi, - Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy tételpár vagy kamaramű.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat-felbontás is), - Két különböző karakterű gyakorlat. - Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül
„B” tagozat	3. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat-felbontás is), - Két különböző karakterű gyakorlat, - Egy előadási darab kotta nélkül
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is), - Két különböző karakterű gyakorlat, - Egy előadási darab kotta nélkül.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet), - Egy különböző karakterű gyakorlat, - Egy szonáta tételpár,

		- Egy előadási darab kotta nélkül.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Egy szabadon választott skála + variációi, - Egy etűd, - Egy tételpár vagy kamaramű.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66-ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy szonáta tételpár, - Egy előadási darab vagy kamaramű.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. Köhler: op. 33II. kötetből, Bántai - Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy tételpár vagy kamaramű.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 III. kötetből, vagy a Fuvolaetűdök középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy tételpár vagy kamaramű.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean-Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy tételpár vagy kamaramű.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. romantikus: Köhlerop. 66-ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy szonáta tételpár vagy kamaramű. - Egy előadási darab
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd (pl. Köhler: op. 33II. kötetből, Bántai - Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat, - Egy barokk szonátatételpár vagy barokk kamaramű, - Egy előadási darab.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd - Egy barokk szonáta tételpár - Egy XX. századi mű
„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy skála, - Egy etűd,

		- Egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű, - Egy előadási darab.

TROMBITA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Egy gyakorlat - Egy népdal vagy gyermekdal
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Egy gyakorlat, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Egy gyakorlat, - Egy előadási darab
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Egy előadási darab
„A” tagozat	4. évfolyam	- Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Egy előadási darab.
„B” tagozat	2. évfolyam	Egy skála első három képlete - Egy gyakorlat, - Két különböző karakterű előadási darab.
„B” tagozat	3. évfolyam	Egy skála első képlete, - Egy gyakorlat, - Két előadási darab.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy skála első három képlete, - Egy gyakorlat, - Két előadási darab.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy skála négy képlete, - Egy gyakorlat, - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, - Egy más stílusú előadási darab.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Egy skála négy képlete - Egy gyakorlat, - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, - Egy más stílusú előadási darab.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Egy skála három képletben - Egy gyakorlat - Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Egy skála 3 képletben - Egy etűd - Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével
„A” tagozat	9. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével
„A” tagozat	10. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele - Egy más stílusú előadási darab
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele - Egy más stílusú előadási darab
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele - Egy más stílusú előadási darab
„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy skála öt képlettel - Egy etűd - Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele - Egy más stílusú előadási darab

HÁRFA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Két könnyebb váltott kezes, vagy két kezes (unisono) gyakorlat. Gyermekdalok vagy népdalok

Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Két könnyebb váltott kezes, vagy két kezes (unisono) gyakorlat. Gyermekdalok vagy népdalok.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Egy etűd, - Egy gyermekdal, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk tétel, - Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk vagy klasszikus tétel, - Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk vagy klasszikus tétel, - Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk vagy klasszikus tétel, - Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

		Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Skála: minden változatban, választott hangnemben - Egy etűd - Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is Az előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!
„A” tagozat	8. évfolyam	- Skála, minden változatban választott hangnemben, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!
„A” tagozat	9. évfolyam	- Skála, minden változatban választott hangnemben, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!
„A” tagozat	10. évfolyam	- Skála, minden változatban választott hangnemben, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is. Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!
„B” tagozat	7. évfolyam	- Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab, - Egy kamaramű. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia, - Egy etűd, - Két különböző korú, karakterű előadási mű, - Kamaramű. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat	9. évfolyam	- Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab / lehetőleg az egyik: XX-XXI. századi mű/tétel, - Kamaramű. Az etűd és a modern mű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia, - Egy etűd, - Két különböző karakterű előadási darab (kamaraművek). Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Két népdal, illetve gyermekdal, - Egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Két népdal, illetve gyermekdal, - Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Egy magyar népdal, - Egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája, - Két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző jellegű darab.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző jellegű előadási darab.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy etűd,

		- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab
„B” tagozat	2. évfolyam	- Egy technikai gyakorlat vagy skála, - Egy etűd, - Három különböző jellegű darab
„B” tagozat	3. évfolyam	- Egy technikai gyakorlat vagy skála, - Egy etűd, - Három különböző jellegű darab
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy technikai gyakorlat vagy skála, - Egy etűd, - Három különböző jellegű darab.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy technikai gyakorlat vagy skála, - Egy etűd, - Három különböző jellegű darab
„B” tagozat	6. évfolyam	- Egy technikai gyakorlat vagy skála, - Egy etűd, - Három különböző jellegű darab.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd - Három különböző stílusú előadási darab.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy etűd, - Három különböző stílusú előadási darab.

ÜTŐ

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Egy kisdob gyakorlat, vagy duó, - Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,

		- Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Egy kisdob gyakorlat, - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy kisdob gyakorlat vagy duó, - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó, - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Előkéket, tremolokat tartalmazó üstdob gyakorlat, - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Kisdob-nagydobjáték, vagy hangsúly-játék dobszerelésen kiosztva. - Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, vagy - Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is. (Pl. 2 tétel vagy egy kamaramű és egy zongorakíséretes előadási darab.) - Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Dobszerelésen tánczenei-, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is. - Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen. - Egy dallamhangszeres mű, vagy kisdob szólódarab, vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon) - Egy kamaramű, vagy egy zongorakíséretes előadási darab. - Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó. - Egy rövid rudimental szóló kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel. - Egy kamaramű. - Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, tercmenetekkel is.

„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren). - Számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150-ből az 1-20.) - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel. - Egy kamaramű.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Kisdob-nagydobjáték, vagy hangsúly-játék dobszerelésen kiosztva. - Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen. - Rudimental szóló dobszerelésen. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongora kísérettel. - Egy kamaramű. - Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren), vagy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150-ből a 20-40.)
„B” tagozat	6. évfolyam	- Dobszerelésen tánczenei-, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (lehet élő- vagy rögzített zenéhez is). - Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen. - Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. - Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében), vagy - Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel. (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon.) - Egy kamaramű. - Egy Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében). - Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren).

		- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon (pl. Wilcoxon 150-ből a 30-50.).

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.) - Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. - Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is. vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.) - Egy kamaramű. - Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is. - Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin. - Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.) - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser-etűdök, versenyművek.) - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.) - Autentikus latin ritmusok 2 congán, ill. szólójáték rögtönzése. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

		- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy - Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret - ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel. - „Ad Libitum” - dobszóló szerelésen. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy: - Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.) - Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. - Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is, vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.) - Egy kamaramű. - Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is. - Egy set-up szólódarab. - Üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)

		- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser-etűdök, versenyművek.) - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab. - Üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.) - Autentikus latin ritmusok 2 congán. - Szólójáték rögtönzése latin ütőhangszereken. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy - Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab. - Egy üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret, ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel, „Ad Libitum” - dobszóló szerelésen. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. - Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy - Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. - Egy kamaramű. - Egy set-up szólódarab. - Egy üstdob darab 3-4 timpanin. - Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó, virtuóz szóló darab előadása kisdobon. (pl. Markovich: Tornado, Stamina, Novotny: Minutes of News)

ZONGORA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)
„A” tagozat	1. évfolyam	- Három mű kotta nélkül.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Három különböző stílusú mű kotta nélkül.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy barokk mű, - Egy szonatina tétel, - Egy előadási darab.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott), - Egy klasszikus szonatina tétel, - Egy előadási darab.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Egy karakterdarab, - Egy könnyű bécsi klasszikus mű, - Egy népdal- vagy gyermekdal-feldolgozás.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű) - Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina-tétel, - Egy karakterdarab vagy romantikus mű, - Egy XX. századi mű.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach-mű), - Egy szonatina-tétel, - Egy könnyű romantikus darab, - Egy XX. századi mű.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy barokk mű (J. S. Bach-mű), - Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel, - Egy romantikus mű, - Egy XX. századi mű.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Egy barokk mű, - Egy szonatina vagy szonáta tétel, - Egy romantikus darab, - Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)
„A” tagozat	8. évfolyam	- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)
„A” tagozat	9. évfolyam	- Egy barokk mű - Egy szonáta tétel - Egy előadási darab
„A” tagozat	10. évfolyam	- Egy barokk mű - Egy szonáta tétel - Egy előadási darab
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd - Egy barokk mű - Egy szonáta tétel - Egy szabadon választott mű
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk mű, - Egy szonáta tétel, - Egy szabadon választott mű.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk mű, - Egy szonáta tétel, - Egy szabadon választott mű.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy etűd, - Egy barokk mű, - Egy szonáta tétel, - Egy szabadon választott mű.

HEGEDŰ

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően
„A” tagozat	1. évfolyam	- Két különböző jellegű tanulmány, - Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Két etűd, - Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	3. évfolyam	- Két etűd (különböző technikai feladatokkal) - Két zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus tánctétel), lehetőleg kotta nélkül.

„A” tagozat	4. évfolyam	- Két etűd, - Két zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy etűd, - Egyzongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül - Egy kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).
„A” tagozat	6. évfolyam	- Két zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül - az egyik kamarazene is lehet.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Két etűd - Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Két különböző jellegű technikai tanulmány-közülük az egyik klasszikus etűd - Két zongorakíséretes mű kotta nélkül
„B” tagozat	4. évfolyam	- Két különböző jellegű technikai tanulmány-közülük az egyik klasszikus etűd - Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Két etűd (közülük az egyik klasszikus etűd), - Két zongorakíséretes mű - az egyik vagy koncert, vagy szonáta.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Két etűd, - Egy koncerttétel vagy egy zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I-II. tételt játszani) kotta nélkül.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd - Egy előadási darab (választható koncerttétel, szonáta, vagy kamaramű) lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Egy etűd, - Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd, - Két előadási darab - koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy etűd, - Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

GORDONKA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása
„A” tagozat	1. évfolyam	- Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, vagy népdalfeldolgozás - Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy etűd, - Egy gyermekdal vagy népdal, - Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül
„A” tagozat	3. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy klasszikus tételpár zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, illetve klasszikus tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, illetve klasszikus tánctétel vagy egy romantikus darab zongorakísérettel, kotta nélkül.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy klasszikus szonátatétel zongorakísérettel, kotta nélkül.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Két etűd,

		- Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Két etűd, - Egy barokk, vagy preklasszikus tételpár zongorakísérettel, kotta nélkül, - Egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár. A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„A” tagozat	8. évfolyam	- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár. A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„A” tagozat	9. évfolyam	- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár. A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„A” tagozat	10. évfolyam	- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár. A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Egy etűd - Egy szonáta tételpár - Egy előadási darab A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	8. évfolyam	- Egy etűd, - Egy szonáta tételpár vagy 1 előadási darab, - Egy koncert-tétel, vagy egy előadási darab. A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	9. évfolyam	- Egy etűd, - Egy tétel Bach szólószvitjeiből, - Egy koncert-tétel, vagy egy szonáta tételpár. A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Egy tétel Bach szólószvitjeiből, - Egy koncert-tétel vagy szonáta tételpár,

		- Egy előadási darab. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- Két kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Két népdal (az egyik esetleg kíséret nélkül), - Egy műdal. A dalokat kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel.
„A” tagozat	2. évfolyam	- Egy népdal, - Két különböző stílusú dal. A műveket kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel
„A” tagozat	3. évfolyam	- Két népdal, illetve népdalfeldolgozás, - Egy barokk vagy klasszikus dal, - Egy XX. századi magyar mű vagy romantikus dal. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Egy magyar népdalfeldolgozás, - Egy barokk vagy klasszikus dal, - Egy romantikus dal, - Egy XX. századi magyar mű. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Egy XX. századi magyar mű, - Egy romantikus dal, - Egy szabadon választott dal, - Egy ária (kantátából, oratóriumból, operából). A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Egy nehezebb magyar népdalfeldolgozás, - Egy romantikus vagy későromantikus dal, - Egy szabadon választott ária (kantátából, oratóriumból vagy operából), - Egy XX. századi mű. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.
„B” tagozat	2. évfolyam	- Egy népdal, - Két különböző stílusú műdal,

		- Egy duett, tercett vagy hangszeres (nem zongora-) kísérettel ellátott mű. A műveket kotta nélkül, a műdalokat zongorakísérettel kell előadni.
„B” tagozat	3. évfolyam	- Egy igényesebb népdalfeldolgozás vagy XX. századi magyar mű, - Egy könnyű barokk, illetve klasszikus ária vagy romantikus dal, - Egy szabadon választott mű, - Egy kamaramű. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Egy XX. századi mű, - Egy barokk vagy klasszikus dal, - Egy romantikus vagy későromantikus dal, - Egy szabadon választott opera- vagy oratórium-ária, - Egy kamaramű. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsga anyagából legalább két művet magyarul kell énekelni.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Egy XX. századi mű, - Egy oratórium- vagy kantátaária, - Egy romantikus vagy későromantikus dal, - Egy klasszikus, vagy romantikus ária, - Egy kamaramű. A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Négy különböző stílusú mű, - Egy ária, - Egy kamaramű. A műveket kotta nélkül (kivéve oratóriumária és kamaramű), zongorakísérettel kell előadni. A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.

SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

„A” tagozat	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	2. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával, - Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

SZOLFÉZS

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	2. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával, - Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
„A” tagozat	5. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

		- Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással). - Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
„A” tagozat	6. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával. - Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással). - Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
„B” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával
„B” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A memoriter anyag egyéni bemutatással. - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával
„B” tagozat	5. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A memoriter anyagból egyéni bemutatás, - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„B” tagozat	6. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A memoriter anyagból egyéni bemutatás. - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	8. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	9. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

		- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	10. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	7. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	8. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	9. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	10. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

ZENEISMERET

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	1. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	2. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

		- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.
„A” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.
„A” tagozat	5. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.
„A” tagozat	6. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított - Ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	1. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).
„A” tagozat	2. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	3. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

		A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).
„A” tagozat	4. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján A romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).
„A” tagozat	5. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján A 19. századi olasz, német, magyar és orosz operához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).
„A” tagozat	6. évfolyam	- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján Bartók és Kodály művészetéhez és a kortárs zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

ZENEELMÉLET

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	1. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Összetett autentikus kadencia zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Részletes harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).
„A” tagozat	2. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Mintapéldák (pl. autentikus és plagális szekvenciák) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	3. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Mintapéldák (plagális szekvenciák, modális példák) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).
„A” tagozat	4. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Mintapéldák (szeptim és alterált hangzatokkal is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).
„A” tagozat	5. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Mintapéldák (szeptim hangzatokkal, alterált is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).
„A” tagozat	6. évfolyam	- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban. - Mintapéldák (késleltetésekkel, alterációkkal is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig. - A tanult zenei formák felismerése hallás után. - Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

EGYHÁZZENE

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	1. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból
„A” tagozat	2. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból
„A” tagozat	3. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból
„A” tagozat	4. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból
„A” tagozat	5. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból
„A” tagozat	6. évfolyam	- Összefoglaló óra az éves anyagból

KAMARAZENE

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	1. évfolyam	- Legalább két, rövid, különböző tempójú, karakterű műből (tételből) álló 6-8 percnyi zenei anyag
„A” tagozat	2. évfolyam	- Koncertszerű, 6-8 perces, különböző tempójú és karakterű művekből (tételekből) álló műsor.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	3. évfolyam	- Koncertszerű, legalább 8 perces, változatos, lehetőleg ciklikus művet is tartalmazó műsor.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8-10 perces műsor.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8-10 perces műsor
„A” tagozat	6. évfolyam	- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból minimum 10 perces műsor.

ZENEKAR

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

KEZDŐ -14 éves korig	1-2. évfolyam	- Év végi meghallgatás: 10-12 perces nyilvános bemutató.
KÖZÉPHALADÓ 12-18 éves kor	3-4. évfolyam	- Év végi meghallgatás: 15-30 perces nyilvános hangverseny.
HALADÓ 16-22 éves kor	2-6. évfolyam	- Év végi meghallgatás: 25-40 perces nyilvános hangverseny

CITERA

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	Gyermekdalok éneklése a citera üres húrjainak hozzápengetésével: - egyszerű ritmus osztinátó kíséret, - a dal ritmusának hozzápengetése az énekelt dalhoz, - egyszerű ritmuskíséret hozzápengetése az énekelt dalhoz) Gyermekdalokjátéka citerán lassú egyenletes tempóban.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- Gyermekdalok (dó-pentachord, dó-hexachord és lá-pentachord hangsor) éneklése és citerán való megszólaltatása. - Saját, vagy másik tanuló énekének kísérete citerán. - Gyermekdalok játéka citerán lassú és középgyors tempóban.
„A” tagozat	1. évfolyam	- Gyermekdal-fűzés, csoportos citerázás (2-3 tanuló egyszerre játssza ugyanazt a dalt). - Gyermekdalok megszólaltatása citerán énekléssel is (saját vagy más tanuló énekével).
„A” tagozat	2. évfolyam	- Három-négy dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai Követelményeknek megfelelő szinten. - Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).
„A” tagozat	3. évfolyam	- 3-4 különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten. - Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel. - Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.
„A” tagozat	4. évfolyam	- Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva. - Csoportos citerázás (3-4 fő). - Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél-Dunántúl dallamaiból.
„A” tagozat	5. évfolyam	- Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával, eredeti felvételek alapján: - Dél-Dunántúl - Szlavónia - csoportosan (3-4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.
„A” tagozat	6. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve: - Dunántúl, - Alföld,

		- csoportosan (3-4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)
„B” tagozat	2. évfolyam	- 3-4 dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten. - Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).
„B” tagozat	3. évfolyam	- Három-négy különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten. - Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel. - Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.
„B” tagozat	4. évfolyam	- Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva. - Csoportos citerázás (3-4 fő). - Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél-Dunántúl dallamaiból.
„B” tagozat	5. évfolyam	- Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával. eredeti felvételek alapján: - Dél-Dunántúl, - Szlavónia, - csoportosan (3-4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.
„B” tagozat	6. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve: - Dunántúl, - Alföld, - csoportosan (3-4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve, - Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel), - Alföld (kötetlen ritmusú dallamok), - Észak-Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.).
„A” tagozat	8. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve: - Közép-Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel), - Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán),

		- Dél-Alföld (lassú-, gyors- és friss csárdás folyamat).
„A” tagozat	9. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve: - Hortobágy - Szatmár - Erdély
„A” tagozat	10. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán az alábbi tájegységek dallamaiból válogatva: - Dél-Dunántúl vagy Kelet-Alföld vagy Felvidék, - Mezőség vagy Székelyföld /vagy Gyimes, - Moldva. A három összeállításból 1 csoportos előadásban, lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.
„B” tagozat	7. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve, - Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel), - Alföld (kötetlen ritmusú dallamok), - Észak-Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.).
„B” tagozat	8. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve: - Közép-Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel), - Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán), - Dél-Alföld (lassú-, gyors- és friss csárdás folyamat).
„B” tagozat	9. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve: - Hortobágy, - Szatmár, - Erdély.
„B” tagozat	10. évfolyam	- Három népzenei összeállítás előadása citerán az alábbi tájegységek dallamaiból válogatva: - Dél-Dunántúl vagy Kelet-Alföld vagy Felvidék, - Mezőség vagy Székelyföld /vagy Gyimes, - Moldva. A három összeállításból 1 csoportos előadásban, lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ -NÉPZENE

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	2. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával, - Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

SZOLFÉZS -NÉPZENE

ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

Előképző évfolyamok	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
Előképző évfolyamok	2. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	1. évfolyam	- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	2. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„A” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,

		- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
„A” tagozat	5. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával. - Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással). - Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
„A” tagozat	6. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával. - Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással). - Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
„B” tagozat	3. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával
„B” tagozat	4. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A memoriter anyag egyéni bemutatással. - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával
„B” tagozat	5. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással, - A memoriter anyagból egyéni bemutatás, - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
„B” tagozat	6. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A memoriter anyagból egyéni bemutatás. - A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

„A” tagozat	7. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

„A” tagozat	8. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	9. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.
„A” tagozat	10. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	7. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	8. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	9. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.
„B” tagozat	10. évfolyam	- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan. - A memoriter anyagból egyéni bemutatások. - A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

I.14. A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai

I.14.1. A felvétel és az átvétel helyi szabályai az általános iskolában

Más iskolából érkező tanulók esetében – év végén, vagy év közben:

- Elbeszélgetés a tanulóval, a szülővel/gondviselővel,
- tanulmányi előmenetel ismerete a bemutatott iskolai dokumentumok alapján,
- plébánosi/lelkészi ajánlás,
- az osztálytípus kiválasztása szintfelméréssel,
- bizonyítvány,
- távozási igazolás,
- személyes dokumentumok bemutatása (személyi igazolvány, lakcímkártya, születési anyakönyvi kivonat, TAJ kártya),
- nyilatkozat a szülői felügyeleti jogról,
- nyilatkozat a gyermekek számáról kedvezmények igénylése esetén,
- diákigazolvány igénylése.

Más országból érkező tanulók esetében:

- Elbeszélgetés a tanulóval, a szülővel/gondviselővel,
- Megfelelő szintű magyar nyelvi tudás,
- tanulmányi előmenetel ismerete a bemutatott iskolai dokumentumok alapján,
- hatóságilag lefordított bizonyítvány,
- plébánosi/lelkészi ajánlás,
- az osztálytípus kiválasztása szintfelméréssel,
- személyes dokumentumok bemutatása nyilatkozat a szülői felügyeleti jogról,
- nyilatkozat a gyermekek számáról kedvezmények igénylése esetén,
- érvényes tartózkodásra jogosító engedély, személyi igazolvány, tartózkodási engedély, regisztrációs igazolás vagy regisztrációs kártyával (Knt. 92. § (1)
- TAJ kártya.

1. osztályosok felvétele:

Figyelembe vesszük:

- a szülő kérését, az osztályba jelentkezők létszámát,
- speciális feltétel: kórusiskolai osztály esetén a szaktanárok javaslatát,

Mivel a kórusiskolai osztályokba jelentkező gyermekek egyszerre lesznek tagjai két intézménytípusnak – 1. általános iskola, 2. székesegyházi kórusiskola és alapfokú művészeti iskola – tagjai, nagyobb tehernek lesznek kitéve iskolába lépésüktől. Fokozott a közös felelősségünk, hogy csak azok a gyermekek kerüljenek ebbe az osztálytípusba, akik terhelhetősége, érettsége valószínűleg elérte azt a szintet, amellyel a megnövekedett terheket sérülés nélkül el tudja viselni, nem utasítja el azokat. Ennek felmérésére 4 alkalmas iskola-előkészítő foglalkozást tartunk, mely ingyenes, semmi kötelezettséggel nem jár a szülő számára.

2-8. évfolyamba jelentkező tanulók:

A tanulók felvételéről a szülő írásbeli kérése után a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt.
Kórusiskolai osztályba való jelentkezés esetén a főigazgató figyelembe veszi a művészeti vezető és az AMI intézményegység-vezetőjének véleményét, a hangszertanulás lehetőségének biztosítását.

I.14.2. A felvétel és az átvétel helyi szabályai a kórusiskolában, művészeti iskolában

A Váci Püspökség által alapított Székesegyházi Kórusiskola és az Alapfokú Művészeti Iskola a kórusosztályok tanulóinak zeneművészeti képzését együttesen hivatott szolgálni.

- A kórusiskolai osztályokba és a művészeti iskolánkba jelentkező tanulók felvételéről a művészeti vezető és az AMI intézményegységvezető javaslatára az főigazgató dönt az alábbiak figyelembevételével:
- 1-12. évfolyamra jelentkezők esetén a zenei alkalmassági meghallgatáson való megfelelés és az adott évfolyamra járó tanulók létszáma;

Képességfelmérés

- A kórusiskolai osztályba jelentkező növendékek felvételének feltétele a képességfelmérés, amely az előkészítő foglalkozások keretében történik. Ezt a kórusvezetők, a hangképző tanárok, szolfézs tanárok és a leendő első osztályos tanítók végzik.

- A képességfelmérés az 1-8. évfolyamra jelentkezők számára szóbeli és gyakorlati részből áll.
- 2-12. évfolyamra jelentkezők esetében a zenei alkalmassági meghallgatáson való megfelelés, valamint a magatartás, szorgalom érdemjegyek.

I.15 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv az általános iskolában

Elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatása az alsó tagozatos környezetismeret órákon kezdődik, a közlekedési ismeretekhez szorosan kapcsolható.

A felső tagozatban a biológia órák keretein belül van rá lehetőség. Bizonyos tantárgyak is tartalmaznak tananyagukban egy-egy fontos ismeretet. (Fizika, kémia, testnevelés.)

I.16. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai és az ismeretek számonkérési rendje

I.16.1. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai és az ismeretek számonkérési rendje az általános iskolában

A tanulók értékelése, minősítése az 1-8. évfolyamon:

Célja: A tanulók minősítése, visszajelzés a szülőknek/gondviselőknek a tanulók tudásáról.

Módja:

- első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni a tanulók teljesítményét minden tantárgyból
- Második évfolyam tanévének végén, illetve a további évfolyamokon félévkor és tanév végén a tantárgyi értékelés érdemjeggyel történik.

Szöveges értékelés elbírálásának szempontjai:

- **Kiválóan teljesített –** önállóan, nagy biztonsággal végzi el feladatokat,
- **Jól teljesített –** kis nevelői segítséggel végzi el a feladatokat,
- **Megfelelően teljesített –** csak nevelői segítséggel képes a feladatok megoldására,

- **Felzárkóztatásra szorul –** nevelői segítséggel is csak nehezen, vagy nem tudja elvégezni a feladatokat.

Az elbírálásban segítenek a tanév során végzett mérések, az évfolyamokra és tantárgyakra lebontott követelmények.

A félévi és tanév végi értékelés mellett 1. és 2. évfolyamon pontokkal, %-os eredményekkel, felsőbb évfolyamokon mindezek mellett a hagyományos értékelési kategóriákkal, 1-től 5-ig érdemjegyekkel tájékoztatjuk a tanulókat és a szülőket az évközi eredményekről az e-naplóban.

Érdemjegyek: elégtelen (1)
elégséges (2)
közepes (3)
jó (4)
jeles (5)

- Az értékelésnél figyelembe vesszük a szóbeli, írásbeli ellenőrzést, felmérést, órai aktivitást, versenyeken való szereplést, tanórán kívüli tevékenységet, tananyaghoz készített kiselőadásokat, pályázatokon elért eredményeket.

- Az értékelések rendszeresek, az egyes tantárgyaknál a tananyagrészek szakaszhatáraihoz igazodnak.

- **Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény** esetén félévkor és tanév végén a jeles osztályzat mellett dicséret adható.

- A **magyar nyelv és irodalom tantárgyon** belül – mind az alsó, mind a felső tagozaton – a magyar nyelv és a magyar irodalom külön kerül értékelésre.

- **Idegen nyelv értékelése** 1. 2. és 3. évfolyamon szöveges értékeléssel történik

Szöveges értékelés elbírálásának szempontjai:

- **Kiválóan teljesített –** önállóan, nagy biztonsággal végzi el feladatokat,
- **Jól teljesített –** kis nevelői segítséggel végzi el a feladatokat,
- **Megfelelően teljesített –** csak nevelői segítséggel képes a feladatok megoldására,

- **Felzárkóztatásra szorul –** nevelői segítséggel is csak nehezen, vagy nem tudja elvégezni a feladatokat.

- Az év végi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

- A pedagógusok a heti két- vagy többórás tantárgyaknál félévente legalább 4, heti 1 órás tantárgyaknál legalább 3 értékelést/érdemjegyet adnak.

- A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési-magatartási-tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében az értékelés a szakértői vélemény figyelembe vételével történik.
A szakértői bizottság véleménye alapján az főigazgató ezen tanulókat mentesíti

- az érdemjegyekkel történő értékelés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Beszámoltatás, számonkérés alapelvei, célja:

- irányítsa a pedagógusok munkáját, értékelje a tanulók teljesítményét,
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak,
- feleljen meg a tantárgy jellegének,
- legyen objektív és alkalmas az értékelésre, minősítésre.

A beszámoltatás, számonkérés formái:

- feladatlap, felmérő füzet (egy lecke, egy témakör, félévi tanév végi)
- fogalmazás készítése,
- szövegértés vizsgálat – szóbeli és/vagy írásbeli számonkérés
- önálló szövegalkotás idegen nyelv tantárgy esetében,
- teszt,
- szóbeli vagy írásbeli felelet,
- házi dolgozat.

Beszámoltatás rendje:

- írásbeli felelet – 1 tanítási óra anyaga, vagy anyagrésze,
- szóbeli felelet

- felmérés
- témazáró
- év eleji felmérés
- félévi és tanév végi felmérés – évfolyamonként azonos
- 6. és 8. évfolyamon központi idegen nyelvi kompetenciamérés – OKÉV
- 4.6.8. évfolyamokon központi kompetenciamérés – matematikai eszközhasználat, szövegértés - OKÉV

Beszámoltatás, számonkérés korlátai:

- írásbeli felelet (1 tanítási óra anyaga) – nem kell előre bejelenteni – 1-es súlyozású osztályzat.
- témazáró – tanulókat előtte 10 nappal tájékoztatni kell, illetve ezzel egyidejűleg az e-naplóban a tanórák adminisztrálásánál jelölni kell (tanóra adminisztrálása/előírt feladat).
- témazárók száma: 1-6.évfolyamon naponta maximum 1 lehet,
  7-8. évfolyamon naponta maximum 2 lehet.

I.16.2. Az intézmény írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásai és az ismeretek számonkérési rendje a kórusiskolában, művészeti iskolában

Zeneismeret tanszakon, szolfézs tantárgyból az írásbeli és szóbeli beszámoltatás rendje igazodik az általános iskola rendjéhez.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

A tanulók a szolfézs kötelező tantárgy ellenőrzésénél szóbeli és írásbeli beszámolókkal, témánként témazáró dolgozatokkal, az év végén a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban és szóbeli feleletben is tanúbizonyságot tesznek.

Zeneismeret, Hangszeres és Vokális tanszakon a beszámoltatás rendje A tagozaton:

A havi tanult tananyag tanórán való előadása.

Évenként egy nyilvános tanszaki koncert szervezése és év végi vizsga lebonyolítása, mely 3 tagú bizottság előtt zajlik.

Hangszeres és Vokális tanszakon a beszámoltatás rendje B tagozaton:

A havi tanult tananyag tanórán való előadása.

Félévkor és év végén 3 tagú vizsgabizottság jelenlétében vizsga az adott évfolyam anyagának megfelelően.

I.17. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

I.17.1. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai az általános iskolában

Az alsó tagozaton lényegesnek tartjuk, hogy az otthoni felkészülés az iskolában megszerzett ismeretek elmélyítését szolgálja.

A házi feladatok mennyisége az életkori sajátosságoknak megfelelően 1-2. évfolyamon maximum 1 óra alatt, 3-4. évfolyamon 1,5 óra alatt elvégezhető legyen, ügyelve a szóbeli és írásbeli feladatok megfelelő arányára.

A tanulási sorrend helyes megállapításához a pedagógusok nyújtanak segítséget a diákoknak a tanítási órákon, illetve szülőknek a szülői értekezleteken, fogadó órákon. Mindezen kívül a napközis tanulóknak a napközis nevelők nyújtanak segítséget a tanulás módjának, elsajátításában, valamint a házi feladatok megfelelő minőségű elvégzésében.

A délelőtt tanító pedagógusok folyamatosan konzultálnak a napközis nevelőkkel a tanulók optimális testi-lelki-értelmi fejlődése érdekében.

Napközi szerepe:

Célja: szervezett keretek között biztosítja a felkészülést.

kulturális-, sport-, játék-, kézműves foglalkozás

Tevékenységek: írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, szabad játék, sport, kézműves tevékenység, kulturális tevékenység.

Módszerek: egyéni, csoportos tanulás, differenciálás, tanulási módszerek és technikák elsajátítása.

Tanulószoba szerepe:

Célja: szervezett keretek között a tanulási tevékenység biztosítása.

Tevékenységek: írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, testmozgás

Módszerek: egyéni, csoportos tanulás.

A feladatok célja:

- A tanítási órán tanultak gyakoroltatása,
- Rögzítés,
- Elmélyítés,
- Készségek fejlesztése, ismeretek alkalmazása.

Szóbeli (házi) feladatok meghatározásának elvei:

- Az ismeretek elsajátítása és alkalmazása szempontjából szükséges, és a tanulók felkészültségének, életkorának megfelelő tevékenységgel egészítse ki az órán végzett munkát.
- Ismeretek megszilárdítása, elmélyítése, szavak tanulása.
- Memória fejlesztése.
- Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.

Szóbeli (házi) feladtok korlátai:

- egy óra anyaga tartalma a következő órára,
- verstanulásra a vers hosszától függően 1-2 hét,
- házi olvasmányok feldolgozása részekre osztva 2-3-4-5 hét,
- feldolgozatlan tananyagot a házi olvasmányok kivételével ne tartalmazzon.
- figyelembe kell venni a gyermek életkori sajátosságait,
- figyelembe kell venni az adott gyermek/osztály képességeit.

Írásbeli (házi) feladatok meghatározásának elvei:

- egységben legyen a tanórai munkával,

- változatos legyen,
- életkornak megfelelő legyen,
- önállóan elvégezhető legyen,
- begyakorlásra alkalmas legyen.

Írásbeli (házi) feladtok korlátai:

- napköziben/tanulószobában teljes mértékben elvégezhető legyen,
- hétvégén - rövid időtartamban (pénteken) elvégezhető legyen, esetleg nélkülözhető,
- tanítási szünetekre kötelező házi feladat ne legyen, kutatómunka, szorgalmi feladat, házi olvasmány adható.
- feldolgozatlan tananyagot ne tartalmazzon.

Online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli/gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

- akkor teljesíthető online oktatás, ha a megfelelő technikai eszközök rendelkezésre állnak mind a tanár, mind a tanuló részéről.
- Az eszközöket az iskola – meglévő kapacitásáig – biztosíthatja.
- A személyiségi jogok védelmében az online feladatok iskolai tárolásáról a szülőtől nyilatkozatot kell kérni. Ennek a nyilatkozatnak a birtokában lehet az visszaküldött feladatmegoldásokat az iskolai szerveren tárolni, ill. az arra kijelölt online módon.
- A gyakorlati órák tartására szintén szülői nyilatkozatban kell engedélyt kérni, akkor is, ha képi megjelenítés nincs, csak hanganyaggal dolgoznak.
- Az online gyakorlati órákat nem lehet kötelezővé tenni.

I.17.2. Az otthoni, napközis, tanulószobai, online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai a kórusiskolában, művészeti iskolában

Otthoni feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

- hangszeres képzésben: a tanórán elsajátított technikák gyakorlása, készséggé fejlesztése a mindennapos gyakorlások folyamán, ha adott a hangszer, saját vagy zeneiskolából biztosított

- Ha nem adott a hangszer, akkor kellő mennyiségű gyakorlási idő biztosítása az iskolai hangszeren (általában: hárfa, orgona, ütő hangszerek)

online felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli/gyakorlati feladatok megatározásának elvei és korlátai:

- akkor teljesíthető online oktatás, ha a technikai eszközök rendelkezésre állnak mind a tanár, mind a tanuló részéről. Az eszközöket az iskola – meglévő kapacitásáig – biztosíthatja.
- A személyiségi jogok védelmében az online feladatok iskolai tárolásáról a szülőtől nyilatkozatot kell kérni. Ennek a nyilatkozatnak a birtokában lehet az visszaküldött feladatmegoldásokat az iskolai szerveren tárolni, ill. az arra kijelölt online módon. A gyakorlati órák tartására szintén szülői nyilatkozatban kell engedélyt kérni, akkor is, ha képi megjelenítés nincs, csak hanganyaggal dolgoznak. Az online gyakorlati órákat nem lehet kötelezővé tenni.

I.18. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

I.18.1. Magasabb évfolyamba lépés feltételei az általános iskolában

- A tanuló teljesítse az az adott évfolyam minden tantárgyának a továbbhaladáshoz szükséges követelményeit legalább elégséges szinten.
- A követelmények teljesítését, vagy annak elmaradását az évközi érdemjegyek, szöveges minősítések alapján év végén szövegesen vagy érdemjeggyel minősítjük.
- A követelmények teljesítését érdemjeggyel az elégséges (2), közepes (3), jó (4), jeles (5) osztályzatok valamelyike fejezi ki.
- A követelmények nem teljesítését érdemjeggyel az elégtelen (1) osztályzat fejezi ki.
- A követelmények teljesítését szöveges értékeléssel megfelelően teljesített, jól teljesített, kiválóan teljesített kifejezések valamelyike fejezi ki.
- A tanuló 250 órát meghaladó hiányzása esetén tantestületi döntés alapján osztályozó vizsgát tehet. Annak eredményes elvégzése után a tanuló magasabb évfolyamba léphet.
- Ha a tanuló egészségügyi okokból a tantárgyak egy részének tanulása alól felmentést kapott, azokból a tantárgyakból a tantervi követelményeket nem kell teljesítenie.

- Amennyiben a tanuló tanév végén max. 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.
- 2. évfolyamtól, érdemjegyes minősítés esetén a továbbhaladás feltétele az évközi jegyek minimum 1,75-ös, vagy afeletti átlaga.

I.18.2. Magasabb évfolyamba lépés feltételei a művészeti iskolában

Felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki az évfolyamára megállapított tantervi követelményeknek eleget tett, arról bizonyítványt kapott, és tanulmányait folytatni kívánja. Tanszakváltás, felmentés vagy más ok miatt a tanuló főtárgyi és kötelező tárgyi osztályba sorolása eltérhet egymástól. Ebben az esetben az osztálybesorolásnál a főtárgyi osztályt vesszük figyelembe.

Nem osztályozható a tanuló, ha egy adott tárgy óráiról a tanítási órák 30 %-ánál többet hiányzik, s ha az igazolatlan óráinak száma meghaladja az igazoltak számát. Az alapfokú évfolyamok elvégzését követően a továbbképző osztályokba való átlépés feltétele a művészeti alapvizsga letétele.

I.19. Kórusiskolai feladatokban, szolgálatokon és művészeti, próbákon, előadásokon való részvétel részletes szabályai tanítási napokon 8:00-16:00 óra között; valamint egyházi ünnepeken

20/2016. (VIII. 24.) EMMI rendelet 27. § 5. ba), bb). Ha az általános iskolában a Nat Művészetek műveltségi területen vagy az annak megfelelő tantárgy keretei között emelt szintű oktatás folyik, továbbá ha a szakközépiskola vagy a szakgimnázium művészeti szakmai vizsgára készít fel, az iskola, valamint az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja előírhatja, hogy a tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon. Az alapfokú művészeti iskola e feladatkörében a tanulók közismereti iskolai feladatait figyelembe véve határozhatja meg a kötelező részvételt a művészeti próbákon és előadásokon.

I.20. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel. Gyermekvédelmi munkacsoporttal dolgozzunk Gyermekvédelmi stratégia alapján.

Kötelezettségeit a 2011. évi CXC. köznevelési törvény határozza meg

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik az iskolánk pedagógiai tevékenységéhez. A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv. és a 2011. évi CXC. törvény átfogóan szabályozza a gyermeki jogokat.

A törvény általános szabályként a gyermeki jogok védelmét mindazok számára kötelezővé teszi, akik gyerekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkoznak.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket és lehetőségeket képességeik, tehetségük kibontakoztatásához. Szükséges segíteni, hogy leküzdhessék azokat a hátrányokat, amelyek születésüknél, családi, vagyoni helyzetüknél vagy bármilyen oknál fogva fennállnak.

Tehát az iskolánk gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- feltárására,
- megszüntetésére.

A katolikus iskola nem „elit”- képzésre törekszik.

Külön figyelmet szentel és segíti a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek, az iskola pedagógusainak a feladatai közé tartozik, hogy vegyenek részt a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében.

Együtt kell működniük a polgármesteri hivatallal, az önkormányzat illetékes osztályaival: szociális osztály, gyámhatóság, gyermekorvos, családsegítő szolgálat, Pedagógiai szakszolgálat, rendőrség, ügyészség szakembereivel a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetek (Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt, egyházak, alapítványok) képviselőivel.

A gyermek és ifjúságvédelmi munkánkon belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, bőrszíne, neme, vallása, nemzeti- vagy etnikai hovatartozása vagy bármely ok miatt.
- Minden tanuló számára biztosítanunk kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket. Segíteni kell a család vagyoni helyzetéből fakadó hátrányok leküzdésében, valamint képességeinek, tehetségének kibontakoztatásában.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek rendszeres kapcsolatot kell tartania a szülőkkel és a családdal.
- Biztosítanunk kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanulóink számára biztosítanunk kell, hogy nevelésük és oktatásuk biztonságos és egészséges környezetben folyjon. Iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás-lehetőségek beiktatásával harmonikusabbá kell tenni. Étkezését úgy kell megszervezni, hogy életkorának megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz jussanak.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek együtt kell működni a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.
- A feladatok közé tartozik a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység.

A pedagógiai munkánkon belül elsősorban az alábbi tevékenységek alkalmasak a gyermekvédelem céljainak megvalósítására:

- Felzárkóztató foglalkozások szervezése
- A beiskolázás körültekintő megszervezése
- Személyes, egyéni tanácsadás szülőnek, gyereknek
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- Családi életre történő nevelés, egészségügyi szűrővizsgálatok
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli elfoglaltságok, szabadidős tevékenységek, szünidei programok), a szülőkkel való együttműködés
- Tájékoztatás a családsegítő, gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magtartási, tanulási nehézségekkel küszködő tanulókkal kapcsolatos feladatunk:

- A tanulók megismerése, nehézségekkel küzdők felkutatása, nyilvántartása
- Családlátogatások, a tanulók családi körülményeinek megismerése
- Tanulmányi eredményük, magatartásuk és mulasztásuk figyelemmel kísérése
- Figyelemmel kell kísérni és segíteni a tanulókat a megfelelő pályaválasztásban
- Szükség esetén védő-, óvó intézkedéseket kell javasolni és közreműködni a megvalósításban

A gyermekvédelmi feladataink a következő területre terjednek ki összefoglalóan:

- Fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit
- Meg kell ismerni a problémák okait
- Segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához (támogatásuk, anyagi segélyezésük, társadalmi integrációjuk)
- Jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szakszolgálatnak
- Az iskola és a gyermekjóléti szolgálat együtt hatékonyan tudja kezelni a problémákat, megelőzve a súlyossá válást.

A gyermekvédelmi munkánk fő feladata, hogy mind több boldog, kiegyensúlyozott, testi-lelki harmóniában élő gyermek nőjön fel környezetünkben.

Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola

OM : 037734

Vác, Konstantin tér 7.

Pedagógiai Program 2.rész

HELYI TANTERV

2024.

Hatályos: 2024. szeptember 1-jétől

I. A Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola óratervei 5

I.1. Az általános iskola tantárgyi rendszere 5
I.2.A művészeti iskola tantárgyi rendszere 8

II.1. Választott kerettantervek 16

II.1.1. Kerettantervek az általános iskolában 16
II.1.1. A művészeti iskola tantervei 18
FURULYA 19
FUVOLA 26
TROMBITA 34
HÁRFA 40
GITÁR 46
ÜTŐ 51
ZONGORA 59
ORGONA 65
HEGEDŰ 69
GORDONKA 76
MAGÁNÉNEK 81
SZOLFÉZS KÖTELEZŐ 85
SZOLFÉZS 89
ZENEISMERET 103
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM 109
ZENEELMÉLET 112
EGYHÁZZENE 116
KAMARAZENE 120
ZENEKAR 125
KÓRUS 128

II.3. A kerettanterv feletti kötelező tanórai foglalkozások továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó, elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma 159

II.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 160

II.4.1. A kiválasztás elvei az általános iskolában 160
II.4.2. A kiválasztás elvei a művészeti iskolában 161

II.5. A Nemzeti alaptantanterv meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai 161

II.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (eltérések az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottaktól 162

II.6.1. Mindennapi testedzés megvalósítása 162
II.6.2. Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek 162
II.6.3. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők 163
II.6.4. Az egészségnevelés várható eredményei 163
II.6.5. Komplex intézményi mozgásprogram 163

II.7. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai 167

II.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei 168

II.8.1. Ellenőrzési és értékelési módok, formák, elvek és értékelési 168
módok, formák, elvek az általános iskolában 168
II.8.2. Ellenőrzési és értékelési módok, formák, elvek a művészeti iskolában 190
II.8.3. Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, témakörei 190
A művészeti alapvizsga 195
FURULYA 195
FUVOLA 196
TROMBITA 197
HÁRFA 198
ÜTŐ 200
ZONGORA 201
ORGONA 202
HEGEDŰ 203
GORDONKA 204
MAGÁNÉNEK 205
SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ 206
SZOLFÉZS 208
ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM 212
CITERA 214
SZOLFÉZS KÖTELEZŐ-NÉPZENE 215
A) Feladatsor 216
B) Feladatsor 217
SZOLFÉZS-NÉPZENE 219
A művészeti záróvizsga 222
FURULYA 222
FUVOLA 223
TROMBITA 223
HÁRFA 224

GITÁR 225
ÜTŐ 227
ZONGORA 228
ORGONA 229
HEGEDŰ 230
GORDONKA 231
II.8.4. Magatartás és szorgalom minősítésének elvei 238
II.9. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei 243
II.10.1. Alapelve, célja 244
II.10.2. Területei 245
II.10.3. Az egészségnevelés színterei 246
II.11.2. Alapelveink 248
II.11.3. Célok 249
II.11.4. Területei 250
II.11.5. A környezeti nevelés színterei 250
II.11.6. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek 251
II.11.7. Eszközök 252
II.11.8. Erőforrások 252
II.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 252
II.12.1. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések az általános iskolában 252
II.12.2. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések a művészeti iskolában 253
II.13.2. Az általános iskolában elfogadott elvek 253
II.13.3. A művészeti iskolában elfogadott elvek 257
1. melléklet: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke az általános iskolában 261
2.melléklet: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke az alapfokú művészeti iskolában 277
3.számú melléklet: az AMI-ban alkalmazandó záradékok 280
4.számú melléklet: az AMI-ban bevezetett tantárgyak kiegészítése 280

I. A Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola óratervei

I.1. Az általános iskola tantárgyi rendszere

Óraháló 2023-24-es tanévtől 1. és 4. évfolyamok számára, majd a következő tanévektől felmenő rendszerben. Valamennyi évfolyamon érvényes a 2023-2024-es tanévtől.

„a" – idegennyelvi kommunikációt előkészítő osztály „z" – kórusosztály

Óraterv az 1–4. évfolyam számára								
Tantárgyak	**1. a**	**1. z**	**2. a**	**2. z**	**3. a**	**3. z**	**4. a**	**4. z**
Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület								
magyar nyelv és irodalom	**7+1**	**7+1**	**7+1**	**7+1**	**5+1**	**5+1**	**5+1**	**5+1**
Matematika műveltségi terület								
matematika	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**
Etika/ hit- és erkölcstan műveltségi terület								
hittan	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Természettudomány és földrajz műveltségi terület								
környezetismeret					**1**	**1**	**1**	**1**
Idegen nyelv műveltségi terület								
első élő idegen nyelv: angol/német	**+1**		**+1**		**+1**		**2+1**	**2+1**
Művészetek műveltségi terület								
ének-zene	**2**	**2**	**2**	**2+1**	**2**	**2+1**	**2**	**2**
vizuális kultúra	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**
Technológia műveltségi terület								

technika és tervezés	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
digitális kultúra					**1**	**1**	**1**	**1**
Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi terület								
testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
Szabadon tervezhető órakeret	**2**		**2**		**2**		**2**	
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**	
Maximális órakeret	**24**		**24**		**24**		**25**	
2. hittan (Katolikus kerettanterv szerint)	1		1		1		1	
2.hittan- liturgikus		1		1		1		1

„a” – idegennyelvi kommunikációt előkészítő osztály „z” – kórusosztály

Óraterv az 5–8. évfolyam számára								
Tantárgyak	**5. a,**	**5. z**	**6. a**	**6. z**	**7. a**	**7. z**	**8. a**	**8. z**
Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület								
magyar nyelv és irodalom	**4**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**	**3**	**3**
Matematika műveltségi terület								
matematika	**4**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**	**3**	**3**
Történelem és állampolgári ismeretek műveltségi terület								
történelem	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
állampolgári ismeretek							**1**	**1**
hon- és népismeret			**1**	**1**				
Etika/ hit- és erkölcstan műveltségi terület								
hittan	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Természettudomány és földrajz műveltségi terület								

természettudomány	**2**	**2**	**2**	**2**				
kémia					**1**	**1**	**2**	**2**
fizika					**1**	**1**	**2**	**2**
biológia					**2**	**2**	**1**	**1**
földrajz					**2**	**2**	**1**	**1**
Idegen nyelv műveltségi terület								
első élő idegen nyelv: angol/német	**3+1**	**3**	**3+1**	**3**	**3+1**	**3**	**3+1**	**3**
Művészetek műveltségi terület								
ének-zene	**2**	**2+1**	**1**	**1+1**	**1**	**1+1**	**1**	**1+1**
vizuális kultúra	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
dráma					**1**	**1**		
Technológia műveltségi terület								
technika és tervezés	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**		
digitális kultúra	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi terület								
testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
közösségi nevelés (osztályfőnöki	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Szabadon tervezhető órakeret	**1**		**2**		**2**		**2**	
Kötelező alapóraszám:	**27**		**26**		**28**		**28**	
Maximális órakeret	**28**		**28**		**30**		**30**	
2. hittan (Katolikus kerettanterv szerint)	1		1		1		1	
2.hittan- liturgikus		1		1		1		1

I.2.A művészeti iskola tantárgyi rendszere

Iskolánk az általános iskolai oktatással együtt az alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágát integráltan valósítja meg a kórusosztályok számára.

Az 1-8. évfolyamon a kórusosztályok valamennyi tanulója az alapfokú művészeti iskola növendéke, így annak csoportjai is évfolyamokon belül szerveződnek.

2019. szeptember 1-től az „a” osztályok tanulói számára is lehetőséget nyújtunk arra, hogy be tudjanak kapcsolódni az alapfokú művészeti iskolába. Számukra délutáni tanóra keretében szervezzük meg a művészeti tantárgyak oktatását.

KLASSZIKUS ZENE

A tanulók heti óraszámai a klasszikus zeneművészeti ágon:

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, trombita, kürt, hárfa, gitár, ütő, zongora, orgona, hegedű, gordonka

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam: magánének

<u>Növendékeink által választható klasszikus hangszerek:</u>

furulya, fuvola, trombita, gitár, hárfa, ütő, zongora, orgona, hegedű, gordonka, magánének;

Növendékeink által választható népi hangszerek:

citera

Hangszeres és vokális tanszakok - egyéni képzés

„A" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár, hárfa, népi hangszerek tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

A tanítási órák időtartama
Főtárgy: „A" tagozaton 2x30 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy: „A" tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig
Csoportos foglalkozás: 2x45 perc
(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)
Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.
Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc
(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2-8 fő)
Korrepetíció ideje:
Hangszeres tanszakok: (minimum)
Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc

2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola,

trombita, ütő, hárfa, gitár, zongora, orgona, hegedű, gordonka

Óraterv 2

	Évfolyamok								
Tantárgy	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2

Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Óraterv 3

	Évfolyamok						
Tantárgy	Előképző	Alapfok					
	(1)	(1)	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(1 +1)+5 évfolyam: magánének

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

B" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

NÉPZENE

<u>Növendékeink által választható népi hangszerek:</u>

citera

Hangszeres és vokális tanszakok - egyéni képzés

„A" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, második hangszer, kamarazene, zenekar.

Választható tantárgy: szolfézs, második hangszer, kamarazene, zenekar, vagy a klasszikus zene, tantervi programjainak tantárgyai

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy Követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma:

(2)+6+4 évfolyam: citera

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, illetve művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos tantárgy: minimum 2x 45 perc

zenekar: minimum 9 fő; kamarazene: 2-8 fő

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

A korrepetíció ideje: A teljes képzési időben minimum 10 perc

„B" tagozat

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - az alapfok 2. évfolyamától javasolt

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora

Választható tantárgyak: népzenei ismeretek, második hangszer, kórus, kamarazene

Korrepetíció (népi hangszeres vagy zongora kíséret): a hangszeres és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6

A képzés évfolyamainak száma:

(2+1)+5+4 évfolyam: citera

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: minimum 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: minimum 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 1x30 perc (egyéni)

Egyéni tantárgy: minimum 1x45 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében 1 tantárgy

Egyéni tantárgy minimum 1x45 perc

Csoportos tantárgy: minimum 1x45 perc

A korrepetíció ideje: A teljes képzési időben minimum 10 perc

II.1. Választott kerettantervek

II.1.1. Kerettantervek az általános iskolában

Iskolánkban kétféle osztálytípust indítunk tantervi nevelési-oktatási céljainknak megfelelően:

A) Idegen nyelvi kommunikációt előkészítő

Idegen nyelv oktatása 1-8. évfolyamon (angol vagy német) szinsal, QLL-módszer alkalmazásával 1-3. évfolyamon idegen nyelv szöveges értékelése, 4. évfolyamtól idegen nyelv érdemjegyes értékeléssel.

1. évfolyamtól tanórai keretben valósul meg a digitális kultúra oktatása.

Matematika oktatása osztálykeretben történik.

Z) Kórusosztály:

Emelt óraszámú zenei képzés, különös hangsúllyal a kóruséneklésre tanórai keretben. Lehetőséget biztosítunk az 1-3. évfolyamon, szabadon választhatóan, szakköri formában idegen nyelv tanulására.

4. évfolyamtól választható az angol vagy a német nyelv oktatása tanórai keretben.

1. évfolyamtól tanórai keretben valósul meg a digitális kultúra oktatása.

Az általános iskola helyi tantervének elkészítéséhez használt anyagok a NAT2020 közül az alábbiak:

évfolyam/osztály	**kerettanterv**
	Digitális kultúra _A NAT2020 Élő idegen nyelv_A NAT2020

1-4. évfolyam „A” osztályai	Ének-zene_A NAT2020 Hittan – Katolikus kerettanterv Környezetismeret_A NAT2020 Magyar nyelv és irodalom_A NAT2020 Matematika_A NAT2020 Technika és tervezés_A NAT2020 Testnevelés_A NAT2020 Vizuális kultúra_A NAT2020
1-4. évfolyam „Z” osztályai	Ének-zene_A NAT2020 Digitális kultúra_A NAT2020 Élő idegen nyelv_A NAT2020 Hittan – Katolikus kerettanterv 2012 Magyar nyelv és irodalom_A NAT2020 Környezetismeret_A NAT2020 Matematika_A NAT2020 Technika és tervezés_A NAT2020 Testnevelés_A NAT2020 Vizuális kultúra_A NAT2020
5-8. évfolyam „A” osztályai	Ének-zene_F NAT2020 Állampolgári ismeretek_F NAT2020 Biológia_F NAT2020 Digitális kultúra_F NAT2020 Élő idegen nyelv_F NAT2020 Fizika_F NAT2020 Földrajz_F NAT2020 Hittan – Katolikus kerettanterv 2012 Hon- és népismeret_F NAT2020 Kémia_F NAT2020 Magyar nyelv és irodalom_F NAT2020 Matematika_F NAT2020 Technika és tervezés_F NAT2020 Természettudomány_5_6 NAT2020

	Testnevelés_F NAT2020 Történelem_F NAT2020 Történelem_F NAT2020 Vizuális kultúra_F NAT2020
5-8. évfolyam „Z" osztályai	Ének-zene_F NAT2020 Állampolgári ismeretek_F NAT2020 Biológia_F NAT2020 Digitális kultúra_F NAT2020 Élő idegen nyelv_F NAT2020 Fizika_F NAT2020 Földrajz_F NAT2020 Hittan – Katolikus kerettanterv 2012 Hon- és népismeret_F NAT2020 Természettudomány_5_6 NAT2020 Kémia_F NAT2020 Magyar nyelv és irodalom_F NAT2020 Matematika_F NAT2020 Technika és tervezés_F NAT2020 Testnevelés_F NAT2020 Történelem_F NAT2020 Vizuális kultúra_F NAT2020

II.1.1. A művészeti iskola tantervei

A művészeti iskola tanterveit a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet 2. melléklete tartalmazza, melyet az intézmény a saját arculatának megfelelően kiegészített.

Lásd h

Helyi tanterv 4. melléklete.

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

FURULYA

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

2. évfolyam

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló kizárólag helyes beidegződésekkel rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

2. évfolyam „A" tagozat

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A tü-dü hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetű etűdök.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.

3. évfolyam „A" tagozat

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).

4. évfolyam „A" tagozat

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

„F"-alapú furulya használata.

Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

5. évfolyam „A" tagozat

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.

Mordent, parántrilla, előkék alkalmazása.

6. évfolyam „A" tagozat

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B" tagozat

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Melodikus moll hangsorok gyakorlása.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

4. évfolyam „B" tagozat

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

5. évfolyam „B" tagozat

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

6. évfolyam „B” tagozat

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f g3-ig (in F),
- legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

Ismerje

- az f-g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

- a tanult anyagban előforduló tempo- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a furulya történetét, rokon hangszereit,
- a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f1-g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

***Továbbképző évfolyamok* „A" tagozat**

7. évfolyam „A" tagozat

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

8. évfolyam „A" tagozat

A t-d, t-r, d-r artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

9. évfolyam „A" tagozat

A (t-) t-r-t-r-t inégal játék önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

10. évfolyam „A” tagozat

A t-k t-k, d-g d-g „duplanyelves” hangindítások alkalmazása.

Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

A t-d, t-r, d-r artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.

Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

8. évfolyam „B” tagozat

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A (t-) t-r-t-r-t inégal játék önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

A barokk szvit tételeinek ismerete.

9. évfolyam „B” tagozat

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.

Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.

Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

10. évfolyam „B” tagozat

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

At-kt-k, d-g d-g „duplanyelves” hangindítások használata, hármas elrendezésben is.

Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben,
- a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására,
- a segédfogások önálló megválasztására,
- az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására,
- a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására,
- az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására.

Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.

Rendelkezzék

- az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel,
- egyenletes, laza ujjtechnikával,
- zenei képzelőerővel.

„B" tagozat (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- f-a3-ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- fogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit. Legyen képes
- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra. Rendelkezzék
- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürge szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,

- megfelelő lapról olvasási készséggel. Tudjon
- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal.

FUVOLA

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása.

A 2/4,4/4-es ütem pontos ritmikai ismerete.

A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Bántai - Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

2. évfolyam

A tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép alapján.

A 2/4,4/4-es ütem pontos ritmikai ismerete.

A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Biztos hangindítás.

Alapfok évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.

A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása.

Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola 1.60-61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

2. évfolyam „A” tagozat

Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8-16 ütemes gyakorlat eljátszása.

Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök.

Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai - Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

3. évfolyam „A" tagozat

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c1-g3-ig, kromatikusán.

Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2b előjegyzésig.

Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora- vagy egyéb hangszerkísérettel.

A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai - Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

4. évfolyam „A" tagozat

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3b előjegyzésig a tanult variációkkal.

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.

Barokk tánctétel vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai - Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28-32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

5. évfolyam „A"tagozat

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c1-h3-ig, kromatikusán.

Egyenletes tempójú skálázás 4#, 4b előjegyzésig, a tanult variációkkal.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68-78., vagy Bántai - Kovács: Válogatott etűdök 11.21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

6. évfolyam „A" tagozat

Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat stb.).

A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.

Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai-Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.).

A fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat.

Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84-85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

„B" tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.

A „B" tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A" tagozat szintjét.

2. évfolyam „B" tagozat

Igényes hangindításra való törekvés.

A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.

Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo-descrescendo az intonáció változása nélkül.

Árnyaltabb dinamikai kifejezés.

Előadási darabok kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása.

Bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása.

Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása.

Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora- vagy egyéb hangszerkísérettel.

4. évfolyam „B" tagozat

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás a tanult variációkkal.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

5. évfolyam „B" tagozat

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

6. évfolyam „B" tagozat

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,

- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,
- az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes
- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes
- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és szimpla- és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.

Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai - Kovács: Válogatott etűdök II. 12-14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

8. évfolyam „A" tagozat

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

E. Köhler: Etűdök op. 66 kötetből, vagy Bántai - Kovács: Válogatott etűdök II. 46., vagy III. 9-10., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes vagy kamaraművek.

9. évfolyam „A" tagozat

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas- és négyeshangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel.

Jártasság nehezebb ritmusképletekben.

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

10. évfolyam „A" tagozat

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg. Jean-Jean: Modern etűdök, vagy Fuvolaetűdök középfokra, vagy Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.), továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.

Különböző díszítések stílusos alkalmazása

A tanult daraboknak megfelelő tempók alkalmazása

Nagyobb terjedelmű mű stílusos, biztonságos előadása

8. évfolyam „B" tagozat

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képes legyen a tanuló a művek stílushű, igényes előadására.

9. évfolyam „B" tagozat

A laza, könnyed ujjtechnika.

Jártasság nehezebb ritmusképletekben.

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Érzékeny és igényes intonáció

Hajlékony legato, technikailag biztonságos nyelvtechnika

10. évfolyam „B" tagozat

A kortárs zene notációjának és alapvető technikai megoldásainak ismerete (üveghangok, él- és réshangok, frulláto-módok)

A technikai készségek virtuózabb fejlesztése.

A tanuló a zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,

- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezzék
- megfelelő hangszeres technikával
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B" tagozat (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje
- a modem zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rézfúvós tanszak tantárgya: trombita

TROMBITA

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A helyes be- és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C - G'-ig.

Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.

Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

2. évfolyam

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.

Hangterjedelem a kis h-tól az egyvonalas a-ig.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.

Hangterjedelem a kis a-tól a kétvonalas c-ig.

2. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint- és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas d-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

3. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas e-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

4. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

5. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.

A hangterjedelem kialakítása a kis fisz-től a kétvonalas g-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

6. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc-kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint- és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas e-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

3. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Kvint- és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc-kötések.

4. évfolyam „B" tagozat

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása. Ujjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.

A természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötések.

A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-től a kétvonalas g-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

5. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

A tanuló legyen képes egy barokk szonáta-tételpár (lassú-gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint-, kvart- és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.

A hangterjedelem kialakítása a kis fisz-től a kétvonalas a-ig.

Ismerkedés a pedálhangokkal.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

Terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, *V)*, hangköztanulmányok.

6. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc-kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc-kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas b-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

A másfél oktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül g2-ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b-ig.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

Ismerje a tanuló

- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig. Legyen képes
- az előírt hangterjedelemben belül (b2-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.

Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

8. évfolyam „A" tagozat

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása. Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel. Kamaramű szólamának előadása.

9. évfolyam „A" tagozat

Skálák öt képlettel.

Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.

Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.

A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

10. évfolyam „A" tagozat

A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.

Egy kamaramű szólamának eljátszására.

Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

***Továbbképző évfolyamok* „B" tagozat**

7. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.

Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.

A kromatikus skála biztos ismerete

8. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.

Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

9. évfolyam „B" Tagozat

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.

Skálák öt képletben.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.

A játszott előadási darabokalapos ismerete.

Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

10. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.

Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.

Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.

Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.

Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget. Legyen képes a tanuló
- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,

- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül) A tanuló rendelkezzék megfelelő állóképességgel. Ismerje a hangképzés folyamatát. Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására. Ismerje a tanuló

- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Akkordikus tanszak tantárgyai: hárfa, gitár, ütő

HÁRFA

Az alapfokú művészetoktatás hárfa tantárgyának hangszere a kampós (ír) - hárfa és a pedálos (koncert) hárfa.

Előképző évfolyamok

Az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése, a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése.

1. évfolyam

Ujjgyakorlatok, szekvenciák játszása.

Gyermekdalok, népdalok hárfázása egyszerű kísérettel

2. évfolyam

Ujjgyakorlatok, szekvenciák játszása.

Gyermekdalok, népdalok hárfázása egyszerű kísérettel.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Rövid terjedelmű, skálamozgást vagy akkordfelbontást tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása Bemard Andres: Marelles nehézségi szintjén.

2. évfolyam „A" tagozat

Tizenhatod mozgást, pontozott ritmusokat tartalmazó etűd játszása az alábbi sorozatokból:

- Alberti: 12 etűd
- Bemard Andres: Charades
- Nadermann: 15 etűd

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

3. évfolyam „A" tagozat

Hosszabb terjedelmű, változatosabb ritmusképleteket tartalmazó etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Snoer: Harfenstudien im arpeggierten Stile op. 42
- Schuecker: Thema mit Variationen
- Alberti: 10 études progressives et techniques

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

4. évfolyam „A" tagozat

Egy adott technikai feladatot (pl. üveghang, csúszás) feldolgozó, nagyobb terjedelmű etűd játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: 50 lecons progressives
- Bochsa: 40 celebres études pour la harpe op. 318
- Nadermann: 30 Fortschreitende Etüdén

Az etűdökhöz hasonló nehézségű, különböző stílusú előadási darabok.

5. évfolyam „A" tagozat

Mérsékelt tempójú, nehezebb ritmusképleteket tartalmazó, fejlettebb pedáltechnikát igénylő etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Zabel: Schule für Harfe I-IV. kötet
- Nadermann: 24 Praeludium

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

6. évfolyam „A" tagozat

Virtuózabb technikát igénylő (pl. trilla), modern zenei effektusokat is alkalmazó nagyobb terjedelmű etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Nadermann: 18 Etüden für die höhere Ausbildung
- Bochsa: 18 études pour harpe

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Akkordfelbontást, arpeggiót, oktávmozgást, csúszást tartalmazó etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Snoer: Harfenstudien im arpeggierten Stile op. 42
- Schuëcker: Thema mit Variationen
- Alberti: 10 études progressives et techniques
- B. Andres: Charades

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

3. évfolyam „B" tagozat

Nagyobb hangterjedelmű, futamjátékot, étouffét, glissandót tartalmazó etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: 50 lecons progressives
- Nadermann: 30 Fortschreitende Etüden

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: Négy különböző korból származó mű:

- Egy etűd,
- Egy barokk tétel,
- Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

4. évfolyam „B" tagozat

Egy adott technikai feladatot (pl. üveghang, csúszás, trilla, bisbigliando) feldolgozó, nagyobb terjedelmű etűd játszása az alábbi sorozatokból:

- Zabel: Schule für Harfe I-IV. kötet
- Nadermann: 24 Praeludium

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

5. évfolyam „B" tagozat

Nehezebb ritmusképleteket tartalmazó, pergőbb játékot, fejlettebb pedáltechnikát igénylő etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: 25 Exercice op. 62
- Posse: Sechs kleine Etüden

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

6. évfolyam „B" tagozat

Virtuózabb technikát igénylő, különféle díszítéseket alkalmazó, igényes szólamvezetést kívánó etűdök és darabok játszása az alábbi sorozatokból.

- Nadermann: 18 Etüden für die höhere
- Bochsa: Celebres études pour la harfe I. /op. 318

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva megszólaltatni
- rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására, a kampók vagy a pedálok biztonságos kezelésére
- legyen jártas vagy az ír hárfa (kampós), vagy a koncert hárfa (duplapedálos) használatában
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangon játszani
- rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival
- tudjon önállóan hangolni
- felkészültségének szintjén, tudjon kamarazenei együttesben vagy zenekarban közreműködni

Ismerje

- a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a hárfa történetét,
- a hárfa szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- tudásáról számot adni nagyobb lélegzetű művek koncertszerű körülmények között történő bemutatásával.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességük, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Az oktatás célja az egyéni

hangszertudás, és a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztésén át, a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A" tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe II. /op. 318
- Nadermann: Etudes et Preludes I.

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás.

8. évfolyam „A" tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Nadermann: Etudes et Preludes II.
- Nadermann: Sept sonates progressives op. 92
- Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.
- Önálló hangolás.

9. évfolyam „A" tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe /op. 62
- Labarre: Grande études pour la harfe /op. 30

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás, húrozás.

10. évfolyam „A" tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe I. /op. 34
- Godefroid: 20 Melodikus etüd

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás, húrozás

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, ezért az „A" tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B" tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe II./op. 318

- Nadermann: Etudes et Preludes I.

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás, húrcsere.

8. évfolyam „B” tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Nadermann: Etudes et Preludes II.
- Nadermann: Sept sonates progressives op. 92
- Thomas: Selected studies for the harp

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás, húrozás.

9. évfolyam „B” tagozat

Etűdök játszása az az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe /op. 62
- Labarre: Grande études pour la harfe /op. 30
- Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.
- Önálló hangolás, húrozás.

10. évfolyam „B” tagozat

Etűdök játszása az alábbi sorozatokból:

- Bochsa: Celebres études pour la harfe I. /op. 34
- Godefroid: 20 études mélodiques pour la harpe
- Bach-Grandjany: 12 Etudes for Harp op. 45

Az etűdökhöz hasonló nehézségű előadási darabok.

- Önálló hangolás, húrozás.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a hangszer biztos kezelésére,
- a dallamívek kirajzolására, árnyalt dinamikai megoldásokra, a harmóniaváltások érzékeltetésére.

Ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- és alkalmazza a tipikus hárfahangzásokat (étouffé, üveghang, pr?s de la table, arpeggio, csúszások, kéz- és pedál-glissando stb.).

Legyen képes igényes tónusú, zengő, zajmentes hárfajátékra.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudását koncertszerű körülmények között bemutatni.

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás „klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Kétféle ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.

Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam

Kétféle ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben.

Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kísérettel.

Olyan könnyű darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i-m-a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.

Könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel.

A többszólamúság megjelenésével - az egész tanulási folyamatban - ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.

Könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

2. évfolyam „A" tagozat

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.

Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor).

Lapról játék az előző év nehézségi szintjén.

3. évfolyam „A" tagozat

Egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré).

Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.

Könnyű tánctétel jellegzetességeinek megvalósítása.

4. évfolyam „A" tagozat

Reneszánsz, barokk tánctételek és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása.

Terjedelmesebb etűd megtanulása.

Rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

5. évfolyam „A" tagozat

Mérsékelt tempójú etűd, amely magasabb fekvéseket is érint.

Klasszikus tánctételek (pld. Sor Walzerek) előadása.

Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer Etűd VI-X.) eljátszása.

6. évfolyam „A" tagozat

Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.

Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűdöt is.

Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők műveiből.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B" tagozat

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerű etűdben (Carcassi, Carulli, Sor).

A dinamikai árnyalás gyakorlati megvalósítása.

Az első fekvés más fekvéssel való összekapcsolása egyszerű etűdben vagy előadási darabban.

A reneszánsz táncok jellegzetességeinek megfigyelése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Barokk és klasszikus tánctételek díszítése.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanzés könnyebb Weiss darabok, Sor: Etűdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

4. évfolyam „B" tagozat

Különböző fekvések használata etűdökben.

Klasszikus tánctétel, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi műveket stílushű előadása.

Nehézségi szint: Aguado: Etűdök, Carcassi: Etűdök op. 60, Ponce: Prelűdök stb.

5. évfolyam „B" tagozat

Játsszon a tanuló reneszánsz műveket.

Tudja előadni helyes tempóaránnyal a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét.

Tanuljon meg a tanuló legalább egy terjedelmes etűdöt is.

Szólaltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus művet.

Nehézségi szint: L Milan pavane-jai, de Visée tánctételei, könnyű Tarrega-, Marschner-darabok, Carcassi: Etűdök op. 60.

6. évfolyam „B" tagozat

Különböző karakterű, nehezebb barokk tánctételek előadása.

Technikafejlesztés gyors előadási darabokkal, illetve etűdökkel.

Nehézségi szint: Bach-szvitek/partiták könnyebb tánctételei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi: Etűdök op. 60, Brouwer-etűdök, Villa-Lobos-prelűdök.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló rendelkezzék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:
- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:
- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.
Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat. A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.

Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

8. évfolyam „A” tagozat

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.

Az előadásmód fejlesztése a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

9. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.

Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam „B” tagozat

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.

Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

Legyen képes adottságainak megfelelően intenzív zenei gesztusok megvalósítására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

A tanuló legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Gazdag hangszínek és karakterek megvalósítására.

Többtételes szvit vagy szonáta megtanulására.

Könnyebb barokk versenymű egy tételének előadására.

A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam „B” tagozat

A tanuló legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Gazdag hangszínek és karakterek megvalósítására.

Többtételes szvit vagy szonáta megtanulására.

Könnyebb barokk versenymű egy tételének előadására.

A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására. Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B” tagozat (Az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

ÜTŐ

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola 1-2. évfolyamába járó gyermekek számára. Az egyéni foglalkozás mellett célszerű az együttes játékot is elkezdeni.

Ritmusgyakorlat

Ritmus-duó.

Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

2. évfolyam

Ritmusgyakorlat (a tanult anyagból).

Ritmus-duó.

Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.

Dallamhangszeren népdal vagy egyszerű előadási darab eljátszása zongorakísérettel vagy együttesben.

Egyszerű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben (hangszerváltás, verőváltás).

Mozgáskoordináció: kéz-lábmozgások összehangolása (lábmérőhöz felezés, harmadolás, negyedelés)

2. évfolyam „A" tagozat

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.

Dallamhangszeren megszólaltatott előadási darabok zongorakísérettel vagy együttesben.

Nehezebb szólamok megszólaltatása kamaraegyüttesben.

3. évfolyam „A" tagozat

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.

Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren.

Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.

Rövid rudimental szóló kisdobon

4. évfolyam „A" tagozat

Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.

Hangszerváltások együttesben.

Üstdob-gyakorlatok megszólaltatása.

Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.

Tremolós üstdob-gyakorlatok.

5. évfolyam „A" tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a

differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények - és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Játék dobszerelésen:

- hangsúlyok kiosztva,
- kisdob-nagydobjáték: parallel -, ill. komplementer szólamok

A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

6. évfolyam „A" tagozat

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).

Dobszerelésen tánczenei-vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. (periodikus tagolás)

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B" tagozaton tanuló tanulók átlagosnál jobb képességei, és a rendelkezésre álló magasabb óraszám lehetővé teszi számukra a zenei ismeretek megszerzése és hangszerkezelés fejlesztése terén, hogy az „A" tagozatos tanulókhoz képest nagyobb mennyiségű anyagot sajátítsanak el, magasabb szinten.

3. évfolyam „B" tagozat

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.

Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren.

Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.

Rövid rudimental szóló kisdobon.

4. évfolyam „B" tagozat

Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.

Bonyolultabb hangszerváltások együttesben.

Üstdob-gyakorlatok megszólaltatása (lehetőség szerint 3-4 hangszeren is).

Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.

Tremolós üstdob-gyakorlatok.

5. évfolyam „B" tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a

differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények- és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Játék dobszerelésen:

- hangsúlyok kiosztva
- kisdob-nagydobjáték: paralel -, ill. komplementer szólamok

Kétszólamú játék dallamhangszeren.

A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

Rudimental szóló dobszerelésen.

6. évfolyam „B" tagozat

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren, kotta nélkül (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).

Dobszerelésen tánczenei-, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (periodikus tagolás).

Szólójáték dobszerelésen.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészeti iskolában használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kotta hű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- különböző végtagjainak összehangolt mozgására, illetve függetlenítésére

- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására,
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra
- pontos tempótartásra.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

- legyen képes a tanuló hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására
- legyen képes a tudásáról pódiumon is számot adni.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján. Ezt a különbséget a továbbképző osztályokban növelheti a közismereti iskolákban jelentkező eltérő mértékű terheléstől és az iskolán kívüli más elfoglaltság mértékétől függő gyakorlási idő, valamint a zenetanulás eltérő iránya és célja. Vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe. Ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A" tagozat

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Kisdob darabok előadása rudimental technikával.

Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal.

8. évfolyam „A" tagozat

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon.

Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.

Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros vagy páratlan osztásban, periodikus tagolással. (Bass Drum - Hi Hat ütve - Snare Drum)

9. évfolyam „A" tagozat

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Magabiztos kottaolvasás basszuskulcsban.

Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4 timpanin.

Autentikus latin ritmusok 2 congán, alapszinten.

Seprűvel való játék dobszerelésen.

10. évfolyam „A" tagozat

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Négyverős előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása dallamhangszeren.

Különböző zenekarokban önálló kíséret - ill. szólójáték dobszerelésen.

„Ad Libitum" - dobszóló szerelésen.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A" tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük magasabb szinten. Itt nyílik igazán lehetőség arra is, hogy megismertessük a legkorszerűbb játékmódokat, mint pl. a Moeller-féle ütéstechnikát, az ujjmozgások kidolgozását, a kar -, a csukló -, és az ujjak mozdulatainak összehangolását, hogy elsajátítsunk modern gyakorlási metodikákat; pl. playback „minus one"-os felvételekhez, számítógépes zenei programok alkalmazása, hogy megfelelően kiválasztott zenei anyagok hallgatásával elmélyedjünk az improvizációk gyakorlásában, stílusok elemzésében.

7. évfolyam „B" tagozat

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

A kiválasztott zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása minden hangszercsoportban.

Többféle - nyomott és pattintott - előkéket tartalmazó kisdob darab előadása.

Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal - improvizálva is.

Kidolgozott pedáljáték lábcintányéron, felemelt sarokkal.

8. évfolyam „B" tagozat

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

Magabiztos lapról olvasási készség.

Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon.

Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.

Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros és páratlan osztásban, periodikus tagolással, improvizálva is. (Bass Drum - Hi Hat ütve - Snare Drum)

9. évfolyam „B" tagozat

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.

Magabiztos kottaolvasás basszuskulcsban.

Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4 timpanin.

Autentikus latin ritmusok 2 congán, alapszinten (esetleg szólójáték).

Seprűvel való játék dobszerelésen.

Poliritmikus - és polimetrikus függetlenítési gyakorlatok dobszerelésen, (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3-hoz, 3/8 - 4/4 egy időben, stb.)

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

- stílushű előadásmódok alkalmazására kíséret, illetve szóló funkcióban
- poliritmikus, illetve polimetrikus játékra

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

Legyen képes a tanuló

- stílushű előadásmódok alkalmazására zenekarban kíséret-, ill. szóló funkcióban
- poliritmikus, ill. polimetrikus játékra
- a tanuló legyen képes tudását pódiumon is bemutatni közreműködőként, vagy önálló koncertet adni.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszertudással, előadói készséggel, zenei ismeretekkel, amelyek birtokában zenei pályára is irányítható

10. évfolyam „B" tagozat

Színvonalas pódiumi szereplés, zenekari - és szólójáték. A választott zenei anyag stílushű, értelmesen tagolt előadása.

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.

Igényes intonáció, magas szintű pedálkezeléssel.

Négyverős előadási darabok értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása dallamhangszeren.

Virtuóz szólódarab kisdobon.

Különböző zenekarokban önálló kíséret - ill. szólójáték dobszerelésen.

Seprűvel való játék, különböző stílusokban.

„Ad Libitum" - dobszóló szerelésen.

Billentyűs tanszak tantárgya: zongora, orgona

ZONGORA

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

2. évfolyam

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdő szinten.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.

A megismert stílusokat képviselő művek kottahű megszólaltatása.

Kottaolvasás violin- és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

2. évfolyam „A" tagozat

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

3. évfolyam „A" tagozat

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Felszabadult játszóapparátus.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

4. évfolyam „A" tagozat

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.

Önállóan megtanult művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

5. évfolyam „A" tagozat

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

6. évfolyam „A" tagozat

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

3. évfolyam „B" tagozat

Zongorázás könnyed folyamatossággal.

A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.

Önállóan megtanult darabok.

Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

4. évfolyam „B" tagozat

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.

Bach- vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

5. évfolyam „B" tagozat

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.

Bach-vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

6. évfolyam „B" tagozat

Kottahű zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedál szerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zeneműformáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.

A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal.

A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

8. évfolyam „A" tagozat

A skála különböző billentésmódokban történő eljátszása.

Alkalmazása a zenei stílusokban.

Zenei karakterek megvalósítása.

9. évfolyam „A" tagozat

Helyes pedálozás.

A művek értelmes előadása.

A zeneműveknek megfelelő billentésmód kialakítsa.

A helyes tempók alkalmazása.

10. évfolyam „A" tagozat

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli megvalósítása.

Érzékeny zenei kíséret kialakítása.

A különböző billentésmódok megfelelő alkalmazása.

Stílushű előadása a műnek.

7. évfolyam „B” tagozat

Fokozott önállóság a darabok tanulása során. Stílushű előadás a tempónak megfelelően. Differenciált pedál használat.

8. évfolyam „B” tagozat

Különböző díszítések stílushű alkalmazása.

Az Alberti basszus könnyed és biztonságos játéka.

A polifon hallás érzékenysége.

A zongora hang igényes megszólalására való törekvés.

A kontrollált gyakorlás igénye.

9. évfolyam „B” tagozat

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret alkalmazása.

Tudatos, és érzékeny pedál használata.

Biztonságos technikai tudás.

10. évfolyam „B” tagozat

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.

Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B" tagozatos tanuló rendelkezzék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

ORGONA

Az orgonatanulmányok megkezdése előtt legalább 4 év előzetes zongoratanulmány elvégzése javasolt.

Előképző évfolyam

1. évfolyam

Egyszerűbb manualiter darabok.

Biztonságos pedáljáték (pedálgyakorlatok, pedálskálák).

Két manuál és pedál összjáték-gyakorlat, vagy korálelőjátékok, esetleg egyházi népénekek pedállal.

A tanult műveket kottahűen, metrum- és ritmushűen, a megismert technikák alkalmazásával kell eljátszani.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Az orgona felépítésének vázlatos ismerete: sípok, levegőellátás, a játszóasztal és berendezései.

A legfontosabb regiszternevek, lábszámozás.

A manuál és a pedál összjátékának megvalósítása egyszerűbb művekben.

Kisebb művek eljátszása tisztán, kottahűen, a metrum és ritmus követelményeit szem előtt tartva, a zenei tartalom kifejezésével.

2. évfolyam „A" tagozat

A különféle stílusok, a hozzájuk tartozó játékformák ismerete.

A regisztrálás alapjainak önálló alkalmazása.

Alapvető ujj- és lábrendek készítése.

3. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló különböző karakterű, műveket megformálni és egyéni adottságainak megfelelően, művészi módon előadni.

4. évfolyam „A" tagozat

Legyen képes a tanuló nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek stílusos, pontos és kifejező előadására.

Legyen képes a játék folyamata alatt önmagát kontrollálni.

Legyen képes egy kb. 15 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatra azokat a tanulókat irányítjuk, akik kimagasló képességűek, zenei pályára készülnek és meg tudnak felelni a zeneileg, technikailag és mennyiségileg magasabb elvárásoknak.

2. évfolyam „B" tagozat

A különféle stílusok, a hozzájuk tartozó játékformák ismerete.

A regisztrálás alapjainak önálló alkalmazása.

Alkatának megfelelő ujj- és lábrendek készítése.

Természetes, folyamatos játékmód.

3. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló különböző karakterű, nagyobb lélegzetű műveket megformálni és egyéni adottságainak megfelelően művészi módon előadni.

Ennek érdekében a tananyagon keresztül fejlődjön a tanuló manuál és pedál összjátéka, négyszólamú manuáljátéka, és alapozza meg a nagyobb művek előadásához szükséges technikai készségeket.

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

4. évfolyam „B" tagozat

Legyen képes a tanuló nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek stílusos, pontos és kifejező előadására.

Legyen képes a játék folyamata alatt önmagát kontrollálni.

Legyen képes egy kb. 30 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

5. évfolyam „A" tagozat

A folyamatos, hibátlan játék biztosítása

Az orgona játszóapparátusának önálló és biztos használata.

6. évfolyam „A" tagozat

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

7. évfolyam „A" tagozat

A tanuló egyen képes nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására.

Tudja önmagát a játék folyamán kontrollálni.

8. évfolyam „A" tagozat

Ismerje a tanuló hangszere repertoárját, fontosabb zeneszerzőit.

Legyen jártas a barokk zene hangzás- és formavilágában, tudja alkalmazni az ennek megfelelő zenei-technikai elemeket (artikuláció, díszítések, regisztrálás).

Tudjon egy kb. 35-40 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

5. évfolyam „B" tagozat

A folyamatos, hibátlan játék biztosítása (először a tanulandó művek nehéz részei kerüljenek technikai kidolgozásra).

Az orgona játszóapparátusának önálló és biztos használata.

6. évfolyam „B" tagozat

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

7. évfolyam „B" tagozat

A tanuló legyen képes nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására, tudja önmagát a játék folyamán kontrollálni.

Képes legyen önálló harmonizálásra

8. évfolyam „B" tagozat

Ismerje a tanuló hangszere repertoárját, fontosabb zeneszerzőit.

Legyen jártas a barokk zene hangzás- és formavilágában, tudja alkalmazni az ennek megfelelő zenei-technikai elemeket (artikuláció, díszítések, regisztrálás).

Tudjon egy kb. 35-40 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani.

Legyen képes harmonizálási és improvizációs feladatokra

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje hangszere irodalmát, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

- a különböző korok műveit biztos technikával, stílushűen megszólaltatni és zenei élményt nyújtani,
- a romantikus stílus értelmi és kifejezésben sajátosságait megérezni és megvalósítani,
- a művek karakterének megfelelően regisztrálni, valamint a saját alkatának megfelelő ujj- és lábrendeket önállóan készíteni,
- új műveket önállóan megtanulni, repertoárját bővíteni.

Rendelkezzék

- a művek művészi előadásához szükséges képzelőerővel, előadói és formálókészséggel,
- fejlett hallási kontrollal,

- a hangszeréhez kapcsolódó stílus- és anyagismerettel, megfelelő repertoárral.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a díszítések különböző fajtáit, és azok kivitelezésének eltérő nemzeti hagyományait,
- a regisztrálás részletes szabályait.

Legyen képes

- az adott mű helyes metrikai, ritmikai és regisztrálási megoldására,
- a barokk zenében tiszta szólamvezetésre, értelmes frazeálásra és artikulációra, a díszítések precíz alkalmazására.

Rendelkezzék

- a nehezebb művek megvalósítását lehetővé tevő technikával,
- koncentrálóképességgel,
- jó lapról olvasási készséggel,
- harmonizálási és improvizációs készséggel

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, gordonka

HEGEDŰ

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása

A tanulók figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra való törekvésre.

2. évfolyam

Tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját

Törekedjen a tiszta intonációra

Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korrigáljon.

Alakuljon ki a tanulójáték készsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belülegyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban.

Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkel, törekedjen a tiszta intonációra. A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

2. évfolyam „A” tagozat

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4b előjegyzésű skálák hangkészletén belül.

Ismerje az új ritmusokat.

Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni.

Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

3. évfolyam „A” tagozat

A tanuló legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására.

Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla.

Törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök).

A tanuló ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások).

A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Händel: Gavotte.

4. évfolyam „A” tagozat

Ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat.

Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).

Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is.

Legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód alkalmazására.

Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

5. évfolyam „A" tagozat

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5b előjegyzésig) két oktávon keresztül az V fekvésig.

Ismerje a IV és V fekvést.

Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.

Gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika).

Alkalmazzon folyamatos vibratot az éneklő jellegű műveknél.

Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

6. évfolyam „A" tagozat

Rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzen jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén.

Legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

A II. és III. fekvés használata könnyebb hangnemekben. Egyszerűbb fekvésváltások, tanult zenei anyag játéka ujjrendváltozattal.

Önálló hangolás.

Hangsorok, népdalok, klasszikus etűdök és összetettebb zenei anyagok kotta nélküli előadása.

3. évfolyam „B" tagozat

Játsszon a tanuló szép és kifejező hangon.

Billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási érzékenységgel.

Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.

Törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára.

Alkalmazza helyesen a közvetítőhangokat a gyakorlásban, a vibratot a zene kifejező megformálása során.

4. évfolyam „B” tagozat

Játsszon a tanuló felszabadult hangszerkezeléssel, rendelkezzen karakterérzékeny vonótechnikával.

Zenei igénnyel váltson fekvést, igazodjon a játszott mű tempójához és karakteréhez.

Vibratoja legyen folyamatos, alkalmazza mozgalmasabb zenei anyagon is.

Tudjon könnyebb műveket önállóan megtanulni.

Könnyebb darabokat, valamint zenekari és kamaraművek egyszerűbb szólamait tudja lapról játszani.

5. évfolyam „B” tagozat

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből (etűdök is).

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására

Az év folyamán több alkalommal szerepeljen hangversenyen.

6. évfolyam „B” tagozat

A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.

Legyen képes tudatos helyezkedő-műveletekre a tiszta intonáció érdekében.

A fekvésváltásokat és a vibratot a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani.

Az alapvonásokat tudja hajlékony, szép hangon játszani.

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és

Dinamikai árnyalásokkal.

Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,

- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes
- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására. Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
- Háromoktávos skála, akkordfelbontásokkal,
- Két szabadon választott etűd,
- Egy versenymű saroktétele,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy egy lassú és egy élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes a tanuló a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.

8. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes oldott és rugalmas billentésre a magasabb fekvésben is.

A fekvésváltás legyen könnyed és folyamatos.

A tanuló tudjon tisztán intonálni a magasabb fekvésben is.

9. évfolyam „A” tagozat

Legyen a tanuló intonációs biztonsága fejlett a magasabb fekvésekben is.

Tudjon hangszerén folyamatosan pergő trillát játszani.

10. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Tudjon önállóan ujjazatot és vonásnemet változtatni a zenei kifejezés szolgálatában.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.

Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.

Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

8. évfolyam „B” tagozat

Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre.

Könnyed és folyamatos fekvésváltás.

Ritmikus pergőjáték.

9. évfolyam „B” tagozat

A tanuló intonációs biztonsága terjedjen ki a fogólap egész területére.

Tudjon folyamatos pergő trillát játszani.

Legyen képes hangszerén átélni a játszott művek érzelmi tartalmát.

10. évfolyam „B” tagozat

Legyen képes egyéni adottságainak megfelelően művészi szándékú kifejezésre, a gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására.

Hangképzése legyen kifejező és árnyalt a zenei megformálás és hangvétel szuggesztivitásának természetes kialakítására

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes:

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
- kettősfogás-meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
- egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- különböző módon vibrálni,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- koncentrálóképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

GORDONKA

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

2. évfolyam

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása két húron.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, népdalfeldolgozás, vagy előadási darab eljátszása szomszédos húrokon, egy oktáv hangterjedelemben.

2. évfolyam „A" tagozat

Egy adott technikai feladatot feldolgozó 8-24 ütemes, szűkfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 kötetből) eljátszása.

Tágfogás (és összekapcsolása szűkfogással) népdal vagy gyermekdal keretében. 16-32 ütemes előadási darab eljátszása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

3. évfolyam „A" tagozat

Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70, vagy Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. kötetből) eljátszása.

Az első fekvés összekapcsolása valamely másik fekvéssel mérsékelt tempójú, könnyű ritmusú gyakorlatokban.

Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk, vagy klasszikus tánctétel első fekvésben, szűk- és tágfogásban.

4. évfolyam „A" tagozat

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I., Dotzauer-Klingenberg: 113 gyakorlat I.).

Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee-iskola, vagy a Kummer-iskola kantilénás etűdjei).

Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

5. évfolyam „A” tagozat

Közepes terjedelmű és mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31 és op. 131, Dotzauer-Klingenberg I.).

A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.

Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonáta-tétel eljátszása.

6. évfolyam „A” tagozat

Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer I-II., Kummer op. 57) eljátszása.

Barokk szonáta-tételpár (lassú-gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee op. 70, vagy Popper op. 76/I. kötetéből) eljátszása.

Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk vagy klasszikus tánc szűk- és tágfogásban.

3. évfolyam „B” tagozat

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper op. 76/I., Dotzauer-Klingenberg I.).

Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee-iskola, vagy a Kummer-iskola kantilénás etűdjei).

Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

4. évfolyam „B” tagozat

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer-Klingenberg I.).

A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.

Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonátatétel eljátszása.

5. évfolyam „B” tagozat

Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer-Klingenberg I-II., Kummer: 10 melodikus etűd) eljátszása.

Barokk szonáta-tételpár (lassú-gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása. Vagy: egy koncert, illetve concertino-tétel.

6. évfolyam „B” tagozat

Nagyobb technikai felkészültséget kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer-Klingenberg I-II., Kummer op. 57, valamint Franchomme op. 35-ből és Merk op. 11-ből a könnyebbek) eljátszása.

Komolyabb követelményeket támasztó barokk szonáta-tételpár (lassú-gyors) eljátszása (pl. Marcello, Vivaldi).

Egy koncert-, illetve concertino-tétel, vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,

- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.

Tudjon kottát olvasni basszus-, tenor- és violinkulcsban.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- dúr és moll skálák, hármashangzatok 3 oktávon keresztül, 3 #, 3 b előjegyzésig, tercek és szextek, az alsó fekvésekben kettes kötéssel is,
- két etűd (pl. Dotzauer: Etűdök II.),
- egy preklasszikus szonáta lassú és gyors tétele,
- egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok célja az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a hangszer szóló- és kamarazene-irodalmában. Olyan művek, kiadványok és kiadványsorozatok ismerete, amelyek megfelelnek a tanuló képességeinek és hangszertudásának.

7. évfolyam „A" tagozat

A zeneiskolai évfolyamokban elért színvonal fejlesztése.

Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

8. évfolyam „A" tagozat

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

A tanult művek stílusos és kifejező eljátszása, amely tükrözi, hogy a tanuló ismeri a játszott mű formai felépítését és harmóniai szerkezetét.

9. évfolyam „A" tagozat

A hangszeren való biztos tájékozódás, topográfia ismerete mind az átmeneti, mind a hüvelykfekvésben. Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

10. évfolyam „A” tagozat

Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.

A hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása, a kortárs zene befogadása.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulóinak egy része nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarja őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét.

7. évfolyam „B” tagozat

Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására

8. évfolyam „B” tagozat

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

9. évfolyam „B” tagozat

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.

Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.

Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra

10. évfolyam „B” tagozat

Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.

Könnyed és folyamatos fekvésváltásra.

Ritmikus pergőjátékra.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Tudjon a tanuló szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani.

Legyen képes gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, virtuózabb darabok eljátszására.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tisztán

- 4 oktáv terjedelemben gyors tempóban egyenletesen skálázni,
- hármashangzatokat, terceket és szexteket játszani,
- p és f dinamikában kantilénaíveket megszólaltatni.

Tudjon

- a magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni,
- kifejezően, minden ujjal vibrálni.

Legyen képes

- gördülékeny fekvésváltások végrehajtására,
- mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő-játékra,
- zenei agogikák helyes kivitelezésére,
- a jobb és bal kéz könnyed mozgásainak összehangolására,
- a dinamikai árnyalatok megvalósítására,
- a zenei alapkarakterek (dolce, espressivo, risoluto, grazioso) megjelenítésére.

Ismerje

- az abszolút intonáció fogalmát szemben a temperálttal,
- a különböző vonásnemeket és azok kombinációit.

Vokális tanszak tantárgya: magánének

MAGÁNÉNEK

Előképző évfolyam

1. évfolyam

A magyar népdalok stílusos éneklése.

4-5 kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Könnyed, laza testtartás.

A mélylégzés alapjainak elsajátítása.

A helyes beszédtechnika alapjainak elsajátítása.

A tiszta intonáció igényének elsajátítása.

2. évfolyam „A” tagozat

Helyes légzéstechnika továbbfejlesztése.

Laza állejtés, lágy hangindítás.

Helyes szövegkiejtés énekelt szövegben.

Barokk és klasszikus stílus ismerete.

Zenei előírások ismerete, értelmezése.

3. évfolyam „A” tagozat

A levegő egyenletes áramoltatása.

Legato éneklés.

Szöveg kiejtés továbbfejlesztése.

Zenei és szöveghangsúlyok.

Rezonancia fejlesztése.

Hangterjedelem növelése.

Romantikus stílus ismerete.

4. évfolyam „A” tagozat

Az ajánlott anyag elvégzése

Hangterjedelem dinamikai és színbeli kiegyenlítése

A vokálisok színbeli kiegyenlítése

Staccato éneklés

A posztromantikus és a XX. századi zenei stílusok ismerete

Memóriafejlesztés

5. évfolyam „A” tagozat

Az ajánlott anyag elvégzése

A rezonanciák továbbfejlesztése

Az önálló gyakorlás kialakítása

A színpadi viselkedés, megjelenés kialakítása

A recitativo éneklés

A különböző műfajok (opera, oratórium, kantáta) ismerete

6. évfolyam „A” tagozat

Az ajánlott anyag elvégzése.

Hangszeres és énekes partnerekkel való együttműködés.

Az éneklés teljes önkontrollja.

Dinamikai és hangszínbeli árnyalás tökéletesítése.

A könnyű műfajok/sanzon, kupié, operett, musical ismerete.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

A zenei memória fejlesztése.

A rezonancia fejlesztésének alapjai.

Helyes légzéstechnika továbbfejlesztése.

Laza állejtés, lágy hangindítás.

Helyes szövegkiejtés énekelt szövegben.

Barokk és klasszikus stílus ismerete.

Zenei előírások ismerete, értelmezése.

3. évfolyam „B” tagozat

A hangterjedelem növelése.

A rezonancia tudatos alkalmazása.

A levegő egyenletes áramoltatása.

Legato éneklés.

Szöveg kiejtés továbbfejlesztése.

Zenei és szöveghangsúlyok.

Rezonancia fejlesztése.

Hangterjedelem növelése.

Romantikus stílus ismerete.

4. évfolyam „B” tagozat

A levegővezetés és támasz fogalmának tudatosítása.

Az eddig megszerzett készségek alkalmazása a zenei előírások megvalósításában.

Az ajánlott anyag elvégzése.

Hangterjedelem dinamikai és színbeli kiegyenlítése.

A vokálisok színbeli kiegyenlítése.

Staccato éneklés.

A posztromantikus és a XX. századi zenei stílusok ismerete.

Memóriafejlesztés.

5. évfolyam „B” tagozat

Díszítések, trillák, könnyebb futamok.

Az állóképesség fokozása.

A rezonanciák továbbfejlesztése.

Az önálló gyakorlás kialakítása.

A színpadi viselkedés, megjelenés kialakítása.

A recitativo éneklés.

A különböző műfajok (opera, oratórium, kantáta) ismerete.

6. évfolyam „B" tagozat

A teljes zenei anyag fölényes technikájú éneklése.

A hangterjedelem teljes kiépítése.

Hangszeres és énekes partnerekkel való együttműködés.

Az éneklés teljes önkontrollja.

Dinamikai és hangszínbeli árnyalás tökéletesítése.

A könnyű műfajok/sanzon, kupié, operett, musical ismerete.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmai szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelemén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszmény kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

- koloratúra-gyakorlatok, és díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- Egy népdal vagy népdalfeldolgozás
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus dal.

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, egyházzene

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A „belső" lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés, valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

2. évfolyam

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4-8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva - a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással - emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G-kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1 b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

2. évfolyam

Tudja a tanuló a dalokat - ezen belül műzenei szemelvényeket - szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

3. évfolyam

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4-8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

4. évfolyam

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.

Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa-, éles- és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2-es ütemekben.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
- ismerje a háromféle moll hangsort.

Ismerje fel a művek hangnemeit - hangszeres darabjaiban is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- tudja azonosítani - hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is - az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,

- ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.

Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.

Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését.

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.

Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.

Ismerje a funkciós vonzást.

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- kétszólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

SZOLFÉZS

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés, valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

2. évfolyam

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyedértékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4-8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva - a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással - emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G-kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A” tagozat

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1 b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

2. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a dalokat - ezen belül műzenei szemelvényeket - szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

3. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4-8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

4. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

5. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).

Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim-akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim-akkordot.

Ismerje a szűkített szeptim-hangzat felépítését.

Tudjon - a tanultaknál jóval könnyebb dallamot - lapról olvasni.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.

Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.

Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.

Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.

Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.

Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

6. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

3. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4-8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4-8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.

Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.

Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.

Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.

Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.

Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.

Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

4. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig.

Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.

Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.

Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim hangzatot.

Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni kottaképről is.

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.

Ismerje fel a T-D funkcióváltozást hallás után.

Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,

Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkel,

Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.

Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.

Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

5. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintkört.

Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.

Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim- és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.

Tudjon hallás után lejegyezni:

- alterációt tartalmazó hangközmenetet,
- egyszerű hangzatmenetet,
- bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.

Tudjon

- lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel,
- a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
- adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
- ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
- ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két- és háromtagúság, da capo stb.),
- legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

6. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
- kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot.

Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni

- periódus előtaghoz utótagot,
- funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
- a háromféle moll hangsort,
- a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.

Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

- ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló három gregorián dallamot önállóan, két reneszánsz kórusművet és két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Ismerje a kvintkört.

Tudjon könnyű egy- vagy kétszólamú modális részletet hallás után leírni.

Tudjon harmóniai fordulatokat elemezni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszak legfontosabb stílusjegyeit, műfajait és zeneszerzőit.

8. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló öt barokk dallamot (témát) énekelni zeneileg igényes megszólaltatással.

Tudjon két kétszólamú barokk művet, vagy barokk jellegű énekgyakorlatot éneklőtársakkal előadni (pl. Kodály:

15 kétszólamú énekgyakorlataiból).

Tudja a barokk concertálás, imitáció, fúga, tonális és reális válasz fogalmát.

Tudjon egyszerű barokk dallamot lapról énekelni, memorizálni.

Tudjon egyszerű harmóniamenetet kottaképről elemezni.

Tudja helyesen írni és kiejteni a zeneszerzők nevét, műveik címét.

Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Legyen képes ismereteit hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni.

9. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló öt bécsi klasszikus és romantikus dallamot stílusosan, zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két romantikus duettet vagy kórusrészletet éneklőtársakkal megszólaltatni.

Ismerje a romantikus stílus főbb műfajait és azok jellemzőit

Ismerje fel kottakép alapján a modulációs irányokat.

Ismerje a szeptimakkordokat alaphelyzetben, valamint a dominánsszeptim fordításait.

Tudjon igen könnyű romantikus dallamot lapról olvasni, memorizálni és lejegyezni.

Ismerje és tudja helyesen írni és kiejteni a romantikus zeneszerzők nevét és főbb műveik címét.

Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

10. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló tíz művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből (önálló énekléssel), kórusműveiből, énekgyakorlatiból (éneklő társsal, társakkal) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon három zenei részletet más XX. századi vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához.

Ismerje a legfontosabb tempó és előadási jeleket.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló két gregorián dallamot, öt művet a XIV-XVI. századi vokális polifónia különböző műfajaiból, egy

Bertalotti solfeggiot ének-zongora előadással, valamint két művet Kodály Zoltán zenepedagógiai műveiből előadni.

Az előadás legyen stílusos, muzikális, zeneileg pontos.

Ismerje a kvintkört. Ismerje a modális hangsorokat (éneklés, felépítés, hallás utáni felismerés).

Ismerje a szeptimhangzatok felépítését, tudja ábécés névvel énekelni azokat hangnemekben.

Tudjon könnyű egyszólamú modális dallamot, hangköz-, könnyű harmóniamenetet lejegyezni.

Tudjon szopránkulcsban olvasni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszakok legfontosabb stílusjegyeit és műfajait.

Tudjon önállóan (kevés tanári irányítással) elemezni az eddig elsajátított zenei formákban. Alkalmazza tudását hangszeres tanulmányaiban is.

8. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz barokk dallamot, két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből - zeneileg stílusosan, pontosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon egy Bach-korált zongorázni, elemezni.

Ismerje fel a legfontosabb barokk műfajokat hallás és kottakép alapján is.

Tudjon lejegyezni barokk dallamot funkciós basszussal, illetve imitációs kétszólamú barokk idézetet.

Tudjon egyszerű harmóniamenetet lejegyezni, memorizálni, transzponálni, elemezni.

Legyen gyakorlata a szopránkulcs olvasásában.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

9. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló öt romantikus és XX. századi dallamot (téma, idézet), két-két romantikus és XX. századi többszólamú művet stílusosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon két-három Bertalotti solfeggiot ének-zongorás előadással megszólaltatni.

Két-három Bach-korált zongorázni, elemezni.

Ismerje a romantikus zene legfontosabb stílusjegyeit, műfajait, irányzatait.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

10. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló öt művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből önállóan - kórusműveiből, énekgyakorlataiból éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két zenei részletet a XX. század vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Legyen gyakorlata a C-kulcsok olvasásában.

Ismerje a könnyebb XX. századi skála- és akkordformációkat.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Legyen igényes, nyitott az értékes zene befogadására.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben. Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához is.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket.

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang-késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b-előjegyzésig.

Tudja a művek hangnemét megállapítani.

Ismerje

- a kvint kört,
- a hétfokú hangsorokat. Ismerje
- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat.
- a hármashangzatok és fordításaik, valamint a négyeshangzatok felépítését
- a dominánsszeptim hangzat fordításait (oldásokkal).

Ismerje fel a funkciókat hallás után,

- a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján.
- a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.

Ismerje

- a tonalitás felbomlásának elvét,
- a bi- és a politonalitást,
- a Reihe-t.

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés,
- a cluster fogalmát.

Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.

Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.

Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
- lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Az általános követelményeken túl

Rendelkezzék a tanuló

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.

Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B”tagozat

Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:

- a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
- olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
- a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlási képességgel.

Legyen képes a tanuló

- a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
- a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két-két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban C-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
- könnyű XX. századi dallamot.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabbzenei kifejezéseit.

ZENEISMERET

A zeneismeret tantárgy a 4 éves szolfézs kötelező tantárgy követelményeire épül. A szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, népzene tantárgyak ismeretanyag-részeinek felhasználásával szerves folytatását jelenti az eddigi elméleti tanulmányoknak

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Tudjon a tanuló a megismert zenei anyagból 10-15 zenei témát emlékezetből.

Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.

Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit (szimfónia, opera, romantikus dal, versenymű, szimfonikus költemény).

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzők, valamint Erkel Ferenc és Liszt Ferenc fontosabb műveit.

Tudja helyesen írni és kiejteni a megismert zeneszerzők nevét és a művek címét.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét a fontosabb évszámokkal és a társművészeti alkotásokkal összekapcsolva.

2. évfolyam

Tudjon a tanuló a megismert zenei anyagból 10-15 témát emlékezetből énekelni vagy hangszeren megszólaltatni.

Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.

Legyen képes Bartók Béla Concerto és Kodály Zoltán Psalmus Hungaricus c. művét jellegzetes témák alapján felismerni.

Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit

- a gregorián dallamokat,
- a reneszánsz kórusműveket,
- a barokk szvitet,
- a preludiumot és fúgát,
- az oratóriumot.

Ismerje a XX. század folklorista és neoklasszikus irányzatát, az atonalitás és a dodekafónia fogalmát.

Ismerje a zenetörténeti korokat és időrendi sorrendjüket.

Tudja az ismertebb zeneszerzőket, zeneműveket a megfelelő zenetörténeti korba helyezni.

Tudja helyesen írni és kiejteni a megismert szerzők nevét és a művek címét.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét a fontosabb évszámokkal és a társművészeti alkotásokkal összekapcsolva.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a tanult metrumokat,
- a tanult ritmuselemeket és -képleteket, az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat.
- a dallamhangok szerepét (főhang, átmenőhang, váltóhang, késleltetés) - tudja ezeket zeneileg értelmezni.

Ismerje

- a hangközöket;

- a hangközfordítás elvét;
- a hármashangzatokat és fordításaikat;
- a dúr- és moll hangsor hangjaira építhető hármashangzatokat;
- a fő- és mellékhármashangzatokat;
- a dominánsszeptim- és a szűkített szeptimhangzatot (4#, 4b előjegyzésig);
- a hangzatok fűzésének elveit, első lépéseit - (I-IV-V fok).

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje
- a kvintkört,
- az öt- és hétfokú hangsorokat,
- a hangnemi rokonságokat,
- a funkciók,
- az alterációk szerepét,
- a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Ismerje
- a tonalitás felbomlásának elvét,
- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort.

Tudja ismereteit alkalmazni a készségfejlesztési és zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban.

Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit:
- a reneszánsz kórusműveket és táncokat,
- a barokk zene (concerto grosso, versenymű, szvit, prelúdium és fúga, oratórium, kantáta, opera),
- a bécsi klasszikus zene (hangszeres szonáta, variáció, versenymű, szimfónia, vonósnégyes, opera, dal)
- a romantika (dal, szimfonikus költemény, opera, hangszeres karakterdarabok) legfontosabb műfajait.
- a XX. század folklorista és neoklasszikus irányzatát,
- Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságát,

- napjaink kiváló zeneszerzőinek egy-egy alkotását.

Tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni, a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Ismerje és tudja alkalmazni a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.
Ismerje a többszólamúság megjelenési formáit, zenei jellemzőit a különböző zenei korokban.
Tudjon énekléssel, illetve éneklő társakkal (vagy hangszer segítségével) zeneileg pontosan megszólaltatni két szemelvényt a gregorián dallamok, két könnyű, rövid madrigált vagy részletet, két duettet a barokk, bécsi klasszikus vagy romantika köréből.
Ismerjen a meghallgatott művekből 5-10 jellegzetes témát.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Ismerje a klasszikus zeneművészet legismertebb táncformáit, jellegzetességeit, tudja zenei korokba helyezni.
Ismerje a bécsi klasszikus szimfóniák III. tételének felépítését.
Tudja a megismert zeneszerzők és műveik nevét helyesen ejteni, leírni.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal).
Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

4. évfolyam

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.
Tudja énekléssel (vagy hangszer segítségével) a Dies irae dallamot (kotta nélkül), öt-tíz jellegzetes témát a megismert hangszeres vagy kamarazenei művek köréből stílusosan megszólaltatni.
Ismerje a meghallgatott zeneművek egy-egy jellegzetes témáját.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Legyen képes dallami, harmóniai, formai ismeretek alapján zenei korba helyezni műveket.
Tudja a megismert zeneszerzők és műveik nevét helyesen ejteni, leírni.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal).

Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

5. évfolyam

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.

Tudja a feldolgozott vokális és hangszeres műfajok zenei jellemzőit, ismeretei alapján legyen képes a műveket zenei korokba helyezni.

Tudjon két áriát (ária-részletet), két korált énekléssel, éneklőtársakkal megszólaltatni.

Tudjon idézni a megismert művekből 8-10 témát.

Ismerjen fel jellegzetes témák alapján néhány zeneművet.

Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.

Ismerje a zenei korok fontosabb hangrendszereit, harmóniai fordulatait.

Tudja a megismert zeneszerzők és művek nevét helyesen ejteni, leírni.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal).

Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

6. évfolyam

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.

Tudja a feldolgozott vokális és hangszeres műfajok zenei jellemzőit, ismeretei alapján legyen képes a műveket zenei korokba helyezni.

Tudjon három-három klasszikus és romantikus dalt zeneileg stílusosan előadni.

Tudjon legalább öt klasszikus témát kotta nélkül énekelni (vagy hangszeren megszólaltatni).

Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.

Ismerje fel a zeneműveket a jellegzetes témák alapján.

Ismerje a zenei korok fontosabb hangrendszereit, harmóniai fordulatait, stiláris jellemzőit.

Tudja a megismert zeneszerzők munkásságát zenei korokhoz kapcsolni.

Tudja a szerzők és művek nevét helyesen ejteni, leírni.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal).

Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a tanult metrumokat (beleértve az aszimmetrikus metrumokat is),
- a tanult ritmuselemeket és - képleteket,
- a dallamhangok szerepét - tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, beugró váltóhang, késleltetés, előlegezés).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban: ismerje az oktávon túli hangközöket, a hangközök sajátosságait.

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b előjegyzésig.

Ismerje

- a kvintkört,
- az öt- és hétfokú hangsorokat,
- a hangnemi rokonságokat.

Ismerje a XX. századi zenében használatos főbb hangrendszereket.

Ismerje a dúr és mollhangsor hangjaira építhető szeptimhangzatokat, a dominánsszeptim hangzat fordításait.

Ismerje a hangzatok fűzésének elveit,

- a zárlattípusokat,
- a funkciók,
- az alterációk szerepét,
- a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát, ismerje fel ezeket kottakép alapján,
- a tercrokonság fogalmát,
- a tonalitások különféle típusait,
- a zenei szerkesztésmódokat.

Ismerje a főbb zenetörténeti korok stiláris jellemzőit, a stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellegzetességeit.

Ismerje a

- középkor gregorián zene, mise,
- a reneszánsz kórusművek és hangszeres zene,
- a barokk zene (concerto grosso, versenyművek, szvit, prelúdium és fúga, oratórium, kantáta, passió, opera, hangszeres műfajok),

- a bécsi klasszikus zene (hangszeres szonáta, variáció, versenymű, szimfónia, vonósnégyes, opera, dal, egyházi műfajok),
- a romantika (dal, szimfonikus költemény, szimfónia, opera, hangszeres karakterdarabok) legfontosabb műfajait.

Legyen ismerete a XX. századi zene egészéről, kiemelkedő alkotó egyéniségeiről, műalkotásairól, irányzatairól,

- a népzenei és műzenei hagyományokhoz való viszonyáról.

Ismerje Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságát, alkotásait - valamint napjaink kiváló zeneszerzőinek egy-egy művét.

Tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni.

- a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje és tudja alkalmazni a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Legyen képes

- az elsajátított zenei fogalmakat szakszerűen használni,
- zenei megfigyeléseit rendszerezni,
- zenetörténeti összefüggésekben tájékozódni,
- a zenei alkotások és a társművészetek kapcsolatait felismerni.

Tudja ismereteit alkalmazni az öntevékeny zenehallgatás során is.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,

- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat
- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

2. évfolyam

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében.

Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

3. évfolyam

A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

4. évfolyam

A romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

5. évfolyam

A 19. századi olasz, német, magyar és orosz operához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

6. évfolyam

Bartók és Kodály művészetéhez és a kortárs zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a zenetörténet stíluskorszakainak kronologikus időrendjében. Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit. Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

ZENEELMÉLET

A zeneelmélet-tanítás akkor töltheti be feladatát, akkor fejlesztheti a tanuló zenei készségét (hallás, formaérzék stb.) ha szemléletében mindig egységet képviselve, egyszerre nevezi meg a harmóniai és formatani ismereteket.

Az analízis célja a műalkotás egységének bemutatása. Rá kell mutatni olyan zenei összefüggésekre - a funkciós zenei renden belül -, melyek egyszerre vonatkoztathatók harmóniai vagy a legkisebb formai egységre, de az egész mű egészére is. Ezeknek az összefüggéseknek meglátása, illetve megérzése szolgálja azt az élményt, melynek birtokában a tanuló - függetlenül tanulása céljától - a zeneművészetet értő, érző és őrző személyiséggé válik.

A tanult - hangnemi, formai, funkciós - ismeretanyag elmélyülésével, a hangzó zenei példák növekvő mennyiségével fejlődik a tanuló zenei készsége, s ez az, ami fejleszti íráskészségét is. A megismerés, elemzés különböző fázisainak megfelelően - a „tudatos utánzásra késztetve”, a tanuló érdeklődését szem előtt tartva, személyiségének és zenei készségének fejlődését figyelembe véve - lehet íráskészségét alakítani. Nem cél, hogy a még személyiségében is fejlődés alatt álló tanuló zenei tanulmányainak ezen a fokán (pl. 13-14 évesen) „stílustiszta” kompozíciókat írjon. A cél az, hogy a tanult anyagban - lehetőség szerint - biztos formai és hangnemi (hangrendszerbeli) érzékkel rendelkezzen. Ennek kimunkálása az egyik legfontosabb feladat. A „cezúrák” érzékeltetése, a két „megállás” közti összefüggésekre való rámutatás (pl. félzárlat, egészzárlat) irányítja és vezeti a tanuló formaérzékének fejlődését

A program célja, hogy

- biztosítsa a zene iránt érdeklődő tanuló számára, hogy műveit, zeneértő emberré válhasson,

- érje el sajátos eszközeivel, hogy a megszerzett ismereteket önállóan is alkalmazó tanulókat neveljen,

- mutasson rá az egyes művészeti stíluskorszakokban a zene és a társművészetek kapcsolatára,

- adjon alapos elméleti felkészülést a főiskolai felvételi vizsgához,

- tegye alkalmassá a tanulót, hogy speciális felkészítéssel felvételi vizsgát tehessen a zeneművészeti szakközépiskola zeneszerzés tanszakára.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Tudjon a tanuló a négyszólamúságban tájékozódni, egyszerűbb mintapéldákat diktálás után zongorázni, vagy diktálás után lejegyezni.
Ismerje fel hallás után a tanult zenei formákat.
Tudja részletesen elemezni a tanult zenei anyaghoz kapcsolódó zeneművet kottaképről.

2. évfolyam

Tudjon a tanuló egyszerűbb mintapéldákat diktálás után zongorázni, vagy diktálás után lejegyezni.
Ismerje fel hallás után a tanult zenei formákat.
Tudja részletesen elemezni a tanult zenei anyaghoz kapcsolódó zeneművet kottaképről.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje
- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatokat.

A tanuló legyen képes
- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,
- egyszerűbb zenei anyagban ének-zongora együtt-játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja
- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),
- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,

- az összetett autentikus kadenciát emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4#, 4b előjegyzésig).

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

A továbbképző osztályok tanulói egyéb irányú tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, vagy olyan műfajban (pl. jazz zene) tanulják hangszerüket, melynek tanulását hatékonyan egészíti ki a zeneelmélet.

Tudjon a tanuló tájékozódni hallás után a reneszánsz és barokk stílus harmóniai és formatani jelenségeiben.

Tudjon a tanuló kottából modális harmóniákat, reneszánsz és barokk zenei formákat részletesen elemezni.

A tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákon zongorázni és/vagy lejegyezni.

4. évfolyam

Tájékozódni a bécsi klasszikus stílus harmóniai és formatani jelenségeiben hallás után.

Kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat részletesen elemezni.

A tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákkal zongorázni és/vagy lejegyezni.

5. évfolyam

Tájékozódni a romantikus (korai és késői) stílus harmóniai és formatani jelenségeiben hallás után.

Részletesen elemezni, kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat.

A tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákkal zongorázni és/vagy lejegyezni.

6. évfolyam

Tájékozódjon a tanult XX. századi stílus harmóniai és formatani jelenségeiben.

Tudja részletesen elemezni kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat.

A tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákkal zongorázni és/vagy lejegyezni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatokat.

A tanuló legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,
- egyszerűbb zenei anyagban ének-zongora együtt-játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),
- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,
- az összetett autentikus kadenciát (4#, 4 b előjegyzésig) emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4#, 4 b előjegyzésig).

A tanuló ismerje meg

- a reneszánsz modális harmóniai fordulatokat (motetták alapján),
- a barokk polifon szerkesztésmódokat (Bach-invenciók és -fúgák alapján),
- a diatonikus összhangzattant, s egy-egy jellegzetes alterációt a stíluskörön belül,
- a romantikus kis formákat, elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül,
- a XX. század alapvető zenei irányzatait.

A tanuló legyen képes

- a különböző tanult stílusok harmóniai és formatani jelenségeiben tájékozódni,
- kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat részletesen elemezni,
- a tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákat zongorázni.

A tanuló tudja

- alkalmazni a zeneelmélet tárgyban szerzett (formai, harmóniai, dallami) ismereteit az új, vagy a tanult hangszeres darabok elemzése során.

EGYHÁZZENE

Az egyházzene komplex tantárgy, mely több műveltségterületet - Bibliaismeret, Liturgikus ismeretek, Népének, Gregorián, Egyházzene-irodalom és zenei ismeretek - foglal magába.

A program célja az európai egyházzene megismertetése, illetve olyan elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása, amelyek felkészítik a tanulót egy liturgikus alkalmon, vagy egyházzenei hangversenyen való részvételre, szélesítik látókörét, bővítik zenei ismereteit.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Az egyházzene-irodalom alapvető fogalmainak ismerete,
4 népének elsajátítása a saját felekezet repertoárjának ajánlott énekei közül,
Az egyházi év saját felekezet szerinti felépítésének ismerete,
Az év közben előforduló zenei szemelvények hallás utáni műfaji felismerése.

2. évfolyam

Az egyházzene-irodalom alapvető fogalmainak ismerete.
Négy népének elsajátítása a saját felekezet repertoárjának ajánlott énekei közül.
A liturgikus öltözékeinek, színeinek ismerete.
Az év közben előforduló zenei szemelvények hallás utáni műfaji felismerése.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje:
- a liturgia alapvető formáit, annak elemeit
- az egyházi év felépítését, szerkezetét, a főbb ünnepeket, a liturgikus színeket
- a liturgikus öltözékeket
- a mise felépítését
- a zsolozsma imaóráit
- a protestáns istentiszteleteket
- a liturgikus alkalmakon való részvétel és viselkedés alapvető szabályait

- a történelmi egyházak által meghatározott, ún. műveltségi népénekanyagot
- az énekeskönyvben szereplő gregorián tételeket, illetve párhuzamokat
- népénekeket,
- a kvadrát kottát olvasni, az alapvető neumákat
- az egyházzene történetéből a gregorián, reneszánsz és barokk történetét

Továbbképző évfolyamok

Javasolt az elvégzett anyag elmélyítése érdekében egyházzenei hangversenyek, liturgikus alkalmak látogatása, valamint a körzetben található iskolák működő egyházzene csoportjaival közös órák szervezése. A Bibliaismeret és Liturgikus ismeretek óráira szakemberek (pap, lelkész, hittan tanár) meghívása lehet indokolt.

A továbbképző négy évfolyama során a tanuló kottából ismerje a műveltségi anyagból az alább felsorolt énekeket.

Népénekek:

Katolikus: 3, 6, 7, 22, 25, 26, 28, 30, 37, 41, 43, 54, 59, 63, 67, 82, 98, 100, 105, 126, 128, 142, 149, 157, 161, 162, 165, 168, 169, 189, 190, 219, 221, 222, 224, 226, 234, 287, 352, 358.

Műveltségi anyag:

Katolikus: 6,8, 28,41,67,100,105,130,190,191.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A gregorián és a középkori egyházzene 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A reneszánsz és kora-barokk egyházzene, a 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- Recitált Magnificat (magyar nyelven, tetszés szerinti zsoltártónuson),
- egyházi műfajok: mise, motetta,

- kétszólamú reneszánsz és kora-barokk vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése, darabok elemzése,
- a kereszténység története a Reformációig,
- a keresztény/keresztyén liturgia alapvető elemei,
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona liturgikus funkciója.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az érett barokk és klasszikus korszak egyházzenéjének 3. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- A graduál műfaja,
- kétszólamú érett barokk és klasszikus vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- kánonok és quodlibetek éneklése,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- a kereszténység története a Reformációtól,
- a szentmisén kívüli egyéb szertartások liturgiáinak jellemzői,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona fő részei.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A romantikus, XX. századi és kortárs egyházzenének 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- Az egyház jelképei,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- kétszólamú romantikus, XX. századi, kortárs vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona felépítésére és ápolására vonatkozó alapvető tudnivalók.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

Az alapfok követelményein túl:

A tanuló tudja:

- a zsoltártónusokat
- az egyszerűbb gregorián misetételeket (Missa Mundit)
- az egyházzene történetének legfontosabb stílusait
- az orgona fő részeit és liturgikus funkcióját

A tanuló tudjon:

- zongorán, orgonán népéneket kísérni
- a szkóla, illetve énekkar tagjaként nyilvánosan szerepelni,

A tanuló ismerje:

- a keresztény/keresztyén a liturgia alapvető elemeit
- a felekezetek énekrepertoár fő műfajait
- a felekezetek alapvető istentiszteleti énekanyagot
- az egyház jelképeit
- a kereszténység történetének jelentősebb fordulópontjait évszámmal
- egyéb szertartások liturgiáinak jellemzőit
- a hazai énekeskönyvek tartalmát és használatát
- az alapfokon meghatározott népénekeket,
- a népének történetet vázlatosan
- a gregorián ének műfajait
- a gregorián hangjegyírás vázlatos történetét

A tanuló tudjon:

- egy zsidó liturgikus éneket
- három rövid gregorián tételt latinul
- három magyar graduál-dallamot
- lapról olvasni az Éneklő Egyház, az Evangélikus, illetve Református Énekeskönyv dallamaiból
- lapról olvasni könnyű gregorián tételeket kvadrát kottából
- az instrumentális és vokális egyházi zene legjellegzetesebb műfajait
- két könnyű egyházzenei művet énekes, illetve hangszeres együttesben előadni
- további három egyházzenei művet elemezni
- az egyházzene történetének legfontosabb stílusait (klasszika, romantika, XX. század, kortárs)
- tanórai keretben zongorán, orgonán népéneket kísérni, illetve saját hangszerén közreműködni

KAMARAZENE

Az alapfokú művészeti iskolában folyó kamarazene/társasének-tanítás - különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében - az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene-oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres/ vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

- Lapról olvasás.
- A belső hallás fejlesztése.
- intonációs készség.
- Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz-zenében).
- A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
- Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

1. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be-, illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be- és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában

- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
- a disszonancia-konszonancia súlyviszonyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

2. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani-gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,
- legalább a hosszan álló harmóniákban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,
- disszonanciákat kiemelni a tanár kérésére,
- a tanár jelzése alapján szólamát - szerepének megfelelően - kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.

A tanuló legyen tisztában
- az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C-hangolású vagy transzponáló jellegével),
- a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes
- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be-, illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be- és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani-gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában
- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo-decrescendo során is megőrizni,
- segéd-, illetve tisztítófogásokat önállóan alkalmazni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kísérni az összhangzást is,
- a tanár útmutatásainak megfelelően hangképzésben, dinamikában, artikulációban stb. alkalmazkodni,
- a disszonanciákat önállóan felismerni, kiemelni és feloldani.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

4. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- együttesével önállóan elhelyezkedni a próba, illetve a koncert színhelyén, az akusztikai és egyéb körülményeket is szem előtt tartva,
- folyamatosan, kottahűen lapról olvasni,
- ütemmutató nélküli szólamban ritmikailag tájékozódni,
- minimális mértékben díszítéseket improvizálni (reneszánsz, barokk művekben, jazzben),
- polifon műben „elúszás” esetén - partitúrából játszva - visszatalálni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- saját hangszerén önállóan tisztítófogásokat keresni és alkalmazni,

- önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
- kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

5. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- készségszinten használni az elmúlt négy évben tanult ismereteket
- irányítani a kamaracsoport játékát ill. alkalmazkodni az irányításhoz
- önállóan kijavítani ill. kijavíttatni a felmerülő intonációs problémákat
- meghallani, felismerni a tempóvétel következtében kialakuló pozitív és negatív zenei folyamatokat
- a lapról olvasott anyagban is elhelyezni a helyes artikulációt
- az adott zenemű stílusához igazodó artikuláció, hangképzés megvalósítására
- önállóan olvasni a XX. sz.-i kottaképet
- önállóan kialakítani a barokk díszítéseket
- önállóan improvizálni megadott zenei anyagra a társai szólamához alkalmazkodva

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

6. évfolyam

Követelmények

A tanuló legyen képes

- teljesen önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
- teljesen önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.,
- az előző évek ismeretanyagának teljesen önálló alkalmazására, „koncertszerű” lapról játékra.
- kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo-decrescendo során is megőrizni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kísérni az összhangzást is,
- polifon műben „elúszás" esetén - partitúrából játszva - visszatalálni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje

- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

ZENEKAR

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy - az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával - érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségéből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő - a zenekari ülésmódból adódó - helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A zenekari munkában a fejlesztési cél és feladat az együttes fajtájától, az adott hangszer-összeállításra íródott/átírt repertoártól, valamint az együttesben résztvevők egyéni tudásszintjétől függ.

A játszandó művek kiválasztásánál fokozott figyelmet kíván az egyes részfeladatok (szólamok) megfelelő szintű megvalósítása, gondosan mérlegelve a befektetett időt, energiát, s a munka közben megőrzendő játékkedvet, mert ez alapvető feltétele az egész mű minőségi megszólaltatásának, a magasabb értékű esztétikai szint elérésének.

A „klasszikus” összeállítások (vonós-, fúvószenekar) mellett a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően számtalan hangszeres összeállítás működhet eredményesen, e miatt éves szintre lebontott egységes fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A megjelölt fejlesztési követelményeket elsősorban a közös zenekari játék kialakítására és fejlesztésére jellemző ismeretek és készségek szerint három csoportra bontva (összevont évfolyamok) soroljuk fel.

Kezdő	1-2. évfolyam	(-14 éves korig)
Középhaladó	3-4. évfolyam	(12-18 éves kor)
Haladó	2-6. évfolyam	(16-22 éves kor)

Kezdő csoport

Fejlesztési feladatok

- A helyes zenekari ülés kialakítása.
- Egymásra figyelés, alkalmazkodás.
- Hosszú és rövid hangok.
- A szólamon belüli frazeálás betartása.
- Zenekari hallásfejlesztés, többszólamúság.

- Tempóvétel, tempótartás.
- Dinamikai folyamatok kialakítása.
- A zenekari kommunikáció kialakítása (a karnagy és a zenekar, illetve a zenekari szólamok között).

Követelmény
A különböző hangszercsoportoknak megfelelő hangszerkezelés egységesítése, a zenekari ülésmódból adódó helyes hangszertechnikai mozgások kialakítása.

Középhaladó csoport

Fejlesztési feladatok
- Az eddig tanult ismeretek, készségek fejlesztése, adott esetben önálló használata
- A zenekari hangzás iránti igényesség kialakítása, alkalmazása.
- Dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalása, fejlesztése.
- A tempóvétel és -tartás differenciálódása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatosításának elkezdése.

Követelmény
A közös alkalmazkodás képességének kialakítása.

Haladó csoport

Fejlesztési feladatok
- Az eddig tanult ismeretek, készségek további fejlesztése.
- A zenekari rubato játékmód elsajátítása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatos alkalmazása.

Követelmény
Önálló kamarazenekari játék kialakítása.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló ismerje meg
- a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- az alapvető zenekari játékmódokat,

- az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt-játékra irányítani figyelmét,
- a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.

Tudja alkalmazni

- az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
- a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet, a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és -tartás differenciálására,
- a zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

Továbbá

A tanuló legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- részt venni önálló kamarazenekari produkcióban.

Alkalmazza tudatosan

- a zenekari kommunikációs láncot,
- a zenekari rubato játékot.

KÓRUS

A kórus tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

A kórusfoglalkozás feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó- és dinamikai érzékenységét,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,

- zenei ízlését,
- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző- és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulókban az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott Követelményeket meghatározni.

A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Fejlesztési feladatok

- az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése,
- a együtthangzás megvalósítása, a harmonikus hallás és formaérzék fejlesztése,
- a résztvevők korosztályától, egyéni tudásától függően kánonok, két-, háromszólamú egynemű karok igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása,
- hangképző és intonációs gyakorlatok a kórus tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására,
- a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel,
- a zene akusztikai összefüggéseinek ismeretében a tiszta intonáció énekkari gyakorlatának megvalósítása,
- kiegyenlítettség az egyes szólamok és a kórus egésze között:
- hangszín-kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása
- az egységes, kultúrált énekkari hangyás megteremtése.

Követelmény

A kórus

- tudjon a kórusvezetővel együttműködni
- a dallamot a vezényléssel kapott instrukcióknak megfelelően formálni

- tudjon, tisztán, pontos szövegmondással, a mű érzelmi tartalmának megfelelő kifejező előadással énekelni
- szereplés során az énekkar valamennyi tagja legyen képes képességei legjavát nyújtani

Követelmények a program elvégzése után

A kórus legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.

Tudjon

- fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
- „vezénylésre" énekelni.

A tanuló ismerkedjék meg a kórusirodalom számos remekművével.

Tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.

Tudja

- helyes légzéstechnikával,
- tiszta intonációval,
- pontos ritmusban,
- érthető szövegmondással,
- helyes tempó- és dinamikai választással,
- művészileg kidolgozottan - stílushű formálással, szuggesztivitással - elénekelni szólamát.

Rendelkezzék

- jó kottaolvasási készséggel,
- zenei memóriával.

Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését

NÉPZENE

Pengetős tanszak tantárgya: citera

Citera

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A helyes pengetési irányok elsajátítása.

Egyenletes negyed értékek és nyolcadpárok pengetésével kis hangterjedelmű gyermekdalok lejátszása íves pengetésmóddal.

A tanuló legyen képes helyes ujjrend kialakítására, a dallamjátszó ujjak könnyed váltogatására, a hüvelyk- és a középső ujj csúsztatására.

2. évfolyam

Egyenletes pengetéssel gyermekdalokjátéka

Négy ujj használata a húrlenyomás során

A tanuló legyen képes a helyes ujjrend kialakítására, a dallamjátszó ujjak könnyed váltogatására.

A második érintősoron található Esz' módosított hang második ujjal történő lenyomására.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Mérsékelt tempóban egyenletes negyed- és nyolcadmozgás.

A pengetés irányainak biztos tudása.

Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.

Technikai gyakorlatok az alsó hangtartományban (C'-A'-ig) 4 ujjal.

A kapkodós játék alapjainak elsajátítása.

2. évfolyam „A" tagozat

Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés tudatos alkalmazása.

A sorvégi szünet kitöltése a C"-re hangolt kisfejhúr bependítésével.

Biztos hangtartomány váltás.

4 ujjal történő játék, a megfelelő ujjrend kialakítása.

3. évfolyam „A" tagozat

Esztam kíséret - a felfelé irányuló pengetések hangsúlyozása.

Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás.

Biztos hangtartomány váltás.

Helyes, önálló ujjrend kialakítása.

4. évfolyam „A" tagozat

A tizenhatodos ritmusaprózás megvalósítása.

A pergetés (tremolo) önálló alkalmazása.

Egyszerű esztam kíséret megvalósítása.

5. évfolyam „A" tagozat

Pergetéssel való dallamdíszítés.

Nyolcadolós kapkodós díszítés.

Tizenhatodos aprózással történő díszítés.

Sűrű esztam kíséret elsajátítása.

Szinkópa ritmus pontos játéka.

6. évfolyam „A" tagozat

Sűrű esztam kíséret alkalmazása.

Tremoló játéktechnika alkalmazása.

Dallamdíszítés tizenhatod értékű dallamhangokkal.

A szinkópa ritmus többféle pengetés módjának ismerete, alkalmazása.

Az autentikus citerajáték szerint a pontozott és fél értékek bontott játéka.

A tanuló legyen képes igényesen megformálni az előadandó dallamokat; legyen tisztában a különböző zenei tájegységek dallamdíszítéseivel.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb Követelményeinek. „ B" tagozat Követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B" tagozat

Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés tudatos alkalmazása.

A sorvégi szünet kitöltése a C"-re hangolt kisfejhúr bependítésével.

Biztos hangtartomány váltás.

4 ujjal történő játék, a megfelelő ujjrend kialakítása.

A kisfejhúrok dallamszínesítő funkciójának kialakítása, a kapkodós játék gyakorlása.

Legyen képes a tanuló dinamikai változtatásra egy-egy tanult dallam játéka során.

Ismerje meg a lá-pentaton hangsort és tudjon dallampéldákat játszani.

Ismerje a hangtartomány-váltás szabályait, alakítson ki önálló, szabályos ujjrendet.

Legyen képes saját - vagy másiktanuló - énekével együtt játszani, tudjon más hangszerrel (furulya, tekerő, tambura) együtt muzsikálni.

3. évfolyam „B" tagozat

Esztam kíséret - a felfelé irányuló pengetések hangsúlyozása.

Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás.

Biztos hangtartomány váltás.

Helyes, önálló ujjrend kialakítása.

Az esztam kíséret alkalmazása

A normál és a sűrű pengetés váltogatása egy dallamon belül (negyed-, nyolcad- és tizenhatod értékeken)

Ti-tiri és tiri-ti rtimusaprózás alkalmazása már tanult dallamokon

Tudjon a tanuló az esztam kíséretből a dallamsorok végén visszaváltani a lefelé történő hangsúlyos pengetésre

Ismerje a dunántúli terc fogalmát és tudjon játszani dallamokat ilyen hangokkal

4

. évfolyam „B" tagozat

A tizenhatodos ritmusaprózás megvalósítása.

A pergetés (tremolo) önálló alkalmazása.

Egyszerű esztam kíséret megvalósítása.

A tanuló alkalmazzon sűrű pengetéssel esztam kíséretet

Fejlessze a tremoló játék technikáját korábban tanult dallamok hosszabb értékű dallamhangjain

Alkalmazza a felfelé irányuló pendítésből indított pergetést

Fejlessze a díszítő játéktechnikát nyolcadoló, kapkodós pengetéssel

5. évfolyam „B" tagozat

Pergetéssel való dallamdíszítés.

Nyolcadolós kapkodós díszítés.

Tizenhatodos aprózással történő díszítés.

Sűrű esztam kíséret elsajátítása.

Szinkópa ritmus pontos játéka.

A tremoló játék tökéletesítése

A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó-, felső váltóhangos, körülírásos díszítés)

A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása

Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján

A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon

6. évfolyam „B" tagozat

Sűrű esztam kíséret alkalmazása.

Tremoló játéktechnika alkalmazása.

Dallamdíszítés tizenhatod értékű dallamhangokkal.

A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.

Az autentikus citerajáték szerint a pontozott és fél értékek bontott játéka.

A tanuló legyen képes igényesen megformálni az előadandó dallamokat; legyen tisztában a különböző zenei tájegységek dallamdíszítéseivel.

Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval

Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával - glisszandó játékmód

Húrlefogás - húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)

Kis nyújtott-, kis éles-, triolás nyújtott- és triolás éles ritmus pengetése

A parlando-rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer kialakulásának történetét és a népzenei dialektusokat,
- a citerazene hangzóanyagát és kottában rögzített irodalmát, valamint az általános népzenei gyűjteményeket, szakkönyveket,
- hangszere felépítését, karbantartását (húrcsere) és hangolását.

Legyen képes

- a hangszernek megfelelő népzene stílushű és improvizatív előadására,
- a pontozott ritmusok autentikus, bontott megszólaltatására,

- a helyes tempó- és ritmustartásra,
- transzponálni a hangszerének megfelelően,
- szólóban és zenekarban saját vagy más énekét kísérni,

Ismerje

- a citerazene különböző tájegységeinek általános stílusjegyeit, a citerán leggyakrabban játszott dallamokat,
- ismerje a kiemelkedő adatközlők játékát,
- ismerje a bourdon-kíséretes zene jellemzőit,
- a „kapkodós" játékstílus, a pergetés, a váltogatott lassú és sűrű pengetés, a húrlefogás, a nyomóval történő játék, a parlando rubato játékmód alapjait.
- a hangszeren való hagyományos hangsúlyozást,

Rendelkezzék

- tiszta hangképzéssel hangszerén,
- biztos zenei memóriával,
- megfelelő technikával, stílusismerettel, előadói készséggel,
- szereplési (színpadi) gyakorlattal.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül) A tanuló ismerje és alkalmazza

- a tánczene általános kísérettípusait
- a diatonikus hangszert és az azon való játékmódot
- az oktávnyi vagy annál szélesebb glisszandós díszítést
- a kapkodós játékmódot
- a húrtompításos játék sajátosságait

Tudjon különbséget tenni

- az énekelt népdal és a tánczenei kíséret között

Legyen képes

- a parlando-rubato dalok előadására
- kamarazenére más népi hangszerekkel

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően

tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A" tagozat

az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

Alakuljon ki a magas technikai színvonalú játékkultúra.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

A hüvelykujjas nyomótechnika alkalmazása

Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval

Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával - glisszandó játékmód

Húrlefogás - húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)

Kis nyújtott-, kis éles-, triolás nyújtott- és triolás éles ritmus pengetése

A parlando-rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása

8. évfolyam „A" tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredet játékmódokat.

Alakuljon ki magas színvonalú játékkultúra.

9. évfolyam „A" tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

10. évfolyam „A” tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.

Ismerje és tudja játszani valamennyi citerán használatos hangsort.

Legyen képes megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

Alakuljon ki a magas színvonalú játékkultúra.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

Alakuljon ki a magas technikai színvonalú játékkultúra.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

A hüvelykujjas nyomótechnika alkalmazása

Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval

Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával - glisszandó játékmód

Húrlefogás - húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál)

Kis nyújtott-, kis éles-, triolás nyújtott- és triolás éles ritmus pengetése

A parlando-rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása

Dallamdíszítés; előkék, utókák

Az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása

Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása

8. évfolyam „B” tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredet játékmódokat.

Alakuljon ki magas színvonalú játékkultúra.

Hagyományos citerás díszítések; előkék, utókák, alsó-, felső váltóhangok, nagyobb távolságokat kitöltő futamok játéka

Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak-Magyarország)

A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon

9. évfolyam „B" tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.

Legyen képes igényesen megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

A triolás pengetésmód alkalmazása

A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása

Aszimmetrikus ritmizálás

10. évfolyam „B" tagozat

A tanuló ismerje és alkalmazza az eddig tanult pengetési módokat, kíséretfajtákat.

Tudjon tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

Alkalmazza a húrlefogást lassú dűvő és esztam, valamint gyorsdűvő kíséretű dallamokon.

Ismerje és tudja játszani valamennyi citerán használatos hangsort.

Legyen képes megformálni az előadott dallamokat.

Legyen tisztában a különböző tájegységek dallamdíszítéseivel.

Ismerje az eredeti játékmódokat.

Alakuljon ki a magas színvonalú játékkultúra.

Az eredetihez hű, stílusos előadás

A gyimesi lassú magyaros aszimmetrikus ritmizálása

Váltakozó ütemű dallamok játéka

Többféle hangolású citera használata

Triolás lüktetésű és 7/8-os moldvai táncdallamok játéka

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a citerán használatos valamennyi hangsort,
- a tánctípusok jellegzetes karaktereit és dallamtípusait,
- a citerával történő tánckíséret technikai jellegzetességeit.

Legyen képes

- igényesen megformálni az általa előadott dallamokat a dialektusok díszítésmódjainak, játékmódjainak felhasználásával, más hangszerekkel együttjátszani (kamarazene),
- önállóan összeállításokat készíteni a dialektusterületek dallamaiból.

Tudjon

- hangsúlytalan előképeket, tizenhatod ritmusú díszítéseket és dallamokat játszani, tremolózni a dallam megfelelő hangjain
- hangszerén a dallamokat stílusosan, ritmusbontással és variációkkal díszíteni,

A tanuló mutasson példát az alsóbb évfolyamok tanulóinak precíz, pontos, stílusos játékával, biztos hangszerkezelésével.

Tudja behangolni hangszerét tanára segítségével.

Vegyen részt szólistaként vagy zenekari tagként a citerazene fórumain (találkozók, versenyek, előadások, fesztiválok, lemezpályázatok, táborok, stb.).

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül

A tanuló tudja önállóan behangolni hangszerét

Rendelkezzék szereplési (színpadi) gyakorlattal

Tudjon játszani valamennyi dialektusterületről egy-egy jellemző énekes-, valamint tánczenei összeállítást

Legyen képes több különböző karakterű összeállítás folyamatos játékára, virtuóz előadására

Szolfézs - kötelező népzene

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

2. évfolyam

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni.

Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozottnegyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4-8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva - a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással - emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G-kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követeményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

2. évfolyam

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat - ezen belül műzenei szemelvényeket - szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

3. évfolyam

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4-8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

4. évfolyam

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.

Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa-, éles- és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2-es ütemekben.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
- ismerje a háromféle moll hangsort.

Ismerje fel a művek hangnemeit - hangszeres darabjaiban is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- tudja azonosítani - hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is - az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
- ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.

Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.

Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését.

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.

Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.

Ismerje a funkciós vonzást.

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni..

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,

- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Szolfézs – népzene

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

2. évfolyam

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozottnegyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4-8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva - a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással - emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G-kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

2. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a dalokat - ezen belül műzenei szemelvényeket - szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

3. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4-8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

4. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

5. évfolyam „A" tagozat

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).

Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim-akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim-akkordot.

Ismerje a szűkített szeptim-hangzat felépítését.

Tudjon - a tanultaknál jóval könnyebb dallamot - lapról olvasni.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.

Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.

Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.

Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.

Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.

Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

6. évfolyam „A" tagozat

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

3. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4-8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4-8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.

Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.

Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.

Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.

Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.

Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.

Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

4. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig.

Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.

Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.

Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánsszeptim hangzatot.

Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni kottaképről is.

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.

Ismerje fel a T-D funkcióváltozást hallás után.

Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,

Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkel,

Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.

Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.

Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

5. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintkört.

Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.

Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim- és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.

Tudjon hallás után lejegyezni:

- alterációt tartalmazó hangközmenetet,
- egyszerű hangzatmenetet,
- bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.

Tudjon

- lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel
- a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
- adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
- ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
- ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két- és háromtagúság, da capo stb.),
- legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

6. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
- kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni

- periódus előtaghoz utótagot,
- funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
- a háromféle moll hangsort,
- a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.

Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,

- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

- ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után. Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat. Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit. Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Továbbképző évfolyamok „A"-tagozat

7. évfolyam „A"-tagozat

Tudjon a tanuló három gregorián dallamot önállóan, két reneszánsz kórusművet és két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Ismerje a kvintkört.

Tudjon könnyű egy- vagy kétszólamú modális részletet hallás után leírni.

Tudjon harmóniai fordulatokat elemezni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszak legfontosabb stílusjegyeit, műfajait és zeneszerzőit.

8. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló öt barokk dallamot (témát) énekelni zeneileg igényes megszólaltatással.

Tudjon két kétszólamú barokk művet, vagy barokk jellegű énekgyakorlatot éneklőtársakkal előadni (pl. Kodály: 15 kétszólamú énekgyakorlataiból).

Tudja a barokk concertálás, imitáció, fúga, tonális és reális válasz fogalmát.

Tudjon egyszerű barokk dallamot lapról énekelni, memorizálni.

Tudjon egyszerű harmóniamenetet kottaképről elemezni.

Tudja helyesen írni és kiejteni a zeneszerzők nevét, műveik címét.

Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Legyen képes ismereteit hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni.

9. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló öt bécsi klasszikus és romantikus dallamot stílusosan, zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két romantikus duettet vagy kórusrészletet éneklőtársakkal megszólaltatni.

Ismerje a romantikus stílus főbb műfajait és azok jellemzőit

Ismerje fel kottakép alapján a modulációs irányokat.

Ismerje a szeptimakkordokat alaphelyzetben, valamint a dominánsszeptim fordításait.

Tudjon igen könnyű romantikus dallamot lapról olvasni, memorizálni és lejegyezni.

Ismerje és tudja helyesen írni és kiejteni a romantikus zeneszerzők nevét és főbb műveik címét.

Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

10. évfolyam „A” tagozat

Tudjon a tanuló tíz művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből (önálló énekléssel), kórusműveiből, énekgyakorlatiból (éneklő társsal, társakkal) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon három zenei részletet más XX. századi vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához.

Ismerje a legfontosabb tempó és előadási jeleket.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló két gregorián dallamot, öt művet a XIV-XVI. századi vokális polifónia különböző műfajaiból, egy Bertalotti solfeggiot ének-zongora előadással, valamint két művet Kodály Zoltán zenepedagógiai műveiből előadni.

Az előadás legyen stílusos, muzikális, zeneileg pontos.

Ismerje a kvintkört. Ismerje a modális hangsorokat (éneklés, felépítés, hallás utáni felismerés).

Ismerje a szeptimhangzatok felépítését, tudja ábécés névvel énekelni azokat hangnemekben.

Tudjon könnyű egyszólamú modális dallamot, hangköz-, könnyű harmóniamenetet lejegyezni.

Tudjon szopránkulcsban olvasni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszakok legfontosabb stílusjegyeit és műfajait.

Tudjon önállóan (kevés tanári irányítással) elemezni az eddig elsajátított zenei formákban.

Alkalmazza tudását hangszeres tanulmányaiban is.

8. évfolyam „B" tagozat

Tudjon a tanuló tíz barokk dallamot, 2 művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből - zeneileg stílusosan, pontosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon egy Bach-korált zongorázni, elemezni.

Ismerje fel a legfontosabb barokk műfajokat hallás és kottakép alapján is.

Tudjon lejegyezni barokk dallamot funkciós basszussal, illetve imitációs kétszólamú barokk idézetet.

Tudjon egyszerű harmóniamenetet lejegyezni, memorizálni, transzponálni, elemezni.

Legyen gyakorlata a szopránkulcs olvasásában.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

9. évfolyam „B” tagozat

Tudjon a tanuló öt romantikus és XX. századi dallamot (téma, idézet), két-két romantikus és XX. századi többszólamú művet stílusosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon két-három Bertalotti solfeggiot ének-zongorás előadással megszólaltatni.

Két-három Bach-korált zongorázni, elemezni.

Ismerje a romantikus zene legfontosabb stílusjegyeit, műfajait, irányzatait.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

10. évfolyam „B” tagozat

Tudjon a tanuló öt művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből önállóan - kórusműveiből, énekgyakorlataiból éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két zenei részletet a XX. század vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Legyen gyakorlata a C-kulcsok olvasásában.

Ismerje a könnyebb XX. századi skála- és akkordformációkat.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Legyen igényes, nyitott az értékes zene befogadására.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.

- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.

- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket.

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang-késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b-előjegyzésig.

Tudja a művek hangnemét megállapítani.

Ismerje

- a kvintkört,
- a hétfokú hangsorokat.

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat.
- a hármashangzatok és fordításaik valamint a négyeshangzatok felépítését
- a dominánsszeptim hangzat fordításait (oldásokkal).

Ismerje fel a funkciókat hallás után,

- a hangnemi kitérést és modulációt
- kottakép alapján.
- a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.

Ismerje

- a tonalitás felbomlásának elvét,
- a bi- és a politonalitást,
- a Reihe-t.

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés,
- a cluster fogalmát.

Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.

Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.

Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
- lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Az általános követelményeken túl

Rendelkezzék a tanuló

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.

Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B”-tagozat

Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:

- a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
- olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
- a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlási képességgel.

Legyen képes a tanuló

- a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
- a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két-két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban C-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
- könnyű XX. századi dallamot.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

II.3. A kerettanterv feletti kötelező tanórai foglalkozások továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó, elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma

NAT 2020 kerettantervi órák megnövelt óraszáma:

szabadon választott órakeretből

- emelt szintű idegen nyelvi oktatás miatti növekedés, ének-zene tantárgy növekedés
- maximális órakeretbe be nem számított óra (Hittan)

Tananyagtartalom: Magyar nyelv és irodalom NAT 2020 kerettantervi ajánlás szerint.
Élő idegen nyelv NAT 2020 kerettantervi ajánlás szerint
Hittan – Katolikus kerettanterv 2012 ajánlása szerint

Évfolyam/osztály	Melyik tantárgy óraszáma lett megnövelve?	Hány órával lett megnövelve?
Alsó tagozat osztályai	szabadon választott órakeretből magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz	1 óra
Alsó tagozat osztályai	maximális órakeretbe be nem számított óra hittan tantárgyhoz	1 óra
Felső tagozat osztályai	maximális órakeretbe be nem számított óra hittan tantárgyhoz	1 óra
Felső tagozat „A” jelű osztályai	Emelt szintű idegen nyelv, ami a maximális órakereten felül szervezhető az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet 1. rész 1.2.1. pontja szerint	2 óra
6.Z	szabadon választott órakeretből ének tantárgyhoz	1 óra
7.Z	szabadon választott órakeretből ének tantárgyhoz	1 óra

8.Z	szabadon választott órakeretből ének tantárgyhoz	1 óra

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 7. § (3) bekezdése továbbra is érvényben van, azaz:

7.§ (3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban

a) idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,

b) minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy tanórai foglalkozást kell biztosítani.

A hittan tantárgyat a 110/2012. Korm. rendelet (NAT) 9. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni.

II.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

II.4.1. A kiválasztás elvei az általános iskolában

A kompetenciafejlesztés, a tudásszerzés eredményességét biztosító tankönyv és taneszköz főbb szakmai jellemzői: a szakmai hitelesség, szakmai megbízhatóság.
Emellett alapvető minőségi összetevő a tanulási folyamat támogatása, irányítása, a tanulási stratégiák közvetítése, valamint az adott korosztály motiválása, gondolkodásra, olvasásra, tanulásra ösztönzése.

Ennek egyik eszköze a tankönyv vizuális formája, megszerkesztettsége, illusztrációs anyaga.

Az eredményes és motiváló ismeretközvetítés feltétele az életszerűség, az önértékelés elősegítése például a kérdések, feladatok rendszere által.

Alapelvek:

- A feldolgozott tananyag és a helyi tanterv összhangja.

- Életkori sajátosságoknak való megfelelés.
- Az egy tanítási területen dolgozó pedagógusok gyakorlati tapasztalatainak figyelembe vétele.
- A szöveges részek és ábrák esztétikus kivitele, megfelelő aránya.
- Tankönyv és a választott segédlet egymásra épüljön, lehetőség szerint ugyanahhoz a tankönyvcsaládhoz tartozzon.
- A tananyagokhoz kapcsolódó feladatok az önálló tanulást, az elsajátítást segítsék, valamint ösztönző erővel hassanak az ismeretszerzés önkéntes bővítésére.

II.4.2. A kiválasztás elvei a művészeti iskolában

Általános szempont, hogy a kotta, tankönyv, segédlet feleljen meg az iskolában kialakult pedagógiai elveknek, értékrendnek, az iskola helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.

Alapelvünk, hogy csak a legszükségesebb, mindennapos használatot igénylő, az otthoni gyakorlás lehetőségét biztosító kottákat, segédleteket vásároltatjuk meg a tanulókkal. Az otthoni gyakorlást nem igénylő tantárgyak tankönyveit, segédleteit iskolánk biztosítja megfelelő számban a tanórákon.

Szempontjaink a taneszköz kiválasztásánál:

- feleljen meg a növendék életkorának, képességeinek,
- szorosan épüljön a korábban megszerzett ismeretekre,
- művészeti pályára készülők esetében legyen összhangban a középiskola elvárásaival,
- legyen tartalmilag igényes, motiváló erejű, változatos,
- teremtsen lehetőséget az önálló tanuláshoz, differenciáláshoz, rögzítéshez, gyakorláshoz,
- tartalmában és kivitelezésében éveken át használható, ára elfogadható legyen.

II.5. A Nemzeti alaptantanterv meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

- Felhasznált kerettantervek:
  - közismereti tárgyak - NAT2020 kerettantervei,
  - hittan – Katolikus kerettanterv 2012,
  - osztályfőnöki – Katolikus kerettanterv 2008 szerint.

- Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.
- Iskolánk 6. évfolyamon a választható Hon- és népismeret tantárgyat oktatja, 7. évfolyamon pedig a Dráma és színház elnevezésű tantárgyat.
- A jelenlegi központi kerettanterv változatok két évfolyamra határozzák meg a tananyagot és a követelményeket.

II.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (eltérések az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottaktól

II.6.1. Mindennapi testedzés megvalósítása

- Testnevelési órákon: Komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása
- Szervezett úszásoktatásban való részvétel
- Gyógytestnevelés, zenemozgás, zenei munkaképesség gondozás
- Szakkör (labdarúgás)
- Tömegsport
- Sportversenyek lebonyolítása iskolai szinten
- Sportversenyeken való részvétel (KIDS, diákolimpia, városi, megyei, országos versenyek)
- 1-4. évfolyamon a napköziben folytatott játékos testmozgások

II.6.2. Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek

- Játékok (szituációs, drámajáték stb.)
- Művészetek
- Programok
- Projektek

II.6.3. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, iskolaorvos, védőnők, hitoktatók
- Külső partnerek: szülők, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Pedagógiai Szakszolgálat, Váci Család- és Gyermekjóléti Központ, ÁNTSZ, Magyar Vöröskereszt, Rendőrség, edzők, szakrendelők

II.6.4. Az egészségnevelés várható eredményei

- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

II.6.5. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Az egészséges életmód-tréningek, versenyek egyre szélesebb palettáját építjük be a kötelező iskolai programokba (sport- és családi nap, részvétel a különféle városi és egyházmegyei szervezésű fittségi és más sportprogramokon, Mikulás-futás, Fut a Vác, Egyházmegyei Futóverseny stb.).

2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épülnek be az óratervi órákba.

3. A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint mozoghatnak a diákok. A különféle szabadidős tevékenységeket úgy állítjuk össze, hogy azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltetik magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – szánkózás) –egy-egy kiemelt mozgásos

tevékenységet rendelünk, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt formája lesz.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskola a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítványokkal igyekszik kialakítani stratégiai együttműködést, az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

8. A felső tagozat osztályfőnöki óráin tematikus program keretében foglalkozunk a testmozgás propagálásával, amely életvezetési tanácsokat is magába foglal.

9. Figyelemmel kísérjük a különféle pályázatokat, hogy az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramokat szervezhessük meg.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára vonatkozóan minden tanévben javaslat készül.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Netfit-mérés).

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair–play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy sokténye zős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulókban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegóvó alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: -iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
	- A fejlett technikai eszközök	A tanulók:

Célok	Feladatok	Kritériumok
A biztonságos életvezetés elsajátítása	szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	- ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

II.7. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

II.7.1. Általános iskolára vonatkozó szabályok

- Intézményünk helyi tanterve további tantárgyak választását nem teszi lehetővé.
- Lehetőség nyílik azonban a szakkörökön és egyéb szabadidős tevékenységeken, valamint napközi- és tanulószobai csoportfoglalkozásokon való részvételre. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy a foglalkozásokat egész tanév során kötelesek látogatni.
- Első osztályban a létszám, az érdeklődési kör, a teherbírás, az egyéni adottságok figyelembe vétele mellett lehetőséget biztosítunk arra a beiratkozásnál, - amennyiben nincs ezt kizáró tényező – a kiválasztott tanítóhoz kerüljenek.
- Az idegen nyelvi kommunikáció előkészítő osztályok első évfolyamán van választási lehetőség az angol, vagy a német nyelv választására.
- A kötelező és tanórán kívüli foglalkozásokon pedagógus választására kizárólag tömegsport foglalkozáson van lehetőség, ahol a gyermek kiválasztja azt a csoportot,

ahol a neki legmegfelelőbb mozgásformával foglalkoznak a testnevelést oktató pedagógusaink.

II.7.2. Művészeti iskolára vonatkozó szabályok

- Az iskolatípusból adódóan tanulóink szabadon választhatják meg tanszakukat az iskola keretein belül,
- a tanulmányaik folytatására tanáraikat - amennyiben több szaktanár is tanít a választott tanszakon,
- az iskola helyi tanterve alapján a választható tantárgyak közül a számukra legvonzóbb tárgyat választhatják,
- kötelezően választható tantárgyaink: kórus, kamarazene, zenekar, szolfézs, zeneirodalom-zenetörténet,
- választható tantárgyaink: kórus, kamarazene, zenekar, zeneirodalom-zenetörténet, szolfézs, zeneismeret, zeneelmélet, egyházzene.

II.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

II.8.1. Ellenőrzési és értékelési módok, formák, elvek és értékelési módok, formák, elvek az általános iskolában

Értékelési rendszerünk alapelvei az általános iskolában

Értékelési módok

1. Az értékelési típusok funkciójának és a folyamatba való egymásra épülésének biztosítása. E téren a helyes gyakorlat egységes alkalmazása.

A **diagnosztikus** értékeléssel valóban **helyzetfeltárást** végezzünk a differenciák megállapítása érdekében.

A **formatív értékeléssel** a tanulói teljesítmények **eredményességét** vizsgáljuk. Formáló, segítő és fejlesztő jellegéről nem feledkezünk meg.

A **szummatív értékelést** pedig egy viszonylag összetettebb, önálló tanulási szakasz végére tervezzük, ahol a **minősítés érdemjegyekben** is megnyilvánulhat.

2. Minősítő tevékenységünkben a folyamatos értékelés általánossá tétele. A folyamatos értékelést szakaszosan, témák utáni mérésekkel kombináljuk.

A témazáró tudáspróbáknak meghatározó jelentőséget tulajdonítunk és ezt az érdekeltekkel (tanulók, szülők) is tudatosítjuk.

Az alsó tagozaton magyar nyelv- és irodalom, matematika, valamint környezetismeret tantárgyakból félévkor és a tanév végén összefoglaló jellegű felmérést végzünk.

3. Ellenőrző, értékelő tevékenységünkben – a tanítás-tanulás tevékenységénél már hangsúlyozott motivációs tényezők álljanak. A külön feladatok teljesítésénél is érvényesüljön a pozitív töltésű ösztönzés.

4. Ellenőrző, értékelő munkánkban, a magasabb évfolyamokban emeljük a szóbeli feleletek arányát, a középfokú oktatási intézményekben való jobb helytállás érdekében.

5. A 2010-2011-es tanévvel kezdve az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk. Melynek gyakorisága: félévi illetve tanév végi. A második évfolyam tanév végi értékelése már 1-től 5-ig tartó osztályzatokkal történik. Harmadik és negyedik évfolyamon a félévi és év végi értékelés is érdemjegyekkel történik.

A felső tagozaton az osztályozást 1-től 5-ig tartó érdemjegyek adásával végezzük.

6. A magatartás és szorgalom értékelése az összes évfolyamra vonatkozóan a Pedagógiai programban foglaltak szerint történik.

Ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerünk

Az ellenőrzési és értékelési rendszerről a NAT a hozzá kapcsolódó Köznevelési Törvény és a Kerettantervek előírásai az irányadóak.

Elvi iránymutatásaik a következők:

- A követelményrendszer kiemelt elveinek érvényesítése.
- A műveltségi területek tartalmi jegyeinek szerepeltetése.
- Az általános és a fejlesztési követelmények megalapozását segítő tevékenységek előtérbe helyezése.
- A minimális teljesítmények elérésének teljes körű biztosítása.

A pedagógiai gyakorlatban mindig alapvető volt (ma is az) a kitűzött célok, feladatok, követelmények, tevékenységek, a megválasztott eszközök hatásának az ellenőrzése és a teljesítmények (oktatási, nevelési) eredményeinek vizsgálata.

Az ellenőrzés és értékelés elméleti és gyakorlati kérdéseivel a pedagógiai szakirodalom bőven foglalkozik. Annak ellenére, hogy ez a tevékenység nem ismeretlen feladat, mégis az iskolai gyakorlat egyik legproblematikusabb területe.

Ezért célszerűnek és szükségesnek tartjuk, hogy Programunkban részletesen szóljunk a témával kapcsolatos elvek egységes érvényesítéséről és a helyi gyakorlatban való megvalósításáról.

A programhoz kapcsolódó helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák a magasabb évfolyamba lépés feltételeit és ehhez kapcsolódóan az ellenőrzés értékelés módjait.

A következőkben az iskola egészére vonatkozó ilyen irányú kérdésekkel foglalkozunk.

Belső értékelési rendszerünk legfontosabb területei és eljárásai

Oktatási eredmények folyamatos mérése

Belső értékelési rendszerünkben az ellenőrzés az eredmények folyamatos mérésével társul. A folyamatmérésekkel válik ugyanis lehetővé a hiányok regisztrálása, a korrigálásra szoruló területek feltárása. Így tudjuk nyomon követni a tanulók fejlődését és biztosítani az egyéni képességfejlesztést.

Az oktatási eredmények folyamatos ellenőrzése, mérése és értékelése nevelőink gyakorlatában jelen van. A szakmai munkaközösségek munkaterveiben is megtalálhatók a mérések egységesítésével kapcsolatos törekvések (Pl.: párhuzamos évfolyamokon dolgozók, azonos szaktárgyat tanítók együttműködése e téren.)

Oktatási eredmények mérését végezzük:

1. Bemenetkor országosan elfogadott szakmai anyagok segítésével. DIFER képességvizsgálatokat végzünk az első osztályosok körében.

2. Szakaszzáráskor év végi felméréseket tervezünk a 4. 6. évfolyamok végén. Ezek egyben az iskolák közötti „Átjárhatóság” segítését is szolgálják. Segítségül felhasználjuk a NAT, az Oktatási Hivatal javasolt anyagait.

Kimenetkor kerül sor a 8. osztályban a továbbtanulást segítendő komplex összefoglalásra kerül sor, melyet a szaktanárok végeznek. Ennek módszere lehet

dolgozat, felelet, projektmunka stb. Szempontjait, tartalmát szintén a szaktanárok állítják össze.

A tanulói beszámoltatás formái

1-4. évfolyamon:

- szóbeli feleletek, összefüggő szóbeli feleletek folyamatosan
- témazáró felmérések írásban
- tanév elején diagnosztizáló mérés
- félévi és tanév végi írásbeli felmérések
- hangos- és néma szövegértő olvasás felmérése negyedévenként
- tollbamondás a begyakorolt szókészlet alkalmazásával

Szöveges értékelés

1-2. osztály:

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS AZ EGYES PEDAGÓGUSOK PEDAGÓGIAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEHANGOLÁSA A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS BEVEZETÉSÉVEL

A szöveges értékelés bevezetése még inkább a gyermek egész személyiségének vizsgálatára, sokoldalú megismerésére, elfogadására, a folyamatos fejlesztéséről való gondolkodásra készteti a tanítókat.

Ez ugyan többletmunkával jár, olykor a korábbi szemlélet alakítását, korrekcióját is megkívánja, de a befektetés megtérül: a diákokkal folytatott közös munkának olyan lehetőségei nyílnak meg, olyan bizalmasabb, közvetlenebb kommunikáció alakulhat ki, annyival nőhet a gyerekek motivációs szintje, hogy mindenképpen az előnyök kerülnek előtérbe és nem a felmerülő nehézségek. A tantestületek vezetőinek a kellő támogatást, segítséget kell adniuk a pedagógusok számára ahhoz, hogy ezt az új feladatot frusztráció, szorongás nélkül, felkészülten, jó szívvel tudják teljesíteni. A tantestületekben elengedhetetlen a szöveges értékelés elkészítésével kapcsolatos közös munka lehetőségeinek, a kölcsönös segítség formáinak kialakítása (munkaközösségi megbeszélésekkel, az értékelés szempontjainak összehangolásával, az értékelési eljárásról való tájékoztatás fórumainak meghatározásával).

A szöveges értékelés módszertani sokszínűségre is ösztönöz. Természetesen a módszertani megújulás, a személyközpontú pedagógia megvalósításának igénye már nem új törekvés és gyakorlat a közoktatásban.

Többféle módszer alkalmazása nagyobb lehetőséget nyit a tananyag megtanítására, a tanóra hatékonyságának növelésére, a gyermekek mindenoldalú fejlesztésére, de az árnyalt értékelésre is.

- A tananyag differenciált, különböző képességekhez mért feldolgozása, elsajátíttatása lehetővé teszi az egyéni ütemű haladást, kevesebb kudarcot eredményez.
- Az egyéni munka fejleszti az önállóságot, önértékelést.
- A projekt alapú, személyes tevékenységekre, tapasztalatokra, élményekre építő tanítás olyan értékeket hozhat felszínre, ami a hagyományos tanítási, tanulási folyamatban sosem derülne ki, s így az értékelésben sem kaphatna helyet.
- A kooperatív tanulási technikák fejlesztik a gyerekek felelősségérzetét, együttműködési készségeit és még sok más olyan képességet, amelyek a hosszabb távú sikerességhez nélkülözhetetlenek.

A szöveges értékelés hatással van az egész oktatási és nevelési folyamatra, mert ugyanlezárását jelenti egy-egy időszaknak, de hogy az értékelés tartalmilag milyen lesz, milyennek kell lennie, azt tudatos tervezés és folyamat előzi meg.

<u>E folyamat több elemet foglal magába:</u>

a) a tananyaggal kapcsolatban:

- mit tanítunk és miért
- mi a célunk vele
- milyen módszereket és tanulásszervezési technikákat alkalmazunk
- mi a követelmény
- mi az a minimum, amit mindenkinek tudni kell
- mit tekintünk optimumnak
- milyen készségeket és képességeket szeretnénk fejleszteni és ebben mi az elvárt szint,

b) a diákokkal kapcsolatban

- önmagához képest hogyan fejlődik a szaktárgyban
- milyen lehetőségei vannak a továbblépésre
- osztályfőnökként hogyan látjuk a helyzetét, viselkedését, közösségi együttműködésének, személyiségének alakulását.

Átgondolt, határozott elképzeléseken nyugvó tanítói munka nélkül nem születhet semmilyen megalapozott, hiteles értékelés.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS KONCEPCIÓJÁNAK LÉNYEGE

A szöveges értékelés koncepciójának **elvi kiindulópontjai** a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos **elvi követelmények** az alábbiakban összegezhetők:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS BEVEZETÉSE

Pedagógusok

A pedagógiai program kimunkálása során a helyi igényeknek és helyzetnek megfelelően kell megtervezni és bevezetni a szöveges értékelést az adott iskolában.

Az előkészítő munka része az intézmény pedagógiai programjának, oktató-nevelő munkájának közös végiggondolása abból a szempontból, hogy az egyéni bánásmód, a speciális nevelési igények, a személyközpontú pedagógia, az integráció, a differenciálás, amely elvek ma már szinte minden közoktatási intézmény célkitűzései között ott vannak, hogyan hasznosíthatók, "fordíthatók le" a szöveges értékelés gyakorlatára.

Segítséget jelent, ha a tantestületek nevelési értekezlet keretében rövidebb, bevezető továbbképzésen vesznek részt, ahol lehetőség nyílik a felmerülő kérdések, kételyek

megvitatására is. Sort lehet keríteni olyan külső szakemberekkel, esetleg alternatív iskolák pedagógusaival való találkozásra is, ahol a pedagógiai elveken kívül a leggyakorlatibb, mindennapi technikai problémák, megoldások is előkerülhetnek.

A legnagyobb segítséget a tanítók egymásnak tudják adni. Ehhez természetesen megfelelő légkör, bizalom és elfogadás szükséges. Amennyiben az azonos gyerekeket, azonos tantárgyakat, azonos évfolyamot stb. tanító pedagógusok közösen gondolkodva, együttműködve készítik első szöveges értékeléseiket, ez mindenképpen nagy biztonságot ad és hosszabb távon, más kérdésekben is igen hasznos lehet az együttes munka élménye és hozadéka.

Szülők

Többségük nem ismeri ezt a formát, ezért elbizonytalanodnak, ha a megszokott ötfokú skála helyett egy másik értékelési rendszerrel találkoznak. Gyakran érzik úgy, hogy szülői kompetenciájuk korlátozódik, ha nem a megszokott módon kapnak egyértelműen értelmezhetőnek gondolt információt gyermekük teljesítményéről, társaihoz viszonyított eredményeiről.

Miközben tiszteletben tartjuk a szülők jogos igényeit arra, hogy pontos tájékoztatást kapjanak gyermekük előmenetelével kapcsolatban együttműködésre kell ösztönöznünk őket abban, hogy egy számukra még kevéssé ismert értékelési formában is el tudjanak igazodni, értsék az alapelveit, előnyeit, gyakorlati hasznát.

Szülői értekezletek kiemelt témájaként kell választanunk a szöveges értékelést, el kell mondani, hogy mire szánjuk, hogyan illeszkedik ez a módszer az iskola értékrendjébe, értékelési rendszerébe, hogy mi a szöveges értékelés és az osztályzatok viszonya, hogy igényeljük a szülői reflexiót, visszajelzést, és hogy ennek milyen fórumai, formái vannak. Ez a folyamat, közös munka a szülőkkel, sokkal könnyebb, ha a pedagógussal megfelelő partneri, bizalmi légkör alakult már ki korábban. Amennyiben nem, fokozottan törekedni kell ennek kialakítására. A szülőknek azt kell érezniük, hogy bármikor fordulhatnak értelmező kérdéseikkel a tanítóhoz, az első szöveges értékelések olvasása után, szervezett találkozási lehetőséget kell biztosítani arra, hogy minden kérdésükre választ kapjanak.

Diákok

A diákokat meg kell tanítanunk a szöveges értékelés használatára, hasznosítására. A diákoknak meg kell ismerniük az értékelési szempontjainkat. Egyértelművé kell tennünk, hogy melyek azok az értékek, amelyeket preferálunk, melyek azok a magatartásformák, amelyek

elfogadhatatlanok számunkra. Mire vagyunk figyelemmel, amikor osztályfőnöki értékelést írunk, mire, amikor szaktárgyit.

Amennyiben a gyerekek tisztában vannak a követelményekkel, folyamatosan, árnyaltan értékeljük magatartásukat, teljesítményüket, jól fogadják majd a szöveges értékelésünket is, mert az nem lesz meglepetésszerű ítélet a számukra, hanem csak visszatekintő összegzés egy folyamatról.

Ha mindig nyitva áll a visszakérdezés, párbeszéd lehetősége, akkor természetessé válik számukra ez az értékelési forma is. Akkor hatásos és nevelőerejű a pedagógus szöveges értékelése, ha egy komplex értékelési folyamat része: az önismeret, önértékelés, tervezés, vállalás, mások megítélése, véleményformálás, empátia, érdekérvényesítés, segítségkérés és -elfogadás szintén tanítható, fejleszthető aspektusai a tágabb értelemben vett értékelésnek.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS TÍPUSAI

A típus megválasztásánál elsősorban a helyi adottságokat, kapacitást kell figyelembe venni. A leglényegesebb szempont a tantestületen belüli konszenzus és közös értékrend, eljárás, hiszen csak így születhetnek hiteles, mindenki számára elfogadható, jó minőségű, értékelések.

A szöveges értékelésnek számtalan formája lehetséges.

A leggyakrabban előforduló típusok:

- Szabad, előzetesen meghatározott kötelezően alkalmazandó szempontok nélküli szöveges értékelés:

Előfordulhat, hogy a tanítónak nagyon személyes vagy valamilyen okból egy témakört, néhány jellemző momentumot érintő mondandója van az adott időpontban tanítványa számára, ekkor ez a szinte levél-forma, kötetlen értékelés a legmegfelelőbb.

- Előzetes szempontok alapján, szabadon fogalmazott szöveg:

Ez a forma a legelterjedtebb és talán a legrugalmasabb is, hiszen nem kell automatikusan minden szempontról írni, ki lehet választani az aktuálisan legfontosabbat az osztály, csoport vagy adott gyerek szempontjából, így kellően személyes, de ugyanakkor strukturált is lehet.

Ehhez a műfajhoz a tantestületen belül, vagy az egy évfolyamon, vagy egy osztályt, azonos gyerekeket tanítók körében előzetesen meg kell határozni az értékelés szempontjait, például:

Osztályfőnöki értékelés:

- együttműködés a társakkal és tanárokkal

- konfliktuskezelés
- a szabályok betartása
- a közösségben, osztályban elfoglalt hely
- felelősségtudat
- kezdeményezőkészség
- önbizalom
- az érdekérvényesítés képessége stb.

A tanulás értékeléséhez általában:

- a munkavégzés rendezettsége
- a munkafegyelem
- a felszerelés
- a házi feladat megléte
- az odafigyelés és összpontosítás
- az önállóság
- a segítségkérés és adás
- az együttműködés
- az érdeklődés
- az aktivitás
- a munkatempó
- a hatékonyság stb.

Ugyanígy az elvárható szintnek, képzési területeknek, tematikának, tananyaggal kapcsolatos követelményeknek megfelelően a szaktárgyi értékelési szempontok is megfogalmazhatók. Ezek egybeeshetnek az alábbi “aláhúzós, bekarikázós, beikszelős" típus értékelési szempontjaival is, de ebben az esetben a szempontok figyelembevételével, mondatokban fogalmazzuk értékelésünket.

Előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti értékelés:

Ennél a formánál a tantárgyak, szociális kompetenciák mellett általában négy-öt értékelési kategória áll. A tanító megjelöli a felsorolt minősítések közül azt, amit igaznak, megfelelőnek tart.

Matematika:

- Számfogalom: kialakult, pontos, bizonytalan, kialakulatlan

- Alapműveletek végzése: biztosan tudja, bizonytalan, nem tudja
- Szöveges feladatok összefüggéseit: alkalmazza, megérti, felismeri, nem alkalmazza
- Geometriai alakzatok felismerésében: biztos, jártas, pontatlan, tájékozatlan

Kétségkívül ez a típusú értékelés a legkönnyebben, leggyorsabban kitölthető. Ugyanakkor korlátozhatja a pedagógus véleményalkotását a diákokról. Az értékelési szempontok jegyre lefordíthatóak. Az értékelési kategóriák gyakran a személyiséget minősítik: “visszahúzódó", vagy túl általánosak: például a “biztos", "jártas" közti különbség nehezen megfogható. Ennek a műfajú szöveges értékelésnek a bevezetését csak nagyon körültekintő előkészítő munka, a fogalmak, kategóriák közös értelmezése, tisztázása után ajánljuk.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS PEDAGÓGIAI, MÓDSZERTANI SZABÁLYAI

A szöveges értékelések írásakor, amennyiben szabadon, mondatokban megfogalmazott véleményt írunk (de esetenként, ha előre megírt szempontok alapján jellemző minősítéseket húzunk alá, akkor is), van néhány szabály, megfontolandó tapasztalat, amit érdemes figyelembe venni.

Érdemes eldönteni, hogy kinek szól a szöveges értékelés, elsősorban a szülőnek vagy a gyereknek, esetleg mindkettőjüknek. A megszólításnál, a szöveg megformálásánál ezt tekintetbe kell venni.

Mindig törekedni kell az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető fogalmazásra.

Minden tantestületnek, pedagógusközösségnek meg kell szabnia a szöveges értékeléssel kapcsolatos mennyiségi és minőségi elvárását önmagával szemben, meg kell állapodnia abban, hogy melyik időszak, teljesítmény milyen típusú, műfajú mennyiségű értékelést kíván, ki kell alakítania az értékelési folyamat egyes lépéseit, metodikáját.

Kollégáinkkal együtt, közösen gondoljuk át és fogadjuk el azt a szempontrendszert, amelyet valamennyien fontosnak, értékelendőnek tartunk, amelyek vezérfonalai lehetnek értékelésünk megírásának.

A szöveges értékelés nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret

fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.

Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.

Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.

A diák aktuális állapotát, viselkedését, teljesítményét rögzítsük, ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.

Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.

Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!

Törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről, ezért vizsgáljuk tevékenységüket, viselkedésüket, munkájukat, megnyilvánulásaikat minél többféle szituációban (ha van, akkor saját óráinkon kívül más kolléga által tartott órákon – (hospitálás) -, iskolai rendezvényeken, iskolán kívüli programokon, stb.).

A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.

Dolgozzuk ki önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erényeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.

A szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos törvényi kötelezettség teljesítése, s saját intézményünk hatékony működése érdekében feladatunk, hogy kidolgozzuk a szöveges értékelés számunkra legmegfelelőbb helyi rendszerét.

A munkafolyamat javasolt lépései a következők:

1. A törvényi szabályozás értelmezése
2. A szöveges értékelés iskolai koncepciójának kimunkálása
3. A szöveges értékelés technikai megoldásai
4. A szöveges értékelés rendszerének összetevői:

   A helyi értékelés alapelvei /ki, mikor, miért, hogyan, mit értékel /

   Az értékelési funkciók meghatározása /diagnózis, formatív, szummativ értékelés/

   Az értékelés módjai /szóbeliség, írásbeliség aránya/

A szöveges értékelés dokumentumai:

A Nkt. 54.§ ismerete fontos a szöveges értékelés szempontjából is. Az iskolában csak olyan bizonyítvány alkalmazható, amelyet a Minisztérium jóváhagyott. Azonban az iskolai nyomtatványok (az év végi bizonyítvány kivételével) az EMMI által szabályozott rendszer alkalmazásával (személyiségi, adatvédelmi, biztonsági követelmények megtartásával) elektronikus úton is elkészíthetők és tárolhatók. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt nyomtatott formában is elő kell állítani, és meg kell őrizni.

A nevelési-oktatási intézmények ügyintézésének és iratkezelésének általános szabályait és a tanügyi nyilvántartások kezelését a 20/2012. (VIII: 31.) EMMI rendelet előírásai tartalmazzák.

A tanügyi nyilvántartások közül az osztálynapló, a törzslap és a bizonyítvány vezetésében jelent változásokat a szöveges értékelési gyakorlat.

Az alábbiakban bemutatjuk az első osztály számára tervezett bizonyítványmintát és az ehhez készült kitöltési útmutatót.

Az első évfolyamon – félévkor és év végén, továbbá a második évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve gyengén teljesített, felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.

Az első évfolyamról kiállított bizonyítványok “Záradék” rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot

a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

1-2. évfolyam összefoglaló tantárgyi szöveges értékelés érdemjegyeknek történő megfeleltetése:

kiválóan teljesített = 5
jól teljesített = 4
megfelelően teljesített = 3
gyengén teljesített = 2
nem felelt meg = 1

Első félévi szöveges értékelés

XY 1.a osztályos tanuló

20../20..-es tanév

Magatartás:

Szorgalom:

Magatartása	☐példamutató ☐fegyelmezett ☐néha zavarja társait ☐gyakran zavarja társait ☐türelmes ☐türelmetlen ☐alkalmazkodó ☐zárkózott ☐elutasító ☐ rendbontó
Figyelme	☐kitartó ☐érdeklődő ☐életkorának megfelelő ☐megosztott ☐rövid ideig tartó ☐gyakran elkalandozó
Munkavégzése	☐pontos, képes önállóan dolgozni ☐pontos, kevés segítséget igényel ☐sok segítséggel is pontatlan ☐felületes, rendetlen
Aktivitása	☐jó, sokat jelentkezik ☐életkorának megfelelő ☐változó ☐nem jelentkezik, gyakran kell figyelmeztetni
Felszerelése	☐mindig hiánytalan ☐néha hiányos ☐többször hiányos ☐taneszközeire vigyáz ☐taneszközeit széthagyja

Minősítések: kiváló, jó, megfelelő, felzárkóztatásra szorul	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzárkóztatásra
I. Magyar irodalom				
Tantárgyi minősítés:				
I.1.Kommunikáció				
Tud egyedül mondatot képezni				
Szókincse				
I.2. Olvasás				
Versmondása				
Betűfelismerése				
Hangos olvasása				
II. Magyar nyelv				

Tantárgyi minősítés:				
Betűk másolása				
Diktálás utáni írása				
Füzetének, írásának külleme				
III. Matematika				
Tantárgyi minősítés:				
Számfogalma 0-10-ig				
Műveletek végzése				
Relációs jelek használata, értelmezése				
Számok sorba rendezése				
	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzárkóztatásra
IV. Környezetismeret				
Tantárgyi minősítés:				
Ismeretei környezetéről: ☐kimagaslóan sokrétű ☐életkorának megfelelő ☐ kevésbé érdeklődő				
V. Rajz				
Tantárgyi minősítés:				
Vizuális kifejezése				
Eszközhasználata				
VI. Technika				
Tantárgyi minősítés:				
Kézügyessége				
Eszközhasználata				
VII. Ének-zene				
Tantárgyi minősítés:				
Ritmikai készsége				

Éneklése				
VIII. Testnevelés				
Tantárgyi minősítés:				
Részvétele a játékokban				
Gyakorlatok elsajátítása				
IX. Idegen nyelv				
Tantárgyi minősítés:				
X. Hittan				
Tantárgyi minősítés:				

Kelt: Vác, 20….

PH

osztályfőnök

Év végi szöveges értékelés 1. évf.

Magatartás: példás

Szorgalom: példás

Magyar nyelv: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Füzete tiszta, rendezett.

Füzetvezetése egyenetlen.

A tanult betűket, szavakat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról.

A tanult betűk, szavak másolása pontatlan.

Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos.

A tanult betűket, betűkapcsolatokat még segítséggel alakítja.

Írásképe esztétikus, egyéni.

Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan.

Írástempója az átlagosnál gyorsabb.

Írástempója életkorának megfelelő.

Az írástempója lassú.

Még nem tudja a tanult betűket és szavakat önállóan lemásolni.

Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat.

Tollbamondás után még pontatlanul írja le a tanult betűket és szavakat.

Tollbamondás után még nem tudja leírni a tanult betűket és szavakat.

Magyar irodalom: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket.

Önállóan összeolvassa a tanult betűket.

Olvasása folyamatos, szóképes, szótagoló, betűző.

Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése biztos.

Beszéde tiszta, érthető.

Néhány hang ( ) képzése még bizonytalan.

Matematika: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Számfogalma biztos 0-20-ig. (0-5) (0-10)

Számfogalma bizonytalan 0-20-ig. (0-5) (0-10)

Adott egyszerű szabály szerint képes számsorozat folytatására.

Segítséggel tudja a számsorozatot folytatni.

Nem képes megadott szabály szerint számsorozat folytatására.

Önállóan képes összeadni és kivonni 20-as számkörben.(5-ös, 10-es)

Eszközzel tud összeadni és kivonni 20-as számkörben.

Eszköz nélkül még nem képes műveltek elvégzésére.

Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja.

Az egyszerűbb nyitott mondatot segítséggel megoldja.

Az egyszerűbb nyitott mondatot nem képes megoldani.

A szöveges feladatot segítséggel tudja megoldani.

Még nem tudja megoldani a szöveges feladatokat.

A szöveges feladatokat önállóan oldja meg.

Ének-zene: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Hallás után képes egyszerű ritmus visszatapsolására.

Hallás után nem képes egyszerű ritmus visszatapsolására.

A tanult dalokat el tudja énekelni.

A tanult dalokat segítséggel énekli.

A tanult zenei elemeket, azok jeleit felismeri és használja.

A tanult zenei elemeket, azok jeleit segítséggel felismeri és használja.

Rajz és vizuális kultúra: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Vizuális kifejezése egyéni.

Vizuális kifejezése életkorának megfelelő.

Eszközhasználata életkorának megfelelő.

Eszközeit időnként helytelenül használja.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten segítséggel alkalmazza.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten nem alkalmazza.

Technológia: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Kézügyessége kifinomult.

Kézügyessége életkorának megfelelő.

Eszközhasználata életkorának megfelelő.

Eszközeit időnként helytelenül használja.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten segítséggel alkalmazza.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten nem alkalmazza.

Testnevelés: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.

A feladatok kivitelezésében mozgása összerendezett.

A mozgásos feladatokat biztatásra végzi.

A feladatok kivitelezésében mozgása rendezetlen.

Erőnléte és állóképessége korának megfelelő.

Erőnléte és állóképessége korának nem megfelelő.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, és betartja.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.

A sportjátékok, versengések szabályait érti, de gyakran nem tartja be.

Idegen nyelv: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Az ez évre előirányzott tananyagot jól ismeri.

Hittan: kiválóan, jól, megfelelően, gyengén teljesített, nem felelt meg

Az ez évre előirányzott hittan tananyagot jól ismeri

Általános összegzés

Az első osztályos követelményeket kiválóan teljesítette.

Az első osztályos követelményeket jól teljesítette.

Az első osztályos követelményeket megfelelően teljesített

Első félévi szöveges értékelés

XY ***2.a*** osztályos tanuló

20../20..-es tanév

Magatartás:

Szorgalom:

Magatartása	☐példamutató ☐fegyelmezett ☐néha zavarja társait ☐gyakran zavarja társait ☐türelmes ☐türelmetlen ☐alkalmazkodó ☐zárkózott ☐elutasító ☐ rendbontó
Figyelme	☐kitartó ☐érdeklődő ☐életkorának megfelelő ☐megosztott ☐rövid ideig tartó ☐gyakran elkalandozó
Munkavégzése	☐pontos, képes önállóan dolgozni ☐pontos, kevés segítséget igényel ☐sok segítséggel is pontatlan ☐felületes, rendetlen
Aktivitása	☐jó, sokat jelentkezik ☐életkorának megfelelő ☐változó ☐nem jelentkezik, gyakran kell figyelmeztetni
Felszerelése	☐mindig hiánytalan ☐néha hiányos ☐többször hiányos ☐taneszközeire vigyáz ☐taneszközeit széthagyja

Minősítések: kiváló, jó, megfelelő, felzárkóztatásra szorul	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzár-kóztatásra
I. Magyar irodalom				
Tantárgyi minősítés:				
I. Olvasás				
Versmondása				
Olvasása				
Szövegértése				
II. Magyar nyelv				
Tantárgyi minősítés:				
II. Írás				

Tollbamondása				
Tanult nyelvtani ismeretek elsajátítása				
Füzetének, írásának külleme				
III. Matematika				
Tantárgyi minősítés:				
Számfogalma 0-100-ig				
Műveletek végzése				
Logikus gondolkodása (szöveges feladatok, nyitott mondatok)				

	Kiváló	Jó	Megfelelő	Felzárkóztatásra
IV. Környezetismeret				
Tantárgyi minősítés:				
Ismeretei környezetéről: ☐kimagaslóan sokrétű ☐életkorának megfelelő ☐kevésbé érdeklődő				
V. Rajz				
Tantárgyi minősítés:				
Vizuális kifejezése				
Eszközhasználata				
VI. Technika				
Tantárgyi minősítés:				
Kézügyessége				
Eszközhasználata				
VII. Ének-zene				
Tantárgyi minősítés:				
Ritmikai készsége				

Éneklése				
VIII. Testnevelés				
Tantárgyi minősítés:				
Részvétele a játékokban				
Gyakorlatok elsajátítása				
IX. Idegen nyelv				
Tantárgyi minősítés:				
Órai aktivitása				
Füzet vezetése				
X. Hittan				
Tantárgyi minősítés:				
Órai aktivitása				
Füzet vezetése				

Kelt: Vác, 20…….. PH

.....

osztályfőnök

Szintfelmérési rendszerünk megvalósítása

A NAT követelményrendszerének előírásai alapján, oktatási eredményeink objektív mérése érdekében iskolánkban szükségesnek tartjuk tantárgyi szintfelmérések beiktatását.

A 4. évfolyam végén tanulóinkkal felmérést végzünk matematikából, nyelvtanból és értő és hangos olvasásból. A 6. évfolyam végén diákjaink felmérést írnak matematikából, helyesírásból, nyelvtanból.

A felső tagozaton a 8. évfolyam félévében idegen nyelvből, hittanból a szóbeli felvételi beszélgetésekre készítjük fel tanulóinkat. Tanév végi összefogalalókkal segítjük a középiskolába induló diákjainkat matematikából, történelemből és magyarból.

Ennek módszere írásbeli dolgozat és szóbeli felelet lehet tanórai keretben. Értékelése megegyezik a témazárókkal azonos értékeléssel.

II.8.2. Ellenőrzési és értékelési módok, formák, elvek a művészeti iskolában

Az Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinak értékelése:

Az értékelés és minősítés tekintetében a 27/1998 (VI.10.) MKM rendelet 2. melléklet II. rész - Zeneművészeti ág A) pontjának (Klasszikus zene), ill. B) pontjának (Népzene) I. fejezetében foglaltak (A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése), valamint az egyes hangszerek értékelési és minősítési elvei az irányadók.

II.8.3. Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, témakörei

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. Az alapfokú művészeti iskolában művészeti alapvizsgát kell szervezni, és művészeti záróvizsga is szervezhető. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni.

Törvényi háttér:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési és oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról; és az ezt módosító 22/2013. (III.22.) Rendelet

Vizsgabizottság:

- A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsga elnöke lehet meghívott vizsgaelnök, vagy intézményünk szaktanára.
- Tagjai: a tanszak tanárai

Vizsga anyaga:

- A helyi tantervben meghatározottak szerint történik.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

- Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Vizsgára jelentkezés:

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
    - A jelentkezés írásban történik szülői és tanulói aláírással.
    - Jelentkezési határidő az adott tanév április utolsó tanítási napja.
    - A jelentkezés a szaktanár és a főigazgató jóváhagyásával együtt érvényes.
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
    - A jelentkezés írásban történik szülői és tanulói aláírással.
    - Jelentkezési határidő az adott tanév április utolsó tanítási napja.
    - A jelentkezés a szaktanár és a főigazgató jóváhagyásával együtt érvényes.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Értékelés:

- A vizsgabizottság érdemjeggyel értékeli az előadást, melyet bevezetnek a bizonyítványba, vizsgajegyzőkönyvbe, és az anyakönyvbe (törzslap) is.
- A vizsgára jelentkezés feltétele: alap és záróvizsgára a tanulóknak írásban kell jelentkezni, alapfokú, ill. továbbképző évfolyamok elvégzése esetén.
- Nem kötelező a részvétel.
- Az alapfokról a továbbképzőbe lépés feltétele a művészeti alapvizsga letétele.
- A művészeti záróvizsga az alapfokú művészetoktatási intézményben folytatott tanulmányok sikeres befejezését jelenti.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. írásbeli vizsga tantárgya:
Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező,
Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya
Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező,
Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya
Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat: tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A. „B” tagozatos, tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:
Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs
Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs
Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom
Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet
Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

- Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat): a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

- Hangszeres főtárgyak Gyakorlati vizsga „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

- Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
- Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga

FURULYA

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd

altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.

FUVOLA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56–85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1–3. nehézségi szintjén).

– Egy barokk szonátatétel; Marcello: d–moll szonáta, Telemann: F–dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.

– Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.

– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HÁRFA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hárfa főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Nadermann: 15 etűd/5., 6., Bochsa: 40 celebres études pour la harpeop. 318(Leduc) nehézségi szintjén.

- Egy barokk mű; Bach: Lant preludium, Bach: Fantázia B-dúr., Händel: Prelúdium B-dúr nehézségi szintjén.

- Egy szonáta; Dusik: 6 szonatina nehézségi szintjén.

- Egy szabadon választott darab; Durand: Chaconne, Godefroid: Dal szöveg nélkül nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd; Nadermann: 30 fortscreitende Etuden, Heller: Six etudes, Posse: Sechs kleine Etuden nehézségi szintjén.

- Egy barokk mű; Ph. E. Bach: Solfeggio nehézségi szintjén.

- Egy szonáta; Dusik 6 szonatina nehézségi szintjén.

- Egy szabadon választott darab; Tournier: Lolita a táncosnő, Debussy: A lenhajú lány nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani

GITÁR

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.

- Egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.

- Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken: Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)

Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss tánctételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy-Mosóczi:

Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)

Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)

Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./79.)

XX. századi / Kortárs zene;. Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb darabok: 1-5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I-X. nehézségi szintjén.

„B” tagozat

- 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.

- Egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8-17. etűdök nehézségi szintjén.

- Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken: Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane

Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d-moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.

Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C-dúr Szonáta op. 15.

Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)

XX. századi / Kortárs zene;. Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI-XV. nehézségi szintjén.

ÜTŐ

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütő főtárgy

„A" tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

- Két dobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17., 27.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén.

- Egy dallamhangszeres mű; Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; Krell-Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L: Párok; Váray L: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermekeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén.

- Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Két kisdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén.

- Egy skála hármashangzat-felbontással.

- Egy dallamhangszeres mű; Bach: h-moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsalányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a-moll menüett (EMB 13379) HWV 602, 603 nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek (EMB 14569) - Hét SMS-tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063) 5., 6. nehézségi szintjén.

- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy „A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5-10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel; J.S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ORGONA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Orgona főtárgy „A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy triós tétel vagy korálelőjáték; Bach triós-korál (EMB 12935), illetve Telemann (Peters) vagy Homilius (Breitkopf) triós szerkezetű darabjainak nehézségi szintjén.

- Egy romantikus mű; Liszt: Gyászóda (Universal), Choral (EMB 14202), Franck: Pastorale, Reger: korálelőjátékok, d-moll toccata nehézségi szintjén.

- XX. századi, illetve kortárs szerzők művei; Kodály: Csendes mise (Boosey & Hawkes), Antalffy: Madonna (EMB 13122), Pikéthy: G-dúr toccata, Hidas: Fantázia (EMB 12588), Koloss: Reflexions, II. partita nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A „B” tagozat

- Egy nagyobb lélegzetű Bach-mű; g-moll fantázia és fúga BWV 542 (EMB 12929 kötetben), Concertók BWV 592-596 (EMB 12936) nehézségi szintjén.

- Egy triószonáta-tétel (lehetőleg gyors tétel); Bach 6 triószonátájából BWV 525-530 (EMB 12935).

- Egy romantikus mű; Mendelssohn: d-moll prelúdium és fúga (Peters), D-dúr szonáta (Peters), Franck: a-moll Choral (Peters), h-moll Choral (Peters), Final (Peters), Liszt: B-A-C-H prelúdium és fúga (EMB 2915 kötetben) nehézségi szintjén.

- Egy XX. századi vagy egy kortárs kompozíció; Vierne szimfónia-tételek, Messiaen: Nativité - részletek (Leduc), Antalffy: Változatok néger spirituálékra (EMB 13122 kötetben), Gárdonyi Zsolt: Grand Chsur nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

HEGEDŰ

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Dénes: V-VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.

- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D-dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.

- Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.

- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.

- Egy koncert- vagy szonáta-tétel; Komarovszkij: A-dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a-moll koncert (PWM), Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

GORDONKA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gordonka főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd, Somló: Tanulmányok gordonkára (EMB 2138), Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters)/I. - /1., 2., 3., 4., 11.; Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters), op. 131 - /1., 5., 13. nehézségi szintjén.

- Két különböző karakterű előadási darab; Mező: 4 magyar népdal, Beethoven: Menüett (EMB 14636 kötetben), Mattheson: Ária, G. Marie: La Cinquantain (EMB 13598), Beethoven: Szonatina (EMB 13310 kötetben), Dvořak: Melódia nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt támasztó etűd; a játék mozgékonyságának, és egy kantilenás etűd a zenei kifejezés felmérésére; Dotzauer: Etűdök I (EMB 13486)-II (EMB 13487). - Klingenberg, Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters) I-II. -, Lee: 40 etűd op. 31 (Peters) és op. 131-ből -, Kummer Melodikus etűdök op. 57 (Peters) nehézségi szintjén.

- Két különböző karakterű előadási darab; Popper: Gavotte (EMB 12943 kötetben és EMB 12944 kötetben), Mazurka (EMB 13634, vagy EMB 12944 kötetben), Saint-Saäns: A hattyú (EMB 13585), vagy barokk szonáta-tételpár (lassú, gyors): Marcello: e-moll szonáta (EMB 13547 kötetben) I-II. tétel, Marcello: G-dúr szonáta (EMB 13547 kötetben) III-IV. tétel, de Fesch: C-dúr szonáta, d-moll szonáta, Vivaldi: e-moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I-II. tétel, Vivaldi: a-moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I-II. tétel vagy egy koncerttétel Klengel: C-dúr Concertino nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Magánének főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás; Farkas Ferenc: Béres legény... (EMB 1502 kötetben), Molnár-Kern: Szól a kakas már... (EMB 2251 kötetben), Zöld erdőben, zöld mezőben... (EMB 2251 kötetben) népdalfeldolgozások, ill. a Százszínű csokor c. kötet (EMB 5040) dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén.

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária; A dal mesterei I. II. (EMB 1751, 2110) kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet (EMB 1751 kötetben), Caldara: Fényben fürdik a táj (EMB 1751 kötetben), Morley: Leány és legény (EMB 1751 kötetben) Haydn: Az

elhagyott (EMB 1751 kötetben), Beethoven: Szeretlek (EMB 2110 kötetben) nehézségi szintje).

- Egy romantikus dal; Schubert: A vadrózsa (EMB 2110 kötetben), Jókedv (EMB 2110 kötetben), Könnyzápor (EMB 2110 kötetben), Schumann: Az árva (EMB 2262 kötetben), Az elhagyott lányka (EMB 2262 kötetben), Zöld hímes rét (EMB 2262 kötetben), Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán (EMB 2110 kötetben), Szívek, ha végül válnak (EMB 2110 kötetben), Viszontlátásra (EMB 2110 kötetben), Aratódal (EMB 2110 kötetben), ill. A dal mesterei II. III. (EMB 2110, 2262). kötet dalainak nehézségi szintjén.

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B" tagozat

- Egy dal Kodály: A magyar népzene (Universal) sorozatból; (Kocsi szekér, kocsi szán..., Ludaim, ludaim, Bárcsak engem valaki megkérne... nehézségi szintjén.

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária; Caldara: Szívem szép álma (EMB 2909 kötetben); Carissimi: Így élni nem tudok (EMB 2909 kötetben); Händel: Jöjj és járjad (EMB 2909 kötetben); Ó, jaj, vajon csak emlék (EMB 3118 kötetben); Pergolesi: Nina (EMB 2909 kötetben); Beethoven: Rózsalánc (EMB 4470 kötetben); Mozart: Barbarina áriája a Figaro házassága c. operából, illetve A dal mesterei: IV (EMB 2909)., V (EMB 3118)., VII/a (EMB 4470) kötetek dalai nehézségi szintjén.

- Egy romantikus dal; Csajkovszkij: Csak az, ki vágyban ég (EMB 5378 kötetben); Egy szót sem, ó, kérlek (EMB 5378 kötetben); Áldás; Brahms: Útban a kedveshez (EMB 2262 kötetben); Vasárnap (EMB 4472 kötetben); Kárbaveszett szerenád (EMB 4472 kötetben), Wolf: Harmatos reggel (EMB 2262 kötetben), illetve A dal mesterei VII/c (EMB 4472), Énekiskola III (EMB 12288)., Csajkovszkij: Dalok (Peters) és románcok (EMB 5378) darabjai nehézségi szintjén.

- Egy XX. századi szerző dala; Farkas: Gitárdalok (EMB 12897), Kósa: Veronika dala; Gyermekdalok (EMB 12508) nehézségi szintjén.

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

SZOLFÉZS-KÖTELEZŐ

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az *A)* és *B)* feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat-ismeretek köréből - hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése

A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, lehetőleg A-Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat-ismeretek köréből - hallás után, kottakép és szerkesztés alapján

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése

A népdal: új stílusú, négysoros, 8-10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon 5 népdalt előadni,
- ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
- tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

SZOLFÉZS

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az *A)* és *B)* feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4-5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes” diktálás alapján.

Az idézet 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.

A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont”-hang.

Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás- és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe.

A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése, illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4-5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8-10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.

A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás- és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe.

A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése, illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon előadni öt népdalt,
- ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma

„B”-tagozat („B”-tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga

1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés

10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt

A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8-változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga

1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8-változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,
- ismerje azok legfontosabb jellemzőit,
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEISMERET

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneismeret tantárgy

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre vonatkozóan (4-5 kérdés) pld.

- A hangnemi rokonságok felsorolása,
- Hármashangzat-fordítások felismerése kottaképről,
- Zárlatelemzés kottakép alapján,
- Adott műrészlet kottaképe alapján a dallami jelenségek és a dallamhangok szerepének megjelölése W. A. Mozart: C-dúr szonatina II. tétel első nyolc ütem (fő- és átmenőhangok), L.

V. Beethoven: Német tánc (C-dúr) első nyolc ütem, Hoffman V.: Szonatinagyűjtemény, Régi táncok gyermekeknek

2. Egy nagyobb lélegzetű bécsi klasszikus forma (szonátaforma, variációs forma, szimfónia) felépítésének ismertetése.

3. Felsorolt művek, zeneszerzők, stílus korszakok, társművészeti alkotások rendezése korok szerint

Felsorolás elsősorban a barokk és a XX. századi zene és néhány társművészeti alkotás köréből.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag előadása

Öt műzenei szemelvény, téma a tanult zenei korok anyagából előadása szóló énekléssel, illetve hangszerkísérettel vagy több szólamú mű esetén éneklőtársakkal. Saját hangszerkíséret nem kötelező.)

A megszólaltatás legyen muzikális és zeneileg pontos.

A vizsgázó ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgázó elméleti tudásának bemutatása

A tanuló a hangszeres vizsgadarabjaihoz kapcsolódó zenei kérdéseket kap.

A kérdések a követelményrendszerben felsorolt ritmikai, dallami, harmóniai, formai, stílus- és zenetörténeti korok ismeretére vonatkozhatnak.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet-zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

1. Írásbeli vizsga

A vizsga feladatait (A, vagy *B)* az iskola választhatja ki, illetve a helyi pedagógiai programja alapján hasonló

követelményszintű feladatsort állít össze.

A) Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a feldolgozott tematika / korstílus / zenetörténeti korszak főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

Felsorolás elsősorban a reneszánsz és a barokk zene és a korszak társművészeti alkotásainak köréből választódjon.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

B) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fúga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése.

- Egy - a tanuló által ismert, meghallgatott - mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: hangszeres vagy vokális mű elemzése).

Szóbeli vizsga

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet-zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audiovizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

ZENEELMÉLET

A vizsga részei

Írásbeli és szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az alábbiak alapján az iskola állítja össze, vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 4#, 4b előjegyzésig.

- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.

Szóbeli vizsga

- Mintapélda zongorázása diktálás után

- Formatani elemzés kottakép után.

NÉPZENE

Pengetős tanszak tantárgyai: citera

CITERA

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Citera főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
Három összeállítás bemutatása, amely tartalmazzon csárdás, ugrós, friss, nyomóval, egyszerű díszítéssel játszott dallamokat.

„B” tagozat
A vizsgázó öt összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság választ hármat.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb- és balkéz-technika,
- előadásmód,

- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ-NÉPZENE

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat–ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)

– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,

– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése

A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat– ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján
– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.
A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése
A népdal: új stílusú, négysoros, 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.
Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter anyag:
A vizsgázó
– tudjon 5 népdalt előadni,
– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
– tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.
Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése
Az írásbeli vizsga értékelése

1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
2. feladat– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
3. feladat: – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése.
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
– zenetörténeti tájékozottság
– stílusismeret
– formai ismeretek
– tájékozódás a zenei műfajok között

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

SZOLFÉZS-NÉPZENE

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat

Írásbeli vizsga

A/ Feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes" diktálás alapján.
Az idézet 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.
A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont"–hang.
Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.
A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.
Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter anyag:
A vizsgázó
– tudjon előadni öt népdalt,
– ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma
*„B"– tagozat („*B"–tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga
1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés
10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt
A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.
A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.
A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga
1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:
A vizsgázó
– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,
– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

A művészeti záróvizsga

FURULYA

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.

– Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny)

– Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

– Egy teljes szonáta vagy concerto.

– Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a–moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.

– Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.

– Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.

– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.

– Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HÁRFA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hárfa főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Nadermann: 18 Etuden für die höhere Ausbildung, Godefroid: 20 études mélodiques pour la harpe nehézségi szintjén.

- Egy barokk mű; Händel: Chaconne, Pachelbel: Canon nehézségi szintjén.

- Egy szonáta;. Parry: Sonata D-dúr, Rössler-Rosetti: Sonata D-dúr nehézségi szintjén.

- Egy szabadon választott darab; Tedeschi: Pattuglia spagnoula op. 31., Hassalmanns: Priere, Verdalle: Sevillana op.27., Farkas: Régi magyar táncok (EMB 8627) nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; J. Bosch: Passacaille for Violin and Harp nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd; Boscha: 50 celebres étüdes pour la harpe op. 34. (Leduc) nehézségi szintjén.

- Egy barokk mű; Händel: Passacaille, (Leduc, Zimmermann) J. S. Bach: C-dúr Andante nehézségi szintjén

- Egy szabadon választott mű; Schuëcker: Mazurka, Debussey: Holdfény, Tournier: Jazz-Band, Maros: Szvit hárfára nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; Debussy: R?verie for Violin and Harp, Mel Bonis: Mélisande pour 2 harpes nehézségi szintjén. Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Három oktávos dúr-vagy moll skála, vagy tercskála.

- Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI-XV. nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű tánctételek, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB8821), Giuliani (EMB 12182, EMB8931, EMB8932), F. Sor művei (EMB8799,14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelud II. V. nehézségi szintjén

- Egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor-Mosóczi) nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három oktávos dúr-vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála

- Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno-Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelüdök, Choros nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐ

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütőhangszerek

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 16., 18., 35.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 84., 135., 148., 161., 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister) 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén.

- Egy dallamhangszeres mű; Dvorak: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyar rondo nehézségi szintjén.

- Egy kamaramű; Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime (Hofmeister) - Percherine, Entertrainer, John O’Reilly: Három epizód, G. d. Monica: Movi-rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063)/1 tétel, Siegfried Fink: Trommeltanz/Junior’s beat nehézségi szintjén.

- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus- és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

- Dobszerelésen tánczenei-, latin-, swing-, vagy rock kíséret, zárlat improvizációkkal, élő vagy rögzített zenei alapra. (A zenemű formájának megfelelő periodikus tagolással.)

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/ll.(Hofmeister) rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister): 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit (Zimmermann - Marcia nehézségi szintjén.

- Egy skála hármashangzat-felbontással (4#, 4b-től).

- Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele); J. S. Bach: a-moll partita, Rimszkij-Korszakov: Dongó (Hofmeister), Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a-moll hegedűverseny, Musser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén.

- Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

- Dobszerelésen bármilyen stílusú leírt, vagy rögtönzött szóló (minimum 32 ütem terjedelemben).

ZONGORA

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonáta-tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.

- Egy klasszikus szonáta-tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Liszt-Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ORGONA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Orgona főtárgy „A" tagozat: minimum 10 perc „B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

Három különböző karakterű darab (ebből egy triós tétel) előadása a következőkből:

- Egy közepes nehézségű barokk prelúdium és fúga, concerto vagy variációsorozat; Buxtehude: fisz-moll Praeludium (Breitkopf), korálfantáziák (Breitkopf), vagy partita (Breitkopf), Lübeck: E-dúr prelúdium és fúga (Peters), Böhm: d-moll prelúdium és fúga (Breitkopf), Bruhns: (nagy) e-moll Praeludium (Peters), Bach: a-moll prelúdium és fúga BWV

543 (EMB 12928 kötetben), f-moll prelúdium és fúga BWV 534 (EMB 12928 kötetben), concertók BWV 592-596 (EMB 12936), f-moll partita BWV 766 (EMB 12931 kötetben), Walther: h-moll concerto (Breitkopf), Partita „Jesu meine Freudé" (Breitkopf) nehézségi szintjén.

- Egy triós tétel; Bach 6 triószonátájából BWV 525-530 (EMB 12935) lehetőleg gyors tétel), vagy triós korálelőjáték Bach: Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 664 (EMB 12932 kötetben), Krebs-triók, Homilius: Christ lag in Todesbanden triós korál nehézségi szintjén.

- Egy romantikus vagy XX. századi kompozíció; Liszt: Orpheus (Leduc), Evocation, Schumann: B-A-C-H-fúgák (Peters), Mendelssohn: A-dúr szonáta (Peters, c-moll szonáta (Peters), Franck: a-moll Choral (Peters), Vierne fantázia-darabok, szimfóniatételek, Messiaen: Le banquet céleste (Leduc), Lisznyai: Szent István fantázia nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot nem kell kotta nélkül játszani.

„B" tagozat

A vizsgán a tanulónak négy különböző karakterű előadási darabot kell játszani:

- Egy nagyobb lélegzetű Bach-mű; g-moll fantázia és fúga BWV 542 (EMB 12929 kötetben), Concertók BWV 592-596 (EMB 12936) nehézségi szintjén.

- Egy triószonáta-tétel (lehetőleg gyors tétel); Bach 6 triószonátájából BWV 525-530 (EMB 12935).

- Egy romantikus mű; Mendelssohn: d-moll prelúdium és fúga (Peters), D-dúr szonáta (Peters), Franck: h-moll Choral (Peters), E-dúr Choral (Peters), Final (Peters), Liszt: B-A-C-H prelúdium és fúga (EMB 2915 kötetben) nehézségi szintjén.

- Egy XX. századi vagy egy kortárs kompozíció; Vierne szimfónia-tételek, Messiaen: Nativité - részletek (Leduc), Antalffy: Változatok néger spirituálékra (EMB 13122 kötetben), Gárdonyi Zsolt: Grand Chsur nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot nem kell kotta nélkül játszani.

HEGEDŰ

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

„A” tagozat

- Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenyműből két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaraműből is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A kamaraműből kivételével a vizsgaanyagot kotta lehetőleg nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /*2.*, 7., 10. nehézségi szintjén.

- Barokk szonáta két tétele; Händel: g-moll (EMB 12309 kötetben), D-dúr (EMB 12309 kötetben), A-dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.

- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab; Bach: a-moll (EMB 1600), E-dúr (EMB 1601), Haydn: C-dúr (Peters), Mozart: D-dúr - Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F-dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

GORDONKA

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gordonka főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaraműből is), vagy barokk szonáta tételpár (lassú, gyors), vagy egy versenyműből-tétel; Vivaldi: a-moll-szonáta

(EMB 13439 kötetben) I-II., Csajkovszkij: Szentimentális keringő, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB 6425) I. tétel) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy tétel Bach szólószvitjeiből; (EMB 13965), a G-dúr szólószvit nehézségi szintjén.

- Preklasszikus szonáta 2 tétele, vagy 1 előadási darab; Eccles: g-moll szonáta (Schott), Sammartini: G-dúr szonáta (Schott), Lisznyai: Ősz (EMB 2525), Járdányi: Melódia (EMB 2840) nehézségi szintjén.

- Egy koncert-tétel; Goltermann: G-dúr koncert (Schott), J. Chr. Bach: c-moll koncert (Peters) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Zeneismeret

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneismeret

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

1. Bécsi klasszikus mű elemzése hallás és kottakép alapján

A tanuló a mű kottáját kézhez kapja. (Ajánlott egy zongorára írt triós vagy variációs forma - a kottán a mű szerzője és címe ne legyen feltüntetve.

Feladatok:

- A zenei korszak megjelölése - esetleg a szerző megnevezése.

- A hangnem megállapítása, a hangnemi folyamatok vizsgálata.

- A műben megfigyelt ritmikai, dallami jelenségek felsorolása.

- A funkciós és harmóniai jellegzetességek megjelölése - zárások elemzése.

2. Tesztkérdések zenei ismeretekből (5-6 kérdés) pld.

- Soroljon fel a barokk korszak stílusjegyeiből legalább hármat!

- Ismertesse a klasszikus szimfónia tételrendjét!

- Soroljon fel XX. századi skála-formációkat!

- Felsorolt művek, zeneszerzők, stílus korszakok, társművészeti alkotások egymáshoz rendezése.

- Három jellegzetes zenei téma felismerése kottakép alapján.

- Három jellegzetes ritmus felismerése (teljes) kottakép alapján (pl. boleró, mazurka, verbunkos stb.)

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag előadása

- Öt műzenei szemelvény (szabadon válogatva a tanult zenei korok anyagából) előadása szóló énekléssel, illetve hangszerkísérettel vagy több szólamú mű esetén éneklőtársakkal.

- A megszólaltatás legyen muzikális és zeneileg pontos.

- A vizsgázó ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgázó elméleti tudásának bemutatása

- A tanuló a hangszeres vizsgadarabjaihoz kapcsolódó zenei kérdésekre válaszol.

- A kérdések a követelményrendszerben felsorolt ritmikai, dallami, harmóniai, formai, stílus- és zenetörténeti korok ismeretére vonatkozhatnak.

Zenetörténet-zeneirodalom

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet-zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:

- Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvére, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.

- A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fúga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.

- A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).

- Romantika - új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab-ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével.

- A programzene (példával). A századforduló zenéje - Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Háry-szvit, Felszállott a páva - variációk).

A szóbeli vizsga

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet-zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audiovizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

Zeneelmélet

A vizsga részei

Írásbeli és szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola állítja össze a feladatok alapján vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneelmélet tantárgy

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 4#, 4b előjegyzésig.
- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk és tág fekvésben.

Szóbeli vizsga

- Minta példa zongorázása diktálás után
- Formatani elemzés kottakép után.

A vizsga értékelése

Általános zeneelméleti ismeretek alkalmazása (felhangok, hangközök, akkordok, a négyszólamúság szabályai)

Zenetörténeti tájékozottság, stílusismeret.

A tanult formai ismeretek alkalmazása.

Citera

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Citera főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
- Három különböző dialektusterületről származó összeállítás bemutatása, amely tartalmazza legalább egy adatközlő anyagát.
- Egy énekkíséretes összeállítás.
- Egy hangszerkíséret bemutatása.

Az összeállítások tartalmazzanak parlando, csárdás (dűvő), ugrós, friss, nyomóval, 16-odos mozgású dallamokat.

„B” tagozat
A vizsgázó nyolc összeállítást készít a tanult anyag alapján, melyből a vizsgabizottság kettőt, a vizsgázó egyet választ.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb- és balkéz-technika,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Szolfézs-népzene

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

„A” tagozat

1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B” tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A” tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

II.8.4. Magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Tanév elején – illetve szükség esetén bármikor - ismertetni kell a szülőkkel és a tanulókkal az értékelésre vonatkozó irányelveket, a jutalmazási és büntetési fokozatokat.

A tanulók magatartásának és szorgalmának megítélése az egész nevelőtestület, illetve az egyes pedagógusok felelőssége.

A megfelelő értékelés előterjesztése az osztályfőnök joga és kötelezettsége.

A reális értékelés érdekében a nevelőtestület tagjainak és az osztályfőnöknek folyamatos és következetes tájékozódásra és kommunikációra van szüksége.

Alapelvek:

- Az értékelés mindig legyen személyre szabott,
- segítse az iskola oktatási-nevelési, céljainak elérését,
- törekedjünk a pozitív értékelés dominanciájára,
- segítse a tanuló önismeretének fejlődését,
- reális legyen.

A magatartás a tanuló társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát minősíti az alábbiak figyelembe vételével:

A magatartásjegy kialakításának elvei:

- Az értékelés az életkorhoz mérten a tanuló tanórai, tanórán kívüli iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.
- A magatartásjegy kialakításában az erkölcsi tartás, a morális tulajdonságok (becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) is fontos szerepet játszik.
- Fontos, hogy a tanuló aktív tagja legyen a közösségnek.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- házirend betartása, késések, igazolatlan mulasztások száma,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- aktív részvétel a közösség előtt álló feladatok megoldásában, személyiségéből fakadó tulajdonságok figyelembe vételével,
- segítőkészség a problémák megoldásában és feltárásában,
- megfelelés az elvárható viselkedési normáknak,
- udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem,
- korábbi magatartásához képest történt változás.

magatartás	példás	jó	változó	rossz
házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
fegyelmezettség, önfegyelem	nagyfokú	jó, megfelelő	gyenge, de fegyelmezhető	fegyelmezetlen
viselkedés, hangnem	kifogástalan, példamutató	megfelelő	elfogadható, néha udvariatlan	kulturálatlan, erősen kifogásolható
kapcsolat társaival	kiegyensúlyozott, segítőkész	általában jó, segítőkész	ingadozó	közömbös, agresszív, durva
közösségi munkában való részvétel	kezdeményező, aktív	aktivizálható	közömbös, érdektelen	negatív, rontó

hatása a közösségre	pozitív, példamutató	pozitív irányú, befolyása nincs	semleges, nem árt	negatív, elutasító

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- A tudás megszerzésének igénye, aktív órai részvétel.
- Az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény, a készségek, képességek fejlődésének egyéni ütemét szem előtt tartva.
- Kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés.
- Felszerelés.
- Többletfeladatok vállalása. (versenyek, közösségi tevékenységek)

A szorgalom a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését, kötelességtudatát értékeli.

A szorgalomjegy kialakításának elvei:

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e, vagy igyekszik minden tárgyat tanulni),
- a tanuló képességeihez mért teljesítménye,
- a tanuló feladattudata,
- tanórai aktivitás,
- írásos munkáinak külalakja,
- iskolai felszereléseire vonatkozó igényessége,
- tanulmányi versenyeken, rendezvényeken való részvétel.

A szorgalomjegyben kifejezett értékelés alapelvei:

- a képességekhez mért teljesítmény minősítésének eszköze,
- az órai aktivitás csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembe vételével minősíthető,
- a szorgalomjegyben tükröződnie kell a változásnak,
- a szorgalom minősítésétől el kell különíteni a magatartásjegyet,

szorgalom	példás	jó	változó	hanyag
tanulmányi munka	egyenletesen jó, igényes	rendszeresen jó	ingadozó	hanyag
munkavégzése	kitartó, pontos	rendszeres, megbízható	rendszertelen	megbízhatatlan
órai munka	önálló, aktív, mindent elvégez	ritkán kell ösztönözni	paszív, önállótlan	feladatait nem végzi el
önellenőrzés	figyelmes, alapos	jó	pontatlan	gyenge, nincs
felszerelése	mindig van	általában van	hiányos	gyakran nincs
külön feladat	többször	kevesebbszer	ritkán	egyáltalán
információk gyűjtése tanórán kívül	gyakran	alkalmanként	néha	egyáltalán nem

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése havonta történik, erről az osztálytanítók közössége dönt az osztályközösség véleményére támaszkodva, a jutalmazási, büntetési fokozatok figyelembe vételével.

II.8.5. Jutalmazások, fegyelmező intézkedések

Jutalmazási feltételek:

Példamutató szaktárgyi munka, közösségi tevékenység, fegyelmezett magatartás, kiemelkedő szorgalom, tanulmányi munkában tanúsított fejlődés, versenyen elért eredmény, átlagon felüli teljesítmény, kimagasló emberi helytállás.

Jutalmazási fokozatok:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- főigazgatói dicséret,

- tantestületi dicséret.

Jutalmazás formái:

- piros pont, matrica, szóbeli dicséret,
- dicséret naplóban, ellenőrzőben,
- oklevél,
- tárgyjutalom,
- díj.

Az elismerések formái többször is ismételhetők.

Fegyelmező intézkedések:

- szóbeli elmarasztalás,
- fekete pont,
- szaktanári figyelmeztetés,
- szaktanári intő,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intő,
- főigazgatói figyelmeztetés,
- főigazgatói intő,
- főigazgatói rovó,
- Tantestületi megrovás,
- fegyelmi eljárás.

A fegyelmező intézkedések fokozatai többször is adhatók, az eset súlyossága esetén a fokozatok átléphetők.

II.9. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Általános iskolánk az alábbi évfolyamokon a következő tantárgyak oktatása során szervezi a csoportbontásokat:

1-8. évfolyamokon mindkét osztálytípusban az **idegen nyelv** (angol, német) tantárgy során.

Angol csoportok kialakítása és működése

Szeretnénk, ha minden gyermek egyéni képessége alapján bontakoztatná ki és fejlesztené tudását.

célunk:

- tanulóink sikeres felkészítése a középiskolára
- az idegen nyelv társalgási szinten való beszélése

Ahol lehetséges csoportokat alakítunk ki, a létszám meghatározása nélkül. A gyermekek tudása a döntő, nem az azonos létszámú csoportok létrehozása.
A csoport tagjainak kiválasztása félévente történik. Az értékelési rendszer figyelembe veszi a folyamatos változást és fejlődést, és tompítja az esetleges egyszeri rossz teljesítmény súlyát.
A tudásszint felmérése történhet írásban és/ vagy szóban. Mindkét rész tartalma az abban a félévben tanult tananyag.
Amennyiben valaki nehezen követi az órákat, esetleg lemarad csoporttársaitól, vagy több időre és gyakorlásra van szüksége, akkor több sikerélménye lehet, ha lassabban haladó csoportba kerül, és ekkor a fejlesztés is eredményesebb lehet. Ezért lehetőséget adunk a csoportok átjárhatóságára, számolunk az esetleges ’vándorlás’ adta feladatokkal.
Az alacsonyabb szintű csoportból az angol tehetséggondozó csoportba való átkerülés szakmai feltétele a tudásszint, az órán való aktivitás, a munkához való hozzáállás.
Szülő kérésére nincs lehetőség alacsonyabb szintű csoportból magasabb szintű csoportba kerülni.

Csoportok kialakítása alsó tagozaton:

A csoportba sorolás az 1. évfolyamon félévkor történik a tanítókkal és a szaktanárokkal való egyeztetés alapján.
A 2. 3. és 4. évfolyamokon a csoportban maradás lehetőségéről a tanítókkal való egyeztetés alapján, a tanuló terhelhetőségét és képességeit figyelembe véve a szaktanár dönt.
1-3. évfolyamokig a gyerekek játékosan sajátíthatják el az idegen nyelv nyelvtani és szókincsbeli alapjait.
Félévkor a tanulók számot adnak a tudásukról.

Csoportok kialakítása a felső tagozaton, az alábbi értékelési rendszer alapján történik:

1. az angol nyelvtudás szóbeli mérése
2. az angol órán tapasztalt tanulmányi aktivitás, szóbeli megnyilvánulások
3. az angol órán tapasztalt munkatempó, munkához való hozzáállás, feladattudat
4. az angol órákra való rendszeres felkészülés

A szülőket minden félév végén értesítjük a gyermek eredményeiről az értékelési rendszer alapján.

Művészeti iskolánk

Hangképzés oktatás során 2-8 fős kiscsoportban tanít.

II.10. Egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek

II.10.1. Alapelve, célja

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetési képességeket.
- Járuljon hozzá a tanulók felelősségérzetének kialakulásához az egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a diákokat a stressz-hatások feldolgozására, ismerjék meg a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Támogassa a mindennapi testedzést, tegye világossá a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét a tanulók számára.
- A tanulók ismerjék meg az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is. Annak tudatosítása a tanulókban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.

- A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.
- A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátíttatása.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit:

- az életkorral járó biológiai – pszicho higiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség
    - megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit
- (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás,
- drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság
- elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

II.10.2. Területei

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség.
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében.
- Öltözködés, váltóruha fontossága a testnevelési órákon
- Higiénia, tisztálkodás.
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben.
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok:

- Pl.: gerinc, szemészet, fogászat… stb.

II.10.3. Az egészségnevelés színterei

Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai hatás:

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő tiszta, esztétikus volta.
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása.
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében (pl: otthoni torna, mozgás, megfelelő reggeli, tízórai elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.).
- Iskolai médiumok "egészség" rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: természetismeret, osztályfőnöki óra, biológia, testnevelés, életvitel.
- Gyermeknapi zöldbüfé
- A védőnő és más szakemberek bevonásával tartott órák, Egészségnap.

A tanulókat különböző mértékben érintő tanórán kívüli elemek

- Szakkörök
- Kortárs segítő csoportok
- Előadások, beszélgetések szakemberek vezetésével (Egészségnap. Madarak és fák napja. stb.)
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek szakköri formában tovább gyakorolható. Az Egészségnap lehetőséget ad elsősegély bemutatókra, melyen a Vöröskereszt, Mentőszolgálat hivatásos szakemberei vesznek részt előadóként.
- Versenyeken való részvétel (elsősegély, csecsemőápolás, sportversenyek)
- Egészségneveléssel összeköthető akciók (pl: Fut a Vác, Mikulás kupa, Kihívás Napja, Emlékfutás stb.)
- Pályázatokon való részvétel
- Nyári tábor
- Túrák, kirándulások

II.11. Környezeti nevelés

II.11.1. Az intézményi környezet helyzetelemzése

Az iskola épülete:

Iskolánk 2005-ben ünnepelte 100 éves fennállását. Jelenlegi állapotában az épület elavult, annak ellenére, hogy fűtése, nyílászáróinak egy része, padozatának egy része felújításra került. A vizesblokkok és a tornaterem felújítása is megtörtént.

A folyosók és a tantermek dekorációja próbálja otthonosabbá tenni a belső teret.

A bútorzat folyamatos kicserélése folyamatos az anyagi lehetőségekhez mérten.

A világítás, az elektromos hálózat, az udvar, a külső vakolat, a belső burkolat, valamint a csatornarendszer felújítása erősen indokolt.

További termekre: csoportos és hangszeres termekre van szükségünk az alapfokú művészeti iskola feladatainak megvalósításához.

Tornatermünk kicsi.

Étkeztetés:

Az ebédlő külön álló épületben található a melegítő konyhával. Az étkező elhasználódott, cserére szorul.

Önkiszolgáló módon vehetik el a tanulók az ebédjüket.

Az ételt a szomszédos főiskola konyhájáról hozzák. Lisztérzékeny és egyéb ételallergiás gyermekek számára is főznek.

Iskolai büfé nincs, nem is hiányoljuk. Ha valamely gyermek vagy felnőtt otthon felejti a tízórait, mindig tudtunk biztosítani nekik ennivalót.

Iskolaudvar:

Iskolánk belső udvarral rendelkezik, melynek jelentős része betonozott, egy kézilabdapálya és egy nem szabványos kosárlabdapálya található benne. Kisebb része az udvarnak kavicsos. Néhány fa adj az árnyékot, kültéri ping-pong asztalokon szünetekben is lehetőség van játékra; a kihelyezett padok , pihenők a csoportos beszélgetés, pihenés és rekreáció lehetőségét adják.

Az alsós diákok nagy mozgásigényének kielégítésére és játékos fejlesztésükre állíttatta az iskola a mászókát és a hintát.

Hagyományok:

Iskolánk őrizzük a régi hagyományokat a környezeti nevelés a hitélet, a közösségnevelés, a kórusélet terén, amelyeket ezután kiemelten fontosnak tartunk: tisztasági- és energiatakarékossági megmérettetés, környezetvédelmi akciók, előadások, zöld büfé, környezetvédelmi vetélkedő a gyermeknapon, rajz- és kézműves pályázatok, lelki napok, táborok, művészeti bemutatók, ünnepi műsorok, iskola- és helytörténettel kapcsolatos programok gazdagítják az iskolai életet.

Helyi értékek:

Áldottak vagyunk, mert Vác bővelkedik a teremtett világ természeti értékekeivel is.
A Duna árterületével és szigeteivel (Kompkötő-sziget, Buki-sziget, Égető-sziget, Tímár-rét), patakjaival (Gombás-patak, Lósi-patak), csodálatos városi kertjeivel (Püspöki kert, Liget, Kálvária-domb, Duna-parti sétány, Gödöllői Agrártudományi Egyetem Gyakorló Iskolájának botanikus kertje), a közeli Naszály heggyel olyan kincset kaptunk, amit fontos megismernünk és megtartanunk.

A természet- és környezetvédelem terén városunk élen jár. Évek óta elkötelezett emberek, szervezetek dolgoznak ezen a területen. Tőlük sok segítséget és iránymutatást kaphatunk.
Iskolánk a belvárosban található, így ránk leginkább a közlekedésből származó légszennyezés és zaj van hatással.

Egyéb:

Diákjaink közül sokan más településről járnak, ezért fontosnak tartjuk, hogy ne csak városunkat érintő témákkal foglalkozzunk.
A városi tanulók is ismerjék meg a vidéki értékeket és problémákat.

II.11.2. Alapelveink

1. A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése, benne kiemelten az emberi méltóság tisztelete, védelme.

2. A testi, lelki egészség megőrzése.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti- környezeti szennyezések károsan hatnak vissza saját szervezete működésére.

II.11.3. Célok

A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása.
Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanulóink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása.
A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
Épüljön a hagyományok védelmére.

Konkrét célok:

- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához,
- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg,
- Tantárgyközi kapcsolatok erősítése,
- Tantestületen belüli továbbképzés,
- Az iskolai környezet megújítása, az udvar szépítése
- Takarékoskodás árammal, vízzel,
- Az iskola tisztaságának megőrzése, javítása,
- Hagyományok ápolása (diáknapi zöld büfé, vetélkedők),
- Zöld rovatok az iskolai újságban és rádióban, zöld sarok a könyvtárban
- Pályázatok kiírása,
- A környezetvédelmi világnapok folyamatos figyelemmel kísérése,
- A reál munkaközösség javaslatot tesz minden évben a környezeti nevelési munkaprogramra.

Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre,
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon,
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása,
- Versenyekre való készítés.

II.11.4. Területei

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra:
  művészetek, kézművesség (újrapapír, hulladék felhasználás), mikrokörnyezet (iskola, tanterem, udvar) kialakítása.
- Környezet- és természetvédelem:
  szelektív hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

II.11.5. A környezeti nevelés színterei

Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai környezet

- Tantermek, folyosók, udvar esztétikuma, tisztasága,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Iskolai médiumok zöld rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, (az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése).
- Eltérő tanítási foglalkozásokon (múzeumi látogatás, állatkerti órák, iskolai projektek),
- Osztálykirándulásokon.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, versenyek (Kaán Károly, Herman Ottó, Szilárd Leó stb.),
- Környezetvédelmi akciók (savas eső mérés, Liget-takarítás, Duna-part takarítása),
- Előadások, kiállítások,
- Természetjáró túrák,
- Jeles napok megünneplése (Madarak és Fák Napja, Föld napja, Állatok világnapja, Környezetvédelmi világnap),
- Látogatások múzeumokba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba.
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínei.

II.11.6. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának. Jelentős szerep jut az önálló ismeretszerzésnek. A szemléltetés hagyományos és audiovizuális módjainak, az informatikai lehetőségek felhasználására.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő)
- Projektek (savas eső, zuzmó)
- Modellezés
- Terepgyakorlati módszerek (célzott megfigyelések, mérések), tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.
- Aktív kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítások rendezése, újságkészítés, faliújság, kutatómunka)
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet)
- A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása útján.

II.11.7. Eszközök

Folyamatosan fejlesztjük a szakkönyv- és CD-könyvtárat, valamint környezetvédelmi vizsgálatokhoz szükséges eszközöket.

II.11.8. Erőforrások

Humán erőforrások:

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok, az iskola adminisztratív és technikai dolgozói, elkötelezett diákcsoportok.
- Külső résztvevők: szülők, fenntartó, szakemberek, a városban működő civil szervezetek (Börzsöny Akciócsoport, Göncöl Alapítvány, Magosfa Alapítvány, Vác Városvédők és Városszépítők Egyesülete, Környezetvédelmi Egyesület, Pangea Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület, Vác Város Környezetvédelméért Alapítvány), hivatalos szervek (ÁNTSZ), művészek, más intézmények (városi könyvtár).

Anyagi erőforrások:

- Fenntartó,
- Iskolai alapítvány
- Pályázatok

II.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

II.12.1. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések az általános iskolában

- „a” osztályos tanulók részére a művészeti iskolai tanulmányok lehetősége
- az anyagilag hátrányos helyzetű tanulóknak alapítványi támogatás (ingyenes étkezés biztosítása, étkezési díj csökkentése,)

- az évfolyam követelményeinek elsajátításához szükséges tankönyveken kívül egyéb, papíralalpú eszközök biztosítása az iskola könyvtárából, internetes lehetőség biztosítása a digitális tanuláshoz,
- szakkörök, tehetséggondozás,
- korrepetálások, felzárkóztatás,
- napközi, tanulószoba, iskolai könyvtár az önálló tanulás elsajátításának segítésére,
- pszichológiai megsegítés utazó pszichológusi hálózat segítségével,
- rendszeres kapcsolat a különböző szakszolgálatokkal: gyermekvédelem, gyámügy, tanulási képességeket vizsgáló bizottság, Pedagógiai Szakszolgálat, pszichológusok.
- szakvélemények figyelembe vétele.

II.12.2. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések a művészeti iskolában

- „a” osztályos tanulók részére zeneiskolai tanulmányok folytatásának lehetősége
- az anyagilag hátrányos helyzetű tanulóknak térítési díjkedvezmény- egyéni elbírálás alapján

II.13.A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

II.13.2. Az általános iskolában elfogadott elvek

A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez
- az iskola dicséretben részesítheti, illetve jutalmazhatja.

Az iskolánk ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki:
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,

- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végzett.
- magatartása kiemelkedő, vagy kiemelkedően javult.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretek adhatók:
- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- főigazgatói dicséret

Tantestületi dicséret: a nevelőtestületi dicséret a tanév végén adható az osztályfőnök felterjesztése és a nevelőtestület (vagy a szaktárgyi munkaközösségek) egyetértésével.

A nevelőtestületi dicséreteket a tanévzáró ünnepélyen az iskola főigazgatója nyújtja át. A nevelőtestületi dicséret mellé könyvjutalom jár.

A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba is be kell jegyezni.

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, az iskola dicséretben részesítheti, illetve jutalmazhatja.

Felső tagozatban a Tantestület döntése. példás magaviselet 1 db négyessel
Alsó tagozatban a Tantestület döntése: példás magaviselet 1 db négyessel.
Versenyeredményekkel!

Díjak, elismerések:

1. **Az iskola legjobb közössége** cím:
Elnyerhető évenként, a diákönkormányzattal való egyeztetés után; a nevelőtestület adományozza.

2. Karolina díj:

Azok a végzős tanulóink kaphatják, akik legalább négy éve iskolánk tanulói és nyolc éven keresztül példás magatartást és kitűnő tanulmányi eredményt értek el, valamint a versenyeken kiemelkedő eredményt értek el.

3. Karolina Iskoláért díj:

Azok a végzős tanulóink kaphatják, akik nyolc éven keresztül példás magatartással és legalább jó tanulmányi eredménnyel zárták az évet és kiemelkedő sport vagy egyéb eredményt értek el.

4. Tantestületi dicséretben

részesül az a tanuló, aki példamutató magatartással és szorgalommal teljesíti feladatait, értékelhető versenyeredményei vannak és a tanév végén legfeljebb egy jó (4) érdemjegye van.

5. Talentum díj:

Azok a végzős tanulóink kaphatják, akik az előzőekben felsorolt díjakat nem kaphatják meg, de valamilyen területen kiemelkedően tehetségesek.

6. „Jót és jól" elismerés:

Azok a felső tagozatos tanulóink kaphatják, akik példamutatóan figyeltek társaikra, segítették egymás munkáját.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- A szorgalom érdemjegy a tanuló tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát, a tanóra alatti magatartását tükrözi.
- A szorgalom minősítésére iskolánk 4 fokozatot használ:
- Példás (5) szorgalmú az a tanuló: akinek érdemjegyei tükrözik képességeit, aki kötelességtudó, tanáraival – társaival udvarias, céltudatosan törekvő, igényes, tanórán fegyelmezett, a csoportos órákon aktívan közreműködik és együttműködik, órára érkezése pontos, szorgalmasan gyakorol, a házirend elvárásait maradéktalanul betartja.

- Jó (4) szorgalmú az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest többnyire jól teljesít; aki a házirend elvárásainak általában eleget tesz, a tanórákon fegyelmezett, együttműködő, de a tanóráról időnként késik, esetenként felkészületlenül, gyakorlás nélkül érkezik órára.
- Változó (3) szorgalmú az a tanuló, akinek tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől. Munkájában, tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, törekvést. Aki az elvárásoknak ingadozóan felel meg, lusta, tanórákon fegyelmezetlen, gyakran késik, mulasztásait nem igazolja.
- Hanyag (2) szorgalmú az a tanuló, aki az elvárásoknak nem felel meg, megbízhatatlan, a tanórán fegyelmezetlen, romboló magatartást tanúsít, órára készületlenül érkezik, rendszeresen késik, hiányzásait nem igazolja, többszöri írásbeli szaktanári vagy igazgatói figyelmeztetése van.

A tanulók jutalmazásának elvei, formái

- A tanulók, tanulói közösségek, osztályok, művészeti csoportok szorgalmában, tanulmányi munkájában elért magas színvonal, kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai elv és eszköz iskolánk nevelő munkájában. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a jutalmazás kövesse az eseményeket, eredményeket, s nyilvánosan, az iskolai közösség előtt történjék.
- Szaktanári dicsérő oklevelet kaphat az a tanuló, akinek szorgalma az egész tanévben példás, jeles tanulmányi eredményt ér el, a szentmise szolgálatokon rendszeresen, felkészülten részt vesz. Kiváló tanulmányi eredményéért és szorgalmáért szaktanári dicséretben részesült.
- Emléklapot kap az a tanuló, aki lakóhelyének kulturális életében rendszeresen részt vesz. A tanév során nyújtott sikeres szereplései alkalmából.

Fegyelmező intézkedések

1. Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói Házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt, büntetésben lehet részesíteni.

2. Az iskolai büntetések formái, fegyelmező intézkedések

- szaktanári figyelmeztetés,
- szaktanári intés,
- szaktanári megrovás,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás.

Ha a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.
A Nemzeti köznevelési törvény (Nkt. 2011.) 58. és 59. §-a szabályozza a tanulók fegyelmi és kártérítési felelősségét.

Ennek alapján a **fegyelmi büntetés** lehet:

1. megrovás,
2. szigorú megrovás,
3. áthelyezés másik osztályba vagy tanulócsoportba
4. fegyelmi eljárást követő határozattal az intézményből történő kizárás

A felelősségre vonási eljárás módjára és formájára nézve a köznevelési törvény rendelkezései az irányadók.

II.13.3. A művészeti iskolában elfogadott elvek

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- A szorgalom érdemjegy a tanuló tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát, a tanóra alatti magatartását tükrözi.
- A szorgalom minősítésére iskolánk 4 fokozatot használ:
- Példás (5) szorgalmú az a tanuló: akinek érdemjegyei tükrözik képességeit, aki kötelességtudó, tanáraival – társaival udvarias, céltudatosan törekvő, igényes, tanórán fegyelmezett, a csoportos órákon aktívan közreműködik és együttműködik, órára érkezése pontos, szorgalmasan gyakorol, a házirend elvárásait maradéktalanul betartja.
- Jó (4) szorgalmú az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest többnyire jól teljesít; aki a házirend elvárásainak általában eleget tesz, a tanórákon fegyelmezett, együttműködő, de a tanóráról időnként késik, esetenként felkészületlenül, gyakorlás nélkül érkezik órára.
- Változó (3) szorgalmú az a tanuló, akinek tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől. Munkájában, tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, törekvést. Aki az elvárásoknak ingadozóan felel meg, lusta, tanórákon fegyelmezetlen, gyakran késik, mulasztásait nem igazolja.
- Hanyag (2) szorgalmú az a tanuló, aki az elvárásoknak nem felel meg, megbízhatatlan, a tanórán fegyelmezetlen, romboló magatartást tanúsít, órára készületlenül érkezik, rendszeresen késik, hiányzásait nem igazolja, többszöri írásbeli szaktanári vagy igazgatói figyelmeztetése van.

A tanulók jutalmazásának elvei, formái

- A tanulók, tanulói közösségek, osztályok, művészeti csoportok szorgalmában, tanulmányi munkájában elért magas színvonal, kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai elv és eszköz iskolánk nevelő munkájában. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a jutalmazás kövesse az eseményeket, eredményeket, s nyilvánosan, az iskolai közösség előtt történjék.
- Szaktanári dicsérő oklevelet kaphat az a tanuló, akinek szorgalma az egész tanévben példás, jeles tanulmányi eredményt ér el, a szentmise szolgálatokon rendszeresen, felkészülten részt vesz. Kiváló tanulmányi eredményéért és szorgalmáért szaktanári dicséretben részesült.

- Emléklapot kap az a tanuló, aki lakóhelyének kulturális életében rendszeresen részt vesz. A tanév során nyújtott sikeres szereplései alkalmából.

Jutalmazások kórusiskolásoknak

a) Beöltözéskor:

 1. osztályosoknak liturgikus ruha

 2. osztályosoknak piros zsinóros kereszt

 5. osztályban kis kereszt (arany zsinóros)

b) Év végén: zeneművészeti munkaközösség döntése alapján

1-7. évfolyamonként, szorgalom, segítőkészség, áldozatos munka alapján – dicsérő oklevél

„Kórusiskoláért" díj

(8. évfolyamon, annak a minden tanévben példás magatartású és legalább jó szorgalmú tanulónak, aki áldozatos munkájával kitűnt

Országos Magyar Cecília Egyesület díja - kiemelt zenei teljesítményért

Mellékletek jegyzéke:

1. számú: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke az általános iskolában
2. számú: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke a művészeti iskolában
3. számú: Alkalmazandó záradékok az AMI-ban
4. számú: AMI tantervek
5. számú: Alsó tagozat helyi tantervei
6. számú: Felső tagozat helyi tantervei

1. melléklet: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke az általános iskolában

Megnevezés	**20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet szerint szükséges**	**Rendelkezésre áll**	**Se-lejte-zendő**	**Be-szer-zendő**
HELYISÉGEK				
Tanterem	17	16		
Csoportterem	6	0		
Szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	3	1		
Tornaterem	1	1		
Sportudvar	1	1		
Intézményvezetői iroda	1	1		
Intézményvezető-helyettesi iroda	1	1		
Iskolatitkári iroda	1	1		
Könyvtár	1	1		
Orvosi szoba	1	1		
Sportszertár	1	1		
általános szertár	1	0		
Porta	1	1		
Ebédlő	1	1		
Melegítőkonyha	1	1		
Tálaló-mosogató	1	1		
Teakonyha	1	1		
Személyzeti öltöző	1	1		
Személyzeti mosdó-zuhanyzó	1	1		
Személyzeti WC helyiség	1	1		
Tanulói WC helyiség	1/szint/nemek	1/szint/nemek		
Technikai alkalmazotti mosdózuhanyzó, WC helyiség	1	1		
Egyéb raktár	1	2		

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI				
1. Tanterem				
Tanulói asztalok, székek	1/fő/szék, 1/2fő/asztal	430		
Nevelői asztal, szék	tantermenként 1	1 asztal, 15 pad, szék/fő		
Eszköztároló szekrény	tantermenként 1	tantermenként 2		
Tábla	tantermenként 1	tantermenként 1		
Ruhatároló (fogas)	tantermenként 1	tantermenként 1		
Szeméttároló	helyiségenként 1	tantermenként 1		
Sötétítő függöny	ablakonként 1	ablakonként 1		
2. Szaktantermek				
***a)* számítástechnikai terem**	1	2		
Tábla + flipchart	1	2		
Számítógépasztal	1/fő	18		
Számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1/fő	18		
Informatikai szoftverek, programok				
Szkenner	1	2		
b)társadalomtudományi szaktanterem	1	0		
c) természettudományi szaktanterem	1	1		
Vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	1/3 fő	0		
Elszívó berendezés	1	1		
Fali mosogató	1	2		
vegyszerálló mosogató	1	1		
Poroltó	1	1		

Elsősegélydoboz	1	1		
Eszköz- és vegyszerszekrény	2	2		
Méregszekrény (zárható)	1	1		
Eszközszállító tolókocsi	1	0		
Törpefeszültségű csatlakozások	1/asztal	2/asztal		
***d)* művészeti nevelés szaktanterem**	1	0		
Pianíno	1/iskola	10/iskola		
CD vagy lemezjátszó, magnetofon	tantermenként 1	1/tanterem		
Tornaterem				
Kislabda	5	20		
Labda	5	60		
Tornaszőnyeg	2	10		
Tornapad	2	6		
Zsámoly	2	12		
Bordásfal	10	16		
Mászókötél	1	6		
Gumikötél	5	10		
Ugrókötél	5	10		
Medicinlabda	5	10		
Stopper	1	2		
Kosárlabda palánk	2	2		
Gyűrű	1	2		
Mászórúd	1	2		
Sportudvar				
Szabadtéri labdajáték felszerelése	1	2		
Magasugró állvány, léc	1	2		
Futópálya	1	0		
Távol-, magasugró gödör	1	1		
Intézményvezetői iroda				
Íróasztal	1	1		

Szék	1	1		
Tárgyalóasztal, székekkel	1	1		
Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1		
Számítógépasztal és szék	1	1		
Iratszekrény	1	1		
Digitális adathordók részére szekrény	1	1		
Fax	1	1		
Telefon	1	1		
Nevelőtestületi szoba				
Fiókos asztal	1/fő	20/40 fő		
Szék	1/fő	40		
Napló és folyóirattartó	1	1		
Könyvszekrény	2	4		
Fénymásoló	1	1		
Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	4		
Számítógépasztal, szék	1-1	4-4		
Ruhásszekrény vagy fogasok	1	1		
Tükör	1	1		
Intézményvezető-helyettesi, iskolatitkári iroda				
Asztal	5	5		
Szék	5	5		
Iratszekrény	6	6		
Számítógépasztal és szék	5	5		
Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	5	5		
Telefon	1	2		

Könyvtár				
Tanulói asztal, szék	24	24		
Egyedi világítás		0		
Könyvtárosi asztal, szék	1	1		
Szekrény (tároló)	1	3		
Tárolók, polcok, szabadpolcok	2	11		
Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1		
Televízió	1	1		
CD vagy lemezjátszó	1	1		
Írásvetítő vagy projektor	1	1		
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK				
Oktatási eszközök				
Projektor	1	8		
DVD lejátszó	1	4		
CD vagy lemezjátszó	1	10		
Televízió	1	12		
Írásvetítő	1	15		
VHS videomagnó		3		
Az egyes tantárgyak eszközkészlete				
Alsós magyar nyelv és irodalom				
Képek, betűkártyák, szótagkártyák		4		
Hívóképek		4		
Írott és nyomtatott ABC (falikép)		4		
Kis és nagybetűs nyomtatott ABC (falikép)		4		
Betűsín		4		
Fali tablók:		4-4		
Hangtani ismeretek		1		

Szavak alakja, jelentése		1		
A szó		1		
A mondat		1		
Gyermek lexikon		10		
Szólások, közmondások könyve		4		
Nemzeti jelképek (fali tabló)		1		
Fali táblák:		4-4		
Igék		1		
Mondat		1		
Főnév		1		
Melléknév		1		
Számnév		1		
Szótagolás szabályai		1		
Szóvégi magánhangzók		1		
J és Ly jelölése		1		
Történelmi arcképsorozat		2		
Alsós matematika				
Űrmértékek		4		
Demonstrációs óra		6		
Táblai vonalzók		2		
Táblai körző		2		
Kéttányéros mérleg és súlysorozat		10		
Színes rudak		80		
Méterrúd		9		
Szorzó és bennfoglaló táblák		2		
Babylon		10		
Lapozható helyiérték táblázat		20		
Alsós környezetismeret				
Az idő (oktatótábla)		1		
Iskolai iránytű		15		

Magyarország domborzati térképe		4		
Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel		1		
Fali tablók /virágos növény részei, béka, hal/		2		
Erdő, mező, vízpart életközössége /fali tablók/		2		
Applikációs képek állatokról, növényekről		1		
Alsós ének-zene				
Ritmus eszközök készletben		4		
Zenehallgatási anyagok CD-n		55		
Gitár		1		
Alsós rajz				
Diapozitívok		2		
Alsós technika, életvitel				
Mintázó eszközök		20		
Építőkocka		10		
Szövőkeret		30		
Felsős magyar nyelv és irodalom				
Térkép (irodalomtörténeti)		3		
Írói arcképsorozat		3		
Magyar értelmező szótár		5		
Szinonima szótár		5		
Helyesírási tanácsadó szótár		5		
Életrajzi lexikon		5		
Helyesírási szabályzat és szótár		20		
Hanganyagok (18 féle)		18		
DVD		26		
Könyvek:				

Népmesegyűjtemények		10		
O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások		5		
Gabnai Katalin: Drámajátékok		5		
Kaposi László: Drámafoglalkozások		5		
Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam		5		
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk		20		
Gárdonyi Géza: Egri csillagok		20		
Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője		20		
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig		20		
Szigligeti Ede: Liliomfi		10		
Fali tablók:		1-1		
Hangtan		1		
A teljes hasonulás		1		
Jelentéstan		1		
Szótan		1		
A szófajok		1		
Jelentés		1		
Szerkezet		1		
Mondattan		1		
Magyar nyelvemlékek		1		
Nyelvcsaládok		1		
Történelem				
Falitérképek:		1-1 db		
Az ókori Kelet		1		
Az ókori Görögország		1		
A Római Birodalom		1		
Bibliai országok – Pál apostol utazásai		1		
Magyarország X-XI. sz.		1		

A magyar népvándorlás és a honfoglalás		1		
Európa Nagy Károly korában		1		
Magyarország a korai feudalizmus idején		1		
A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig		1		
A tatárjárás Magyarországon 1241-42		1		
A Föld népei a XIV-XV. században		1		
Magyarország 1526-1606		1		
Európa a XIV-XV. században		1		
A feudális Magyarország a XV. században		1		
Magyarország a XVII. században		1		
Európa a XVII. század közepén		1		
Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII. század		1		
Magyarország Bethlen Gábor korában (1629)		1		
Magyarország népei a XVIII. század végén		1		
Európa a XVIII. század végén		1		
A Föld népei a XVI-XVIII. században		1		
Az 1848-49-es szabadságharc Európa a XIX. század második felében		1		
Európa a XIX. században		1		
Európa 1815-1849		1		
Európa az I. világháború idején		1		
A gyarmati rendszer 1830-1914		1		
Az Osztrák-Magyar Monarchia 1914-ben		1		

A gyarmati rendszer felbomlása (1917-1975)		1		
A Tanácsköztársaság honvédő harcai		1		
Európa a II. világháború idején		1		
Írásvetítő transzparens		2		
A magyar államcímer története (falikép)		1		
Magyar történeti áttekintés a honfoglalás idejéről (falikép)		1		
A középkori társadalom (falikép)		1		
Tanulói egységcsomag az 5. és a 6. osztályos történelem tanításához		1		
Forráscsomag a 7. osztályos történelem tanításához		1		
Felsős matematika				
Táblai körző		4		
Táblai vonalzó 45 fokos		6		
Táblai vonalzó 60 fokos		6		
Táblai szögmérő		5		
Méterrúd fából		8		
Összerakható m3		2		
Alaphálók, alapábrák		2		
Nagy matematikusok arcképei		2		
Sík és mértani modellezőkészlet		2		
Számegyenes, koordináta rendszer (írásvetítő fólia)		1		
Helyiérték táblázat (írásvetítő fólia)		1		
Kétkaros mérleg és súlysorozat		2		
Hatványosság azonosságai (falikép)		1		
Halmazok (falikép)		1		
Mértékegységek (falikép)		1		

Kocka, téglatest (testek)		4		
Űrmérték sorozat		3		
A kör kerülete, területe (falikép)		1		
Műanyag henger		1		
Műanyag kúp		1		
Műanyag gúla		1		
Műanyag hatszög alapú hasáb		1		
Műanyag ötszög alapú hasáb		1		
Dobókockák		100		
Természetismeret és földrajz				
Terepasztal		1		
5-8. osztályos írásvetítő fólia-sorozat a környezetismeret és a földrajz tanításához		4		
Kőzetgyűjtemény		1		
Ásványgyűjtemény		1		
5-8. osztályos táblai vak térképsorozat		1		
Hőmérő		10		
Iránytű		15		
Tanulói földgömb		10		
Tanári földgömb		2		
Tellurium		1		
Térképek:		1-1		
Magyarország domborzata		1		
A Föld éghajlata		1		
A Föld természetes növényzete		1		
A Föld domborzata		1		
A Föld morfológiai térképe a tengerfenék domborzatával				
A Föld forgása és keringése		1		

Afrika domborzata és vizei		1		
Ausztrália és Óceánia gazdasági élete		1		
Ausztrália és Új-Zéland domborzata		1		
Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei		1		
Ázsia domborzata és vizei		1		
Európa domborzata és vizei		1		
Európa országai		1		
Észak-Európa		1		
Kelet-Európa		1		
Ázsia domborzata		1		
Közép Európa		1		
A Kárpát-medence domborzata és vizei		1		
A Föld felszíne (dombortérkép)		1		
Az időjárás elemei (tabló		2		
Fizika				
Írásvetítő fólia-sorozat		1		
Mágneses rúd pár fatokban		3		
Fizikusok arcképcsarnoka		1		
SI mértéktáblázat (falikép)		1		
Lejtőmodell		10		
Mikolacső		10		
Mechanikai eszközkészlet		10		
Nyomás, súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközkészlet		25		
Rugós erőmérő		20		
Kétkarú emelő		20		
Karos mérleg, súlysorozattal		5		
Hőmérő		5		

Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet		1		
Kétütemű motorminta		1		
Négyütemű motorminta		1		
Áramátalakító		1		
Csengő reduktor		1		
Dugaszos ellenállásszekrény		1		
Generátor minta		1		
Elektromotor és generátor		1		
Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet)		1		
Transzformátor modell		2		
Mérőműszer (Voltax)		20		
Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására		20		
Sztatikus elektromosságot létrehozó eszközkészlet		20		
Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel)		2		
Prizmatartó		1		
Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára		15		
Biológia				
Bonceszközök		10		
Kézi nagyító		15		
Mikroszkópok		15		
Lámpa		1		
Metszetkészlet		2		
Szilvafa virága (modell)		1		
Burgonya virága (modell)		1		
Sertés koponya		1		

Juh koponya		1		
Madár csontváz		1		
Emlős csontváz		1		
Fogtípusok		1		
Lábtípusok		1		
Szarvas v. őzagancs		1		
Hal (csontváz)		1		
Béka (csontváz)		1		
Fürge gyík (csontváz)		1		
Nemzeti parkjaink (falitérkép)1		1		
Az emberi bőr (modell)		1		
Emberi csontváz		1		
Koponya		1		
Emberi torzó		1		
Szív-modell		1		
Vese (modell)		1		
Szem (modell)		1		
Emberi fejmetszet		1		
Applikációs készlet		1		
5. - 8. évfolyam fóliák		1		
Fólia sorozat /növény, állat. ember/		1-1		
Biológiai albumok		15		
Biologika könyvek		20		
Fali tablók:		1-1		
A sejtmag nélküli egysejtűek				
Szivacsok, csalánozók				
Gyűrűsférgek				
Puhatestűek				
Ízeltlábúak				
Ízeltlábúak				

Moszatok, zuzmók, mohák, harasztok				
Nyitvatermők				
Zárvatermők				
A lomblevél működése				
A virág és virágzat				
Termések, terméstípusok				
Fásszár keresztmetszete				
Egyszikű szár keresztmetszete				
Hazai füves területek legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla)		4		
Folyók, tavak legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla)		4		
Ehető és mérgező gombák (oktatótábla)		4		
Keresztes pók (oktatótábla)		1		
Erdők legjellegzetesebb élőlényei (oktatótábla)		4		
Kémia				
Kémcső		150		
Főzőpohár		25		
Lombikok		40		
Óraüveg		25		
Borszeszégő		6		
Kémcsőfogó		6		
Vasháromláb		8		
Azbesztes drótháló		8		
Vízbontó készülék		1		
Kalotta modell		1		
Pálcika modell		6		
Mágneses atommodell		1		
Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl)		1-1		

Fali tablók:				
Atomok elektronvonzó képessége		1		
Fémek jellemerősségi sora		1		
Periódusos rendszer		1		
Elektronhéjak kiépülése		1		
Kémia I-III. videokazetta		1		
Írásvetítő transzparens sorozat a 7. és 8. osztályos kémia tanításához		1		
Savak és bázisok fólia		1		
Kémiai albumok		30		
Ének-zene				
Pianínó		6		
Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök		3		
A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag CD lemezen				
Testnevelés				
Ugródomb		2		
Magasugrómérce		2		
Magasugróléc		2		
Maroklabda		15		
Súlygolyó 3 kg		6		
Súlygolyó 4 kg		6		
Tornaszekrény		2		
Gyűrű		2		
Dobbantó		4		
Tornazsámoly		10		
Medicinlabdák		12		
Ugráló kötél		15		
Mászókötél		6		

Kosárlabda		20		
Kézilabda		20		
Futball-labda		20		
Röplabda		20		
Röplabdaháló		1		
Tornaszőnyeg		10		
Ping-pong asztal		3		
Ping-pong ütők		6		
Váltóbot		4		
Mászórúd		2		
Kézilabdaháló		2		
Tornabot		8		
Hulahop karika		6		
Floorball szett		2		
Gumilabda		20		
Stopper		2		
Tollaslabda		2		
Labdakompresszor		1		
Nyújtó bordásfalra		11		

2.melléklet: Rendelkezésre álló eszközök és felszerelések jegyzéke az alapfokú művészeti iskolában

Vizsgált terület	Eszközök neve	Eszközök, felszerelések száma (db)			megjegyzés
		Szükséges	Meglévő	Hiányzik	
Karolina Katolikus Általános Iskola, Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola (2600 Vác, Konstantin tér 7. OM azonosító: 037734)					
	Egyéni és kiscsoportos órák tanterme	10	7	3	

helyiségek	Csoportos órák próbaterme		4		
	Hangversenyterem	2	1	1	
	Zongora tantermenként	8	6	2	
	Stúdió		2		
	pianió+elektr. hangszer		12		
hangszerek	Orgona	2	1		
	Hegedű	42	35	7	7 db egészes hegedű
	Gordonka	8	4	4	
	Nagybőgő				
	Gitár	6	0	6	
	Hárfa	2	1	1	
	Ütőhangszerek		14		ritmus és dallamhangszerek
	Furulya				
	Fuvola		12		
	Citera		10		
Egyéb eszközök	Zongoraszék	8	3	5	
	Lábzsámoly	8	0	8	
	Kottatartó, állvány	50	8	42	
	Énekkari dobogó				
	Zenekari pult				
	Metronóm	10	0	10	
	Hangszertartozékok		?		
	CD lejátszó	3	1	2	
	Hangfelvevő eszköz		1		
	Állótükör	5	3	2	
	Ötvonalas tábla	8	8		
	Szolfézsoktatás ritmushangszerei	3	0	3	
	Hangoló gép		1		

	Párologtató				
	Alapvető színpadi világítástechnikai és akusztikai berendezések				
	Tanári asztalok				
	Tanári székek				
	Tanulói asztalok				
	Tanulói székek				
	DVD lejátszó, TV				
	Számítógép perifériákkal				
	Nyomtató				

3.számú melléklet: az AMI-ban alkalmazandó záradékok

A zeneiskolai törzslapokra és bizonyítványokba, valamint a félévi értesítőbe (tájékoztató füzet) a tanuló munkájáról, eredményeiről az alábbi egységes záradékokat kell használni:

A nevelőtestület határozata:

1. (betűvel) évfolyamba lép. (például harmadik A, k.ap.)
2. Alapfokú …. tanulmányait befejezte, a továbbképző I/A vagy I/B évfolyamába léphet (k.a.p.).
3. A …… tárgyból …….osztályokból összevont beszámolót tett (k.a.p.).
4. A beszámolón igazoltan nem vett részt (k.a.p.).
5. A beszámolón igazolatlanul nem vett részt.
6. Igazolt mulasztásai miatt nem osztályozható.
7. Az első évfolyam követelményeit nem teljesítette, munkája előkészítőnek minősül, tanulmányait az első évfolyamon folytathatja.
8. Engedély alapján osztályát folytathatja (k.a.p.).
9. Elégtelen tanulmányi eredménye miatt ……főtárgy szakon tanulmányait nem folytathatja (k.a.p.).
10. Mentesítve a ……. tantárgy tanulása alól.
11. A …… tantárgy óráinak látogatása alól felmentve ……..-tól ……..-ig. Kiegészülhet: osztályozó vizsgát köteles tenni.
12. A bizonyítvány ……. lapját téves bejegyzés miatt érvénytelenítettem.
13. Ezt a bizonyítványmásodlatot az elveszett (megsemmisült) eredeti helyett ……. adatai (adatok) alapján állítottam ki.
14. ……fegyelmi határozat alapján kizártam az alapfokú művészetoktatási intézményből. Tanulói jogviszonya megszűnt. (k.a.p.)
15. Az engedélyezett mértéket meghaladó (11)igazolatlan/(22) igazolt hiányzásai miatt tanulmányait iskolánkban nem folytathatja, a tanulói nyilvántartásból törölve.

Az alapfokú művészeti vizsgát érintő záradékok:

1. Szolfézs tárgyból alapfokú művészeti vizsgát tett.
2. …….. tárgyból művészeti alavizsgát tett, továbbképző első osztályba léphet.
3. Továbbképző első évfolyamba lépéshez szolfézs tárgyból művészeti alapvizsga köteles.

4.számú melléklet: az AMI-ban bevezetett tantárgyak kiegészítése

TANTÁRGYAK

FAFÚVÓS TANSZAK

FURULYA

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
– hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
– tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet
– a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

10-15 órában egyéni és csoportos (kamarazene) egyházzenei hangszeres órákra lenne lehetőség. Továbbá ezt kiegészítve az iskolai hagyományokhoz (betlehemes, pásztorjáték, egyházi ünnepek) kapcsolódó rendezvényeken is aktívan részt kíván venni a tanszak.
Egyházzene kicsiknek (HEK 1-2 alapfok 1.-3. évfolyam):

Éneklő egyház- népénekek, népszokások dalanyaga (betlehemes)
Egyházzene haladóknak (4. évfolyamtól):
liturgikus énekek átiratai orgona kísérettel, liturgikus zenei szolgálat (szentmise és egyéb liturgikus alkalmak)

Előképző évfolyamok
1. évfolyam

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok
Telbisz Márta: Hangról hangra
Gróh Ilona: Jöjj ki, napocska
Egyházzene: Éneklő egyház-népénekek

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.
Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.
Kamarazene előkészítése: felmérni a gyerekek hangszeres tudását és a személyiségi karakterét, amivel összeillő párokat lehet alkotni az együtt zenélés elsajátításához. Anyag: népdalok, kánonok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
– Különböző játékmód és hangindítások .
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.
– Az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok
Telbisz Márta: Hangról hangra
Gróh Ilona: Jöjj ki, napocska!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).
Kamarazenei fejlesztés együttes játékkal (népdalok, kánonok)

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
– Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.
– A dü és tü hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
– A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok
Kodály: 333 olvasógyakorlat furulyával

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két–három népdal, kotta nélkül.
– Egy–két könnyű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.
– Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
– Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.
– Régi és új stílusú magyar népdalok.
– A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.
– Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.
– A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.
Bali J.: Furulyaiskola I.
Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)
Keuning, Hans P.: 30 simple studies
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Anonymus: Allemande (EMB 4303)
Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)
Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)
Anonymus: Rondo (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)
Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)
Kamarazene: Kodály Z., Bartók B. népzenei feldolgozások furulyával, zongora kísérettel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála lehetőleg figurációkkal kotta nélkül.
– Egy népdal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tü, dü, rü artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hanglezárás a száj kinyitásával.
– Dúr és moll skálák c1–c3 hangterjedelemben.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)
Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.
– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, parántrilla, előkék.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).
– „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccato–játék nyelvzárással.
– Dúr és moll skálák c1–d3 tercekkel, hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

– Az „F”–alapú furulya használatának gyakorlása.
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.
– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő–szükségletére.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe
Keuning, H. P.: 20 studies
Keuning, H. P.: 10 difficult studies
Keuning, H. P.: 25 studies
Keuning, H. P.: 40 simple studies
Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB. 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– Inégal játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)
Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták" 6/3. szopránon
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel
Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Kromatikus skála.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)

Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;
– Egy etűd,
– Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.
– Enharmónia.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).
– Az „f” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hanglezárás a száj kinyitásával.
– dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.
– Az „f” alapú hangszer használatának gyakorlása.
– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
– Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe
Keuning, H. P. 20 studies
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, Hans P. 40 simple studies
Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.
– Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

— A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccatók nyelvzárással.
– Az altfurulya használatának gyakorlása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z. 14071)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel
Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Marcello, B.: op. 2/2 d–moll szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjeleik, tizenhatod–triolák.
– Inégal játék fogalma.
– A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
– A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánctípusok.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta
Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták" 6/6.
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)
Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Az inégal játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

– A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–l d–l összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat – felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy teljes szonáta kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– T–l, d–l artikulációk szerepe a furulyajátékban.
– Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Összetett hangindítások, valamint az inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J.: Etüden für Oboe/ VI.– (EMB 12002)
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
Brüggen, F:. 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U.: Methodische Übungen
Veilhan, J.–C.: La flute à bec baroque
Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B.: The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
— Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J. Etüden für Oboe/ VI. (EMB 12002)
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.
– A t–r–l–r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–r–l–r összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A barokk „duplanyelv", a di–dll di–dll.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek „block"–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t–r–t inégal játék, valamint a „duplanyelves" hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A túlpontozás, mint zenei elem.
– Összetett ornamensek.
– Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– A t, d, r, l artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Braun, D.: Szólók
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Händel, G. Fr.: B–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta
Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 16160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Preludes from The Division Flute (1706)
Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tägliche Übungen für Flöte (szopr.)
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: (kis) f–moll szonáta (TWV 41: f 2)
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.

– Egy versenyműű két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– A t–r–l–r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–r–l–r összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Brüggen, Fr.: 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)
Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7–11.
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta
Mancini, Fr.: 12 szonáta
Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)
Telemann, G. Ph.: (kis) C–dúr szonáta (TWV 41: C 2)
Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
Vivaldi, A.: RV. 427. D–dúr koncert (szoprán)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenyműű két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A dúr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Bach, J. S.: F–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1031
Bellinzani, P. B.: 12 szonáta
Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12
Dieupart, Ch.: 6 szvit
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran–Blockfluit
Fesch, W.: 6 szonáta op. 8
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F–dúr, d–moll
Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
Sammartini, G.: F–dúr koncert
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Methodische Übungen (szopránra)
Telemann, G. Ph.: a–moll fantázia
Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta (Il Pastor fido 6 szonáta)
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)
Vivaldi, A.: D–dúr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)
Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte
Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skálák tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.

– Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A barokk „duplanyelv", a di–dll di–dll.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek „block"–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t–r–t inégal játék, valamint a t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves" hangindítások állandó gyakorlása, hármas elrendezésben is.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Bach, J. S.: C–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032
Bach, J. S.: F– (vagy G–)dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1035
Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy tenorra)
Castrucci, P.: F–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/5
Castrucci, P.: C–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/6
Corelli, A.: Szonáták 1–6. op. 5 (részben korabeli díszítésekkel)
D'Hervelois, De Caix: G–dúr szvit (szoprán)
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Fontana, G. B.: 6 szonáta (szoprán)
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5
Quantz, J. J.: Capricciok
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Neue Übungen im chromatischen Raum der A
Telemann, G. Ph.: a–moll szvit
Telemann, G. Ph.: B–dúr fantázia
Telemann, G. Ph.: d–moll fantázia
Vivaldi, A.: G–dúr koncert op. 10 no. 6

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– skálák: b–s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.

– Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

FUVOLA

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

A liturgiához tanult népénekeket nemcsak énekli, hanem hangszerjátékával kíséri, kiegészíti. Az iskola hagyományaihoz, ünnepeihez, rendezvényeihez kapcsolódóan az ünnepségeken aktívan részt vesz, mint előadó,és mint kísérőzenész. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint a felelősöket a tanévre vonatkozó munkaterv tartalmazza:.Veni Sancte, befogadó szentmisék ,iskolaelőkészítő-foglalkozások,,a zene világnapja, zenés szolgálat, adventi hangverseny, karácsony, farsangi hangverseny, , tavaszi hangverseny/Gála, ballagási szentmise, Te Deum,,növendékkoncertek…stb.

Kórusok zenei kísérete igény szerint a zenei repertoár szintjének megfelelően.

A nyári kórus táborban, zenei táborban, zenekari táborban, napközis táborban való részvétel zenetanárok közreműködésével.

Részvétel más intézmények által szervezett versenyeken.
Szakmai, valamint a tehetséggondozás szempontjait figyelembe véve részt veszünk minden olyan versenyen, egyéb zenei megmérettetéseken, amelyek növendékeink fejlődését elősegítik. Zenei versenyeken szakmai versenyeken (nemzetközi, országos, regionális, megyei) az a tanuló vehet részt, akit a tanszak javasol.

Rendezvényeken való közreműködés: Felkérés alapján szólistáink, együtteseink fellépnek egyházi, iskolai, városi, területi, budapesti, országos rendezvényeken (ünnepek, kiállítás megnyitók, karitatív jelleggel idősek otthonában, a helyi karitász szervezésében is).

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,

- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit
- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.
- zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót
- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.
- Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekek eljátszására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- A törzshangok olvasása
- A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
- A 2/4, 4/4 –es ütemek.
- Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok
- A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.
- Gyermek– és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Különböző légzésgyakorlatok
- A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag

- Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
- Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
- Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
- Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
- Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
- Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
- Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
- Éneklő Egyház (16, 34, 41, 69, 79, 89, 105, 111, 124, 165, 182, 222, 234, 243, 256, 290 énekei)
- 125. Szólnak a harangok (kánon) Jertek énekeljünk –Gyermekénekek (Edition Musica Budapest 1988)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül.
- Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- Hangszerismeret
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- A törzshangok biztosabb olvasása
- A nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus
- A 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütemsúlyok.
- A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.
- A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
- A hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Ajánlott tananyag

- Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
- Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
- Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
- Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
- Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
- Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
- Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)
- Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)
- Éneklő Egyház (20, 37, 39, 55, 63, 85, 133, 147, 219, 226, 299, 360 énekei)
- 125. Szólnak a harangok (kánon) Jertek énekeljünk –Gyermekénekek (Edition Musica Budapest 1988)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül,
- Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Alapfok évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.).
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
- A végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása.
- A módosítójelek ismerete.
- Hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is.
- Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.
- Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.
- A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
- A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése.

- Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés).– A helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.
- A tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.
- A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.
- A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
- A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Aldo Rossi: 18 Compisizioni Facili e Progressive per Flauto e Pianoiforte (G. Ricordi & C. Editiori Milano 1981)
- W.Popp: Kleine Anfengerübungen für föte mit leichter klavier beleitung (Werner Richter, Zimmerman – Frankfurt ZM2299)
- Judith Peare & Christopher Gunning: The really easy flute book (Faber ff Music)
- Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
- Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
- Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–5685–9)
- Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)
- Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
- Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
- Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB 14090)
- Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
- Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára
- Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
- Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)
- Éneklő Egyház (21, 35, 47, 54, 61, 67, 73, 100, 109, 128, 162, 180, 201, 265, 266, 272, 284, 291, 292, 358 énekei)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála,
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok).
- Egy előadási darab (zongorakísérettel)

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése.
- Az enharmónia fogalma.
- Újabb ütemfajták és tempójelzések.
- A ritmikai ismeretek bővítése.
- Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
- A hármashangzat és felbontásának fogalma.
- Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.
- A tanult művek formai elemzése (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó fejlesztése.
- Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvolahangra.
- A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).
- A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével. Hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal.
- A helyes tartás állandó ellenőrzése.
- A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).
- Dinamikai árnyalás: f, mf, p.
- Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játék.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
- Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
- Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
- Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN 30040)
- Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
- M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
- Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
- Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
- Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos, EMB 8940)
- Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
- Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4
- Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
- Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
- Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
- Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)

- Dolzsikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika 12389)
- Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
- Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
- Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)
- Aldo Rossi: 18 Compisizioni Facili e Progressive per Flauto e Pianoiforte (G. Ricordi & C. Editiori Milano 1981)
- Judith Peare & Christopher Gunning: The really easy flute book (Faber ff Music)
- Szelényi István: 12 könnyű kis darab fuvolára, zongorakísérettel(Editio Musica Budapest)
- W.Popp: Kleine Anfengerübungen für föte mit leichter klavier beleitung (Werner Richter, Zimmerman – Frankfurt ZM2299)
- Éneklő Egyház (1, 2, 22, 31, 36, 45, 56, 60, 66, 68, 91, 93, 97, 104, 117, 129, 130, 146, 149, 152, 156, 157, 164, 247, 249, 267, 271, 300, 310 énekei)
- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995
- Flute Carol Time by Cristopher Marshall (Faber Music Ltd)
- 4. Lágyan hullik a hó (kamara) Jertek énekeljünk –Gyermekénekek (Edition Musica Budapest 1988)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
- Elemi tudnivalók a felhangokról (átfújások).
- Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.
- Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.
- Kromatika.
- Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).
- Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.
- A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka

A hangszerkezelés fejlesztése
- A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása.

- Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére. A dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.
- Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása.
- Egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt.
- A skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció.
- Hármashangzat–felbontások és terclépések.
- Játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készségszintre emelése.
- Memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása.
- Társas zenélés: Lapról játszás.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
- Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
- Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
- M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
- Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
- Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
- Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
- Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)
- Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
- Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
- Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)
- Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
- Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
- Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
- Forty little Pieces (L. Moyse) (Schirmer 43191)
- Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
- J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)
- Emil Kronke: Miniaturen für Flöte mit Begleitung des Pianoforte Op. 92(Jul Heinr.Zimmermenn Leipzig u. Berlin)
- Aldo Rossi: 18 Compisizioni Facili e Progressive per Flauto e Pianoiforte (G. Ricordi & C. Editiori Milano 1981)
- Szelényi István: 12 könnyű kis darab fuvolára, zongorakísérettel(Editio Musica Budapest)
- Éneklő Egyház (9, 48, 70, 72, 112, 155, 183, 207, 358, 413, 577, 835 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)
- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995
- Flute Carol Time by Cristopher Marshall (Faber Music Ltd)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az egyszerűbb felhangok ismerete.
- Aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében
- A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
- A moduláció fogalma.
- A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi, karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.
Könnyebb gregorián tételek játszása

A hangszerkezelés fejlesztése
- A felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint).
- A laza, könnyed ujj– és a nyelvtechnika fejlesztése.
- A kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban.
- A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
- A megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötten!).
- A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
- Az önálló hangolásra való törekvés.
- Memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
- Rendszeres társas zenélés vagy kiszenekari játék.
- A lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)

- M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
- Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)
- Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)
- Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
- 3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
- 3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
- Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
- Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
- J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
- Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
- Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
- Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
- Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORDA–1019)
- Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
- Valentine: 12 szonáta (Kalmár) (EMB 12054)
- Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)
- Wilhelm Popp: Stimmungsbilder- 6 Carakterstücke op. 471(Zimmermann. Frankfurt)
- Éneklő Egyház (15, 33, 93, 119, 218, 232, 236, 237, 363, 689, 691, 776 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)
- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A”tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
- Tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében.
- A hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A bonyolultabb ékesítések (trilla utókával vagy a nélkül)
- A különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi,

karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.
Könnyebb gregorián tételek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az alsó és a felső regiszterekben egyaránt.
- A hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása
- Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
- A nyelv differenciált szerepének tudatosítása.
- A dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktolákkal, duplanyelv stb.).
- Önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében).
- A zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása.
- Szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo stb.).
- A memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár stb.).
- Lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister 7352)
- Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
- Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
- 3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
- 3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
- Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
- Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))
- D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
- Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
- Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi Gyula) (AKKORDA–1019)
- Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
- Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
- Debussy: A kis néger (EMB 7933)
- Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
- Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)
- Salon-Stüche: Heft II. Für Flöte Mit Klavierbegleitung (Edition KunzelmannGM 902b)

- Flauto Virtuoso közreadja: Kanyó András (Akkord Zenei Kiadó)
- Éneklő Egyház (27, 103, 159, 187, 197, 210, 218, 225, 340, 456, 767, 823 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig.
- A kromatikus hangsor.
- A tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat.
- Önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására.
- Értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása.
- A tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása).
- Tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről.
- A vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére.
- Biztonságos hangindítás minden regiszterben.
- A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
- A laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése.
- Trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
- Skálák és etűdök tempójának fokozása.
- Szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül.
- A vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó).
- A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
- Rendszeres társas zenélés
- A lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi, karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka. Nehezebb gregorián tételek játszása.

Ajánlott tananyag
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)

- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
- Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
- E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
- M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
- M. Moyse: Cinquante de Demerssemann II. (Leduc 19481)
- M. Moyse: Vingt–QuatreÉtudes Mélodiques avec variations (Leduc 18026)
- Taffanel: 17 GrandsExercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)
- Platonov: 30 etűd (ASMP 36)
- Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)
- Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
- 3 olasz arietta (Cseténvi) (AKKORD A–1006)
- Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi) (AKKORD A–1019)
- Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)
- Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)
- Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
- Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
- Händel: 6 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405)
- Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)
- Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
- Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15)
- Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)
- Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
- Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
- Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992
- Flauto Virtuoso közreadja: Kanyó András (Akkord Zenei Kiadó)
- Éneklő Egyház (5, 122, 223, 353, 492, 496, 517, 547, 569, 728 énekei)
- Pátkai Imre: Jézus karjára bizton hajtom fejem(Rudolf Krenger éneke 1996)
- Pátai Imre:Szívemnek vágya szent város(Hasting Parry éneke-2006)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála + variációi,
- Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.
„B” tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.
A „B” tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c1–a3–ig.
- Elemi tudnivalók a felhangokról.
- Az enharmónia fogalma.
- Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
- A hármashangzat–felbontások és terclépések fogalma.
- A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).
- Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).
- Szerkezet, tagolás: a tempo, dal segno, Vi–de, Coda.
- A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütemsúlyok stb.).
- A tanult művek formai elemzése az (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).
- Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó fejlesztése (tartott hangok dinamikával: crescendo, diminuendo az intonáció és a hangminőség változása nélkül.)
- A torok és a nyelv lazaságának megőrzése.
- A hangindítás és a repetíció gyorsítása Hangsorok gyakorlása különböző kötésekkel és variációkkal.
- A kéz– (csukló–) tartás lazításával az ujjak határozott, ugyanakkor laza billentése.
- Dúr és moll hangnemek 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzattal, felbontásokkal, terclépésekkel a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig. Memóriafejlesztés több készségfejlesztő gyakorlat segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játszás az első év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)

- Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
- Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
- Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für MusikBN 30040)
- Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
- M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
- Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
- Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
- Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
- Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4)
- Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
- Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
- Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
- Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A,B)
- Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
- Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
- Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498
- Aldo Rossi: 18 Compisizioni Facili e Progressive per Flauto e Pianoiforte (G. Ricordi & C. Editiori Milano 1981)
- Judith Peare & Christopher Gunning: The really easy flute book (Faber ff Music)
- Szelényi István: 12 könnyű kis darab fuvolára, zongorakísérettel(Editio Musica Budapest)
- W.Popp: Kleine Anfengerübungen für föte mit leichter klavier beleitung (Werner Richter, Zimmerman – Frankfurt ZM2299)
- Kamarazene kezdők számára I. (Máriássy) (EMB 6915)
- Kamarazene kezdők számára II. (Máriássy – Vígh) (EMB 8741)
- Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára (EMB 7768)
- Éneklő Egyház (1, 2, 22, 31, 36, 45, 56, 60, 66, 68, 91, 93, 97, 104, 117, 129, 130, 146, 149, 152, 156, 157, 164, 247, 249, 267, 271, 300, 310 énekei)
- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995
- Flute Carol Time by Cristopher Marshall (Faber Music Ltd)
- 4. Lágyan hullik a hó (kamara) Jertek énekeljünk –Gyermekénekek (Edition Musica Budapest 1988)

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése.
- Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is. – Hármashangzat–felbontások és tercmenetek.
- Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban.
- Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál.
- A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas karácsonyi és húsvéti ünnepkör dallamainak éneklése, játéka.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt Tartott hangok különböző dinamikával, az intonáció és a hangminőség változtatása nélkül.
- Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.
- Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.
- A kettős nyelvütés használata (dupla staccato) lassított tempóban.
- Hangsorok gyakorlása kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
- A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
- Játékmód, artikuláció: az eddigi ismeretek készségszintre emelése, további differenciálása.
- Memóriafejlesztés: gyakorlatok és előadási darabok segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játszás az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
- Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
- Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
- Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
- M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
- M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques I–II. (Leduc 19480, 19481)
- Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
- Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
- Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
- Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
- Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)

- Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
- Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
- Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
- J. Hook: Szonatina (C–dúr) (Schott 10139)
- Händel: Menüette (Hofmeister B. 144
- Emil Kronke: Miniaturen für Flöte mit Begleitung des Pianoforte Op. 92(Jul Heinr.Zimmermenn Leipzig u. Berlin)
- Aldo Rossi: 18 Compisizioni Facili e Progressive per Flauto e Pianoiforte (G. Ricordi & C. Editiori Milano 1981)
- Szelényi István: 12 könnyű kis darab fuvolára, zongorakísérettel(Editio Musica Budapest)
- J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi – Vági) (EMB 12915)
- Csupor László: Fuvoladuók kezdők számára I. (EMB 8498)
- Éneklő Egyház (9, 48, 70, 72, 112, 155, 183, 207, 358, 413, 577, 835 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)
- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995
- Flute Carol Time by Cristopher Marshall (Faber Music Ltd)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- Hangterjedelem: c1–h3–ig.
- A felhangrendszer megismertetése.
- Aszimmetrikus ütemek, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- Tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.
- Modális hangsorok.
- A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
- A moduláció fogalma.
- Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).
- A belső hallás fejlesztése (tempó, karakter és intonáció elképzelése a játék megkezdése előtt).

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi, karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka. Könnyebb

gregorián tételek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.
- Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgatására.
- A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval, kettős nyelvütéssel.
- A dinamikai árnyalás fejlesztése a szép hang és a tiszta intonáció mellett.
- Önálló hangolásra nevelés.
- Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
- Rendszeres társas zenélés, vagy kiszenekari játék.
- A lapról játszási készség az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
- Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
- Flöte Lernen mit Trewor Wye II. (Zimmermann ZS. 243)
- Flötenetüden I. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31050)
- Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)
- Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
- 3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
- Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
- J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
- Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
- Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
- Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
- Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi) (AKKORD A–1019)
- Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
- Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)
- Bartók Béla: 18 duó 2 fuvolára (Csupor László) (UE 17288)
- Beethoven: Sonata a due flauti (EMB 4172)
- Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
- Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
- Telemann: Sechs Sonaten im Kanon (Hofmeister 124)
- Blavet: 15 Duette für Flöten (Heinrichschofen 1340)
- Boismortier: Leichte Duos op. 11 (Peters 9664)
- Mozart: 5 Pieces for 3 Flutes (UE 16157 L.)
- Wilhelm Popp: Stimmungsbilder- 6 Carakterstücke op. 471(Zimmermann. Frankfurt)
- Éneklő Egyház (15, 33, 93, 119, 218, 232, 236, 237, 363, 689, 691, 776 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)

- Flute in Church-25 Hymns and Pieces(Emerson Edition 1995

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az eddig tanult ismeretek és megszerzett készségek elmélyítése.
- Bonyolultabb ritmusképletek, dinamikai és artikulációs előírások megvalósítása.
- Dúr és moll hangnemek 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
- A bonyolultabb ékesítések írásmódja és ritmusa.
- A szélsőséges dinamikák fogalma.(pianissimo, fortissimo stb.).
- A formai és szerkezeti ismeretek bővítése (rondóforma, variációs forma).
- A tanuló ismerje a történelmi társastáncok tempóit és jellegzetességeit.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi, karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka. Könnyebb gregorián tételek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A légzés, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
- Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.
- Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.
- A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
- A trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
- A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.
- Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5#, 5b előjegyzésig.
- A tanuló önállóságának fejlesztése.
- A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A tanuló uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.
- Etűdök és skálák tempójának fokozása.
- Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélés más hangszerekkel is (pl. vonós, fúvós, gitár stb.).
- Lapról játszás: az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
- Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166))
- Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
- Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
- 3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
- 3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
- Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) EMB 6958
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Bononcini: Táncok és szonáták II. (Máriássy) (EMB 13613)
- Marcello: 12 szonáta fuvolára op.2 I. (Máriássy) (EMB 13476)
- D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
- Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
- Bárcsak volna fuvolám! (Cseténi Gyula) (AKKORDA–1019)
- Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
- Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
- Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und Basso continuo (Hortus Musicus 135)
- Quantz: Sonata in F–dur op. 3 no. 6 (Peters 9675)
- Lavigne: Drei Sonaten (Peters 9663)
- Debussy: A kis néger (EMB 7933)
- Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
- E. Köhler: Válogatott duók (Tősér) (EMB 13780)
- Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
- Hotteterre: Trio Sonatas I–II. (Musica Rara 1806, 1807
- Bengráf József: Magyar táncok a 18. századból fuvolára, gitárra és gordonkára (Pejtsik) (EMB 12804)
- Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)
- Salon-Stüche: Heft II. Für Flöte Mit Klavierbegleitung (Edition KunzelmannGM 902b)
- Flauto Virtuoso közreadja: Kanyó András (Akkord Zenei Kiadó)
- Éneklő Egyház (27, 103, 159, 187, 197, 210, 218, 225, 340, 456, 767, 823 énekei)
- Pódiumra fel! – Fuvola (EMB14991)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
- Egy különböző karakterű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig megszerzett ismeretek összefoglalása (különböző ritmusok, ütemfajták, ütemjelzések, tempójelzések, díszítések stb. átfogó, rendszerezett ismerete).
- Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal és tercmenetekkel együtt.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése (stílusismeret).
- Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.
- A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.
- Kromatikus skála.
- A tanuló ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.
- A zenei ízlés, stílus– és hangszínérzék, valamint a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakozása.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag

- A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas adventi, karácsonyi, nagyböjti, húsvéti és pünkösdi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka. Nehezebb gregorián tételek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).
- Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.
- Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.
- Trilla–skála.
- A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.
- A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer fejlesztése.
- A tanuló ismerje hangszerének intonációs hibáit és tudatosan korrigálja azokat.
- Tudatos zenei memorizálás.
- Rendszeres társas zenélés.
- Lapról játszás az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
- E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
- M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
- M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
- M. Moyse: Vingt–Quatre Études Mélodiques avec variations (Leduc 18026)
- Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
- Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
- Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
- Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
- 3 olasz arietta (Cseténi) (AKKORD A–1006)
- Bárcsak volna fuvolán! (Cseténi) (AKKORD A–1019)
- Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)

- Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
- Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
- Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
- Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)
- Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
- Mozart: G–dúr szonáta K. 285/a (EMB 13067)
- Mozart: C–dúr szonáta K. 285/b (EMB 13011)
- Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
- Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010))
- Vivaldi: Concerto V. F–dur op. 10 (Schott FTR 83)
- Vivaldi: Concerto IV. G–dur op. 10 (Schott 41413)
- Rossini: Andante és Allegro (Eulenburg GM 209)
- Szervánszky: Szonatina (EMB 1372)
- Flauto Virtuoso közreadja: Kanyó András (Akkord Zenei Kiadó)
- Éneklő Egyház (5, 122, 223, 353, 492, 496, 517, 547, 569, 728 énekei)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy szabadon választott skála + variációi,
- Egy etűd
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
- Különböző korhű díszítésfajták megismerése.
- A zenei anyag kiválasztása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
- A játszott művek formai, szerkezeti elemzése.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
- Skálák különböző kötésvariációkkal.
- A hallás és ritmusérzék fejlesztése, a dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
- Az önállóság fejlesztése a gyakorlás módszerességében, az etűdökben és előadási darabokban felmerülő problémák gyorsabb megoldása érdekében.

- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- Memóriafejlesztés: a kotta nélküli játék gyakorlása.
- Társas zenélés: kamarazene.

Ajánlott tananyag

- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
- E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
- Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- Flötenetüden II. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31057)
- Fr. Vester: 50 weitere klassische Studien (UE 14672)
- Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)
- Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
- Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
- Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
- Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
- Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
- Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
- Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)
- Loeillet: 12 szonáta op. 1 I–IV. (EMB 12638– 12641)
- Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
- Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
- J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)
- Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
- Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)
- Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)
- Corelli: La Follia (Schott 43236)
- Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)
- Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742)
- Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
- Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
- Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.)
- Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)
- Wilhelm Popp: Walzer-Rundo for Flute and piano Op 283. (Europeana Sounds)
- Wilhelm Popp: Magyar Rapszódia Op.385 (PE.ZM25580)
- Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)
- darabok vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár
- Egy előadási darab vagy kamaramű.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A bonyolultabb felhangok ismerete.
- Kromatikus és egészhangú skálák.
- A játszott művekben előforduló tempójelzések, karakterjelzések, dinamikai és előadási jelek, zenei műszavak.
- Differenciáltabb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság) felismertetése a tanár segítségével.
- Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák – futamok, hármashangzatok – rögtönzése).
- Ismerkedés a kortárs zenei irányzatokkal.

- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kromatikus és egészhangú skálák mérsékelt tempóban.
- Hármas nyelvütés (tripla staccato).
- A trillázás fejlesztése.
- Fokozott figyelem a hang szépségére, a hangminőség és vibrato összefüggésére.
- A nehezebb átfújások gyakorlása.
- A halk és gyors belélegzés továbbfejlesztése.
- A skálázás tempójának fokozása; a különböző figurációk egy levegőre (tudatos gazdálkodás a levegővel).
- Kortárs zenei irányzatok, technikai megoldások.
- A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
- Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
- Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
- E. Köhler: Etűdök fuvolára II. op. 33 (Pröhle) (EMB 8514)
- E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
- Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet III. (PWM 6465)
- Fürstenau: 24 Etüden für Flöte (Hofmeister 7293)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
- Blavet: Szonáták (Fleury) (Rudall 585, 594, 597, 626, 632)
- Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
- Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)
- Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
- Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
- Kuhlau: 12 Capries I– II. (G. Billaudot 1801, 1802)

- Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
- Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
- Die zweite Halfte des 18. Jahrhunderts (Máriássy) (EMB 13536)
- Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
- Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
- Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.
- A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
- Romantikus zenei előadásmód.
- A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
- Tájékozódás a XX. század különböző stílusaiban.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.
- A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.
- A hármas nyelvütés gyorsítása.
- Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.
- A memória szinten tartása.
- Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag
- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 II. (Pröhle) (EMB 8514)
- Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
- J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
- Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
- M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
- Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)
- Vivaldi: La notte (g–moll) op. 10 (EMB 1822)
- Boccherini: Concerto in D major (Rampal) (IMC 10017)
- Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
- Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
- Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)

- Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
- G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
- Mozart: Sechs Duette op. 75 I–II. (Zimmermann 2260, 11340)
- Doppler: Duettino americain (Adorján) 2 flûte+piano (Billaudot G 3104B)
- Jean–Jean: Modern etüdök
- Triók fuvolákra (Z. 14373)
- Gaetano Donizetti: Sonate für flöte und klavier (Edition Peters Nr.8044)
- Franz Doppler: Mazurka de Salon Op.16 (Zimmermann, Frankfurt)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 III. kötetből, vagy a Fuvolaetűdök középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az eddig tanult ismeretek összegzése.
- Modern zenei effektusok.
- Pergőnyelv.
- Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.
- A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).
- Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
- Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.
- Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.
- Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.
- A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.
- Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
- Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben mindenki számára örömöt szerző játékot produkáljon.

Ajánlott tananyag

- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
- E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
- E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 II. (EMB 8517)
- Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás
- Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
- Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
- A bécsi klasszikusok (Pröhle) (EMB 13537)
- Romantikus fuvolavirtuózok I–II. (EMB 13538, 13539)
- Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
- Vivaldi: Concerto in do minore (Hartay – Nagy) (EMB 3770)
- F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
- Quantz: Flötenconcerto G–dur (Peters 12981)
- Borne: Carmen–Fantasie (Kunzelmann GM 890)
- Schubert: Bevezetés és variációk az „Elszáradt virágok" témájára (EMB 13286)
- P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)
- Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
- Kuhlau: Three Trios op. 13 (Rampal) (IMC 2787)
- Devienne: Trio D–dur (Eulenburg 10005)
- E. Bozza: Trois pièces (pour 4 flûtes) (Leduc 25584)
- F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
- Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
- S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
- J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
- J. Haydn: Die Jahreszeiten für zwei Flöten (UE 18036)
- Mozart: Die Hochzeit des Figaro für 2 Flöten (UE 16773)
- Láng: Duo (EMB 4532)
- Bozza: Kvartett (Leduc 21318)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean–Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A fuvolahang fizikai törvényszerűségei.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
- Kromatikus skála.
- A tempójelzések, karakterjelzések ismeretének bővítése.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete. További aszimmetrikus ütemek.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
- Különböző korok díszítésfajtáinak megismertetése.
- Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
- Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése
- Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
- A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
- A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.
- Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.
- Trillaskálák a tanult hangnemekben.
- A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.
- A fuvolajátékkal kapcsolatos állóképesség fejlesztése, idejének növelése.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- Önálló gyakorlási módszerek bővítése.
- Társas zene (kamarazene, zenekari játék).
- A lapról olvasási készség fejlesztése folyamatos tempóban.

Ajánlott tananyag

- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
- E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
- Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
- Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)
- Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
- Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte (Bärenreiter 2971)
- Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
- Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
- Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
- Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
- Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
- Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
- Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und basso continuo (Hortus Musicus 135)
- Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
- J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)
- Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)

- Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)
- Corelli: La Follia (Schott 43236)
- Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)
- Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742
- Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
- Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
- Popp – Moniuszko: A fonólányka (PWM 1179)
- Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal (Szebenyi) (EMB 2142)
- Farkas Ferenc: Szonatina (EMB 5870)
- Decsényi János: Sonatina pastorale (EMB 2953)
- Wilhelm Popp: Walzer-Rundo for Flute and piano Op 283. (Europeana Sounds)
- Wilhelm Popp: Magyar Rapszódia Op.385 (PE.ZM25580)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy skála,
- Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár vagy kamaramű.
- Egy előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A tanuló ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
- A klasszikus zeneirodalom stílusainak jellemzői.
- A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése.
- Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák rögtönzése).
- Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
- Egészhangú skálák és kombinációi.
- Szűkített és bővített hármashangzatok.
- Nehezebb hangnemi kitérések önálló felismerése.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A hangképzés eddig tanult elemeinek ismétlése, bővítése dinamikai követelményekkel.
- Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.
- Nehezebb átfújások gyakorlása.
- A halk és gyors belégzés továbbfejlesztése.
- Tudatos gazdálkodás a levegővel.
- Laza, könnyed ujjtechnika.
- Az ujjak szinkronizálása.

- Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).
- Hármas nyelvütés.
- Trillák egyenletes és gyors tempóban.
- Tudatos zenei memorizálás.
- Társas zenélés különféle együttesekben.
- Lapról játszás: különös tekintettel a klasszikus irodalom zenei anyagára.

Ajánlott tananyag

- Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
- Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
- M. Moyse: Exercises Journalier pour la Flûte (Leduc 16638)
- Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
- Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
- Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)
- Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
- Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
- Kuhlau: 12 Capries I–II. (G. Billaudot 1801, 1802)
- Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
- Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
- Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
- Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
- Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)
- Corrette: Six sonatas op. 2 for 2 flute (Nova Music NM 165)
- Jeney Zoltán: Fuvoladuók I–III. (EMB 6562, 6640, 7816)
- J. Haydn: Sechs Duette (UE 18037–38)
- J. Haydn: Three Trios (for 3 flutes) (J. P. Rampal) (IMC 1958)
- C. Wanausek: 10 Miniaturen für 4 Flöten (Doblinger 05023)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy barokk szonáta tételpár vagy barokk kamaramű,
- Egy előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A tempó– és dinamikai jelek bővebb ismerete.
- A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
- Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.

- Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.
- Társművészetek.
- Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
- Pergőnyelv.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (pp, ff).
- A mély regiszter intenzitásának fokozása.
- Hangindítás, hangbefejezés és a nyelv szerepének kapcsolata.
- A hármas nyelvütés gyorsítása.
- Pergőnyelv az alsó regiszterben is.
- Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.
- Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.
- A memória szinten tartása, felhasználva a nehezebb technikai feladatok gyakorlására.
- Társas zene, kamarazene, zenekari játék.
- A lapról játszás továbbfejlesztése a romantikus zenei anyagon.

Ajánlott tananyag
- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
- Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
- M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
- Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
- C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten (Zimmermann 1800)
- J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
- Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
- M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
- Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)
- Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
- Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
- Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)
- Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
- G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
- G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Pièce, Fantaisie op. 79 (Leduc 4229)
- Dávid: Szonáta (EMB 1867)
- Szervánszky: Szvit két fuvolára (EMB 2671)
- W. Fr. Bach: Sechs Duette I–II. (Breitkopf 5655, 5656)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)
- Gaetano Donizetti: Sonate für flöte und klavier (Edition Peters Nr.8044)
- Franz Doppler: Mazurka de Salon Op.16 (Zimmermann, Frankfurt)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy skála,
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta tételpár

- Egy XX. századi mű

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

- A megtanultak összegzése.
- A modern zenei effektusok.
- Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédfogások.
- Ismerkedés újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) alapjaival.
- Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátságai.
- A bartóki zene hangrendszerei.
- Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
- A fuvola társhangszerei (piccolo, altfuvola, basszusfuvola) és transzponálási módja és ezek zenekari használata.
- Egyházzenei művek játszása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.
- Biztos hangindítás és hangbefejezés minden regiszterben, többféle dinamikával.
- Üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok bővítése.
- Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.
- Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása a transzponálási lehetőségek kihasználásával.
- Memóriafejlesztés, koncentrálás hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
- A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el műveket.

Ajánlott tananyag

- E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
- E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
- Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.) (EMB 12652))
- Jean–Jean: Modern etűdök (Leduc 24726)
- S. Karg–Elert: 30 Capricien op. 107 (Steingräber 2240)
- E. Bozza: Quators Études – Arabesques (Leduc 22830)
- Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás
- Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
- Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
- Devienne: Konzert für Flöte und Orchestra (Szebenyi – Nagy) (EMB 4723)
- Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
- F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
- Kuhlau: Introductio e Rondo op. 98 (Billaudot MB 23178)
- P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)

- Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
- F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
- P. Tschaikowsky: Danse des Mirlitons from Nut Cracker Suite (4 flûtes) (Symphony 691–24)
- Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
- S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
- J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
- J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (UE 18030)
- Láng: Duo (EMB 4532)
- Bozza: Kvartett (Leduc 21318)
- Triók fuvolákra (Z. 14373)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy skála,
- Egy etűd,
- Egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű,
- Egy előadási darab.

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:
– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a trombita történetét,
– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,

– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
– hangszeres adottságait,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

10-15 órában egyéni és csoportos (kamarazene) egyházzenei hangszeres órákra van lehetőség. Továbbá ezt kiegészítve az iskolai hagyományokhoz (betlehemes, pásztorjáték, egyházi ünnepek) kapcsolódó rendezvényeken is aktívan részt vesz a tanszak.
Egyházzene kicsiknek (HEK 1-2 és alapfok 1.-3. évfolyam):
Éneklő egyház- népénekek, népszokások dalanyaga (betlehemes), karácsonyi dalok gyerekkórussal (bevezető trombita + orgona, a versszakokat váltakozva ének-trombita játsza)
Egyházzene haladóknak (4. évfolyamtól): liturgikus énekek átiratai orgona kísérettel, liturgikus zenei szolgálat (szentmise: bevonuló zene, oda illő zenei kíséret orgonával(fanfárok); kivonulási zene (barokk darabok orgona kísérettel)

A rézfúvós kamaraegyüttesek kiválóan helyettesítik az orgonát, mint kíséretet (pl. rézfúvós ötös). J. S. Bach koráljainak nagy többsége átírható rézfúvós együttesre, ezen átiratokat régóta előszeretettel használják egyházzenei célokra.
A barokk trombitairodalom nagy repertoárral rendelkezik, amely darabok legtöbbje illeszkedik a liturgikus zene mellé, színesíti azt.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.

– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.
– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G ig.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat
– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A helyes testtartás rögzítése.
– A helyes légzés további tudatosítása.
– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok
Brodszky: Májusköszöntő
Régi francia dal

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél érték mellett.
– Módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.

– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Susato: Rondo (Trombitamuzsika)
Gyermekdalok, népdalok

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz
Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim–akkord ismerete.
– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.

– A kamarazenélés előtérbe helyezése.
– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint–, kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Petits exercises
Clodomir: Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientálé
Händel: Hallei szonáta
Händel: B–dúr szonáta
Diabelli: Szonatina
Botti: Románc
Rangers: Velencei karnevál
Tornyos: Szonatina
Tornyos: 3 sárpilisi népdal
Clerisse: Téma és változatok
Telemann: B dúr szvit (FAM)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések

következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.

– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f–p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első három képlete
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz
Barnes: kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála első három képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála négy képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok)
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála négy képlete
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups+studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Előkészítő gyakorlatok a trillához
Tripla nyelv előtanulmányok.
Kromatikus skálák
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála három képletben
– Egy gyakorlat
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
– A játszott darabok alapos ismerete.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies

Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

ÉV VÉGI VIZSGA AJÁNLOTT ANYAGA

– Egy skála 3 képletben
– Egy etűd
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
hangszeres és zenei ismeretek átadása
– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
– A zenei kifejezés fejlesztése.
– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + Studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.
Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

***Továbbképző évfolyamok* „B" tagozat**

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása

A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Techical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.
A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.

– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B" Tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
– A zenei formálás tudatos alakítása.
– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Advanced Daily Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára
Charlier: Solo de Concours
Haydn: Trombitaverseny I.–II.–III.
Hummel: Trombitaverseny I.–II.
Telemann: Asz–dúr Concerto

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
– A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Techical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Etüdök
Tartini: B–dúr Concerto
Enescu: Legenda
Torelli: D–dúr Concerto
Purcell. D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny

Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála öt képlettel
– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

HÁRFA

Az alapfokú művészetoktatás hárfa tantárgyának hangszere a kampós (ír) – hárfa és a pedálos (koncert) hárfa.

A hárfatanítás általános céljai, feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a hangszer lehetőségeit, saját irodalmát és a hárfán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
– hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a hárfairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő pozíciót, test–, és kéztartást, technikát, helyes pengetést, kampó és pedál–kezelést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hangot,
– differenciált hangindítást, elválasztást és takarást,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– az eredeti irodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására, ápolására.

Előképző évfolyamok

Az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése, a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer felépítése, részei.
– Hallás utáni dalkeresés a hárfán több kezdőhangról.
– Hangsorok a kéthangú hangkészlettől a pentatonon át a pentachordig.
– A negyed és nyolcad érték, és szünetjeleinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Helyes testtartás, kéztartás, az ujjak elhelyezése a húrokon.
– A húr helyes megszólaltatása, a hang képzése.
– Az ujjak mozgásának egymástól való függetlenítése.
– Az ujjrend alapjainak megtanulása.
– A kötésmód elsajátítása.
– Az ujjak előkészítése a húrokon.

Ajánlott tananyag:
D' Vente: „Tiroli–hárfa" iskola
S. Milligan: Fun from the first I. kötet
Bartók: Mikrokozmosz I.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két könnyebb váltott kezes, vagy két kezes (unisono) gyakorlat. Gyermekdalok vagy népdalok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer felépítése, részei.
– Gyermekdalok és népdalok tanítása a gyermek dalkincsére építve.
– Hallás utáni dalkeresés a hárfán több kezdőhangról.
– A törzshangok fokozatos bemutatása.
– Hangsorok a kéthangú hangkészlettől a pentatonon át a pentachordig.
– A metrum érzetének kialakítása.
– Nyolcad, negyed, fél, egész értékű hangjegy és szünetjel.
– 2/4 és 4/4 ütembeosztás.
– Egyszerű kíséret játszása (pl. dudabasszus)

A hangszerkezelés fejlesztése
– Helyes testtartás, kéztartás, az ujjak elhelyezése a húrokon.
– A húr helyes megszólaltatása, a hang képzése.
– Az ujjak mozgásának egymástól való függetlenítése.

– Az ujjrend alapjainak megtanulása.
– A kötésmód elsajátítása.
– Az ujjak előkészítése a húrokon.
– A pengetés fejlesztése, az ujjak egyenletes erőkifejtése.
– A tanult gyermekdalok hangkészletének megfelelő ujjgyakorlatok, szekvenciák tanulása.

Ajánlott tananyag:
D' Vente: „Tiroli–hárfa" iskola
S. Milligan: Fun from the first I. kötet
Bartók: Mikrokozmosz I.
Éneklő egyház népénektár, vallásos énekek, dalok

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két könnyebb váltott kezes, vagy két kezes (unisono) gyakorlat. Gyermekdalok vagy népdalok.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hárfa kialakulásának rövid története.
– A hangszer felépítése és részei.
– A kampós és a pedálos hárfák közti különbség, a kampók és a pedálok szerepe.
– A metrum érzetének kialakítása.
– Nyolcad, negyed, fél, egész értékű hangjegy és szünetjel.
– 2/4 és 4/4 ütembeosztás.
– A tempó elképzelése és tempótartás.
– Előjegyzések és módosítójelek.
– Dó– és lá–pentachord, –pentaton.
– A dúr és a moll skála felépítése.
– Hármashangzat és megfordításai.
– A formai tagolódás felismerése.
– Dinamikai jelek, zenei szakkifejezések.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hárfa megfelelő helyzete, ülés a hárfánál, helyes testtartás.
– A törzs, a fej, a vállak, a karok helyzete és működése.
– Kéztartás, a lábak elhelyezése.
– A pengetés fejlesztése, az ujjak egyenletes erőkifejtése.
– Alá– és fölétevés, skálajáték.
– Az akkordjáték alapjainak elsajátítása, húrok pengetése egyszerre két, majd három ujjal, felbontás.

– Ellenmozgás.
– Oktávjáték.

Ajánlott tananyag:
S. Milligan: Fun from the first II. kötet
Ank van Campen: Tutor for celtic harp I.
Mcsedelov: Iskola 1–2. osztály
Fausto Dias: Caderno I.
Calvo–Manzano: Arpa I.
Éneklő egyház népénektár, vallásos énekek, dalok

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Egy gyermekdal,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hárfa felépítése, szerkezete, sajátosságai.
– A hangszer kezelése, rendben tartása.
– A kampók vagy a pedálok használatának fejlesztése.
– Előjegyzések.
– 3/4 és 6/8 ütembeosztás.
– A tizenhatod érték és szünetjel.
– Pontozott ritmusok.
– Triola.
– A dominánsszeptim–akkord és megfordításai.
– Az előforduló jelek, zenei szakkifejezések ismerete, helyes kiejtése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az ujjak mozgásának továbbfejlesztése, egymástól való függetlenítése.
– Törekvés a kiegyenlített hangzásra.
– A hangzásigény fejlesztése.
– Hármashangzat játszása akkordban, felbontásban, futamban.
– Csúszás két húron első és negyedik ujjal.
– Takarás.
– A kezek függetlenítése: dinamika, a dallam kiemelése, éneklő legato játékmód.

Ajánlott tananyag:
Ank van Campen: Tutor for celtic harp II.
Rollin: Mcsedelov: Iskola 1–2. osztály
Calvo–Manzano: Arpa II.
Zabel: Methode für Harfe

H. Renie: Complette Méthod for Harp
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: Les petits pas /12 kis tánc/
Hasselmans: Trois petites pièces
Liturgikus énekek (Hozzád emelem az én lelkemet, Kyrie: Szentek fényessége, Bach: Korál)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer sajátosságai.
– A pedáltechnika fejlesztése.
– Páros és páratlan ütem.
– Felütés.
– Tizenhatod és harmincketted érték és szünetjel.
– Triola, szinkópa, pontozott ritmusok.
– Tonika, domináns, szubdomináns; a vezetőhang fogalma.
– Könnyebb díszítések és trillák megoldása (ujjazat, váltott kéz).
– A szonátaforma vázlatos ismertetése, szonatina elemzése.
– Zenei szakkifejezések ismerete.
– A lapról olvasás gyakorlása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése.
– Hármas– és négyeshangzat–gyakorlatok, a futamjáték fejlesztése.
– Étouffé.
– Près de la table.
– Glissando.
– Takarás (ujj, tenyér, simító tenyér).

Ajánlott tananyag:
Schuecker: Melodien Album
Ank van Campen: Tutor for celtic harp II.
Calvo–Manzano: Arpa III.
Mcsedelov: Iskola 3–4. osztály
Parfenov: Hárfaiskola
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: La Gimblette
Bach: Korál dallamok, Bach: Vallásos dalok és áriák

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer ismertének további fejlesztése.
– Különféle ütembeosztások.
– Kevéssé ismert ritmusképletek elsajátítása.
– A négy fő zenei stílus jellemzői.
– A legfontosabb zenei formák megismertetése.
– Motívum, frázis, periódus, szekvencia.
– Igényesebb frazeálás és artikuláció megkövetelése.
– A művekkel kapcsolatos zenei szakkifejezések, jelzések.
– A lapról olvasás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése: differenciáltabb pengetésmód kifejlesztése a regiszterek hangzásbeli különbségeinek megszüntetésére.
– Dominánsszeptim, kadencia (akkord, felbontás, futam, arpeggio).
– Üveghang (szimpla, dupla, akkord).
– A trillajáték fejlesztése, enharmonikus hang beiktatása.

Ajánlott tananyag:
Mcsedelov: Iskola 3–4. osztály
Grossi: Metodo per arpa
Vita: Technikai gyakorlatok
Pozzoli: 50 technikai gyakorlat
Bochsa/C. Michel: 110 kis gyakorlat
Parfenov: Hárfaiskola
Schuecker: Melodien Album
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: Automates; Aquatintes
Bach: Kétszólamú invenciók, Bach: (pl: Jézus világ megváltója, Ó nézd mily szép)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangszer ismeretének további tökéletesítése.
– Változó ütemek.
– Nehezebb ritmusok önálló feldolgozása és tudatosítása.
– Otthonosság a hangnemekben, moduláció.
– Az eddig megismert zenei korszakok stílusjegyeinek alaposabb ismerete.
– A barokk, klasszikus, romantikus, impresszionista és XX. századi művek formáinak, tempó, dinamikai és egyéb jelzéseinek ismerete.
– A lapról olvasás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése, a tempó fokozása.
– Hármas– és négyes– hangzatok, kadencia virtuózabb játszása.
– Modern zenei effektusok megismerése.
– Kamarazenélés a technikai felkészültségnek megfelelő fokon.

Ajánlott tananyag:
Mcsedelov: Iskola 5. osztály
Parfenov: Hárfaiskola
Grossi: Metodo per arpa
Mcsedelov: Ujjgyakorlatok
Bagatti: Esercizi tecnici per arpa
Holy: Technische Studien für Harfe
F. Dias: Válogatás klasszikus darabokból
Bach: Vokális művek, Egyházi kantáták és Pachelbel: Kánon

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az eddig tanultak további elmélyítése, gazdagítása.
– Fokozottabb igény a stílusos muzsikálásra.
– Ösztönzés a szép hangzás továbbfejlesztésére.
– Értelmes és tudatos formálás.
– A helyes tempó és dinamika megválasztása.
– Az enharmónia fogalma és kivitelezése a hangszeren.
– Önálló ujjrend készítése.
– A legcélravezetőbb gyakorlási módok megtalálása.
– A kottaolvasási készség állandó fejlesztése.
– A társas zene rendszeres művelése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az összes dúr és moll skála.
– Az eddig tanult hármas– és négyeshangzat, kadencia–gyakorlatok technikai tökéletesítése.
– Ujjgyakorlatok a trilla és a pergő játék kifejlesztéséhez.
– A modern zenei effektusok technikai kivitelezésének fejlesztése.
– A pedáltechnika további csiszolása.

Ajánlott tananyag:
Mcsedelov: Iskola 6. osztály
Grossi: Metodo per arpa
Holy: Technische Studien für Harfe
Bagatti: Esercizi tecnici per arpa
F. Dias: Válogatás klasszikus darabokból
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Godefroid: Szólódarabjai
Ibert: En baroque le soir
Bach: Kétszólamú invenciók, Szólóművek: Lantművek, Csellószvit, Lantszvit (átiratok)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hárfa felépítése, szerkezete, sajátosságai.
– A hangszer kezelése, rendben tartása.
– A pedálok használatának fejlesztése.
– Előjegyzések, a kvintkör ismerete.
– 3/4 és 6/8 ütembeosztás.
– A tizenhatod érték és szünetjel.
– Pontozott ritmusok.
– Triola.
– Dominánsszeptim–akkord és megfordításai.
– Két– és háromtagú formák.
– Előforduló jelek, zenei szakkifejezések ismerete, helyes kiejtése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az ujjak mozgásának továbbfejlesztése, egymástól való függetlenítése.
– Törekvés a kiegyenlített hangzásra.
– A hangzásigény fejlesztése.

– Hármas– és négyeshangzat játszása akkordban, felbontásban, futamban, arpeggióban.
– Csúszás két húron első és negyedik ujjal.
– Takarás.
– A kezek függetlenítése: dinamika, a dallam kiemelése, éneklő legato játék.

Ajánlott tananyag:
Ank van Campen: Tutor for celtic harp II.
Rollin: Mcsedelov: Iskola 1–2. osztály
Calvo–Manzano: Arpa II.
Zabel: Methode für Harfe
H. Renie: Complette Méthod for Harp
Bochsa/C. Michel: 110 kis gyakorlat
Holy: Technische Studien für Harfe
D. Burton: Händel album for Harp
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: Ribambelle
Éneklő egyház népénektár, Liturgikus énekek

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer sajátosságai.
– A pedáltechnika fejlesztése, modulációk megoldása.
– Páros és páratlan ütem.
– Felütés.
– Tizenhatod és harmincketted érték, szünetjel.
– Triola, szinkópa, pontozott ritmusok.
– Dúr és moll tonalitás.
– Tonika, domináns, szubdomináns; a vezetőhang fogalma.
– Zárlatok felismerése.
– A frazeálás és artikuláció fokozott tudatosítása a darabok értelmes előadása érdekében.
– Könnyebb díszítések és trillák megoldása (ujjazat, váltott kéz).
– A szonátaforma vázlatos ismertetése, szonatina elemzése.
– Zenei szakkifejezések.
– A lapról olvasás gyakorlása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése.

– Hármas– és négyeshangzat–gyakorlatok, a futamjáték fejlesztése.
– Étouffé.
– Près de la table.
– Glissando.
– Takarás (ujj, tenyér, simító tenyér).

Ajánlott tananyag:
Schuecker: Melodien Album
Ank van Campen: Tutor for celtic harp II.
Calvo–Manzano: Arpa III.
Mcsedelov: Iskola 3–4. osztály
Parfenov: Hárfaiskola
Holy: Technische Studien für Harfe
Bochsa/C. Michel: 110 kis gyakorlat
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: La Gimblette, Aquatintes
Bach: Egyházi kantáták (részletek)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
Négy különböző korból származó mű:
– Egy etűd,
– Egy barokk tétel,
– Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer ismertének további fejlesztése.
– Különféle ütembeosztások.
– Kevéssé ismert ritmusképletek elsajátítása.
– A négy fő zenei stílus jellemzői.
– A legfontosabb zenei formák megismertetése.
– Motívum, frázis, periódus, imitáció, szekvencia.
– Frazeálás és artikuláció igényesebb megkövetelése, agogika.
– A művekkel kapcsolatos zenei szakkifejezések, jelzések.
– A lapról olvasás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése: differenciáltabb pengetésmód kifejlesztése a regiszterek hangzásbeli különbségeinek megszüntetésére.
– Dominánsszeptim, kadencia (akkord, felbontás, futam, arpeggio).
– Üveghang (szimpla, dupla, akkord).
– Hangközcsúszás (a hüvelyk csúszik, a többi vált).

– A trillajáték fejlesztése, enharmonikus hang beiktatása, bisbigliando.

Ajánlott tananyag:
Mcsedelov: Iskola 3–4. osztály
Grossi: Metodo per arpa
Pozzoli: 50 technikai gyakorlat
Bochsa/C. Michel: 110 kis gyakorlat
Holy: Technische Studien für Harfe
Parfenov: Hárfaiskola
Schuecker: Melodien Album
Dussek: Hat Szonatina
D. Bouchaud: Panorama de la harpe celtique
B. Andres: Automates
Bartók/Würtzler Seven pieces for harp
Bach/Etcheverry Pieces
Bach: Kétszólamú invenciók

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
Négy különböző korból származó mű:
– Egy etűd,
– Egy barokk vagy klasszikus tétel,
– Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangszer ismeretének további tökéletesítése.
– Változó ütemek.
– Nehezebb ritmusok önálló feldolgozása és tudatosítása.
– Otthonosság a hangnemekben, moduláció.
– Az eddig megismert zenei korszakok stílusjegyeinek alaposabb ismerete.
– A barokk, klasszikus, romantikus, impresszionista, és XX. századi művek formáinak, tempó–, dinamikai és egyéb jelzéseinek ismerete és megvalósítása.
– A lapról olvasás fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A skálajáték fejlesztése, a tempó fokozása.
– Hármas– és négyeshangzat, kadencia virtuózabb játszása.
– Modern zenei effektusok megismerése és azok technikai kivitelezése (pl. pedálglissando, körömglissando stb.).
– Közreműködés kamarazenében a technikai felkészültségnek megfelelő fokon.

Ajánlott tananyag:
Bagatti: Esercizi tecnici per arpa
Mcsedelov: Iskola 5–6. osztály
Grossi: Metodo per arpa
Pozzoli: Studi di media difficolta per arpa
Bochsa/C. Michel: 110 kis gyakorlat
Holy: Technische Studien für Harfe
Grandjany: Preludes
B. Andres: La Gimblette;
Kodály(Salvi) Children's dances
Tournier: Palettes
Händel: Chaconne, Pachelbel művei

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
Négy különböző korból származó mű:
– Egy etűd,
– Egy barokk vagy klasszikus tétel,
– Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az eddig tanultak további elmélyítése, gazdagítása.
– Önállóságra nevelés.
– Fokozottabb igény a stílusos muzsikálásra.
– Ösztönzés a szép hangzás továbbfejlesztésére.
– Értelmes és tudatos formálás.
– A helyes tempó és dinamika megválasztása.
– Az enharmónia fogalma és kivitelezése a hangszeren.
– Önálló ujjrend készítése.
– A legcélravezetőbb gyakorlási módok megtalálása.
– A kottaolvasási készség állandó fejlesztése.
– A társas zene rendszeres művelése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az összes dúr és moll skála.
– Az eddig tanult hármas– és négyeshangzatok, kadencia–gyakorlatok technikai tökéletesítése.
– Ujjgyakorlatok a trilla és a pergőbb játék kifejlesztéséhez.
– A modern zenei effektusok technikai kivitelezésének fejlesztése.
– A pedáltechnika további csiszolása.

Ajánlott tananyag:

Bagatti: Esercizi tecnici per arpa
Lariviére: Exercices et études pour la harpe op. 9
Grossi: Esercizi tecnici per i primi corsi di arpa
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
B. Andres: Danses d' automne
Bach: Variációk és egyéb művek billentyűs hangszerekre (átirat)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
Négy különböző korból származó mű:
– Egy etűd,
– Egy barokk vagy klasszikus tétel,
– Két előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességük, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Az oktatás célja az egyéni hangszertudás, és a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztésén át, a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Lariviére: Exercices et études pour la harpe op. 9
Grossi: Esercizi tecnici per i primi corsi di arpa
B.Andres: Amamorphoses
B. Andres: Epices I.
Dussek: Trois sonates
Händel: Klavierwerke III – suites et pieces
Bach: Kétszólamú invenciók, Szólóművek

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála: minden változatban, választott hangnemben
– Egy etűd
– Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is

Az előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
A zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
A különböző XX.–XXI. századi zenével kapcsolatos tudnivalók.

A hangszerkezelés fejlesztése
Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Lariviére: Exercices et études pour la harpe op. 9
Grossi: Esercizi tecnici per i primi corsi di arpa
B. Andres: Epices II.
Händel: Album
Pescetti: Sei sonata per clavicembalo
Reschofsky: Két hárfadarab
Arányi: zólók hárfára
Albeniz: Spanish music for the harp
Kamarazene: Triószonáták, Pachelbel: Kánon

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála, minden változatban választott hangnemben,
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Hangszeres és zenei ismeretek átadásánál, a zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, a játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
Krumpholz: Quatre sonates, op. 12
Watkins: Dance suite
Hasselmans: Album pour la harfe
Rössler: Six harp sonatas op. 2
Bach, Pachelbel, Händel művei

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála, minden változatban választott hangnemben,
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.
Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Hangszeres és zenei ismeretek átadásánál, a zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, a játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások gyakorlása, a pengetés erejének fokozása a tónus növelése a lazaság megtartásával.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
Hasselmans, Godefroid, Glinka, Grandjany, Tedeschi, Tournier, Debussy, Trnecek, Pierne, Paris–Alvars, Parfenov, Durand, Ibert, Salzedo átiratai, szóló művei.
Bach: Korál harmonizációk, Kamarazene, Vallásos dalok és áriák

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála, minden változatban választott hangnemben,
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab, amelyben lehet kamara mű is.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, ezért az „A" tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
– Egyenletes játék, kiegyenlített hangzás, egységes tempó.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.,
– Hosszabb zenei gondolatok önálló technikai megoldása, alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, és feltételezhetően kamaraegyüttesben vagy zenekarban is.

Ajánlott tananyag
Lariviére: Exercices et études pour la harpe op. 9
Grossi: Esercizi tecnici per i primi corsi di arpa
B.Andres: Amamorphoses
B. Andres: Epices I.
Dussek: Trois sonates
Händel: Klavierwerke III – suites et pieces
Bach: Korál harmonizációk, Vallásos dalok és áriák

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia,
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab,
– Egy kamaramű.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

– A zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése. A különböző XX.–XXI. századi zenével kapcsolatos tudnivalók. Törekedni a memorizálás biztonságára.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.
– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
Hasselmans, Godefroid, Glinka, Grandjany, Tedeschi, Tournier, Debussy, Trnecek, Pierne, Paris–Alvars, Parfenov, Durand, Ibert, Salzedo átiratai, szóló művei.
Bach, Händel, Pachelbel művei (válogatások)

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia,
– Egy etűd,
– Két különböző korú, karakterű előadási mű,
– Kamaramű.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Hangszeres és zenei ismeretek átadásánál, a zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
– Tanult művek stílusos, élményszerű előadása, a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
– Hagyományos lejegyzésű és különleges ma született XX.–XXI. századi művekkel kapcsolatos tudnivalók, azok tanári segítséggel való megfejtése és a megoldások alkalmazása a hangszeren.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon. Az előző években tanult skálák, bejátszási gyakorlatok tempójának fokozása.
– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság.

Ajánlott tananyag

Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
Hasselmans, Godefroid, Glinka, Grandjany, Tedeschi, Tournier, Debussy, Trnecek, Pierne, Paris–Alvars, Parfenov, Durand, Ibert, Salzedo átiratai, szóló művei.
Bach, Händel, Pachelbel művei (válogatások)

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia,
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab / lehetőleg az egyik: XX.– XXI. századi mű/tétel,
– Kamaramű.
Az etűd és a modern mű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Hangszeres és zenei ismeretek átadásánál, a zenei anyagot alapul véve a technikai megoldásokkal párhuzamosan a zenei érzék és előadásmód fejlesztése.
– Ismerje a különböző zenei korok stílusát, a kortárs zene előadási stílusát.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, a játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb. önálló, pontos értelmezése.
– Rendelkezzék megfelelő önállósággal, koncentrálási készséggel

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az összes hangszer specifikus technika ismerete, elsajátítása, csendes pedálhasználat
– A tanult artikulációk és a belőlük alkotott különböző hangindítások gyakorlása, a pengetés erejének fokozása a tónus növelése a lazaság megtartásával.
– Jó lapról olvasási képesség.
– Társas zenélés: duó, trió, együttesben való önállóság

Ajánlott tananyag
Salzedo: The Harpist's Daily Dozen
Salzedo/Würtzler: Conditioning exsercizes
Hasselmans, Godefroid, Glinka, Grandjany, Tedeschi, Tournier, Debussy, Trnecek, Pierne, Paris–Alvars, Parfenov, Durand, Ibert, Salzedo átiratai, szóló művei.
Bach, Händel, Pachelbel művei (válogatások)

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Skála: bármelyik hangnemben hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontások, akkordok, arpeggiok, futamok, kadencia,
– Egy etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab (kamaraművek).
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás „klasszikus gitár” tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai
Tanítsa meg:
- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézzel egyaránt.
- A gitárirodalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:
- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:
- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:
- A precíz hangszerhangolásra.

- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A tanuló ismerkedjen meg - életkorának megfelelő szinten - a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Ajánlott tananyag
Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey-Karper L: 50 magyar népdal

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Két népdal, illetve gyermekdal,
- Egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A tanuló ismerkedjen meg - életkorának megfelelő szinten- a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Forte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- Ostinato és dudabasszus kíséret
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Hangos-halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
- A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag
Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey-Karper L: 50 magyar népdal

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Két népdal, illetve gyermekdal,
- Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
- Primo-secondo, Da Capo al Fine.
- A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.
- Kis- és nagyszekund.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
- Együttpengetés két ujjal, különböző variációkban.
- Kétszólamú dallam-kíséret játék együttpengetéssel
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával.
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

- Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
- Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően. C-dúr, G-dúr, F-dúr, a-moll, e-moll, d-moll hangsorok játéka az első fekvésben.
- Tanítsuk meg a zenei nyitás-zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását. Dinamikai váltás tanítása.

Ajánlott tananyag
Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I. II.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok I.
Szendrey-Karper L: 50 magyar népdal
Fodor - Marnitz - Vass: Gitáros képeskönyv

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy magyar népdal,
- Egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája,
- Két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Tanítsuk meg a darabokban előforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- Ismerje a tanuló a tizenhatod értékű hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
- Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Játsszon a tanuló kétoktávos F- és G-dúr skálát az első fekvésben.
- Gyakoroltassunk egy-egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
- A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
- A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése.
- Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.
- Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a művekben.
- Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintőnél.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola II., III.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok II., III.
Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- A darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
- A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
- Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
- Játszassuk a kétoktávos G-dúr skálát második fekvésben és a C-dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
- Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerűbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyű darabokban.
- Fontos a hármasfogások tanítása és gyakorlása.
- Tanítsuk meg a kisbarrét 2, majd 3 húron.
- Tanítsunk egyszerű mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlődő mozgásokkal.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintőknél.
- Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.
- Kezdjük el a nem kívánt hangösszecsengések tompítását, kezdetben a domináns-tonika zárlatokban. (Pld. üres húron E-A,A-D)
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola III., IV
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok II-IV.
Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A modális hangsorok ismerete. Egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- Adominánsszeptim-akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Kezdjük el a prím és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
- Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.

- Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játszani kell könnyű ékesítéseket is (pl. előke).
- Négyesfogások bevezetése.
- A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
- Vibrato megtanítása.
- Tanítsuk meg a kétoktávos fekvésváltásos C-dúr skálát. Transzponáltassuk a G-dúr skálát a hetedik fekvésig.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
- Tört-akkord játék megtanítása.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola III-V.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok IV-VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31-35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I-V.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
- Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.
- Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Tanítsuk meg a kilencedik fekvés hangjait.
- Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
- Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
- A tört-akkord játék továbbfejlesztése.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
- Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola IV-V.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok V-VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31-35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI-X.
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb tételek.
A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- Ismerje fel a tanuló a főbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.
- Legyen képes a zenei formák (szvit- és szonátatételek) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Tanítsuk meg a háromoktávos dúr- és moll skálákat (E-dúr, e-moll).
- Stabilizáljuk, erősítsük meg a nagybarrét.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Törekedjünk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
- Az önálló az ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Ajánlott tananyag
Aguado: Etűdök
Carcassi Etűdök op. 60
Giuliani: Etűdök
Nagy E. - Mosóczi M.: Gitáriskola V.
Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok VII-VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika

Bach - Szendrey: 20 könnyű darab Bartók - Szendrey: Gyermekeknek Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb. F. Sor: Etűdökop. 35, op. 31 Fodor - Marnitz - Vass: Klasszicizmus Brouwer: Etűdök VI-X. Faragó: Musica Ficta Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8-os ütembeosztást.
- Tanítsuk meg 3#, 2b előjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.
- Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).
- Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
- Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és -szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Tanítsuk meg a kis barré-t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.
- Tanítsuk meg a kétoktávos G-dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különböző ritmusképletekkel is.
- Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.
- Játszassunk kettős- és hármasfogásokat is.
- Kapcsoljuk össze az első fekvést más fekvésekkel is.
- Tovább kell fejleszteni az arpeggio-játékot.
- Asul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
- Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
- Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
- Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola II-IV.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok II-IV.
Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenő modális fordulatokat megmutathassuk.
- Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b előjegyzésig.
- Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
- Elméleti szinten foglalkozzunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsszeptim-akkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
- Tanítsuk meg a kétoktávos C-dúr skálát, játszassuk a G-dúr skálát különböző fekvésekben.
- Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
- Ismertessük meg a tanulóval az előkét és az utókát.
- Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré-t.
- Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio-játék különféle változatait.
- Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
- Alkalmazzuk a vibratot. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minőségét.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola III-V.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok IV-VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31-35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I-V.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Tudatosítsuk az ujjrendezés alapelveit.
- Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerű darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Fontos a kromatikus skálák és a kézügyesítő (ujjfüggetlenítő), gyorsító gyakorlatok különböző fajtáinak gyakoroltatása.
- Tanítsuk meg a háromoktávos E-dúr skálát.
- Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
- Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetőségeit.

Ajánlott tananyag
Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola IV-V.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok V-VIII.
Repertoire gitárra (EMB Z. 14445)
F. Sor Op. 31-35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI-X.
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb tételek.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
- Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármas- és négyeshangzatok megfordításait.
- Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Tanítsuk meg a háromoktávos e-moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézügyesítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
- A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Ajánlott tananyag
Aguado: Etűdök
Carcassi: Etűdök op. 60
Giuliani: Etűdök
Nagy E. - Mosóczi M.: Gitáriskola V.
Szendrey-Karper L: Gitárgyakorlatok VII-VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach - Szendrey: 20 könnyű darab
Bartók - Szendrey: Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdökop. 35, op. 31
Fodor - Marnitz - Vass: Klasszicizmus
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek
Brouwer: Etűdök VI-X.
Faragó: Musica Ficta

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangszeres továbbfejlődés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.
- Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fúga, klasszikus szonáta stb.).
Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Fontos a technikafejlesztés kézerősítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal. Lényeges a hangminőség állandó javítása.
- Játszassunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.
- Tanítsunk tercskálákat.
- Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.
- A tanuló ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Ajánlott tananyag
Carcassi: Etűdök op. 60, Capricciók
Giuliani: Etűdök
Legnani: Capricciók
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Dowland: Táncok és Fantáziák
Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei
Bach: Lantművek (Sárközy) könnyebb tételei
Giuliani: Szonáta op. 15.
Napoleon Coste: Etűdök, előadási darabok
Tarrega: Mazurkák, Tango
A Musica per Chitarra Mertz kötetei

Könnyű koncertdarabok gitárra (Mosóczi-Nagy)
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek
Villa-Lobos: e-moll Prelűd
Brouwer: Etűdök XI-XV.
XX. századi magyar szerzők darabjai (pld. Farkas Ferenc)
Kortárs szerzők (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése. Szólamvezetés elemzése egyszerűbb reneszánsz fantáziákban.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.

Ajánlott tananyag
Carcassi: Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok
Losy, Roncalli, Brescianello többtételes művei
Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatételei.
Ponce: Prelűdök
Brouwer: Etűdök XI-XX.
Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, fantázia)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag
Carcassi: Etűdök Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Giuliani: Etűdök Op. 48.
Brouwer: Etűdök, könnyebb előadási darabok
Mudarra és Narvaez fantáziák
Bach: Lantművek tételei
Weiss: Szvit tételek
Sor: Menüettek
Ponce: Prelűdök
Villa-Lobos: Prelűdök
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek
Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag
Sor: Etűdök Op. 29
Coste: Etűdök Op. 38.
Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.
Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.
Lauro: Vals-ok
Barrios kisebb művei.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása.
- A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása.
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a technikai elemek kombinálásával.
- Tanítsuk a modern művekben előforduló hangeffektusokat.

Ajánlott tananyag
Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök
Reneszánsz táncok és fantáziák
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei
Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk
Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai
Villa-Lobos: Choros
Leo Brouwer gitárdarabjai

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése.
- Szólamvezetés elemzése reneszánsz és barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag
Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Carcassi: Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok
Losy, Roncalli, Brescianello többtételes művei
Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatételei
Ponce: Prelűdök

Brouwer: Etűdök XI-XX.
Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, partita, fantázia, fúga)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)
- Részletesen elemezzünk egy klasszikus szonátatételt.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag
Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Carcassi: Etűdök Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Giuliani: Etűdök Op. 48.
Brouwer: Etűdök, előadási darabok
Mudarra és Narvaez fantáziák
Bach: Lantművek tételei
Weiss: Szvit tételek
Sor: Menüettek
Ponce: Prelűdök
Villa-Lobos: Prelűdök
Bartók-Szendrey: Gyermekeknek
Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.
- Erősítő gyakorlatok a kéz állóképességének növelésére.

Ajánlott tananyag
Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Sor: Etűdök Op. 29
Coste: Etűdök Op. 38.
Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok
Weiss: Passacaglia
Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.
Lauro: Vals-ok Barrios művei.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása. A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a különböző technikai elemek kombinálásával.
- Személyre szabott bemelegítési szisztéma kidolgozása.
- A modern művekben előforduló hangeffektusok megszólaltatásának tökéletesítése.

Ajánlott tananyag
Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Luigi Biscaldi: Esercizi speziali di virtuosismo
Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök
Reneszánsz táncok és fantáziák kapodaszter használatával is.
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.
Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.
Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai
Villa-Lobos: Choros
Különböző hangeffektusokat tartalmazó XX. Századi, vagy kortárs darabok (pld. Brouwer, Patachich Iván gitárdarabjai.)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

ÜTŐ

Az ütőhangszer tanítás feladatai
Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.
A társas muzsikálás elősegítése.
Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.
Ismertesse meg a tanulókkal
- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat,

Fordítson figyelmet
- a helyes test-, és kéztartás kialakítására,
- pontos tempótartásra,
- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.
Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam
Az általános iskola 1-2. évfolyamába járó gyermekek számára. Az egyéni foglalkozás mellett célszerű az együttes játékot is elkezdeni.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek, hangszerkezelés, technika.
- Dallamhangszeren 2-3 hang hangkészletű gyermekdalok.
- Ritmushangszereken a negyed érték, a nyolcad pár és a negyed szünet.
- Bevezetés a 4/4-es számolásba.
- A kottaolvasás gyakorlása a fenti ritmusokkal.
- Kamarazene-jellegű együttes játék a szaktanár ötletei alapján.

Ajánlott tananyag
Balázs - Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Balázs - Kósa - Zempléni: Csengő-bongó

Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,
- Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A leggyakrabban használt hangszerek ismerete.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad, pontozott fél és negyed érték és a megfelelő szünetek.
- Metrum: páros és páratlan lüktetésű metrumok (4/4 és 12/8 stb.), egyszerű váltakozó ütem.
- Záróvonal, ismétlőjel, f, mf, mp, p dinamika, és crescendo, decrescendo, marcato.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Helyes testtartás.
- „Szimmetrikus" verőfogás.
- Váltott kézzel való játék.
- Három dobon való játék (Technikai gyakorlatok).
- Különböző menzúrájú dallamhangszereken való játék.
- Különböző verők használata.

Ajánlott tananyag
Balázs - Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Balázs - Kósa - Zempléni: Csengő-bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,
- Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
- A tizenhatod, a pontozott nyolcad érték és szünet.
- Aszimmetrikus metrumok (5/8, 7/8).
- Dinamika: ff, pp, sf.
- Prima és seconda volta, da capo, dal segno, fermata.
- A játszott művekben előforduló tempójelzések ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A kisdob megfelelő magasságának beállítása.
- Helyes verőfogás.
- Kar és csukló használat.
- Ejtegetés.
- Nyolcados technikai gyakorlatok.
- Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
- Hangszerek és verők váltása az együttes játékban.
- Egyszerűbb kézrendi problémák ismerete és megoldása.
- Különböző hangszínek előállítása és felismerése a hangszerek különböző verőkkel való megszólaltatása révén.

Ajánlott tananyag
Balázs - Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Balázs - Kósa - Zempléni: Csengő-bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütős ABC
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Vigdorovits: Kisdobiskola

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy kisdob gyakorlat,
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
- A triola (nyolcad- és tizenhatod-triola).
- Hangsorok (dallamhangszeren), 2#, 2b előjegyzésig.
- Azonosságok és hasonlóságok felismerése a tanult darabokban.
- A periódus értelmezése.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
- Szélsőséges dinamikák alkalmazása.
- A kisdob-tremolo előkészítése.
- Pattintott dupla ütések kisdobon.
- Paradiddle kézrendek.
- Tizenhatodos technikai gyakorlatok.
- Hangsúlyozás.
- Open Stroke Rolls.

Ajánlott tananyag
Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütős ABC
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy kisdob gyakorlat vagy duó,
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.
- Harmincketted, „nagy-triola", alla breve.
- Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4b előjegyzésig.
- Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Nyitott és zárt ütés.
- Closed Stroke Rolls.
- Előkék (egyes-, kettes-, hármas-, négyes előke kötve).
- Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.
- Skála-gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.
- Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.
- A vibrafon-pedál kezelése (lehetőség szerint).

Ajánlott tananyag
Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó,
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A basszuskulcs ismerete.
- Az „egy ütésben" való gondolkodás elsajátítása.
- Változó tempók alkalmazása.
- Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.
- A játszott anyag formai elemzése.
- Zenehallgatás, hangverseny-látogatás.
- Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tremolo gyakorlati tökéletesítése.
- Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.
- Hármashangzat-felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása.
- Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.
- Az üstdob kezelése, hangolása.
- Kézrendek az üstdobokon.
- Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.
- Üstdobtremolo (kiütött tremolo).

Ajánlott tananyag
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Előkéket, tremolokat tartalmazó üstdob gyakorlat,
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, - vagy lehet kamaramű is.

5. évfolyam „A" tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények - és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.
- A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.
- A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.
- Dobszerelés ismerete.
- A „kétszólamú" hangsúly-játék.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Drum Set játék:
- Helyes test- és verőtartás.
- Ütésterületek meghatározása.
- Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.
- Egyszerűbb függetlenítések.

Ajánlott tananyag
Wolfgang Basler: Rudiment Schule fur Kleine Trommel
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig

Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kisdob-nagydobjáték, vagy hangsúly-játék dobszerelésen kiosztva.
- Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, vagy
- Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is. (Pl. 2 tétel vagy egy kamaramű és egy zongorakíséretes előadási darab.)
- Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.
- Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5b előjegyzésig.
- Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.
- Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.
- A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Egyszerűbb 3-4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.
- Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.
- Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin-szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)
- Kiütött előkék.

Ajánlott tananyag
Balázs: Három burleszk
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Sigfrid Fink: Percussion Studio
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Kósa: Ötös játék
Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára

Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: A triótól az oktettig
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Dobszerelésen tánczenei-, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.
- Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
- Egy dallamhangszeres mű, vagy kisdob szólódarab, vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon)
- Egy kamaramű, vagy egy zongorakíséretes előadási darab.
- Egy kisdob, vagy egy üstdob gyakorlat.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

A „B" tagozaton tanuló tanulók átlagosnál jobb képességei, és a rendelkezésre álló magasabb óraszám lehetővé teszi számukra a zenei ismeretek megszerzése és hangszerkezelés fejlesztése terén, hogy az „A" tagozatos tanulókhoz képest nagyobb mennyiségű anyagot sajátítsanak el, magasabb szinten.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.
- Harmincketted, „nagy-triola", alla breve.
- Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4b előjegyzésig.
- Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Nyitott és zárt ütés
- Closed Stroke Roll
- Előkék (egyes-, kettes-, hármas-, négyes előke kötve).
- Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.
- Nehezebb skála-gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.
- Különböző hangszer-kombinációk kezelése, gyors hangszerváltások és gyors verőváltások alkalmazása.
- Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.
- A vibrafon-pedál kezelése (lehetőség szerint).

Ajánlott tananyag
Balázs: Technikai gyakorlatok I-III.
Wolfgang Basler: Elementar
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Vivaldi: Four Seasons
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó.
- Egy rövid rudimental szóló kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.
- Egy kamaramű.
- Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, tercmenetekkel is.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A basszuskulcs ismerete, olvasása.
- Az „egy ütésben" való gondolkodás elsajátítása.
- Változó tempók alkalmazása.
- Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.
- A játszott anyag formai elemzése.
- Zenehallgatás, hangverseny-látogatás.
- Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tremolo gyakorlati tökéletesítése.
- Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.
- Hármashangzat-felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása, hangok lefogása.
- Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.
- Árnyalt dinamika alkalmazása.
- Az üstdob kezelése, hangolása.
- Kézrendek az üstdobokon.
- Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.
- Üstdobtremoló (kiütött tremoló).

Ajánlott tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kupinszkij: Előadási darabokxilofonra
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren).
- Számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150-ből az 1-20.)
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.
- Egy kamaramű.

5. évfolyam „B" tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények- és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.
- A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.
- A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.
- Dobszerelés ismerete.
- A „kétszólamú" hangsúly-játék.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Drum Set játék:
- Helyes test- és verőtartás.

- Ütésterületek meghatározása.
- Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.
- Egyszerűbb függetlenítések.

Ajánlott tananyag
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kupinszkij: Előadási darabokxilofonra
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kisdob-nagydobjáték, vagy hangsúly-játék dobszerelésen kiosztva.
- Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
- Rudimental szóló dobszerelésen.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongora kísérettel.
- Egy kamaramű.
- Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren), vagy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150-ből a 20-40.)

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.
- Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5b előjegyzésig.
- Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.
- Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.
- A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése
- 3-4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.
- Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.
- Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin-szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)
- Kiütött előkék.

Ajánlott tananyag
Balázs: Három burleszk
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Sigfrid Fink: Percussion Studio
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Kósa: Ötös játék
Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I-II.
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Vivaldi: Four Seasons
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Dobszerelésen tánczenei-, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (lehet élő- vagy rögzített zenéhez is).
- Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.
- Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében), vagy
- Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel. (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon.)
- Egy kamaramű.
- Egy Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig, tercmenetekkel is (célszerű az előadott darabok hangnemében).
- Egy tremolós üstdob-gyakorlat (lehetőség szerint 3-4 hangszeren).

- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon (pl. Wilcoxon 150-ből a 30-50.).

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján. Ezt a különbséget a továbbképző osztályokban növelheti a közismereti iskolákban jelentkező eltérő mértékű terheléstől és az iskolán kívüli más elfoglaltság mértékétől függő gyakorlási idő, valamint a zenetanulás eltérő iránya és célja. Vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe. Ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.
- A Drum Set szerepe a zenekarokban.
- A leggyakoribb Drum Set notációk.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.
- A laza ütéstechnika kialakítása. (A kar, csukló és az ujjak szerepe)
- Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2-3-4-es).
- Double Paradiddle.
- Egykezes hangsúlyvezetés (jobb, - ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.
- Pedálok használata dobszerelésen.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.

Korsakov: A dongó
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I-II.
David Mancini: Suite for Timpani
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.
- Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is.
vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)
- Egy kamaramű.
- Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is.
- Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció).
- Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.
- A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.
- 3-4 verővel való játék dallamhangszereken.
- A dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
- Ritmusjáték három különböző hangszeren (pl. Bass Drum - Hi Hat ütve - Snare Drum) páros- és paratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)

- A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.
- Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Sigfrid Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nagy 0: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser-etűdök, versenyművek.)
- Egy kamaramű.
- Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős - elsősorban üstdob- - szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.

- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- Latin ütőhangszerek ismerete.
- Polimetria ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
- 3-4 timpanis játék technika fejlesztése.
- Stabil tempótartás metronómmal.
- Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)
- Poliritmikus függetlenítések dobszerelésen, (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3-hoz, stb.)
- A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.
- Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.
- A dobszerelés hangolása.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Autentikus latin ritmusok 2 congán, ill. szólójáték rögtönzése.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy

- Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
- Egy kamaramű.
- Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
- A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.
- Ismerkedés a jazz-szel és az értékes könnyűzenével.
- Improvizáció.
- Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Szóló és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.
- Stabil tempótartás „belső metronóm"-mal.
- Esztétikus cintányér „sound" kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.
- A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés - ütés, húzás - ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob - lábcin szólamokkal.
- Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.
- Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Sigfrid Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I-II.
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Musica de Camera - Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.

J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret - ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel.
- „Ad Libitum" - dobszóló szerelésen.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy:
- Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
- Egy kamaramű.
- Egy set-up szólódarab, vagy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A" tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük magasabb szinten. Itt nyílik igazán lehetőség arra is, hogy megismertessük a legkorszerűbb játékmódokat, mint pl. a Moeller-féle ütéstechnikát, az ujjmozgások kidolgozását, a kar -, a csukló -, és az ujjak mozdulatainak összehangolását, hogy elsajátítsunk modern gyakorlási metodikákat; pl. playback „minus one"-os felvételekhez, számítógépes zenei programok alkalmazása, hogy megfelelően kiválasztott zenei anyagok hallgatásával elmélyedjünk az improvizációk gyakorlásában, stílusok elemzésében.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az eddig tanult zenei ismeretek rendszerezése, összegzése.
- Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
- Korszerű gyakorlási módok megismerése.
- Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
- A leggyakoribb Drum Set notációk.
- A Drum Set szerepe a zenekarokban.
- Sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása az előadásban.
- Különböző, korhű díszítésfajták megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.
- A laza ütéstechnika kialakítása.
- Ujjmozgások kidolgozása, a kar, a csukló és az ujjak mozdulatainak összehangolása.
- Stabil tempótartás metronómmal.
- Az előkék és a főhang megfelelő arányának megtalálása.
- Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2-3-4-es).
- Egykezes hangsúlyvezetés (jobb-, ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.
- Pedálhasználat dobszerelésen felemelt és fektetett sarokkal.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Sigfrid Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Sejourne-Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Contrail
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű.
- Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is,
vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)
- Egy kamaramű.
- Dúr és moll skálák 7#, 7b előjegyzésig, tercmenetekkel is.
- Egy set-up szólódarab.
- Üstdob darab 3-4 timpanin.

- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Kitekintés a kortárs zenei irányzatok irányába.
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció)
- Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.
- A kortárs zene notációs sajátosságai.
- A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése
- 3-4 verővel való játék dallamhangszereken.
- A vibrafon-pedál, és a hangok verővel történő lefogásának alkalmazása a magas szintű zenei kifejezés szolgálatában.
- A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.
- Korszerű gyakorlási metodikák elsajátítása: pl. playback „minus one"-os felvételekhez.
- Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.
- Aszimmetrikus ütésmagasságok megtalálása a különböző hangszerek hangerejéhez alkalmazkodva.
- Ritmusjáték szerkesztése és improvizálása három különböző hangszeren (pl. Bass Drum-Hi Hat ütve-Snare Drum) páros - és paratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)
- Dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum

Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser-etűdök, versenyművek.)
- Egy kamaramű.
- Egy set-up szólódarab.
- Üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Zenei stílusok és improvizációk elemzése megfelelően kiválasztott zenei anyagok meghallgatásával.
- A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős - elsősorban üstdob- - szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló-, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- Latin ütőhangszerek elmélyültebb ismerete, különféle lejegyzések.
- Polimetria ismerete.
- A „relax" és „drive" érzet fogalma és megvalósítása a ritmusjátékban.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Moeller-féle ütéstechnika.
- 3-4 timpanis játéktechnika.
- Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)
- A dobszerelés hangolása.
- Poliritmikus és polimetrikus függetlenítések dobszerelésen, (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3-hoz, 3/8 - 4/4 egy időben, stb.)
- A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.
- Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Sonatee Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time

Siegfried Fink: Timpani Suite
Sigfrid Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Glentworth: Blues for Gilbert
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Morleo: Escher Prelude per Vibrafono
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő- vagy rögzített zenéhez is.)
- Autentikus latin ritmusok 2 congán.
- Szólójáték rögtönzése latin ütőhangszereken.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy
- Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
- Egy kamaramű.
- Egy set-up szólódarab.
- Egy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló, kamarazene- és zenekari irodalmában.
- A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
- A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.
- Ismerkedés a jazz-szel és az értékes könnyűzenével.
- Improvizáció.
- Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Szóló- és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.
- Stabil tempótartás „belső metronóm”-mal.
- Többszörös piano játék megvalósítása.
- Az összes ismert kisdob-tremoló alkalmazása; nyomott, pattintott, számozott.
- Különböző modern technikák ismerete és alkalmazása dobfelszerelésen.
- Esztétikus cintányér „sound” kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.
- Swinges, ill. latinos frazeálás.
- A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés - ütés, húzás - ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob - lábcin szólamokkal.
- Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.
- Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Ajánlott tananyag
J.S. Bach: Sonatee Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums - Play - A Long - Styles & Analysis
Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Sigfrid Fink: Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba, Vibraphone
Glentworth: Blues for Gilbert
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Markovich: Team Work
Morleo: Escher Prelude per Vibrafono
Clair Omar Musser: 120 etűd marimbara
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I-IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare Drum
Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos
Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret, ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel, „Ad Libitum” - dobszóló szerelésen.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
- Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora- vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű, vagy
- Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
- Egy kamaramű.

- Egy set-up szólódarab.
- Egy üstdob darab 3-4 timpanin.
- Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó, virtuóz szóló darab előadása kisdobon. (pl. Markovich: Tornado, Stamina, Novotny: Minutes of News)

BILLENTYŰS TANSZAK

ZONGORA

A zongoratanítás feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal
- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki
- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy
- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló
- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- a hangszer vázlatos megismerése,
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér-fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Hangszerkezelés és technika:
- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag
Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet
Kurtág Gy.: Játékok I., VI.
Papp L: Zongora ABC

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér-fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:
- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,

- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag
Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet
Kurtág Gy.: Játékok I., VI.
Papp L: Zongora ABC
Lakos A.: Zongoraiskola

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),
- dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés-felelet),
- kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,
- ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
- pentachord, pentaton,
- dúr és moll hangsor, vezetőhang,
- hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
- hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
- nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,
- kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
- a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,
- tájékozottság a magyar gyermek- és népdalokban (sorszerkezet),
- a klasszikus zenei stílus alapjai,
- a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
- formálás: indítás-lezárás.

Hangszerkezelés, technika:
- helyes ülésmód,
- a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
- a staccato és a legato játékmód különböző formái,
- a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
- az ujjalátevés előkészítése,
- pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,
- unisono, tükörjáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I-II. (Choral Kft. 1991.)
Bartók: Mikrokozmosz I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)
Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)
Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)
Kurtág Gy.: Játékok I-II., VI. (EMB)
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)
Papp L: Zongora ABC
Papp L: 27 kis zongoradarab
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)
Teőke M.: Találkozások a zongoránál
Teőke M.: Válogatott etűdök I.
Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)
Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné,
Zeneműkiadó 1964.)
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)
Majkapar: Első lépések
Teőke M.: Egy-mással (Akkord)
Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)
Weiner: 3 kis négykezes darab

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előzőekben tanultak ismétlése,
- a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
- tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
- nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,
- a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két- és háromtagú forma),
- barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,
- lapról játék egy szólamban,
- jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:
- a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
- dúr és moll skála, külön kézzel,
- kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat-felbontás,
- etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag
Aszalós T.: A zongorázó gyermek I-II. (Choral Kft. 1991.)
Bartók: Mikrokozmosz I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)
Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)
Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)
Kurtág Gy.: Játékok I-II., VI. (EMB)
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)
Papp L: Zongora ABC
Papp L: 27 kis zongoradarab
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)
Teőke M.: Találkozások a zongoránál
Teöke M.: Válogatott etűdök I.
Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)
Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)
Majkapar: Első lépések
Sári J.: Lépésről lépésre
Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)
Teőke M.: Egy-mással (Akkord)
Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)
Weiner: 3 kis négykezes darab

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése,
- a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
- hangnemi változások megfigyelése,
- új metrumok (3/8, 6/8),
- a szonatinaforma vázlatos ismerete,
- az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,
- a romantika előkészítése karakterdarabokkal,
- a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:
- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése
- skálajáték: a korábbi elemek bővítése,
- az Alberti- és a keringőbasszus előkészítése,

- pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- négykezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék,
- a hangerő megfelelő alkalmazása,
- kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I. (Csurka M.)
J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
J. S. Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)
Bartók: Gyermekeknek I., III.
Bartók: Mikrokozmosz II.
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.
Grecsanyinov: Gyermekalbum
Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)
Könnyű szonatinák zongorára
Majkapar: Kis zongoradarabok
W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)
W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)
Schumann: Jugend Album
Teőke M.: Válogatott etűdök III.
Weiner: 20 könnyű zongoradarab
Haydn: Deutsche Tánze
Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)
Muzsikáljunk együtt I. (Szávai-Veszprémi)
Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)
Teöke M.: Találkozások a zongoránál

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előzőek ismétlése, bővítése,
- a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,
- a polifon hallás finomítása,
- új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,
- vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

- skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
- a pergő technika fejlesztése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (együttnyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I-II. (Csurka M, EMB)
J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
Bartók: Gyermekeknek I-III.
Bartók: Mikrokozmosz II-III.
Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)
Csajkovszkij: Jugend Album
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
Grecsanyinov: Gyermekalbum.
Haydn-Varró: 4 igen könnyű menüett
Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
Kodály: Gyermektáncok
Könnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)
Majkapar: Kis zongoradarabok
W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)
Schubert: Táncok
Schumann: Jugend Album
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)
Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I-II. (EMB)
Muzsikáljunk együtt I-II. (Szávai - Veszprémi)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske - Mese zenével

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előző évek anyagának ismétlése, rendszerezése, bővítése,
- a tanult művek alapvető formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
- kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szűkített és bővített akkord,
- rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

- az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
- skálajáték 2-4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott irodalom
A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
Bartók: Gyermekeknek III.
Bartók: Mikrokozmosz III-IV.
Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821
Csajkovszkij: Jugend Album
Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
Könnyű szonatina album
Mozart: 10 könnyű tánc (Hernádi)
Scarlatti: Klavierbüchlein
Schubert: Táncok (EMB)
Repertoire 3.
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai-Veszprémi)
Bizet: Gyermekjátékok
Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Weiner: Lakodalmas

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- variáció, invenció,
- új stílus előkészítése: impresszionizmus,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
- kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:
- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skálajáték, hármas- és négyeshangzat-futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)
- különböző billentésfajták ismerete,
- zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók
Bartók: Gyermekeknek IV-IV.
Bartók: Mikrokozmosz IV-V.
Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)
Czerny-Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)
Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)
Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)
Majkapar: Variációk
W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Mendelssohn: Gyermekdarabok
Scarlatti: Klavierbüchlein
Scarlatti: Szonáták
Schumann: Jugend Album
Brahms: Magyar táncok zongorára I-II. (EMB)
Könnyű négykezesek Couperin-től Mozart-ig (Peters)
Meister für die Jugend (Peters)
Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I-II. (Peters)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),
- Egy klasszikus szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,
- tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
- új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8-os, 6/8-os ütemek, felütés,
- a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,
- az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,
- a tanult művek formai elemzése (két- és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
- a formálási készség fejlesztése,
- alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
- lapról játék egyszerű ellenszólammal,
- karakterdarabok, a romantika előkészítése,
- parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:
- a pódiumképesség megalapozása,
- a kezek függetlenítése magasabb igénnyel ritmikában, artikulációban és dinamikában,

- skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és -megfordítás,
- éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,
- pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnyomásos, előre nyomott, tompító pedál,
- etűdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag
Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.
Bartók: Mikrokozmosz I-II.
Bartók: Gyermekeknek I.
Borsody L: Címkék
Bozay A.: Medáliák
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)
Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)
Kurtág Gy.: Játékok I-II.
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)
Papp L: Első játékok a zongorán
Papp L: Meseképek
Papp L: Zongora ABC II.
Régi táncok gyermekeknek
Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)
Tarka-barka gyűjtemény (Teőke M.)
Teőke M.: Találkozások a zongoránál
Teőke M: Barátom a zongora
Teőke M.: Válogatott etűdök II.
Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai)
Weiner: Magyar népi muzsika
Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)
Sári J.: Lépésről lépésre
Szőnyi E.: Kis kamarazene
Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)
Weiner: Három kis négykezes darab
Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy karakterdarab,
- Egy könnyű bécsi klasszikus mű,
- Egy népdal- vagy gyermekdal-feldolgozás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése, bővítése,

- a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
- dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,
- új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
- a szonátaforma vázlatos ismerete,
- új stílus: romantika,
- a memória és az állóképesség fejlesztése,
- parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:
- a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
- éneklő legato fokozott igénnyel,
- a pergő játék fejlesztése,
- skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,
- a repetíció előkészítése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (utánnyomásos, együttnyomásos, előre nyomott),
- etűd (klasszikus, modern),
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék ellenszólammal.

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I. (Csurka M.)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)
Bartók: Gyermekeknek I-III.
Bartók: Mikrokozmosz II-III.
Csajkovszkij: Gyermekalbum
Grecsanyinov: Gyermekalbum
Grecsanyinov: Gyöngyszemek
Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
Kadosa P.: Népdalszvit
Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)
Könnyű szonatinák zongorára
Kis zongoradarabok
Majkapar: Prelűdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)
Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)
Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)
Schumann: Jugend Album
Teőke M.: Válogatott etűdök
Weiner: 20 könnyű zongoradarab
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.
Beethoven: Deutsche Tánze
Diabelli: 6 szonatina
Diabelli: Könnyű négykezesek
Haydn: Deutsche Tánze
Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Martin: École de Piano
Mozart: Kontratáncok
Mozart: 6 ländlerische Tánze
Muzsikáljunk együtt I. (Szávai-Veszprémi)
Them K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)
Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek
Türk D. G.:30 Tonstücke

Év vég vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)
- Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina-tétel,
- Egy karakterdarab vagy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
Az előzőek ismétlése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.
A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.
Dominánsszeptim, szűkített, bővített akkord, kromatikus hangsor.
Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:
- skálajáték 2-4 oktávon, kromatikus skála, hármas- és négyeshangzat-felbontás és fordításai, akkord, futam,
- biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
- a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I-II. (Csurka M. EMB)
J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
Bartók: Gyermekeknek I-II.
Bartók: Mikrokozmosz III-IV.
Bartók: 10 könnyű zongoradarab
Beethoven: Leichte Klavierstücke
Csajkovszkij: Jugend Album
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.
Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821
Grecsanyinov: Gyermekalbum
Hacsaturján: Gyermekalbum I-II.
Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)
Könnyű szonatinák zongorára
Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)
Majkapar: Kis zongoradarabok
Mozart: Salzburger Tanzbüchlein

Prokofjev: Kindermusik
Schubert: Táncok
Schumann: Jugend Album
Soproni J.: Jegyzetlapok I-IV. (EMB)
Tarka-barka gyűjtemény (Teőke M.)
Teőke M.: Válogatott etűdök
Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c
Durkó Zs.: Gyermekzene
Kocsár-művek (15 kis zongoradarab)
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)
Diabelli: Négykezes szonatinák
Dvorak: Második szláv tánc
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai-Veszprémi)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske - Mese zenével
Romantikus zongorazene négy kézre.

Év vég vizsga ajánlott anyaga:
- Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach-mű),
- Egy szonatina-tétel,
- Egy könnyű romantikus darab,
- Egy XX. századi mű.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek:
- az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
- a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,
- a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
- új stílus: az impresszionizmus előkészítése,
- a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:
- az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
- skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
- dominánsszeptim, szűkített szeptimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,
- pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)
A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
J. S. Bach: Kis fúgák
Bartók: Gyermekeknek III-IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV-V
Chopin Mazurkák
Couperin: 12 zongoradarab
Czerny: Etűdök op. 821
Czerny- Bertini: Etűdök
Debussy: A kis néger
Haydn: Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Mendelssohn: Gyermekdarabok
Mozart: 6 bécsi szonáta
Scarlatti: Szonáták
Schubert: Táncok (EMB)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)
Ravel: Lúdanyó meséi
Ravel: A Szép és a Szörny
Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I-II. (Peters)
Weiner: Lakodalmas

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű (J. S. Bach-mű),
- Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az eddigi ismeretek összefoglalása,
- Új stílus: az impresszionizmus,
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika
- Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
- Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
- Az agogika önálló alkalmazása,
- Zenei stílusjegyek alkalmazása.
Legyen képes:
- Hajlékony dallamformálásra,
- Technikájának kiegyenlítettségét ellenőrizni,
- Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
- A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
- Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext EMB)
Bartók: Gyermekeknek IV.
Bartók: Mikrokozmosz IV-VI.
Chopin: Mazurkák
Chopin: Keringők
Czerny- Bertini: Etűdök zongorára
Czerny: A kézügyesség iskolája I.
Hacsaturján: Gyermek album
Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)
Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)
Mozart: 6 bécsi szonatina
Majkapar: Variációk
Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)
Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)
Debussy: Children's Corner (6056)
Introduction to Polyphonic Playing (A. Lakos)
First Concert Pieces I. G. Frescobaldi - C. Ph. E. Bach (A. Lakos)
Sonatinen I-II. (A. Kemenes)
Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)
Chr. Bach: Duetti
Brahms: Magyar táncok zongorára I-II. (EMB)
Csajkovszkij-, Wagner-átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)
Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)
Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina vagy szonáta tétel,
- Egy romantikus darab,
- Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése
- A kifejezésmódok sokszínűségére való törekvés,
- A barokk (német és francia) díszítések játéka,
- A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,
- A teraszos dinamika megoldása.

Ajánlott tananyag
Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Kis prelúdiumok és fúgák

Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D-dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Beethoven: Écossaises
Schubert: Lándle
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Chopin: Mazurkák
Smetana: Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Grieg: Norwegische Tánze
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermekeknek I-IV.
Bartók: Mikrokozmosz V-VI
Bartók: Szonatina
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka-barka gyűjtemény)
Bizet: Gyermekjátékok
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Debussy: Kis szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A barokk szvit ismerete,
- A díszítések stílushű alkalmazása,
- A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete
- A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése
- Különböző legato billentésmódok alkalmazása,
- A gyorsaság fejlesztése,
- Egyenletes aprótechnika megvalósítása,
- A szabad trilla játék kialakítása.

Ajánlott tananyag
Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Händel: Suiten (Peters)
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D-dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)
Schubert: Lándler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák
Smetana: Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Grieg: Norwegische Tánze
Debussy: 2 Arabesque (E-dúr, G-dúr)
Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermekeknek I-IV.
Bartók: Mikrokozmosz V-VI
Kodály: Hét zongoradarab
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka-barka gyűjtemény)
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Debussy: Kis szvit
Grieg: PeerGynt szvit

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,
- A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika
- Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,
- Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,
- Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag
Scarlatti: Szonáták
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Háromszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: D-dúr és G-dúr zongoraverseny
Haydn: Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments musicaux
Schumann: Kinderszenen op. 15
Chopin: Keringők
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Grieg-művek: Lírikus darabok
Debussy: Preludes I-II.
Rachmaninov: Két fantasztikus tánc
Mikrokozmosz V-VI.
Bartók: Négy sirató ének
Kodály: 7 zongoradarab
Lutostawski: Bukoliki
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)
Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)
Lutostawsky: Album for the Young (Chester Music)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése
- A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,
- A romantikus szólamvezetés,
- Parlando, rubato deklamációja,
- Modális hangsorok ismerete.
- A barokk szvit tételeket,
- Modális hangsorokat.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Háromszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments musicaux
Schumann: Novelletten op. 21
Chopin: Mazurkák
Chopin: Prelűdök
Liszt: Consolations
Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringőkop. 39
Debussy: Preludes I-II.
Bartók: Mikrokozmosz V-VI.
Bartók: Kolindákl.
Kodály: 7 zongoradarab
Lutostawski: Bukoliki
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)
Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

Továbbképző évfolyam „B" tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A" tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,
- Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,
- Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika
- Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,
- Skálajáték különféle módozatai,
- A virtuóz technika alapozása.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)
Schubert: Lándler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V-VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: PeerGynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,
- A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,
- Zenei memória fejlesztése.
Hangszerkezelés fejlesztése
- A „szép" halk játék technikai megoldása,
- A dallam és kíséret érzékeny megoldása,
- Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Ajánlott tananyag
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)
Schubert: Ländler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V-VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab

Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: PeerGynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek és hangszerkezelés, technika
- Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,
- Játszott művek elemzése,
- Koncentrált gyakorlás megvalósítása,
- Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Ajánlott tananyag
Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háromszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)
Schubert: Impromtus
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák 1
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz -V-VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei népdal
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Grieg: PeerGynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek, hangszerkezelés, technika
- A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,
- A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,
- Virtuóz technikai fejlesztés.

Ajánlott tananyag
Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háromszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)
Schubert: Impromtus
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkákl
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz - V-VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei népdal
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

VONÓS TANSZAK
HEGEDŰ

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

A diákok iskolai egyházi - állami és hagyományőrző ünnepségeken, rendezvényeken (kórus illetve vonós zenekari kísérettel) való szereplése az iskolánk nagyon fontos és meghatározó része.
Iskolai vonós zenekarunkat (a szólamok megfelelő évfolyamhoz /tudás szinthez igazított) ,az együtt muzsikálás öröme indította el.
Iskolai rendezvények és egyházi ünnepek alkalmával fellépési lehetőséget kapnak a hangszert tanuló diákok tanszaki koncerteken túl is egyéb zenés alkalmakon, hogy megmutassák zenei tudásukat, szorgalmukat és kibontakozó tehetségüket (évnyitó, évzáró, ballagás, karácsony, húsvét stb).

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.
Készségfejlesztés
- A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása
- a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről;
- a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása
- a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;
- a hangszertartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.
Hangszer nélkül
- emelés - ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);
- közelítés - távolítás;
- súlyérzet;
- rotálás, tengelyfogás érzete;
- a hegedű „fészek” megismerése.
A hegedűtartás, vonótartás kialakítása:
- a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
- a vonóval való megszólaltatás elemi formái;
- a billentés, húrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Ajánlott tananyag:
Gyermekdalokeljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.
Kodály: 333 olvasógyakorlat
Forrai: Óvódás énekeskönyv
Dénes - Kállai - Lányi - Mező: Hegedűiskola I.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I.
Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC
Szilvay: Színes húrok I.
egyházi liturgikus énekek ,egyszerű ,egy oktávon belüli könnyen olvasható az évfolyamának megfelelő hangnemben -G/D/A dúr - és ritmusban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek

- Kottaolvasási ismeretek fejlesztése
- Egész, fél, negyed, nyolcad, és szünetei ismerete
- Módosítójelek
- Dallamsorok felismerése

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés
- Helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása
- Billentő mozgás fejlesztése
- A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására
- Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása

Ajánlott tananyag:
30-40 gyakorlat
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I.
Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC
Dénes-Lányi: Hegedűiskola I. füzet
Bach koral átiratok zongora kísérettel,egyházi népénekek ,liturgikus énekek átiratai hegedűre az évfolyamnak megfelelő hangnemben illetve nehézségi fokon.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.
- A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások, alkar-rotáció).
- A billentő mozgások kialakítása. Tenyérérzet.
- Intonáció a tanult hangkészletben
A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík-érzet, - vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.
- Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.
- A szép hang iránti igény felkeltése - már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során.
- Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek
- Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.
- Metrum, mérőütés, tempó.
- Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.

- Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.
- Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.
- Módosítójelek, előjegyzés.
- Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.
- A hármashangzat fogalma.
- Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Kállay - Mező: Hegedűiskola I. Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I. Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Egyházi liturgikus énekek, egyszerű, egy oktávon belüli könnyen olvasható az évfolyamának megfelelő hangnemben -G/D/A dúr - és ritmusban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két különböző jellegű tanulmány,
- Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
- ejtő-emelő billentés;
- a húrváltó-készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
- vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,
- legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato".

A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott" és „éles" ritmus, legato.

Zenei ismeretek
- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó- és dinamikai jelzések ismerete.
- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Kállay - Mező: Hegedűiskola II. Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola II. Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC Kodály: Biciniumok

Bach koral átiratok zongora kísérettel, egyházi népénekek ,liturgikus énekek átiratai hegedűre az évfolyamnak megfelelő hangnemben illetve nehézségi fokon.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd,
- Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő-készség fejlesztésére az I. fekvésben
- Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).
- Kettősfogás-játék: tercek, szextek.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.
- Nagy és kis détaché.
- Martelé a vonó különböző részein.
- A legato fejlesztése, vonáskombinációk.
- Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.
- A vibrato fejlesztése.
- A hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek
- A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
- Szűkített és bővített hangközök.
- A hármashangzat és fordításai.
- A dominánsszeptim hangzat.
- Tonika, szubdomináns, domináns - hangzatfűzésben.
- Kvintkör, klasszikus periódus.
- Két- és háromtagú kis formák elemzése.
- Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántrilla és mordent.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedőiskola III-IV.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola III.
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Az ajánlott irodalomjegyzékében található előadási művek.
Kodály: Biciniumok
Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók
Szervánszky: Duók Z. 3083
Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)
Bartók: Duók

Bach/Händel/Mozart/Haydn/Beethoven egyházi műveiből hegedű átiratok zongora kísérettel.(magasabb fekvésekben is!)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd (különböző technikai feladatokkal)
- Két zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus tánctétel), lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- Az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
- 1/2 fekvés, II-III. fekvés, fekvésérzet.
- A vibrato fejlesztése
- Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.
- A kromatikus játéktechnika fejlesztése.
- Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.
- A staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése.
- A dobott vonás (spiccato) előkészítése.
- Az akkordjáték és a kettősfogás-játék fejlesztése első fekvésben.
- A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek
- A tempó- és a dinamikai jelzések bővebb ismerete.
- Ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek.
- A teljes kvintkör.
- A játszott anyag zenei - formai és harmóniai - elemzése a tanár segítségével.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola III-IV.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B.
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Pleyel: Duók
Szervánszky: Duók Z. 3083
Mozart: Duók K. 487
Bartók: Duók
Hegedűduók kezdőknek (Vígh)
Kamarazene kezdők számára (Máriássy)
Régi kamarazene (sorozat): Duók, Triók
Egyházi, reneszánsz, barokk, klasszikus zeneszerzők műveiből átiratok zongora kísérettel.(Purcell,Vivaldi, Bach,Haydn -Concerto,szvitekbol tételek,szonáta,rondó stb)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd,
- Két zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- Az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése.
- A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- Kettősfogás-játék a fekvések alkalmazásával.
- A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).
- Az akkordjáték fejlesztése -játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.
- Folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon.
- Az eddig tanult vonásnemekösszetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek
- A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
- Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord.
- A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
- A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése.
- Klasszikus táncok.
- Romantikus karakterdarabok.
- Variációs forma.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola V-VI.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola V
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I-II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.
Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II-III.
Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene-művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.
Négy évszázad könnyű triói Z. 13548
A barokk triószonáta Z. 13549

egyházi művek: Albinoni, Bach, Corelli, Fauré, Franck, Händel, Mendelssohn, Mozart, Pergolesi, Telemann, Vivaldi műveiből

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,

- Egyzongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül
- Egy kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- Tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben.
- Háromoktávos hangsorok akkordfelbontásokkal. A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:
- trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogásokkal is);
- természetes üveghangok.
A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek
- Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
- Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.
- Kifejező és stílusos artikuláció.
- A portamento fogalma.
- A XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: melodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján.

Ajánlott tananyag
Mazas: Études speciales op. 36 I. füzetből válogatva,
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola V-VI.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola V
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I-II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.
Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II-III.
Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene-művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.
Négy évszázad könnyű triói Z. 13548
A barokk triószonáta Z. 13549
Egyházi vonatkozású darabok,kamarazenei művek -duók,triók,vonósnégyesek-Vitali,Corelli,Vivaldi,Torelli,Bach,Telemann,Pergolesi,Pachelbel,Mozart ,Haydn műveiből.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül - az egyik kamarazene is lehet.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, zenei ismeretek
A vibrato kialakítása, árnyaltabb dinamika,
A martelé játékmód fejlettebb, differenciáltabb formái.
A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.
Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
- ejtő-emelő billentés;
- a húrváltó-készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
Vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken, legato (2,4,8 hang kötésével is), portato,
- a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato".
A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák. Nagy és kis „nyújtott" és „éles" ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek
- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó- és dinamikai jelzések ismerete.
- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola II.; III-IV. II. fejezet: Fekvéstanulmányok
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola II.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva), vagy
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45 (válogatva)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd
- Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A fekvésérzet differenciálása, a fekvésváltás készségének fejlesztése, a II. és III. fekvés elsajátítása.
- A vibrato kialakítása, fejlesztése.
- Trilla, a kromatika intonálása, ujjfüggetlenítés.
- A kettősfogás fejlesztése a II. és III. fekvésben (fekvésváltás nélkül).
- Ismerkedés a IV. fekvéssel és a félfekvéssel.
- Hangsorok, akkordfelbontások két oktávon, a tanult fekvésekben, fekvésváltással is.
- Az eddig tanult vonások fejlesztése a vonó különböző részein, vonáskombinációk.

- Lassú, tartott hangok.
- A staccato játékmód fokozatos fejlesztése.
- Az akkordjáték és az emelt vonás előkészítése, majd alkalmazása.
- Természetes üveghangok.
- Tempótartás, a tempó fokozása.

Zenei ismeretek
- A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
- Szűkített és bővített hangközök.
- A hármashangzat és fordításai.
- A dominánsszeptim hangzat.
- Tonika, szubdomináns, domináns - hangzatfűzésben.
- Kvintkör, klasszikus periódus.
- Két- és háromtagú kis formák elemzése.
- Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántytrilla és mordent. Memóriafejlesztés.
- alteráció, hangnemi kitérés, moduláció;
- a főtéma, melléktéma fogalma (koncert vagy szonáta játéka kapcsán);
- a klasszikus periódus; XX. századi stílusjelenségek.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola III-IV.
Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B (válogatva)
Sándor: Hegedűiskola III.
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, illetve 40 etűd op. 54 (válogatva)
Kayser: 36 gyakorlat op. 20 I. (a technikailag könnyebb etűdök: 1,3,5,8)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.
Bartók: Duók
Régi kamarazene (Pejtsik-Szász): Duók, Triók
Pleyel: Duók
Szervánszky: Duók (Z. 3083)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két különböző jellegű technikai tanulmány- közülük az egyik klasszikus etűd
- Két zongorakíséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A tanult fekvésekben való játék elmélyítése, a IV-V. fekvés elsajátítása.
- Ismerkedés a VI-VII. fekvéssel (hangsorok, szekvenciális fekvésváltás-gyakorlatok).
- A páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- A fekvések összekötése I-V. fekvésig.
- Az akkordjáték fejlesztése: egyszerre megszólaltatott háromszólamú akkordok és egyszerű négyszólamú tört akkordok tanulása.
- Hangsorok 5#-5b előjegyzésig, akkordfelbontásokkal, két oktávon.

- A pergőtechnika, trilla, zenei díszítések alkalmazása.
- A vibrato fejlesztése, kifejezésben gazdagítása éneklő művek előadásánál.
- Az eddig tanult vonások gyorsítása, karakterbeli gazdagítása.
- A kettősfogás-játék fejlesztése (fekvésváltással kombinálva is).

Zenei ismeretek
- A tempójelzések bővebb ismerete.
- Ütem: 5/4, 5/8, változó ütem.
- A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
- Szűkített és bővített hármashangzatok, szűkített szeptimakkord.
- A rondó- és a szonátaforma főbb jellemzői.
- Alapvető zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto, grazioso, marcato.
- Az egészhangú skála.
- A portamento fogalma.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola III-IV.
Dénes- Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola V-VI.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B
Bloch: Hangsoriskola II. Z. 1767
Kayser: 36 etűd op. 20 I-II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I.
Dancla: Etűdök op. 68 (válogatva, pl. 2, 4, 6, 1, 9.)
Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két különböző jellegű technikai tanulmány- közülük az egyik klasszikus etűd
- Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A játékkészség fejlesztése I-VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék középtempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek
- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése.
- Szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
- Ismerkedés korunk zenéjével.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola V-VI.
Kayser: 36 etűd op. 20 II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II.
Dancla: Etűdök op. 68
Seveík: Fekvésváltások op. 8
Bloch: Hangsoriskola II-III. Z. 1767-68
Feigerl: 24 gyakorlat I. (a könnyebbek közül válogatva)
Mazas: Études speciales op. 36, I.
Régi kamarazene (Pejtsik-Szász): Duók, Triók
Bartók: Duók
Lendvay: Duók (Z. 13224)
Szokolay: Magyar gyermekdalok (két és három hegedűre) (Z. 7254)
Kiss Zs.: Duók Z. 12565
Reményi: Duók Z. 13247, (Z. 12567)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd (közülük az egyik klasszikus etűd),
- Két zongorakíséretes mű - az egyik vagy koncert, vagy szonáta.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
- A játékkészség fejlesztése I-VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, terc-, szext és oktávskálák két oktávon; az ujjrendi formák bővítése a zenei kifejezés szolgálatában („kúszó ujjrend", ujjazatos kromatika).
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék középtempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek
- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése, szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
- Ismerkedés korunk zenéjével.
- Az elérendő készségszintet az évfolyam technikai és zenei anyaga jelöli meg.
- Az értőbb, önálló előadáshoz szükséges zenei összefüggések, stílusjegyek, szakkifejezések ismeretének kibővítése.

Ajánlott tananyag
Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola V-VI., II. rész

Bloch: Hangsoriskola II-III. Z. 1767-68
Mazas: Études speciales op. 36, I. Études brillantes op. 36 II. (a lehetőségek szerint)
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (a könnyebbek közül)
Kayser: 36 etűd op. 20, III.
Sevcík: Fekvésváltás op. 8
Sevcík: Trillagyakorlatok op. 7

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két etűd,
- Egy koncerttétel vagy egy zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I-II. tételt játszani) kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A hajlékony hang kialakítása,
- Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása,
- A fekvésváltás könnye alkalmazása,
- A húrváltó mozgások fejlesztése.

Ajánlott tananyag Mazas: Études speciales op. 36, I. Mazas: Études brillantes op. 36, II. Feigerl: 24 Etüd Kayser: Etüdök III. Block: Hangsoriskola Vivaldi: G-dúr Koncert Haydn: D-dúr Koncert no.2. Komarovszkij: A-dúr Koncert Händel: E-dúr Szonáta Corelli: e-moll Szonáta Haydn: Menüett D-dúr, F-dúr Vivaldi: Siciliano Rubinstein: Polka

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Jobbkéz mozgásainak fejlesztése (különösen a vonóbeosztással kombinált vonásoknál)
- A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

Ajánlott tananyag
Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36, II.
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37
Kayser: 36 etűd op. 20, III.
Vivaldi: e-moll, E-dúr Koncert
Vivaldi: d-moll Kettősverseny
Stamitz: B-dúr Koncert
Händel: g-moll Szonáta
Corelli: A-dúr Szonáta
Mozart: Albumok (Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek sorozat)

Járdányi: Magyar tánc
Bartók: Duók

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladat
- A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása
- A bécsi klasszika jellegzetes formáinak megismerése

Ajánlott tananyag
Mazas: Études speciales op. 36, II.
Feigerl: II. Füzet
Block: Skálák
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bach: a-moll Koncert
Mozart: D-dúr (Adelaide) Koncert
Stamik: B-dúr Koncert
Beriot: a-moll Koncert
Tartini: F-dúr Szonáta
Händel: A-dúr Szonáta
Schubert: A méh
Gluck: Melódia (Remekművek sorozat)
Wieniawsky: Legenda
Beethoven: Romanc (F dúr)
Bartók: Szonatina
Vivaldi: d-moll Kettősverseny
Stamitz: B-dúr Koncert
Händel: g-moll Szonáta
Corelli: A-dúr Szonáta
Mozart: Albumok (Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek sorozat)
Járdányi: Magyar tánc
Bartók: Duók

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka,

- Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése,
- Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.

Ajánlott tananyag
Mazas: Études brillante II.
Feigerl: Etűdök
Block: Skálák
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bach: E-dúr Koncert
Mozart: G-dúr
Koncert
Spohr: d-moll Koncert
Kabalevszkij: C-dúr Koncert
Tartini: 12 fantázia szólóhegedűre
Locatelli: g-moll Szonáta
Bach: E-dúr Partita
Bruck: Air
Rachmanyivov: Vocalise
Bartók: Szonatina
Bartók: Román népi táncok

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Billentés alapformáinak tudatos alkalmazása
- Húr és vonóváltás műveleteinek előkészítése, fejlesztése

Ajánlott tananyaga
Mazas: Études speciales op. 36, I. II.
Feigerl: 24 Etüd
Kayser: Etüdök III.
Dont: Etűdök op. 37
Block: Skálaiskola
Vivaldi: a-moll, d-moll
Koncert
Haydn: G-dúr Koncert
Viotti: G-dúr Koncert
Händel: g-moll, F-dúr
Szonáta
Corelli: e-moll
Szonáta

Dancla: Solo I., II
Vivaldi: Siciliano
Farkas: Szonatina
Bartók: Duók

Követelmény
Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.
Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.
Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Két előadási darab - koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Oldott és rugalmas billentés kialakítása,
- Könnyed és folyamatos fekvésváltás,
- Ritmikus pergőjáték.

Ajánlott tananyaga
Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36, II.
Feigerl: 24 Etűd
Kayser: Etűdök III.
Dont: Etűdök op. 37
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Flesch: Hangsoriskola
Bach: a-moll E-dúr Koncert
Haydn: G-dúr Koncert
Stamic: B-dúr Koncert
Händel: Szonáták
Tartini: Szonáták
Veracini: Szonáták
Brahms: A-dúr Keringő
Smetana: Hazámról
Gluck: Melódia (Remekművek)
Franceour: Sicilien és Rigaudon
Bartók: Duók

Követelmény
Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre.
Könnyed és folyamatos fekvésváltás.
Ritmikus pergőjáték.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Kombinált vonások gyorsabb alkalmazása
- Különböző fajta dobott és emelt vonások játéka

Ajánlott tananyag
Kreutzer: 42 Etüd
Roda: 24 Caprices
Dancla: Etüdök op. 73
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Sevcik: Vonótechnika 40 variáció
Flesch: Hangsoriskola
Bach: E-dúr Koncert
Mozart: G-dúr Koncert
Spohr: d-moll Koncert
Bruch: g-moll Koncert
Tartini: g-moll Szonáta
Veracini: e-moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc
Kreisler: Schön Rosmaria
Bartók: Duók

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Gyors tempójú futamok,
- Kettősfogás-játékok fejlesztése (terc, szext, oktáv),
- Kromatikus skálák.

Ajánlott tananyag
Kreutzer: 42 Etüd
Roda: 24 Caprices
Hubay: Etudes de Violin
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Schradieck: Fekvésváltás gyakorlat op. 8
Vivaldi: Négy évszak-ból

Mozart: D-dúr, A-dúr koncert
Telemann: 12 Szólófantázia
Bach: E-dúr Hegedűverseny
Mozart: G-dúr Hegedűverseny
Spohr: d-moll Hegedűverseny
Bruch: g-moll Hegedűverseny
Tartini: g-moll Szonáta
Veracini: e-moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc (F-dúr)
Kreisler: Preludium és Allegro
De Falla: Spanyol Tánc

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

GORDONKA

A gordonkatanítás célja, feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal
- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a gordonka akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
- hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz- és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a basszus-, tenor- és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Általános követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

A képességek kibontakoztatása és a készségek fejlesztése

A hallás és a ritmusérzék fejlesztése, érzékenység a dinamikai és a hangszínbeli különbségekre.

A kottaolvasás és a lapról játszás fejlesztése.

A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.

A zenei ízlés, a stílusérzék és a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakoztatása.

A céltudatos és gazdaságos gyakorlási módszer kialakítása.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
- Az A-, D-, G- és C-húr hangkészlete az első fekvés szűk fogásmódjában.
- A módosítójelek.
- A 2/4-es, 3/4-es és 4/4-es ütem.
- A fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
- A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron.
- Pizzicato, Détaché vonás. Egyenletes sebességű vonás.
- Vonóbeosztás kétféle ritmusértéken (fél és negyed vagy negyed és nyolcad érték). Két hang kötése.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth-Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I.(EMB 6312)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
- Nyújtópont a fél- és a negyedérték mellett.
- Húrváltás két szomszédos húron, két hang kötése.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Egy oktáv terjedelemben két húron való játék kvintváltó népdalokon.
- Később hangsorok és hármashangzatok segítségével egyéb dallamokon.
- Bal kéz legato fejlesztése terclépésekkel.
- Egész- és részvonó használata, a vonóbeosztás alapjainak elsajátítása.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth-Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
- Az első fekvés szűk fogásmódjának hangkészlete.
- A módosítójelek.
- A dúr hangsor szerkezete, hangközei.
- A 2/4-es, 3/4-es és 4/4-es ütem.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek. Nyújtópont a fél és negyed érték mellett.

- Dallamsorok, motívumok azonosságának felismerése. A hasonló részletek különbségeinek felismerése. Indítás, befejezés.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
- A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron. A bal kéz húrváltása.
- Pizzicato. A détaché vonásmód.
- Egész- és részvonások és ezek egyenletes sebességű összekapcsolása. 2-3-4 hang kötése.
- Egyszerű húrváltás szomszéd húrok között.
- Nyújtópontos ritmus kötve.
- C-dúr hangsor két oktávon, G-dúr, D-dúr és F-dúr hangsor egy oktávon keresztül. A hangsorok - hármashangzat-felbontásai.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Wojciechowska-Wilkomirski: Gamy i pasaze na wiolonczele (PWM)
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth-Brodszky EMB 2417)
Régi zene gordonkára (Brodszky) (EMB 2452)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)
Régi zene 2 és 3 gordonkára (EMB 7222)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7014)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, vagy népdalfeldolgozás
- Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hangkészlet bővítése a tágfogásban tanult hangokkal.
- A dúr és a moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.
- A 2/2-es, 3/8-os és a 6/8-os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés-felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A bal kéz játéka tágfogásban, az előző év anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. (A kétfajta tágfogás tanításának sorrendjét a tanár dönti el.)
- A vonókezelés fejlesztése szűkfogásos anyagon. 6-8 hang kötése. A portato vonásmód. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő, elválasztott hangok játéka.

- A változó sebességű vonás megalapozása (nyújtópontos fél érték és negyed érték, illetve nyújtópontos negyed érték és nyolcad érték külön vonóval). Nyújtópontos nyolcad és tizenhatod kötve.
- A dinamikai árnyalás alapjai (visszhanghatás, záróhangok diminuendója).
- Hangsorok tágfogásban az első fekvésben. Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I-II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík-Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Sevcík-Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth-Brodszky) (EMB 4480)
Repertoire Album (a Friss-iskola II. darabjai) (EMB 5958)
Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I-II. (Schott 4918-9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)
Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)
Bartók: 18 duo (Universal 12850)
Bréval: Leichte Stücke I-II. (Schott 6158-9)
Leichte Cello-Duette I-II. (Schott 5276-7)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy etűd,
- Egy gyermekdal vagy népdal,
- Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az első fekvés teljes hangkészlete, kibővítve a fekvésjátékban megismert hangokkal.
- A változó ütem.
- A könnyebb ékesítések (előke, paránytrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
- A triós forma és a rondóforma.
- A tanult anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Az előző évben jobb és bal kézzel külön-külön elsajátított technikai elemek összekapcsolása és fejlesztése.

- A tágfogás fejlesztése. A fekvésjáték alapjai. (Az egyes fekvések tanítási sorrendjét a tanár dönti el.) - Gyakorlatok az egyes fekvésekben. A tanult fekvések összekapcsolása az első fekvéssel, az előző évek anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. Ujjgyakorlatok a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
- Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése. Az akkordjáték alapjai. Martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás.
- Dinamikai árnyalás, crescendo és diminuendo.
- Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor, kibővítve a tanult fekvésekben játszható hangsorokkal. Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II-III.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner-Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia EMB 2205
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I-II. (Schott 4646-7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
- A tenorkulcs.
- A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
- A játszott anyag zenei formáinak elemzése.
- Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az előző évben jobb és bal kézzel külön-külön elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
- Nagyobb terjedelmű művek az előző év technikai szintjén.
- Játék az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. A kettősfogás-játék fejlesztése.
- Az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. Akkordjáték az első fekvésben. A martelé vonásmód fejlesztése. Összetett vonásnemek.
- A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
- A dinamikai árnyalás fejlesztése.
- Hangsorok egy, illetve két oktávon az első négy fekvésben 3#, 3 b előjegyzésig (a fisz-moll kivételével). Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II-III.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner-Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezelőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I-II. (Schott 4646-7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) hangkészlete az A- és a D-húron.
- A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.

- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- Az ujjrendkészítés alapelvei. A jellegzetes figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése, az alterált hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.
- A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. A vibrato mozgás az átmeneti fekvésekben. A kettősfogás-játék fejlesztése.
- Az akkordjáték és az arpeggio fejlesztése. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása. A hangszín árnyalása vibratoval és vonókezeléssel.
- Dúr és moll hangsorok két oktávon keresztül 3#,3b előjegyzésig. Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel-Studien (Hofmeister)
Sevcík-Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter-Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger- und Bogen-Übungen (Schott)
7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636)
Cello & Piano II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Breval: C-dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G-dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè Három cselló szonáta (EMB 1466)2
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I-II. (Schott 6105-6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy klasszikus tételpár zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) teljes hangkészlete.
- Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.
- Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.
- A kromatikus hangsor ujjrendje.
- A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tájékozódás és a biztonság fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
- A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
- A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
- A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
- Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
- Egy-két hangsor a több előjegyzést tartalmazó hangsorok általános ujjrendjével. A kromatikus hangsor.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV-V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II-III. (Hofmeister)
Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate Peters 12078 (egyenként a Schott CB-ban is megjelent)
Boismortier: g-moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)
Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie bassocontinuo I-II. (EMB 13490-1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, illetve klasszikus tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az első fekvés teljes hangkészlete.
- A dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.
- A 2/2-es, 3/8-os, 6/8-os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont a nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
- A könnyebb ékesítések (előke, parántrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
- A triós forma és a rondóforma.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés-felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Mozgékony, folyamatos játék az első fekvésben, a szűk- és a kétféle tágfogásban. Gördülékeny hangsorjáték. Ujjgyakorlatok, a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
- A vonókezelés fejlesztése. 6-8 hang kötése. A portato vonás. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő elválasztott hangok játéka. Változó sebességű vonások (nyújtott ritmus külön vonóval) kiegyenlített hangon, igényes vonóbeosztással.
- Az előadási darabok igényes, dinamikailag is árnyalt megszólaltatása.
- Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor. Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I-II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík-Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Sevcík-Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth-Brodszky) EMB 4480
Repertoire Album (a Friss-iskola II. darabjai) (EMB 5958)
Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I-II. (Schott 4918-9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)
Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)
Bartók: 18 duo (Universal 12850)
Bréval: Leichte Stücke I-II. (Schott 6158-9)
Leichte Cello-Duette I-II. (Schott 5276-7)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy klasszikus tánctétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
- A változó ütem.
- A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
- A játszott anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
- Fokozódó terjedelmi követelmények az előző év technikai szintjén.
- A tájékozódás és folyamatos játék fejlesztése az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. Kettősfogások első fekvésben, tágfogásban is.
- Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. A martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás. Összetett vonásnemek.
- A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
- A dinamikai árnyalás fejlesztése.
- Hangsorok egy, illetve két oktáv hangterjedelemben, az első négy fekvésben 3#, 3b előjegyzésig (a fisz-moll kivételével). Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II-III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner-Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I-II. (Schott 4646-7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, illetve klasszikus tánctétel vagy egy romantikus darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
- Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) hangkészlete az A- és a D-húron. A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.
- A tenorkulcs.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- Az ujjrendkészítés alapelvei.
- A kromatikus hangsor ujjrendje.
- Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.
- A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. Az átmeneti fekvések vibrato mozgása. - A kettősfogás-játék fejlesztése.
- Akkordjáték és egyszerű arpeggiók fekvésváltást is tartalmazó tanulmányokban és darabokban. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása.
- A hangszín árnyalása vibratoval és vonókezeléssel.
- Dúr és moll hangsorok két oktávon, 3#, 3b előjegyzésig.
- Hármashangzat-felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel-Studien (Hofmeister)
Sevcík-Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter-Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger- und Bogen-Übungen (Schott)
7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636)
Cello & Piano II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)

Breval: C-dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G-dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè Három cselló szonáta (EMB 14662)
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I-II. (Schott 6105-6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy klasszikus szonátatétel zongorakísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) teljes hangkészlete. Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.
- A hegedűkulcs.
- Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.
- Az üres húrt is tartalmazó kromatikus hangsor ujjrendje.
- A jellegzetes hangszeres figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése az alterált hangokról, a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
- A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
- A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
- A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
- A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
- Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
- Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon, a mélyebb fekvésű hangsorok három oktávon keresztül. Hármashangzat-felbontások és terclépések. A terc- és a szextskála alapjai (megfelelő fejlettségű kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húrral.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV-V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II-III. (Hofmeister)

Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate (Peters 12078)
Boismortier: g-moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)
Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie bassocontinuo I-II. (EMB 13490-1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A legfontosabb hüvelykujjas fekvések hangkészlete.
Az üres húr nélkül játszható hangsorok általános ujjrendje.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
A játék biztonságának és mozgékonyságának fejlesztése az első hét fekvésben. A hüvelykujjas játék fejlesztése.
A hüvelykujjas fekvés összekapcsolása a mélyebb fekvésekkel. Igényes kettősfogás játék.
Az előző évben elsajátított vonásmódok továbbfejlesztése. A spiccato vonás alapjai.
Barokk és klasszikus művek stílusos előadása.
A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
Az önállóság fejlesztése az ujjrend megválasztásában és a gyakorlás módszerességében. Nagyobb terjedelmű művek gyors, megbízható elsajátítása.
Dúr és moll hangsorok 4#, 4b előjegyzésig három oktávon keresztül. A terc- és a szextskála fejlesztése (megfelelő kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húr nélkül.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV-V
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 II. (Schott 967)
Franchomme: 12 Etudes op. 35 (EMB 13871)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Klengel: Tägliche Übungen III. (Breitkopf)
Kodály: Epigrammák (EMB 1814)
Járdányi: Szonatina (EMB 6528)
Farkas: Népdalszonatina (EMB 2458)
Papp: Négy kis darab (EMB 6111)
Hajdu: Szonatina (EMB 5489)
Vivaldi: 9 sonate (EMB Urtext 13439)
Porpora: F-dúr szonáta (EMB 12052)
Caldara: D-dúr szonáta (EMB 12043)
Kodály-Jákó: 15 duó (és 10 trió) (EMB 7426 és 7710)
Kummer: Sechs Duos op. 156 II. (Hofmeister 30232)
Lee: Sechs Duos op. 60 II. (Hofmeister 30117)
Giordani: Six Duos op. 4 (Schott CB 119)
Vivaldi: Concerto in la minore (EMB 6253)
Porpora: Concerto in la minore (EMB 12802)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két etűd,
- Egy barokk, vagy preklasszikus tételpár zongorakísérettel, kotta nélkül,
- Egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok célja az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a hangszer szóló- és kamarazene-irodalmában. Olyan művek, kiadványok és kiadványsorozatok ismerete, amelyek megfelelnek a tanuló képességeinek és hangszertudásának.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított készségek fejlesztése.
- A fogásmódok, a bal kéz legato játékmód és a fekvésváltás fejlesztése.
- Nagyobb intervallumú fekvésváltások.
- A legato, détaché és martelé vonás fejlesztése.
- A vonós artikuláció, a helyes hangindítás és a hangképzés fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 642)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d-moll concertino
Goltermatt G-dúr koncert
J. Chr. Bach c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- Az átmeneti fekvések (V., VI., VII.) fejlesztése.
- A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) igényes, kifejező megszólaltatása.
- A barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)

Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta 8Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d-moll concertino
Goltermatt G-dúr koncert
J. Chr. Bach c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hüvelykujjas játék fejlesztése.
- A játék mozgékonyságának fejlesztése ujjgyakorlatokkal.
- Összetett vonások.
- A bécsi klasszikus kamarazene basszus szólamainak megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése, könnyű anyagon.
- A hangsorjáték gördülékenységének fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11.
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 669
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d-moll concertino
Goltermatt G-dúr koncert
J. Chr. Bach c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
- A hüvelykujjas fekvések összekapcsolása mélyebb fekvésekkel.
- A vibrato fejlesztése dolce és espressivo karakterű darabokon.
- A kettősfogásjáték tisztaságának és szép hangzásának fejlesztése.
- A tónus árnyalása, a zenei kifejezés fokozása romantikus műveken.
- Nagyobb önállóság az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás megtervezésében, módszereinek kiválasztásában.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11 (többféle kiadás)
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel: d-moll concertino
Goltermatt G-dúr koncert
J. Chr. Bach c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulóinak egy része nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarja őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított technikai ismeretek átismétlése és továbbfejlesztése.
- A szűk- és a tágfekvés, valamint az átmeneti fekvések kivitelezésének ellenőrzése, a helyes kéztartás és intonációs szempontok figyelembe vételével.
- A legato játékmód továbbfejlesztése, húrváltás 2, 3, 4 húron is.
- Az egyes vonásnemek tökéletesítése, és könnyebb kombinált vonásnemek.
- Vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságának változtatása és helyes alkalmazása.

Zenei készségfejlesztés:
- Legyen képes a tanuló egészséges, salaktalan alaphangon, tudatos hangképzéssel a vonó teljes hosszán játszani.
- Tudja a vonóváltásait zökkenőmentesen megoldani.
- Legyen képes világosan megkülönböztethető forte és piano játékmódra.
- Tudjon kantilénában minden ujjal vibrálni.
- Ismerje és tudja játszani a legato, détaché és martelé vonásokat, és azok kombinációit.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (MB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg: Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d-moll concertino

Goltermatt: G-dúr koncert
J. Chr. Bach: c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy etűd
- Egy szonáta tételpár
- Egy előadási darab
A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
- A fekvésváltások topográfiai biztonságának fejlesztése, segédhangok felhasználásával és tudatosításával.
- Akkordjáték 3 és 4 húron, a vonóbeosztás, vonónyomás tanítása a helyes arányok betartásával, a húrsíkok figyelembe vételével, és a jobb kar ívmozgására való törekvéssel.
- Ujjgyakorlatok: az egyenletes pergőtechnikához vezető gyakorlatok, fokozatos gyorsítással.

Zenei készségfejlesztés:
- Tudjon mindkét irányban mérsékelt hosszúságú kitartott hangon egyenletes cresendot és decresendot játszani.
- Ismerje fel, és tudja alkalmazni a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
- Tudja alkalmazni egy zenei frázison belül a súlyos és súlytalan hangok arányait, ami később a helyes zenei deklamációhoz vezet.

Ajánlott tananyaga
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)

Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d-moll concertino
Goltermatt G-dúr koncert
J. Chr. Bach c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy etűd,
- Egy szonáta tételpár vagy 1 előadási darab,
- Egy koncert-tétel, vagy egy előadási darab.
A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
- A hüvelykujjas játék fejlesztése két szomszédos húrátmenettel.
- A bal kéz játékterületének kiterjesztése az összes fekvésbe.
- Skálák és hármashangzatok 3 oktáv terjedelemben a G húron kezdődő, 4 oktáv terjedelemben a C húron kezdődő hangsorokkal, különböző vonásokkal (detaché, 2, 3, 4, 8 hang legato kötéssel, martelé).
- Trilla gyakorlatok, az ujjak billentési, és különösen felemelési sebességének fokozása, szükség szerinti fekve tartásának tudatosítása.
- A vibrato továbbfejlesztése.
- Arpeggio (akkordfelbontás) 3 és 4 húron legato és detaché vonásokkal.

Zenei készségfejlesztés:
- Tudjon 3, ill. 4 oktáv terjedelemben mérsékelten gyors tempóban tisztán, egyenletesen skálákat és hármashangzatokat játszani.
- Tudjon kifejezően minden ujjal vibrálni tartalmas hangon, piano és forte dinamikában kantiléna íveket játszani.
- Legyen képes gördülékeny fekvésváltások végrehajtására.
- Ismerje a barokk zene díszítéseinek kivitelezését.
- Tudja alkalmazni a barokk zenében előforduló különböző vonásnemeket.

Ajánlott tananyaga
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)

Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg: Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d-moll concertino
Goltermann: G-dúr koncert
J. Chr. Bach: c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy etűd,
- Egy tétel Bach szólószvitjeiből,
- Egy koncert-tétel, vagy egy szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
A staccato vonás alapjainak ismertetése és gyakoroltatása.
A legato és staccato vonás kombinációi egy vonóhosszon belül.
Fekvésváltás gyakorlatok nagy intervallumokban.
A hüvelykujj használatának kiterjesztése alsóbb fekvésekbe és alsóbb húrokra is.

Zenei készségfejlesztés:

Tudjon a tanuló magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni. A tanult vonásnemeket a zenei kívánalmaknak megfelelően alkalmazni.

Legyen képes a jobb és bal kar játszómechanizmusának egybehangolására, a ritmikus zenei problémák megoldása érdekében.

Tudja a dinamikai árnyalatokat kiterjeszteni az intenzív pianissimo felé, valamint szükség esetén a risoluto fortissimo hangzásig.

Legyen képes mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő játékra, és a zenei agogikák helyes kivitelezésére.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello-Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló-Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
J. S. Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I-II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g-moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F-dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d-moll szonáta
Sammartini: G-dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg: Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d-moll concertino
Goltermann: G-dúr koncert
J. Chr. Bach: c-moll koncert

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Egy tétel Bach szólószvitjeiből,
- Egy koncert-tétel vagy szonáta tételpár,
- Egy előadási darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ZENEISMERET TANSZAK

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!” (Kodály Zoltán)
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.
Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás célja, feladata:
A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:
- belső hallás
- ritmus-metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás-írás,
- zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, - rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszertanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása

Rendelkezzék a tanuló
- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Szolfézs előképző (kötelező tárgy)

Előképző évfolyamok (1. és 2. évfolyam)

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség– és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!” (Kodály Zoltán)
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi. Ehhez felhasználunk válogatott népének-repertoárt és klasszikus egyházi zeneműveket is.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

Az egyházi ünnepekhez kapcsolódó népszokások dalanyagát megismeri, a liturgiához tanult népénekeket nemcsak énekli, hanem érti a zeneelméleti tudászintjének megfelelően. A népszokások dramatizálásában tevékenyen részt vesz.pl.: lucázás, betlehemes, névnap- és újévköszöntő, pünkösdölés...

Az iskola hagyományaihoz, ünnepeihez, rendezvényeihez kapcsolódóan az ünnepségeken aktívan részt vesz, mint kórustag,osztályközösség tagja,ezért annak dalanyagaát a szolfézsóra keretében ledolgozható, gyakorolható,, amennyiben a tantervi szintnek megfelelő a zenei anyag.A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint a felelősöket a tanévre vonatkozó munkaterv tartalmazza:.Veni Sancte, befogadó szentmisék ,iskolaelőkészítő-foglalkozások,,a zene világnapja, zenés szolgálat, adventi hangverseny, karácsony, farsangi hangverseny, , tavaszi hangverseny/Gála, ballagási szentmise, Te Deum,,növendékkoncertek…stb.

Zenei versenyek szakmai versenyeken (nemzetközi, országos, regionális, megyei) az a tanuló vehet részt, akit a tanszak javasol. Részvétel más intézmények által szervezett versenyeken: Szakmai, valamint a tehetséggondozás szempontjait figyelembe véve részt veszünk minden olyan versenyen, egyéb zenei megmérettetéseken, amelyek növendékeink fejlődését elősegítik.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:
– belső hallás
– ritmus–metrum,
– tiszta intonáció,
– tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
– dallamhallás,
– többszólamúság
– harmóniaazonosítás
– zenei olvasás – írás,
– zenei szerkezet (forma),
– zenei memória,
– zenehallgatás (zeneértés)
– a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
– a megszerzett tudás alkalmazása,
– a hangszertanulás segítése,
– a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
– a zenei műveltség igényének kialakítása,
Az egyházi liturgia megismerése, egyházzenei sajátosságokra való rávezetés, népénekek, dicsőítő énekek tanulása, elemzése
– a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
– a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
– a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk, vallástudatuk és hitük megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása

Rendelkezzék a tanuló
– olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
– a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– biztos zenei ízléssel és ítélőképességgel és
– a zene iránti elkötelezettséggel.

1. évfolyam

Zenei ismeretek:

A mozgásos játékok elsajátításával (különféle ügyességi és erőjátékok, fogócskák, vonulások) fejlődjön ritmus- és térérzéke.A párválasztó játékok és népszokások megismerésével és elsajátításával erősödjön szabálytudata, közösségi magatartása.A kiolvasók, mondókák, gyermekjáték- és népszokásdallamok elsajátításával fejlődjön hallása, ritmusérzéke, emlékezőtehetsége,A tavaszi és őszi népszokások dallamaival való ismerkedés.Téli ünnepkörhöz kapcsolódó szokások ismertetése, dallamanyag kiválasztása, megtanulása és eljátszása.

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
– A zene megszerettetése, örömteli művelése.
– A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel.
– Kezdőhang átvétele.
– Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
– Éneklés játékkal.
– Éneklés szöveggel emlékezetből.
– Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
– Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
– A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
– 2/4–es ütem.
– Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A „belső mérés” kialakítása.
– Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.
Meglévő zenei anyag szövegezése, gyermekversek és tanult népdalok/gyermekjátékdalok párosítása, ritmizálása, ritmuskísérettel megszólaltatása.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt. Őszi, téli szokásdalok ismerete, és bemutatása.
– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
– Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
– A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
– Hanglépcső, vonalrendszer.
– Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
– Dalfelismerés, dallambújtatás.

Egyházi népénekek, dicsőítő dallamok, liturgiához kötődő énekekkel való ismerkedésGregorián dallamokkal ismerkedés, kánonok,zsoltárok,responzóriumok,antifónák stb

A kétszólamúság előkészítés

Quodlibet éneklése tanult dallamok alapján.
– Felelgetős játékok (gregorián dallamokkal ismerkedés, kánonok, zsoltárok, responzóriumok, antifónák stb.).

- dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók (dudautánzás)).

Rögtönzés
– Ritmussorok kiegészítése.
– Kérdés, felelet.
– Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.
Meglévő zenei anyag szövegezése, gyermekversek és tanult népdalok/gyermekjátékdalok párosítása, ritmizálása, ritmuskísérettel megszólaltatása.
Zsoltártónusok éneklése.
Zenehallgatás
– A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
– Aktív (előkészített) zenehallgatás.
– Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
– Zajok– zörejek, zenei hang.
– Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
– Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
– A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.

Egyházi zenekari és vokális összeállítások (Tanult egyházi szemelvények, zenei feldolgozások,adaptációk hallgatása) Erre remek alkalom a minden évben megrendezendő Cecilia-hangverseny.

Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal, továbbá az egyházzenei ismeretek szélesítése.

– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése
– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.
– 2/4–es ütem.
– a 3/4–es lüktetés megéreztetése.
– Szövegek ritmusának megfejtése.
– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
– Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
– A magas és mély képzet kialakítása.
– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
– A dallami jelrendszerek ismerete.
– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
– Dallamfordulatok visszaéneklése.
– Memorizálás hallás után.
– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése
– Dal és mérő.
– Felelgetős játékok.
– Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.
– Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
– Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
– Könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
Quodlibet éneklése
– Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
– Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:
– Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:
– Motívum
– Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás
– Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
– Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
– A dó helyének változtatása.
– Tájékozódás a vonalrendszeren.
–Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.Violin- és basszuskulcs
– Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
– Memorizálás.
– Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés
– Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
– Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
– Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
– Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
– Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

– Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
– Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
– Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
– Dinamika, előadási módok.
– Különböző karakterek megfigyelése.
– Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).
– A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.
Egyházzenei szemelvények, adaptációk bemutatása, hallgatása
Koncertlátogatások(pl. Cecilia-hangverseny)
Zenei kifejezések:
– Ritmus, dallam.
– Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A megismert ritmusértékek nevei.
– Tempó, mérőütés.

– Osztinátó.
– Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
– Pentaton, pentachord.
– A G–kulcs, F–kulcs.
– A törzshangsor.
– A megismert hangközök nevei, jelentésük.
– Motívum, dallamsor.
– Kánon.
– Piano–forte.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok
Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai
Rokon népek dalai
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő(egy éves előképzőhöz), Margaréta 1. kötet
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek
Kodály Zoltán: Kis emberek dalai
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Forrai Katalin: Ének az óvodában
Forrai Katalin: Jár a baba
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang–játék
Egyed Zsuzsa - Horváth István: Óvodások és kisiskolások énekeskönyve, Editio Musica
Éneklő Egyház

Zenei befogadás

1. A befogadói kompetenciák fejlesztése

Alapfeltétele a koncentráló képesség fejlettsége, fejlesztése. Az énekes, mozgásos zenei tevékenységek a leginkább alkalmasak az elmélyült figyelem kialakítására. A zenei tartalmakon, „üzeneteken” keresztüli élményszerzés és megértés segíti a befogadói attitűd

kialakulását. A zeneértéshez szükséges az adott műre vonatkozó és életkornak megfelelő zenetörténeti, zeneirodalmi ismeretek megszerzése. A zeneelméleti ismeretek ezekben az évfolyamokban csak annyiban játszanak fontos szerepet, amennyiben azok a megértést, az átélést, az értő zenehallgatást és reprodukálást segítik.

2. Zenehallgatás

A zenehallgatási anyag ezen az iskolafokozaton a zenei stílusok és műfajok teljes spektrumából kerül ki. „Az iskolai zenehallgatás mellett keresni kell a lehetőséget az élő zenehallgatásra, a rendszeres hangverseny-látogatásra, és ösztönözni kell a tanulókat énekkar(ok)ban és más önszerveződő zenei együttesekben való részvételre, zenei információk gyűjtésére. Fontos, hogy a hangverseny-látogatás legyen előkészített, és kövesse azt az élmények feldolgozása. Az ilyenformán átélt élmények maradandóak és életre szólóak. A legkiválóbb lehetőség az, ha az iskolai kórussal vagy osztállyal hangversenyeken szerepelnek a tanulók. Így a zenélés felemelő érzésén túl, tapasztalatokat szerezhetnek a hangverseny rendezéséről, lebonyolításáról is.”

Elvárható tevékenységformák:

- autentikus magyar és nemzetiségi népzenei anyag előadásmódjainak megfigyelése;
- a hangszínhallás fejlesztése mellett az ismert dalanyag-feldolgozások, az eredeti magyar és nemzetiségi népzenei anyag hangszerelésének hallási megfigyelése (pl. Kodály, Bárdos kórusművei kicsinyeknek, Szőnyi: Biciniumok stb.);
- tanult népzenei, műzenei szemelvények többféle feldolgozásának elemzése formai, dinamikai, tempó, karakter, hangszerelési szempontból;
- ismert zenei anyag variánsokkal történő összehasonlítása;
- a népi zenekari és a klasszikus zenekari hangzás összevetése;
- karművek és hangszeres művek „vezérszólamainak” hallási követése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Szempontok a tanulók teljesítményének az értékeléséhez

Az értékelés nem más, mint visszacsatolás, a tanulói teljesítmények minősítése. Értékelni az egyes tanulót, de a kisebb és osztályszintű közösséget is kell. Az értékelésbe vonjuk be a tanulókat, tegyük nyílttá szempontsorainkat, elvárásainkat. Kisgyermekkorban egy-egy szóbeli dicséret sokszor többet és, motiválóbb erejű, mint egy naplóba „némán” bejegyzett ötös érdemjegy.

A tanulásszervezés szorosan összefügg a tudatosan megtervezett, átgondolt értékelési tevékenységekkel. Fontos szempont, hogy az értékelés ne jelentsen szelektálást, beskatulyázást. Lehessen abból kimozdulni, fejlődni.

Az emelt óraszámú képzésben – hasonlóan az általános tantervű oktatáshoz – a tevékenységek zöme csoportosan történik, így a kezdeti időszakban az értékelés is ehhez igazodik. Ám a speciális tantervű iskolákban a csoporton belüli differenciálással és értékeléssel aktívabban élhetünk, majd a készségek fokozatos fejlődésével már az egyéni munkatevékenység is adekvátan értékelhető.

Az értékelésnek több típus, fázisa, mozzanata létezik:

1. A diagnosztikus értékelés (bemeneti, helyzetértékelő, viszonyító (diagnózis), döntés-előkészítő, feltáró, fejlesztő) funkciója nem más, mint hogy információkat szerezzünk adott kisdiák képességeiről, tantárgyi motiváltságáról, netán előzetes tudásáról. Mindez ahhoz szükséges, hogy képet alkothassunk a fejlesztésre váró területekről, az esetleges hiánypótlásról, a korrekciókról. Nagyon fontos alkalmazni tanévkezdéskor, de igen hasznos a folyamatok közben is használni pl. új témakör megjelenése előtt.

2. A formatív értékelés az adott tanulási/tanítási folyamat közbeni folyamatos tanári/tanulói (ön)értékelés, mely formáló, fejlesztő, segítő. Szerepe a pedagógus felé nem más, mint a munkájáról történő visszajelzés, a diák felé pedig a további fejlesztés, motiválás. Viszonyítást ad a gyereknek/gyerekről önmagához, és az előzetesen feltérképezett képességeihez. A meglévő tanár-diák teljesítményt rögzíti (értéket és nem hibát keres), de feltárja a tanulási nehézségeket, hiányokat, és segít meghatározni javításukat, pótlásukat. Legyen tét nélküli, ne osztályozzuk, hiszen állapotot rögzít!

3. Szummatív, kimeneti, összegző, minősítő, lezáró értékelés, osztályzás. Szerepe nem más, mint hogy minősítést adjon a tanulási egységek végén: tematikus zárás, félév, tanév, vizsga, iskola befejezése. Fontos, hogy legyen korrekt, megbízható, kiszámítható és objektív. Ezt segíti elő, ha a diákoknak előzetesen elmondjuk értékelési szempontsorunkat.

A gyakorlatban a formatív és a szummatív értékelés egyensúlya érvényesül.

Alapvető kereszttantervi vonatkozások, kapcsolódások

A zene alkotóelemei számos műveltségterülettel való találkozási pontot tesznek lehetővé. A ritmus, a szín, az erő, az idő stb. problémaköre kapcsolódási lehetőséget teremt egyéb tudományokkal. Mégis a legközvetlenebb találkozások az azonos műveltségtartalmakon belül képzelhetőek el. Iskolai keretek közt ezek összehangolt szervezése kínálja a könnyebb kiindulási pontot.

Tartalmait, műfaji sokszínűségét, fejlesztési struktúráját tekintve közvetlenül az *irodalom* kínálja a legtermészetesebb érintkezési pontokat. Az *anyanyelvi fejlesztés* az ének-zene vonatkozásában pl. így hat: helyes artikuláció, érthető szövegmondás-értelmezés, szómagyarázat (régies, népies, tájjellegű és idegen szavak), a tartalmak kifejtése, megértése, a mondókák-versek ritmikus lüktetése stb.

A *könyvtárhasználat* a pedagógus oldaláról nézve segíti a változatos ismeretátadást, megkönnyíti a gyerekek önálló tanulását. A könyvtárhasználat ebben az életszakaszban tanári irányítással történjen. Például szempontsort ad a kereséshez vagy/és kijelöli a forrásmunkákat: hangszertörténeti kiadványok; enciklopédiák; gyermekversek; mondák, jeles napi szokásgyűjtemények, rokon népek, nemzetiségek földrajza, népszokása, történelme; néprajzi

írások; népművészeti kiadványok; fotóalbumok, táncok története, eredete; képzőművészeti, film-, építészeti, művészettörténeti kapcsolódások keresése stb.. Tanári szemléltetés lehet: albumok, kiadványok, diatár, filmek, hangverseny, múzeum, tájház látogatás stb..

A művészeti tárgyakhoz kiegészítő tudományként kapcsolható a *történelem*, melyet főként a társadalmi, történelmi háttér, a korrajz felvázolásához hívhatunk segítségül, általa megismerhetik a magyar- és egyetemes történelem eseményeit, kiemelkedő személyiségeit.

A *technika tantárgy*, *környezetismeret,* később a *hon- és népismeret* a népi kismesterségek, a néprajz vonatkozásában mutat azonosságokat. Szorosan kapcsolódik, hiszen a zeneműveken keresztül is fény derül más népek érzelem- és gondolatvilágára, szokás- és tárgykultúrájára, hagyományaira.

Társművészeti kapcsolódások:

- népművészet, népi kultúra, tárgyi kultúra megismertetése a jeles napi szokások tanulásakor,
- hazai és nemzeti népzenei dalanyaghoz illeszkedő táncrend, mozgáselemek kipróbálása, dokumentációs formában (mozgóképes bejátszás) történő bemutatása,
- bábművészet alkalmazása szemléltetéshez,
- a képző- és az iparművészet remekei illusztráláshoz stb.

Kereszttantervi vonatkozások:

- hon- és népismeret a magyar és más népek zenéjéhez kapcsoltan,
- könyvtárhasználat az ismeretek feldolgozásához, kiegészítésekhez,
- irodalmi vonatkozású kapcsolódások, anyanyelvünk ápolása érdekében helyes artikuláció, tájjellegű szavak értelmezése, népköltések szerepe,
- idegen szavak értelmezése,
- népzenei gyűjtőhelyek elhelyezése a térképhasználat segítségével,
- társadalmi, történelmi háttér, korrajz a tanulói életkornak megfelelő szintű magyarázattal stb.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése, továbbá az egyházzenei ismeretek szélesítése
– A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése
– Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
– Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.
– A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– Az abszolút rendszer további gyakorlása.
– A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
– A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
– Artikuláció, szövegmondás.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.
– A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
– A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, ¾.
– Ütemsúlyok. (ütemezés).
– A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.
– A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
– Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
– A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
– A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
– A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
– Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
– A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai
– Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
– Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:
– Tszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
– Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
– Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
– Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
– Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
– Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek
– Alaphang fogalma.
– Tiszta– és pien hangos pentatónia.
– Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
– Módosító jelek, előjegyzések.

– A módosított hangok nevei
– A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
– Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1*b* előjegyzésig.
– A párhuzamos hangsorok fogalma.
– A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:
– Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
– A kvintváltás megfigyeltetése.
– A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
– A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás
– A helyes kottaírás.
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
– Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1*b* előjegyzéssel.
– Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
– Igen könnyű diktálási feladatok.
– Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
– Transzponálás írásban.

Rögtönzés
– Ritmussorok rögtönzése.
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
– Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
– Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
– Párbeszéd, kérdés–felelet.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás
– Különféle kórushangzások.
– Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
– A hangszerek hangszínének felismerése.
– Dinamikai különbségek megismerése.
– A népzene és műzene.
– A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
– Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.

– Alkalmazkodó ritmus.
– Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
– Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).
– Hangkészlet, hangsor, hangnem.
– Pentachord, Dur és moll (eol).
– A párhuzamos hangsor fogalma.
– Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
– Ereszkedő dallamvonal.
– Azonosság, variáns, sorszerkezet.
– Szekvencia.
– Periódus.
– Transzponálás.
– Prima volta, seconda volta.
– Solo, tutti.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).
Könnyű kánonok, biciniumok.
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)
Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Péter József: 165 kánon
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 1 tankönyv és Gyakorló feladatok
Dalkíséretek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó
Éneklő egyház -népének gyűjtemény
Petres Csaba: Könnyű egyházi kórusművek
Koloss István: Karácsonyi énekek
Liturgikus dallamgyűjtemény I.
Egyed Zsuzsa-Horváth István: Óvodások és iskolások énekeskönyve

Iskolánk hagyományos énekes-prózai előadásainak aktuális anyagával egészítjük ki a tananyag repertoárját.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.
Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.
Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).
Mese– és karakterdarabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei ismeret– és élményanyag bővítése.
– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése
– A népdalok kifejező megszólaltatása.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– A kétszólamú éneklés kimunkálása.
– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.
– Negyed felütés.
– 3/8–os ütem.
– Váltakozó ütem.
– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
– Alla breve.
– Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.

– A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
– A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
– Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
– Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
– A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
– A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése
– Hangközök megszólaltatása két szólamban.
– Intonációs gyakorlatok.
– Kánonok, biciniumok éneklése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
– Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
– Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkel mindkét irányban.
– Felismerés hallás után és kottaképről.
– A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
– A bővített szekund megfigyelése.
– Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:
– Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
– A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:
– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
– Dúrok és mollok 3#, 3*b* előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése
– AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
– A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
– Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
– Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
– Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
– Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
– Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
– Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.

– Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
– Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel

Rögtönzés
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
– Hiányos dallam kiegészítése.
– Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
– AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
– Rögtönzés szövegre is.
– Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
– Előtagra utótag rögtönzése ($a–a_v$).

Zenehallgatás
– A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
– Mozgás, gesztus a zenében.
– Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
– Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
– A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
– A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
– Felütés.
– Váltakozó ütem.
– Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
– Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– A régi és új stílusú népdalok.
– Motívum, periódus, szekvencia.
– Kvintoszlop.
– Párhuzamos és ellenmozgás.
– A metronómjelzés.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag
A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.
Néhány tánctétel a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).
Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.
Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 2. tk. és gyakorló feladatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–II.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)
Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai
Komjáthyné: Zongoraiskola II.
Fantóné – Komjáthyné – Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek
Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Éneklő egyház -népének gyűjtemény
Petres Csaba: Könnyű egyházi kórusművek
Koloss István: Karácsonyi énekek
Liturgikus dallamgyűjtemény I.
Egyed Zsuzsa-Horváth István: Óvodások és iskolások énekeskönyve
Iskolánk hagyományos énekes-prózai előadásainak aktuális anyagával egészítjük ki a tananyag repertoárját.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.
Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).
Mesealakok a zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A magyar népdalok élményszerű előadása.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
– A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
– Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
– A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás elsősorban kottaképről.
– Módosított hangok: *fi, szi, di, ri* és *ta* gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése
– Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok.
– Kánonok.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
– A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
– Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításainak elve.
– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
– Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése
– A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás
– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
– Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
– Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– Dinamika a barokk korban.
– A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
– A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Siciliano és mazurka ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.
– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció.
– Periódus.
– Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók
Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa peremén
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
Kerényi M. György: Százszínű csokor
Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrffi István: Dallamírási feladatok
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)
Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 2-3 tankönyv és Gyakorló feladatok
Éneklő egyház -népének gyűjtemény
Petres Csaba: Könnyű egyházi kórusművek
Koloss István: Karácsonyi énekek
Liturgikus dallamgyűjtemény I.
Iskolánk hagyományos énekes-prózai előadásainak aktuális anyagával egészítjük ki a tananyag repertoárját.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint
F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
– A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
– Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
– A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
– Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek
– Átkötés, pontozás gyakorlása.
– Harminckettedek.
– Alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
– A bővített kvart oldással.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
– Késleltetés.
– A hangközök rendszerezése.
– A hangközfordítás elve.
– A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
– A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
– Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
– A dominánsszeptim dúrban és mollban.
– Éneklése oldással szolmizálva.
– A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
– Dallami variánsok, figuráció.
– A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
– Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
– Kánonok éneklése.
– Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.
– A klasszikus (és romantikus) dal.
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
– A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
– Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás
– A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
– Hangszín – hangszerelés.
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
– A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
– A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
– A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés
– Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.
– Kvintkör.
– Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– A hangközfordítás elve.
– Tritonusz.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás.

– Késleltetés.
– Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, ária, opera.
– Szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
– Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag
Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Virágos sorozat népdalfüzetei
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 3 tankönyv és Gyakorló feladatok
Éneklő egyház -népének gyűjtemény
Petres Csaba: Könnyű egyházi kórusművek
Koloss István: Karácsonyi énekek
Liturgikus dallamgyűjtemény I.

Iskolánk hagyományos énekes-prózai előadásainak aktuális anyagával egészítjük ki a tananyag repertoárját.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!”
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.
Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás célja, feladata:
A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:
- belső hallás
- ritmus-metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás-írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, - rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése

- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló
- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel,
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése
- Helyes testtartás, levegővétel.
- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.
- Éneklés szöveggel emlékezetből.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- Daltanulás játékkal együtt.

- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Hangmagasság-megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz-, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése
- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés
- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
- A zeneértő és -érző képesség fejlesztése.
- Aktív (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors-lassú).
- Zajok-zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok-karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag
Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok
Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai
Rokon népek dalai
Horváth Istvánné-Smid Anna: Csicsergő 1. (tankönyv, munkafüzet és útmutató)
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)
József Andrásné-Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek
Kodály Zoltán: Kis emberek dalai
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Forrai Katalin: Ének az óvodában
Forrai Katalin: Jár a baba
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini-cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga-Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai I.-Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang-játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló-, kíséretes- vagy kórusfeldolgozásban.
Hangszeres szemelvények (karakter-, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
- A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok - mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk - megismerése.
- A zenei készségek megalapozása a 7-9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
- Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése
- A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
- A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
- A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.
- 2/4-es ütem.
- a 3/4-es lüktetés megéreztetése.
- Szövegek ritmusának megfejtése.
- Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
- Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
- Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
- Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
- Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
- A magas és mély képzet kialakítása.
- A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).

- A dallami jelrendszerek ismerete.
- A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
- Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
- Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
- Dallamfordulatok visszaéneklése.
- Memorizálás hallás után.
- A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése
- Dal és mérő.
- Felelgetős játékok.
- Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.
- Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
- Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
- Igen könnyű kánonok - a csoport képességei szerint.
- Kétszólamú ritmusok, ének-kopogós „játékok”.
- Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:
- Hangközök fogalmának bevezetése, kis- és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:
- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás
- Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2-4-8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.
- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2-4-8 ütem).

Rögtönzés
- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy-két hanggal.
- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.

- Emberi hangfajták (gyermek-, női-, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz- és fafúvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:
- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinátó.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G-kulcs, F-kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano-forte.

Ajánlott tananyag
Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások
Magyar gyermekdalok, népdalok
Gyermekversek.
Rokon népek dalai
Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai
Más népek dallamai
Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2. (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, Útmutató)
József Andrásné-Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek
Kodály Zoltán: Kis emberek dalai
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
Forrai Katalin: Ének az óvodában
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Bárdos Lajos: 70 kánon
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini-cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga-Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai Ilona-Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang-játék

Ajánlott zenehallgatási anyag
Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.
A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.
Rövid daraboka hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
- Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása.
- A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
- A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése
- Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
- Artikuláció, szövegmondás.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.
- A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4.
- Ütemsúlyok (ütemezés).
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.
- A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.

- Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
- A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
- A tonalitásérzék fejlesztése, a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
- A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai
- Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
- Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:
- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
- Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:
- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek
- Alaphang fogalma.
- Tiszta- és pien hangos pentatónia.
- Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
- Módosító jelek, előjegyzések.
- A módosított hangok nevei
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1 b előjegyzésig.
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:
- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
- A kvintváltás megfigyeltetése.
- A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
- A helyes frazeálás.

Zenei olvasás-írás
- A helyes kottaírás.
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.

- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G-kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1 b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G-kulcsból F-kulcsba (és fordítva).
- Igen könnyű diktálási feladatok.
- Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G- és F-kulcsban (2-4-8 ütem).
- Transzponálás írásban.

Rögtönzés
- Ritmussorok rögtönzése.
- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás - ritkítás stb.).
- Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
- Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
- Párbeszéd, kérdés-felelet.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás
- Különféle kórushangzások.
- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
- A hangszerek hangszínének felismerése.
- Dinamikai különbségek megismerése.
- A népzene és műzene.
- A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
- Alkalmazkodó ritmus.
- Kulcsok, előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia, díszítőhang, vendéghang (pienhang).
- Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (eol).
- A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
- Ereszkedő dallamvonal.
- Azonosság, variáns, sorszerkezet.
- Szekvencia.
- Periódus.
- Transzponálás.
- Prima volta, seconda volta.
- Solo, tutti.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok, biciniumok.

Horváth Istvánné-Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Péter József: 165 kánon

Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Balázs Oszkár-Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Dalkíséretek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese- és karakterdarabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei ismeret- és élményanyag bővítése.
- A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs, illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
- Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
- A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
- Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

- A népdalok kifejező megszólaltatása.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- A kétszólamú éneklés kimunkálása.
- Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
- A „kis nyújtott" és „kis éles" ritmus, a negyedértékű triola.
- Negyed felütés.
- 3/8-os ütem.
- Váltakozó ütem.
- A 4/4-2/4 és a 3/4-2/4 váltás megéreztetése.
- Alla breve.
- Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
- A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
- A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
- A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
- A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
- A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése
- Hangközök megszólaltatása két szólamban.
- Intonációs gyakorlatok.
- Kánonok, biciniumok éneklése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
- Éneklés szolmizálva, ábécés-s nevekkel mindkét irányban.
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített - bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése.
- Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:
- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
- A tanult hangnemek alap-hármashangzatai.

Hangsorok:
- A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
- Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése
- AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
- A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
- Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
- Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
- Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel.

Rögtönzés
- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
- Hiányos dallam kiegészítése.
- Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
- AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
- Rögtönzés szövegre is.
- Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
- Előtagra utótag rögtönzése (a-av).

Zenehallgatás
- A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
- Mozgás, gesztus a zenében.
- Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
- Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
- A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
- A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Triola, „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés.
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.

- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- A régi és új stílusú népdalok.
- Motívum, periódus, szekvencia.
- Kvintoszlop.
- Párhuzamos és ellenmozgás.
- A metronómjelzés.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések, valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.

Néhány tánctétel a barokk korból - elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek, valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I-II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
Lázárné Nagy Andrea: Margaréta
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I-II.
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I-II.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)
Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai
Komjáthyné: Zongoraiskola II.
Fantóné-Komjáthyné-Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek
Balázs Oszkár-Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.
Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok, (hangszeres táncok, zenekari tételek).
Mesealakok a zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma- és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben - elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8-ban.
- A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése
- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T-D-T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:
- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
- Dúrok és mollok4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése
- A periódus felépítése. Nyitás-zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás
- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés
- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A-Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy-egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok - elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika - mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Siciliano és mazurka ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú-, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.

- Partitúra.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két-három-négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók
Szigetiné Horváth Zsuzsa-Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa peremén
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
Kerényi M. György: Százszínű csokor
Sulyok Gizella: Pilletánc II-III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrffi István: Dallamírási feladatok
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)
Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint
F. Chopin, A. Dvořak, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter-táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera- és szimfónia részletek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.

- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek
- Átkötés, pontozás gyakorlása.
- Harminckettedek.
- Alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
- A bővített kvart oldással.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
- Késleltetés.
- A hangközök rendszerezése.
- A hangközfordítás elve.
- A tiszta, kis- és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
- A dúr és moll hármashangzatok fordításai, illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
- Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
- A dominánsszeptim dúrban és mollban.
- Éneklése oldással szolmizálva.
- A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus- és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
- Dallami variánsok, figuráció.
- A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T-D-T; T-S-D-T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
- Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
- Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
- Kánonok éneklése.
- Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két- és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás
- Könnyű periódusok lapról éneklése.

- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás
- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín-hangszerelés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség - oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két- és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés
- Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
- Bécsi klasszikusok, Köche1-jegyzék, opusz.
- Kvint kör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore-minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfordítás elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél- és egész-zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.

- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag
Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Virágos sorozat népdalfüzetei
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
- A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
- Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
- A tanult magyar népdalkincs bővítése.
- A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
- Augmentálás-diminuálás.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
- Az alterált fordulatok megfigyelése.
- Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
- A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
- A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:
- Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.
- A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:
- Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások, valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.
- A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
- A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:
- Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
- A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:
- Rendhagyó periódusok.
- Álzárlat.
- Egyszerű, két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
- A szonáta-, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.

- A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás
- Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
- Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
- Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Két- vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy-egy alterált hanggal.
- Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
- Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
- Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés
- Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
- Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
- Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás
- A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
- Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
- A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
- Új hangszerek, hangszínek megjelenése.
- A programzene és a társművészetek kapcsolata.
- A tonalitás felbomlása.
- A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
- A zenei formák változásainak megfigyelése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

A zenei elemzési képesség fejlesztése
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
- Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).
- A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete
- Komplementer, osztinátó ritmus.
- Modális hangsorok.
- A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.

- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb.), álzárlat.
- A szonáta- és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia tételrendje.
- Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
- A szimfonikus költemény.
- Tempó- és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
Agócsy László: Zenei olvasókönyv
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Németh Rudolf-Nógrádi László-Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
L. Bernstein: Hangverseny fiataloknak
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.
A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)
Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl.
Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)
Romantikus opera részletek.
A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz-ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
- A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
- További ismerkedés a XX. századi zene hangzás- és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
- A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismétlése, rendszerezése.
- Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
- Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
- A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola - imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
- A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene-szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
- Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
- A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:
- A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése, a hangközök rendszerezése.
- A szűkített kvart fogalma.
- Az enharmónia.

Hangzatok:
- Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás
- Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
- A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
- Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
- Memorizálás kottakép, valamint hallás után.

Rögtönzés
- Dallam- és ritmus kiegészítés.

- Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
- Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
- XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás
- A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.
- A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
- A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
- A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
- A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.
- A barokk táncok a szvitekben.
- A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
- A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
- A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Hemiola, komplementer ritmus.
- Számozott basszus, continuo.
- Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
- Motetta, madrigál, mise.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A barokk versenymű, concerto grosso, concertálás.
- A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
- Barokkvariáció (passacaglia, chaconne, folia).
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség
- Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
- Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag
Magyar népdalok.
Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Németh Rudolf-Nógrádi László-Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán-Vargyas Lajos: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I-II.
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz
Bartók Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27 egyneműkar
Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia- és formavilága
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából
Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I-II.
Nógrádi László-P. Vesztróczi Judit-Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Barokk hangszeres és oratórikus művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek. (Válogatva J. S. Bach, H. Purcell,
G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Barokk zene régi hangszereken.
XX. századi nagyobb lélegzetű mű, illetve műrészlet feldolgozása.
(Pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a klasszikus zene forma- és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben - főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
- Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.
- Nyolcad és tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8-ban is.
- Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8-ban is.
- A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
- A módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.
- Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.
- Más népek népzenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok (tanári kísérettel).
- Kánonok éneklése.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T-D-T, T-S-D-T kapcsolatok.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

Hangközök:
- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.
- Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.
- Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.
- A hangközök megfordításai.
- Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:
- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.
- Építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.
- A dominánsszeptim hangzat megfigyelése.

Hangsorok:
- Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:
- A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás-zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma, triós forma.
- A kisformák hallás utáni felismerése.

Zenei olvasás, írás
- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.

- Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, - írás emlékezetből vagy hallás után.
- A helyes kétszólamú kottaírás.

Rögtönzés
- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A-Av, A-B).
- Periodizáló dallamokhoz egy-egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok - elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika - mint a zenei kifejezés eszközei.
- A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések
- Augmentálás, diminuálás.
- Mazurka és siciliano ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.
- Periódus, kéttagú-, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A régi stílusú és új stílusú népdalok.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes stb. kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel.

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két-három-négyszólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. II.

Bárdos Lajos: Írások népzenénkről

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás-írás gyakorlófüzetei
Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa peremén
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Kerényi M. György: Százszínű csokor
Sulyok Gizella: Pilletánc II-III.
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Györffy István: Dallamdiktálás
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A. Dvořak, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Zenei élményanyag bővítése.
- A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.
- A többszólamú éneklési készség fejlesztése.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.
- A zenei elemző képesség fejlesztése.
- A zenei pályára készülők emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés
- Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
- A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
- Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.
- Az alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.
- A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (di, ri, fi, szi, ta, ma) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése.
- Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.

- A késleltetés megismertetése.
- A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam- és ritmusfordulatai.
- Dallami variánsok, figuráció.
- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.
- Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.
- A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T-D-T; T-S-D-T kapcsolatok.
- T-D funkcióváltás felismerése hallás után.
- Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkel.
- A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.
- Maggiore-minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.
- Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- A hangközök rendszerezése.
- A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel az eddigi hangnemekben.
- A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkel, lapról olvasása, írása hallás után.
- A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.
- A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.
- A dominánsszeptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- Dúr és moll hangsorok 5#, 5b előjegyzésig.
- Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:
- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal, a két- és háromtagú kis formák, visszatéréses típusok megfigyelése.
- Triós forma, rondó-, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás
- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Könnyű hang közmenetek lejegyzése hallás után.
- A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).
- Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).
- Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.
- A kétszólamú művek megszólaltatása ének-hangszer előadásban is.

Zenehallgatás
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzatfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség - oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.

- A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.
- A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés
- Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.
- Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A-Av, A-B).
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
- Hangnemi rokonságok, maggiore-minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- Hangközfordítások, hangzatfordítások.
- Tritonusz.
- Figuráció.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.
- Késleltetés.
- Kadencia, fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.
- Homofon, polifon szerkesztési mód.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, opera, ária, szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- Bécsi klasszikusok, Köche1-jegyzék, opus.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Bécsi klasszikus hangszerkíséretes dalok, duettek.
Jól énekelhető szemelvények (témák) a szonátaforma, a szimfónia menüett tételének (triós forma) és az opera és a kamarazene megismeréséhez.
Könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy éneklésre alkalmas hangszeres darab.
Kodály Zoltán: Biciniumok
Darabok Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából.
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás gyakorlófüzetei
Német-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek. Opera részletek.
Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A memoriter anyag egyéni bemutatással.
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.
- Betekintés a romantikus zeneirodalomba.
- Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
- Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.
- Augmentálás, diminuálás.
- Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.
- Klasszikus kánonok éneklése.
- Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.

- Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.
- Két- vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:
- A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.
- Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
- A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:
- Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
- A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
- A fá mint domináns basszushang (az V2-I6 kapcsolat megfigyeltetése a fokszám tudatosítása nélkül).
- Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.

Hangsorok:
- Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7b előjegyzésig, a kvintkör.
- A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5b előjegyzésig.
- Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése
- Rendhagyó periódusok egyszerű két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
- A szonátaforma alaposabb ismerete.

Zenei olvasás, írás
- Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.
- Hangköz-, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.
- Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).
- Memorizálás kottakép, valamint hallás után.
- Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének-zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés
- Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.
- Változatosabb funkciójelző basszus-szólam éneklése dallamhoz.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
- Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás
- A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.
- Variációk, variációs tételek - későbbi korokból is.
- Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.
- Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.
- Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések
- A hangnemi rokonság.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy- és kisütemes írásmód.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb. álzárlat).
- Klasszikus táncok.
- A szonáta- és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia, versenymű.
- Az opera, nyitány, ária, recitativo.
- Prozódia.
- Tempó- és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.

Ajánlott tananyag
Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz.
A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.
Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek.
Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
Agócsy László: Zenei olvasókönyv
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár-képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Németh Rudolf-Nógrádi László-Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében.
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.
- A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.
- A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.
- Az önálló gyakorlás - tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.
- Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.
- A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.
- Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.
- Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított" periódusok.
- Imitáció, tonális és reális válasz.
- Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.
- Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.

- A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster fogalmainak megismerése.
- Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.
- Hangköz- és hangzatmenetek további gyakorlása.
- Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.
- Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.
- A hármashangzatok és fordításaik gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.
- A bővített hármashangzat fordításai (oldással).
- A dominánsszeptim- és szűkített szeptimhangzat gyakorlása oldással.
- A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás
- Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkel.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkel.
- Hangköz- és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel, lejegyzése hallás után.
- Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.
- Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.
- Memorizálási feladatok kottakép, valamint hallás után.
- Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú - hangnemi kitérést tartalmazó - kétszólamú menetek ének-zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszereken előadva is.
- Hangszerkíséretes műdalok, áriák két- vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.

Rögtönzés
- Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.
- Dallamhoz basszus rögtönzés.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.
- Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenei szakkifejezések
- Aautentikus, összetett zárlat.

- Poliritmika, hemiola.
- Számozott basszus.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.
- Cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A szvit jellegzetes tánctételei.
- A barokk versenymű, concertálás.
- Fuga, reális és tonális válasz.
- Opera, recitativo, ária, betétdal.
- Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.
- A klasszikus versenymű, kadencia.
- Tempó- és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.
Barokk dalok, könnyű áriák, két- és háromszólamú vokális művek.
Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei.
Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.
Magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Németh Rudolf-Nógrádi László-Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.
Kodály Zoltán-Vargyas Lajos: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I-II.
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz
Bartók Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27 egyneműkar
Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia- és formavilága
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából
Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)

Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II-III. kötet.
Nógrádi László-P. Vesztróczi Judit-Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag
- Reneszánsz kórusművek
- Szvit, korál, kantáta-, passió-, oratórium-, versenymű-, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)
- Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij, C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatás.
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Továbbképző évfolyamok „A”-tagozat

7. évfolyam „A”-tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése, a zenei készségek további fejlesztése.
- A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetén keresztül a kora barokkig.
- A középkor világi zenéje.
- A reneszánsz zene fénykora.
- Az opera keletkezése.
- A két- (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés.
- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők).
- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal.
- Trubadur, Minnesänger dalok, chansonok.
- Könnyű két- és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása.
- A reneszánsz stílusjegyek megfigyelése.
- Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése.
- Modális dallamok transzformálása.
- A hangközök ismétlése, hallási elmélyítése.

- Új hangközök elsajátítása: duo- és tredecima.
- A modális hangsorok megismerése, a jellegzetes hangközök kiemelése.
- Modális fordulatok megfigyelése, éneklése.
- Plagális zárlatok megszólaltatása.
- Memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése, memorizálása, írása emlékezetből.
- Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések
- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál, korál, zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei.
- Recitatívó, ária, continuo.
- Plagális zárlat.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Zenei szemelvények énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.
Gregorián ének, trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.
Válogatás az európai többszólamúság XV-XVI. századi műveiből.
Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.
(Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők művei).
Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve
Szendrey Janka-Dobszay László-Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánum
Lassus: 24 kétszólamú motetta
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Fodor Ákos: Schola cantorum I-XIII.
Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
A középkor világi zenéje.
A mise állandó részeinek megfigyelése.
A korabarokk opera, C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, és más szerzők művei.
Reneszánsz hangszerek hangzásának megismerése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Zenei élményanyaggyűjtés a barokk kor zenéjéből.
- A stílus alapos megismerése, elsősorban J. S. Bach és G. F. Händel alkotásai alapján.
- A zenei készségek elmélyítése.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
- A barokk hangszeres műfajok áttekintése.
- A barokk variáció (folia, chaconne, passacaglia).
- Az oratórium.
- Barokkáriák, dalok hangszerkísérettel, duettek, kórusrészletek, korálok megszólaltatása énekléssel, memorizálással.
- A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról.
- A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
- Az invenció és a fúga felépítésének megfigyelése, elemzése.
- Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemváltások.
- Imitáció, reális, tonális válasz.
- Zenei részletek éneklése, memorizálása, megszólaltatása hangszerekkel is.
- Kánonok.
- Többszólamú énekgyakorlatok.
- Könnyű barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
- Zenei írás (hallás vagy kottakép memorizálása alapján) igen könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.

Rögtönzés
- Imitáció, reális, tonális válasz szerkesztése, rögtönzése.

Zenehallgatás
- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok-műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.

- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fúga témák belépésének megfigyelése.
- Oratórikus művekben a szereplők dramaturgiai megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Barokk táncok, a szvit tételei.
- Variációk: chaconne, folia, passacaglia.
- Concertálás, concerto grosso, continuo.
- Korál.
- Mise, oratórium, kantáta, opera.
- Fúga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
C. V. Palisca: Barokk zene.
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája
Nagy Olivér: Partitúraolvasás
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Bertalotti: 56 solfeggio
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár II.
J. S. Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I-II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
Győrffy István: Korál elemzések
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
A zenehallgatási anyag partitúrái

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, F. Couperin, J. Ph. Rameau (hangszeres művek), A. Corelli (pl. La folia), A. Vivaldi (Négy évszak), A. Scarlatti, (dalok), D. Scarlatti (hangszeres) műveiből énekes megszólaltatáshoz.

G. F. Händel: áriák, recitatívók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái: Vízizene)

J. S. Bach: motetta-, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúga, szvittételek témái. (Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d-moll zongoraverseny, a-moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d-moll preludium és fúga, h-moll szvit).

Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismétlése, elmélyítése.
- Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
- A zenei készségek elmélyítése.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag és készségfejlesztés

- A klasszikus zene stílusjegyeiről, műfajairól, a zeneszerzők munkásságáról tanultak összefoglaló ismétlése.
- Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
- A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó-váltással.
- A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
- A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkel, hangnemekben.
- A zárlattípusok éneklése felbontva memorizálása, hallás utáni felismerése.
- Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
- A váltóhangok, kromatika. Késleltetés, előlegezés.
- Jellegzetes alterált akkordok hangzási megfigyelése (a csoport képességei szerint).
- Jellegzetes hangközök a harmóniákban (pl. bővített szext).
- A dallam és harmónia szerves összefüggéseinek megfigyeltetése.
- Klasszikus (főként moduláló) periódusok lapról olvasása, ábécés nevekkel is.
- Könnyű hangközmenetek, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.

- Romantikus fordulatok, oldások hangközmenet-, illetve hangzatmenetszerű megszólaltatása - énekléssel, elsősorban ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal és lehetőség szerint zongorával is.
- Romantikus műdalok, duettek, tercettek, könnyű kórusművek szimfóniarészletek megszólaltatása hangszeres és énekes előadásban, (tanári közreműködéssel).
- A tercrokon fordulatok, az enharmonikus moduláció, a lebegő tonalitás hallási és kottaképi megfigyelése, éneklése, megszólaltatása kottakép alapján (hangszeren is).
- A belső hallás fejlesztése, törekvés a szolmizáció fokozatos elhagyására.
- Könnyű egy- és kétszólamú dallamok lejegyzése - mindkét stílusból - a dallamírás különböző lehetőségeivel (pl. keretes írás).
- Periódus (bővült, esetleg moduláló) lejegyzése könnyű funkciójelző basszussal (a csoport képességétől függően).
- A romantikus műfajok jellemzői.
- Zenei formák ismerete: a kiválasztott, hallgatott, feldolgozott zeneművek alapján (szimfonikus költemény, rapszódia, versenymű, nyitány, karakterdarabok jellegzetességei)

Rögtönzés:
- Periódus-előtagra utótag, esetleg moduláló utótag rögtönzése.
- Moduláló periódusok alsószólamának szerkesztése, rögtönzése.
- Hiányos dallamok kiegészítése.
- Dallamhoz kíséret szerkesztése.

Zenehallgatás
- Egy bécsi klasszikus szimfónia és egy opera (vagy oratórikus mű) feldolgozása.
- A funkciós forma- és harmóniavilág fokozatos fellazulásának megfigyelése hallás után is.
- A nemzeti romantikus zene sajátos zenei kifejezőeszközeinek megfigyelése hallás után.
- Hangszerelés, új hangszerek. A romantikus zenekar.
- Hangulatok, érzelmek kifejezése a hangszeres művekben.
- Az új zenei formák megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Zárlattípusok.
- Előlegezés, késleltetés.
- Álzárlatok.
- Lebegő tonalitás.
- Dalciklus.
- Szimfonikus költemény.
- Rapszódia.
- Programzene.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag:
Bécsi klasszikus vokális, hangszeres, szimfonikus művek, drámai műfajok, dalok, változatos feldolgozása.
Válogatás romantikus vokális, hangszeres és szimfonikus művekből (dalok, duettek, hangszerszólók, kamaraművek, versenyművek, szimfónia, szimfonikus költemény, opera és oratórikus művek).

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Frank Oszkár: Schubert-dalok elemzése
Frank Oszkár: Chopin
Frank Oszkár: Liszt
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László-Németh Rudolf-Puster János: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
Agócsy László: Szállj szép énekszó - 16 egyneműkar
Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
F. Schubert (dalok, szimfóniák),
F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
J. Brahms (dalok, versenyművek),
F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódiák, szimfonikus költemények),
R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány), B. Smetana (Moldva),
A. Dvořak (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
- Élményanyaggyűjtés a XX. század zenéjéből.

- Ismerkedés a XX. század zenéjének főbb irányzataival, stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásával.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag és készségfejlesztés
- Énekelhető egy és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzeteiből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése.
- A tonalitás fogalmának változásai.
- A kitüntetett szerepű funkciók elhalványulása és megszűnése.
- Bitonalitás, politonalitás.
- Néhány XX. századi skála és akkordformáció megfigyelése, éneklése, ismerete a csoport képességei szerint).
- Az egészhangúság, az akusztikus skála, a dodekafónia, a skálamodellek fogalmának elsajátítása.
- Az aleatória, a hangfürt (cluster) fogalma.
- Clusterek megszólaltatása énekléssel, hangszerekkel.
- Az aranymetszés megfigyelése.
- Könnyű Bartók- és Kodály-dallamok lejegyzése keretes vagy folyóírással (vagy memorizálás alapján).
- A belső hallás folyamatos továbbfejlesztése: a hangköz és hangzathallás erősítése a XX. századi művek megszólaltatásához.

Rögtönzés
- A XX. századi komponálási technikák kipróbálása énekléssel és hangszerek bevonásával.
- Reihe, hangfürtök komponálása.
- Skála modellek szerkesztése.

Zenehallgatás
- A különböző irányzatok főbb zenei jegyeinek megfigyelése.
- A XX. századi zene partitúráinak megismerése.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás,
- Akusztikus és egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Téma. Fordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás, értelmezés a kvintkörön.
- Aranymetszés.
- Komplementer technika.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből;
az impresszionizmus: C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten,
valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Bartók Béla: Mikrokozmosz I-VI.
Bartók Béla: Kórusművek
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: Kórusművek
Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések
Párkai István: Modern kórusetűdök
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Nógrádi László-Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Frank Oszkár: Debussy harmóniák
Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében
Lendvai Ernő: Bartók stílusa
Kroó György: Miért szép századunk zenéje?
Kroó György: Miért szép századunk operája?
Kókai Rezső-Fábián Imre: Századunk zenéje
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Debussy: Gyermekkuckó, Noktürnök,
M. de Falla: Háromszögletű kalap,
Kodály Zoltán: Galántai táncok, Páva variációk,
Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros-, ütős hangszerekre és cselesztára
Kórusművek (pl. Tavasz), Mikrokozmosz,
A. Honegger: Pacific 236, vagy Johanna a máglyán, C. Orff: Carmina Burana,
Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,
I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps, A tűzmadár, A katona története
B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások, A. Schönberg: Egy varsói menekült.
Gershwin, Bernstein, Kurtág, Ligeti stb. művei.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A zenei élményanyag bővítése.
- A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetéig.
- A reneszánsz zene fénykora.
- A zenei készségek további fejlesztése, automatizálása.
- A két- (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.
- Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal (zsoltárok, himnuszok, alleluja-dallamok).
- A gregorián mise állandó részeinek megismerése.
- Könnyű két- és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása belső hallás alapján.
- A modális hangsorok fogalmának, jellemzőinek ismétlése. Gyakorlás: énekléssel, hallás utáni megfigyeléssel, felismeréssel. Felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők, brevis)
- A szopránkulcs bevezetése.
- Modális többszólamúság. Kvintpárhuzam. Alaphármas párhuzamok éneklése.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz fogalmainak elsajátítása.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása, elsajátítása.
- A reneszánsz (modális) stílusjegyek megfigyelése Kodály műveiben is: modális hangsorok alkalmazása, harmóniai jellegzetességek, formaépítkezés, a reneszánsz és a népzenei elemek összekapcsolása.
- Dallamok transzformálása különböző móduszokba.
- A hangközök hallási elmélyítése. A belső hallás további fejlesztése.
- A hangközök ismeretének bővítése az oktávon túli hangközökkel.
- Építés megadott hangokra.
- Új hangzatok: a szeptimhangzatok elsajátítása. Gyakorlása: éneklés különféle hangnemekben ábécés nevekkel, építés, felismerése kottakép alapján
- Plagális zárlatok megfigyelése, éneklése, megszólaltatása több hangnemben.

Zenei olvasás, írás
- Modális dallamok lapról olvasása, memorizálása.

- Olvasás szoprán kulcsban. Egyszerű dallamok átírása szoprán kulcsba.
- Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése (lejegyzése hallás után).
- Barokk idézetek lejegyzése egy- és két szólamban.
- Két- és háromszólamú reneszánsz műrészletek leírása.
- Intenzív memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése emlékezetből.
- Jellemző hangközmenetek (oktávon túli hangközökkel is) és harmóniasorok éneklése ábécével, lejegyzés és transzponálás.
- Szeptimhangzatok és fordításaik éneklése és lejegyzése az alsó hang vagy az alaphang megadásával.

Zenehallgatás
- A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
- Partitúra használata.
- Gregorián mise meghallgatása, a mise állandó részeinek megfigyelése.
- Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések ismerete
- C-kulcsok.
- Módusz. Modális hangsorok.
- Modális harmóniai fordulatok.
- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál. Korál. Zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei: Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus és Agnus Dei.
- Plagális zárlat.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények válogatása énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.

Gregorián ének és trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.

Válogatás az európai többszólamúság XV-XVI. századi műveiből.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.

(Válogatás Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, 0. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők műveiből).

Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret

Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Fodor Ákos: Schola cantorum I-XIII.

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szendrey Janka-Dobszay László-Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánum
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- A barokk zene mélyebb megismerése. A korszak legfontosabb stílusjegyei, műfajai a korszak kiemelkedő zeneszerzőinek alkotásaiban.
- A zenei áttekintőképesség fejlesztése. A készségek automatizálása.
- Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
- Barokk vokális és hangszeres szemelvények éneklése szolmizálva, ábécés névvel, chiavetta használatával. Mezzo- és tenorkulcs bevezetése, elsajátítása.
- Barokk dalok, áriák, megszólaltatása hangszerkísérettel is.
- A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása, feldolgozása.
- Dominánsszeptim-fordítások, szeptimhangzatok megfordításinak elsajátítása.
- Nápolyi szext, mollból kölcsönzött akkordok megfigyelése, éneklése.
- A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról és hallás után.
- Egyszerűbb Bach-korálok harmóniai elemzése, megszólaltatása énekléssel és zongorával.
- Számozott basszus.
- A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
- Duettek, kórusok, kánonok éneklése, memorizálása. Kétszólamú énekgyakorlatok.
- Jellegzetes barokk ritmikai és dallami fordulatok, harmóniák, formák felismerése hallás és kottakép alapján.
- A barokk szvit-tételek: allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, polonaise, gavotte, bourrée jellegzetességei.
- Barokk variációs formák: chaconne, passacaglia, folia elemzése, témák éneklése.
- Az invenció és a fúga felépítésének megfigyelése, megismerése (elemzése).
- Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemváltások.
- Imitáció, reális, tonális válasz, dux, comes fogalmai, felismerés kottaképről.
- Barokk díszítés.

Zenei olvasás, írás
- Barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel is.
- Zenei írás hallás után vagy memorizálás alapján: könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.
- Barokk hangköz- és harmóniasor éneklése, írása, transzponálása.

Zenehallgatás
- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok - műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fúga témák belépésének megfigyelése zenehallgatással is.
- Oratorikus művekben a szereplők, a dramaturgia megfigyelése.
- Egy Bach-szvit feldolgozása
- Invenció elemzése hallás után.
- Prelúdium és fúga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
- A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
- Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a-moll hegedűverseny) feldolgozása.

Zenei szakkifejezések
- Barokk variációk: Chaconne, Folia, Passacaglia.
- Concertálás. Concerto grosso. Continuo.
- Korál.
- Mise. Oratórium. Kantáta. Opera.
- Fúga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Válogatás J. S. Bach, G. F. Händel és más barokk szerzők vokális és hangszeres műveiből énekes megszólaltatáshoz és zenehallgatáshoz.
G. F. Händel: áriák, recitatívók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái (Vízizene).
J. S. Bach: motetta-, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúgák, szvittételek témái.
(Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d-moll zongoraverseny, a-moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d-moll preludium és fúga, h-moll szvit).
Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Győrffy István: Korál elemzések
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
C. V. Palisca: Barokk zene.
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája
Nagy Olivér: Partitúraolvasás
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Bertalotti: 56 solfeggio
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I-II.
J. S Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I-II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Prelúdium és fúga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a-moll hegedűverseny) feldolgozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
- A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismétlése, elmélyítése.
- Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
- A zenei készségek elmélyítése, automatizmusa.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- A klasszicizmus legfontosabb ritmikai, dallami, harmóniai és formai sajátosságai.

- Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
- A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dóváltással, majd ábécés nevekkel.
- A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése (hangnemekbe helyezve) és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
- A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkel, hangnemekben.
- A szabályoktól eltérő felépítésű periódusok elemzése.
- A klasszikus zenére jellemző hangköz-, hangzatmenetek éneklése és lejegyzése.
- Két- és háromtagúság, da capo forma, rondóforma, variációs forma, szonátaforma ismétlése, az ismeretek elmélyítése.
- Könnyebb Bartók- és Sztravinszkij-dallamok és egyéb XX. századi műrészletek éneklése, írása.
- Tájékozódás 7#, 7b előjegyzésig, hangnemek, hangnemi rokonságok.
- Moduláció a domináns, szubdomináns és párhuzamos hangnembe, éneklése megfelelő dóváltással és ábécés névvel.
- Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
- Kadenciák éneklése ábécés névvel, zongorázása, transzponálása.
- Funkciós kísérőszólam improvizálása.
- Hármashangzatok, szeptimhangzatok, dominánsszeptim, szűkített szeptim - ezek fordításai, éneklése, hangnembe helyezése.
- Fentiek megfigyelése, használata a funkciós akkordok, harmóniai menetek árnyaltabbá tételében.
- A klasszikus zene funkciós rendje.
- Klasszikus periódusok (a szabályostól eltérő felépítésű, moduláló) éneklése, lejegyzése funkciós basszussal.
- A klasszikus zene harmónia-, funkció- és formarendjének fellazulása.
- Az alteráció, kromatika, enharmónia, távolabbi modulációk megfigyelése éneklése, értelmezése.
- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Tercrokon hangnemek.
- Mellékdominánsok, nónakkordok.
- Az alt és baritonkulcs bevezetése.
- Az új, jellegzetes romantikus dallami, harmóniai fordulatok megfigyelése, éneklése, felismerése.
- Szemelvények a romantikus zeneszerzők vokális és hangszeres darabjaiból, éneklés szolmizálva, ábécével, alkalmi hangzóval, megszólaltatás zongorán is.
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Duettek, kórusművek.
- Romantikus dallamok lejegyzése.
- A romantikus zene műfajainak megismerése (szimfonikus költemény, ballada, fantázia, impromtu, scherzo, capriccio, romantikus szonáta, versenymű, dalciklus).

Zenei szakkifejezések
Zárlattípusok.
Mellékdomináns. Nónakkord.
Előlegezés, késleltetés.

Álzárlatok.
Lebegő tonalitás.
Dalciklus.
Szimfonikus költemény.
Ballada, fantázia, impromtu,
scherzo, capriccio, rapszódia.
Programzene.
Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Válogatás a romantika mestereinek vokális, hangszeres és szimfonikus műveiből.
Válogatás Schubert dalaiból, kamaraműveiből.
A nemzeti romantika képviselőinek zenéje, műfajainak gazdag változatossága (Liszt Ferenc, G. Verdi, R. Wagner, J.
Brahms, R. Schumann, F. Chopin, A. Dvořak, M. Muszorgszkij és mások).
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Forrai Miklós: Duettek II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László-Németh Rudolf-Puster János: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szállj szép énekszó - 16 egyneműkar
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
Frank Oszkár: Schubert-dalok elemzése
Frank Oszkár: Chopin
Frank Oszkár: Liszt
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László-Németh Rudolf-Puster János: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Agócsy László: Szállj szép énekszó - 16 egyneműkar

Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák

Ajánlott zenehallgatási anyag
L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
F. Schubert (dalok, szimfóniák),
F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
J. Brahms (dalok, versenyművek),
F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódiák, szimfonikus költemények),
R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány),
B. Smetana (Moldva), A. Dvořak (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
- Élményanyaggyűjtés a XX. Század zenéjéből.
- Ismerkedés a XX. Század zenéjének főbb irányzataival (impresszionizmus, expresszionizmus, - folklorizmus, neoklasszicizmus), stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásaival.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése
- Emeltszintű felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- Énekelhető egy- és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzeteiből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése. Tükör, rák és ráktükör fordítások.
- Énekelhető szemelvények a XX. Század többszólamú műveiből. (A könnyebb művek éneklése alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.)
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Könnyű kórusművek megszólaltatása.
- XX. Századi művekből ritmusok megszólaltatása memorizálása, leírása
- A tenorkulcs bevezetése.
- Alteráció, kromatika, enharmónia megfigyelése a művekben.
- Moduláció távolabbi hangnemekbe.

- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Egészhangú skála. Akusztikus hangsor.
- Modellskálák és egyéb skálaformációk.
- Modális sorok, pentaton és egészhangú hangsorok, akusztikus skála,
- 1:2, 1:3, 1:5 modellskála éneklése.
- Polimodális alterációk.
- Dodekafónia.
- Szeptimakkordok fordításai, alterált akkordok: mellékdominánsok, szűkített szeptim- és bővített szextes akkordok, nónakkordok megfigyelése kottakép alapján művekben, hangzatfűzésekben. Gyakorlása különböző hangnemekben.
- Alfa-akkordok.
- Tengelyrendszer, polaritás, aranymetszés megfigyelése, fogalmai.
- Jellegzetes dallami, harmóniai fordulatok felismerése a XIX. és a XX. századi zeneszerzők alkotásaiban.
- Romantikus, valamint XX. századi dallamrészletek olvasása, memorizálása.
- Reihe sorok megszólaltatása. Lejegyzése hallás után.
- Romantikus és XX. századi dallamok lejegyzése.

Zenei szakkifejezések ismerete
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus hangsor, egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Témafordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás.
- Aranymetszés.
- Komplementer technika.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből
az impresszionizmus: C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten
valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.
Kiegészítőanyag: J. S. Bach korálok, Bertalotti solfeggiok, Kodály Zoltán pedagógiai művei.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Bartók Béla: Mikrokozmosz I-VI.
Bartók Béla: Kórusművek
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: Kórusművek
Párkai István: Modern kórusetűdök
Simonné Sármási Ágnes-Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Kroó György: Miért szép századunk zenéje?
Kroó György: Miért szép századunk operája?
Kókai Rezső-Fábián Imre: Századunk zenéje
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében
Lendvai Ernő: Bartók stílusa
Orfeusz Hangzó zenetörténet-sorozat
Frank Oszkár: Debussy harmóniák
Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
C. Debussy: Gyermekkuckó, Noktürnök,
Kodály Zoltán: Galántai táncok,
Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros-, ütős hangszerekre és cselesztára, Kórusművek, Mikrokozmosz,
A. Honegger: Pacific 236, Johanna a máglyán,
C. Orff: Carmina Burana,
Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,
I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps,
B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

ZENEISMERET

A zeneismeret tantárgy a 4 éves szolfézs kötelező tantárgy követelményeire épül. A szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, népzene tantárgyak ismeretanyag-részeinek felhasználásával szerves folytatását jelenti az eddigi elméleti tanulmányoknak

Célok és feladatok
- a tanulók zenei műveltségének további gazdagítása, a zene iránti fogékonyság elmélyítése.
- Az eddig tanult zenei ismeretek stiláris összefüggéseinek, szintézisének megteremtése: a zeneművekben a dallam, a ritmus, a harmónia, a forma egységének és a zene egészének megfigyeltetésével.

- A zenei ismeretek, készségek fokozatos bővítése, a zenét „értve figyelő” tevékenység kialakítása.

Feladatai:
A zenei élményanyaggyűjtés.
A zenei nyitottság kialakítása.
A tudatos zenehallgatásra nevelés.
Az eddig megszerzett tudás fejlesztése és alkalmazási gyakorlatának kialakítása, tudatosítva a tanulók szemléletében, hogy az elméleti tudás csak eszköz a zene mélyebb befogadásához.
A zeneművek értelmezése, elemzése során új dallami, harmóniai, formatani stb. ismeretek átadása.
A muzsikálási-éneklési kedv állandó „ébren tartása”: a zeneművek énekelhető részleteinek aktív megszólaltatásával.
A népzene és műzene kapcsolatának bemutatása.
Zenetörténeti tájékozottság.
A zeneelméleti alapismeretek kialakítása.
A főbb zenei stílusok jellemző előadói apparátusainak, hangszereinek megismertetése.
Különböző előadói gyakorlatok megfigyeltetése.
A szolfézs, zenetörténet, zeneelmélet egymást erősítő szemléletének megalapozása.
A hangszertanulás segítése.
A zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek további megismertetése.
A tanulók kreativitásának, hallási és gondolkodási képességeinek fejlesztése.
A tanuló személyiségének gazdagítása a zene művelésének, befogadásának örömével.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok Zenei ismeretanyag átadása
- A zenei alapműveltség kialakítása, az értékes zene megszerettetése.
- A zenei élményanyag bővítése.
- Nevelés a tudatos zenehallgatásra.
- A bécsi klasszikusok nagyobb lélegzetű formáinak megismerése.
- Betekintés a romantikus zeneirodalomba és a XIX. század magyar zeneművészetébe.
- Az előző években megszerzett készségek, elsajátított ismeretek felhasználása és továbbfejlesztése.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- A zeneirodalom-ismeret megalapozása művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
- A zenei készségek fejlesztése a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
- Az énekelt és meghallgatott művek témáinak memorizálása kottakép, illetve hallás alapján.
- A ritmikai érdekességek kiemelése, hangoztatása.
- A periódus belső és külső bővülésének megfigyelése.
- A funkciók váltakozásának megfigyelése, éneklése.
- Az eddigi funkciós tapasztalatok bővítése, elmélyítése és alkalmazása.
- A kísérőszólamok funkciós hangjainak változatos, árnyaltabb használata.

- Kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnemekbe.
- Álzárlat.
- Zárlatok, jellegzetes harmóniai fordulatok megszólaltatása énekléssel, hangszerrel.
- A szonátaforma tematikus anyagainak megfigyelése, felismerése.
- A rondóforma felépítése, téma és epizód felismerése.
- A hangszerek, a zenei együttesek változatos csoportosításának megismerése.
- A klasszikus és romantikus zenekar hangszerei.
- A szimfóniatételek rendezési elvei.
- Az opera zenei részei (felépítése).
- A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zene hangzásvilágában.
- Tercrokonság.
- Műdalok, áriák énekes megismerése hangszerkísérettel (tanár vagy tanuló közreműködésével).
- Kánonok, két- vagy többszólamú vokális művek énekléssel és megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is (kamarazeneként).
- A zenehallgatási anyag részleteinek megszólaltatása egy, két vagy több szólamban.
- A klasszikus formák ismétlő rendszerezése, tematikus anyagainak megfigyelése zenehallgatással is.

Rögtönzés
- A csoport képességei szerint:
dallamok, ritmusok kiegészítése a megismert stílusokban,
dallamhoz ritmus-, ritmushoz dallam-osztinátó,
funkciójelző basszusok rögtönzése.

Kapcsolat a társművészetekkel
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Elméleti ismeretek - Zenei szakkifejezések
- A kvintkör ismerete.
- Hangközök, hangzatok.
- Hangnemi rokonságok.
- Opusz.
- Alteráció és vezetőhang.
- Szonáta. Szimfónia. A szimfónia tételei, hangnemi és formai felépítése.
- Coda. Attacca.
- Rondó. Téma. Epizód.
- A klasszikus opera. Nyitány, recitativo, ária, duett, tercett stb.
- A romantikus dal. Dalciklus. Prozódia.
- A verbunkos.
- A romantikus opera.
- A szimfonikus költemény.
- Tercrokonság.
- Verbunkos.
- Tempó- és előadási jelzések: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.
- Tájékozódás a zenetörténeti és történelmi korokban.

Ajánlott tananyag

Klasszikus művek: J. Haydn, W. A. Mozart, L. v. Beethoven szimfonikus és hangszeres művei. Dalok. Operák.

Egy bécsi klasszikus szimfónia feldolgozása.

Egy Mozart-opera megismerése.

A klasszikus stílushoz közelálló romantikus alkotások: dalok vagy egy dalciklus (elsősorban F. Schubert művészetéből).

Klasszikus vagy romantikus versenymű feldolgozása.

A magyar műzene: a verbunkos (Erkel Ferenc, Liszt Ferenc művei alapján).

Ajánlott tankönyvek, ajánlott irodalom

Dobszay László: A hangok világa V. és Útmutató
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. A bécsi klasszika
Orfeusz Hangzó zenetörténet 4. Romantika (I.)
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László-Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Agócsy László: Szolfézs középfok
Agócsy László: Szállj szép énekszó - 16 romantikus egyneműkar
Ádám Jenő: A dal mesterei (dalok válogatva a kötetekből)
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia és formavilága - Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai (sorozat):
Bartha Dénes: Beethoven kilenc szimfóniája
Ch. Rosen: A klasszikus stílus
S. Hughes: Mozart operakalauz
Kárpáti J.-Kroó Gy: Mozart operái
Szabolcsi Bence: A zene története
Dobák Pál: A romantikus zene története
Balassa-Gál: Operakalauz (kottás)
Tóth Dénes: Hangversenykalauz I-II: (kottás)
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag bővítése.
- Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

- Betekintés a gregorián és a reneszánsz zenébe.
- A barokk zene alaposabb megismerése.
- Ismerkedés a XX. század zenéjével - elsősorban magyar szerzők műveivel.
- Az előző években megszerzett készségek, elsajátított ismeretek felhasználása és továbbfejlesztése.
- A zenetörténeti tudásanyag rendszerezése, az alapfokon tanultak összefoglalása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
- A zeneirodalom-ismeret bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
- A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.

- A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása.
- Az énekelt és hallgatott zenei anyag stílusjegyeinek elsajátítás a művek elemzése alapján.
- Barokk harmóniamenetek.
- A polifónia.
- Barokk műformák megismertetése.
- Színpadi betétdalok, kórustételek.
- A barokk opera.
- A versenymű felépítése.
- A szvit tánctételei.
- A prelúdium és fúga.
- Az oratórium.
- A modern zene néhány irányzata: pl. folklorizmus, neoklasszicizmus
- A XX. század komponálási technikái.
- Akusztikus skála, egészhangú skála megfigyeltetése, éneklése.
- Reihe.
- A többszólamú éneklés fejlesztése a hallgatott zeneművek részleteinek megszólaltatásával: reneszánsz kórusművek, kantáta-részletek hangszerkísérettel, kánonok, két- és többszólamú művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- Néhány XX. századi mű (műrészlet) éneklése a csoport képességei szerint.

Rögtönzés
- Dallamok, ritmusok kiegészítése a megismert stílusokban, dallamhoz ritmus-, ritmushoz dallam-osztinátó.
- Dallamokhoz funkciójelző kísérőszólam.
- A funkciójelző basszusok árnyaltabb alkalmazása.
- A XX. század néhány kompozíciós technikájának (Reihe, cluster stb.) kipróbálása.

Kapcsolat a társművészetekkel
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Elméleti ismeretek - Zenei szakkifejezések
- Az eddig tanult ismeretek összefoglalása.
- Hangközök, hangsorok 7#, 7b előjegyzésig,

- Modális hangsorok; hangnemi rokonságok. Kvintkör.
- Akusztikus skála, egészhangú skála. Reihe, cluster.
- A különböző zenetörténeti korok stílusjegyei és műfajai.
- Tájékozódás időrendben.
- Gregorián zene.
- Madrigál, motetta, mise.
- Versenymű. Kantáta, oratórium, passió.
- Szvit. Barokk tánctételek.
- Preludium, fúga.
- Concertálás, concerto, concerto grosso.
- Cembalo, Fortepiano. Continuo.
- A XX. századi zenekar hangszerei.
- Folklorizmus, neoklasszicizmus.
- Tonalitás, atonalitás, politonalitás.
- Aranymetszés.
- Tempó- és előadási jelzések a zenei anyaghoz kapcsolódóan

Ajánlott tananyag
Gregorián dallamok és reneszánsz kórusművek.
A barokk zene jellegzetes műfajai.
XX. századi hangszeres, zenekari és vokális művek elsősorban a magyar zeneművészetből.

Az alábbi művek, műfajok feldolgozása ajánlott:
J. S. Bach: a-moll hegedűverseny,
J. S. Bach: Kantáta részletek, passio részletek,
J. S. Bach: egy teljes zenekari szvit.
G. F. Händel: oratóriumrészletek.
H. Purcell: Dido és Aeneas - részletek.
Olasz és francia barokk szerzők művei.
Bartók Béla: Concerto,
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus,
Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia, I. Sztravinszkij: Petruska, A. Honegger: Pacific 231,
B. Britten: Variációk egy Purcell témára, Népdalfeldolgozások.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz
Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok (I-IV.)
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
N. Harnoncourt: Zene mint párbeszéd (Monteverdi, Bach, Mozart)
Szabolcsi Bence: A zenetörténete
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Kroó György szerk. Miért szép századunk zenéje?

Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében
Kroó György: Bartók kalauz
Kroó György: Bartók színpadi művei
Breuer János: Kodály kalauz
Eősze László: Kodály Zoltán
Darvas Gábor: Évezredek hangszerei
J. H. van der Meer: Hangszerek az ókortól napjainkig
Szemelvények a zenehallgatáshoz (Tankönyvkiadó)
A zenehallgatási anyag partiturái és szövegkönyvek.

Az év végi vizsga anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Élményanyag bővítése a zenei alapműveltség kialakításához.
- A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
- Az alapfokon szerzett ismeretek, készségek elmélyítése, bővítése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Az „értő” zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag-, készségfejlesztés
- A zeneirodalom-ismeret bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
- A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zeneművek alapján.
- A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
- A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
- A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.
- A belső hallás és memória intenzív fejlesztése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

1. témakör A többszólamúság szerkesztési elvei, műformái, műfajai a vokális zeneirodalomban
- A modális hangsorok teljes körű megismerése - éneklés, felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
- Modális fordulatok kiemelése, éneklése. Megfigyelése zenehallgatásban.
- Homofónia, polifónia, imitáció. Tonális, reális válasz.
- Polifonikus etűdök éneklése. Homofón és könnyű imitációs részletek feldolgozása.
- Kánonok éneklése.
- Kánonokból partitúrakészítés, a harmóniai fordulatok megfigyelése.
- Rövid ritmus- és dallamkánon szerkesztésének kipróbálása.

- Korál feldolgozások többszólamú éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
- A harmóniai fordulatok kiemelése, éneklése, megfigyelése.
- A harmóniai elemzés alapjai: fokszámok, jelzések. Számozott basszus.
- Hármashangzatok építése a dúr és moll hangsorok fokaira.
- Mixturák éneklése.
- A duett, tercett, kvartett megjelenése a drámai műfajokban.
- Dramaturgiai szerepük, zenei megfogalmazásuk.
- Egy-egy zenei kor stílusjegyeinek összefoglalása.
- Rövid zenei részletek lejegyzése.

2. témakör Táncok a zenében
- Az előző években megismert táncok jellemzőinek átismétlése.
- Az ismeretek bővítése újabb táncformák jellegzetességeivel.
- Olvasás, zenei írás, memorizálás elsősorban a barokk táncok köréből.
- Ritmusok kiemelése, megszólaltatása (C. Debussy, M. Ravel, I. Sztravinszkij, Joplin műveiből).
- A harmóniák szerepének megfigyelése.
- Hangszerek, hangszercsoportok hangszínének megismerése. „Komoly zene” - „könnyű zene” - jazzművészet.
- A meghallgatott zeneművek témáiból válogatva memorizálás, zenei írás (abszolút rendszerbe helyezés).
- Stílusjegyek felismerése, megnevezése. Az anyaghoz kapcsolódó zenei kifejezések értelmezése.

Kapcsolat a társművészetekkel
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Ajánlott tananyag
1. témakör. A többszólamúság szerkesztési elvei, műformái, műfajai a vokális zeneirodalomban
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
- orgánum énektechnika (Ars Antiqua, Párizs)
- hoquetus elv (Ars Nova, Machaut)
- gregorián, chanson cantus firmus (Németalföld)
- homofónia, polifónia (mise, motetta, madrigál)
- népének és harmonizációja (a choral J. S. Bach művészetében)
- fúgaszerkesztés, imitáció (dux-comes) művek J. S. Bachtól Kodály Zoltán művészetéig,
- duett, tercett, kvartett H. Purcelltől G. Verdi-ig
- kánonok válogatva Fornsete Nyárkánon-tól a XX. századi kánonokig,
- kórusművek a reneszánsztól napjainkig

2. *a)* témakör Táncok a zenében
- Műzenei táncok a középkortól a jazz elemek megjelenéséig: estampida, rondeau, pavane és gagliarda, menüett, sarabande, gigue, gavotte, ländler, polka, polonaise, mazurka, verbunkos táncok, csárdás.
- A szimfóniák III. tétele: menüett, gavotte (J. Haydn, W. A. Mozart, Sz. Prokofjev).

- A romantikus kisformák (F. Chopin).
- A verbunkos (Liszt Ferenc rapszódiái, Erkel Ferenc operái),
- A jazz elemei, ragtime, cake-walk (C. Debussy, I. Sztravinszkij művei

b) szvit és rondó

- Barokk szvitek (J. S. Bach, G. F. Händel, F. Couperin),
- Bécsi klasszikus rondótételek, rondók,
- Rondók, szvitek a romantikából és a XX. sz. zenéjéből (M. Muszorgszkij, M. Ravel, I. Sztravinszkij, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Ránki György, Szabó Ferenc)

Dobszay László A hangok világa VI. és Útmutató
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz
Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő-romantika és XX. század I.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a XX. század II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok I-IV.
Agócsy László Bach olvasókönyv
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
H. Brown: A reneszánsz zenéje
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár
J. S. Bach: Négyszólamú korálok
Győrfi István: Korálelemzések
Bartha Dénes szerk. A zenetörténet antológiája
Dobszay László: A magyar dal könyve
Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Tóth Dénes: Hangversenykalauz I-II. (kottás)
Kroó György: A hét zeneműve
Szabolcsi Bence: A zene története

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség bővítéséhez.
- A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
- A készségek további elmélyítése, az ismeretek bővítése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag-, készségfejlesztés

- A zenei műveltség bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
- A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zeneművek alapján.
- A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
- A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
- A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.
- A belső hallás és memória intenzív fejlesztése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

3. témakör. Vokális műfajok a zeneirodalomban I.

A mise és requiem

- Gregorián dallamok éneklése. A latin szövegek megismerése.
- A zenei lejegyzés kialakulásának rövid összefoglalása.
- A szolmizáció eredete. A többszólamúság kezdetei.
- A zenei anyagból válogatva: éneklés, memorizálás, lejegyzés.
- A cantus firmus bemutatása. A zenei szerkesztési módok ismertetése.
- A reneszánsz művek harmóniáinak és zárlatainak megfigyelése, megszólaltatása.
- Korabeli kottakép, C-kulcsok bemutatása.
- A mise állandó részei.
- Mise a klasszikus, romantikus korból és a XX. századból.
- A requiem fogalma. Új misetételek.
- A hangzások megfigyelése, összehasonlítása. A zenei kifejezőkészség gazdagodásának megfigyelése, elemzése, okainak stiláris és történelmi háttere.
- A Dies irae dallam éneklése, memorizálása, megfigyelése különböző művekben.
- A romantika és a XX. századi zene komponálási technikáinak megismerése,

az alapfokon tanultak ismétlése, elmélyítése. (Tercrokonság, alteráció, a tonalitás, a forma felbomlása.)

4. témakör. Hangszeres szóló- és kamarazene a zeneirodalomban

- A barokk variációk.
- A basszus szólam kiemelése (éneklése, memorizálása) a passacaglia feldolgozása során.
- A bécsi klasszika zenei formáinak ismétlő rendszerezése (a szonáta-, a variációs-, a rondó- és a triós forma felépítése, tematikus anyagának ismerete).
- A variálás megismerése - variációs lehetőségek (ritmikai, dallami, harmónia.
- Maggiore, minore).
- A variáció kipróbálása rögtönzéssel.
- A témakörhöz kapcsolódó hangszerek megismerése - (történeti áttekintése).
- A kamarazene és néhány műfaja, hangszer összeállításai (a válogatott zeneművek alapján).
- A kvartettek, kvintettek előadói apparátusa - felépítése, tételrendje a klasszikus zenében.
- A romantikus karakterdarabok zenei kifejezőeszközei: hangszín, dinamika, alterációk.
- Nemzeti táncok karakterének megfigyelése, jellemző ritmusainak kiemelése, hangoztatása - különleges hangsorok megfigyelése
- Témák éneklése, memorizálása, lejegyzése.
- A XX. század komponálási technikája. Hangsorformációk. Tonalitás, atonalitás.
- Témák megszólaltatása.

- A klasszikus zene, a „könnyű” zene és jazz kapcsolata.
- Klasszikus témák feldolgozásai e műfajokban. Jellegzetes hangszerek.

Kapcsolat a társművészetekkel:
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Ajánlott tananyag
3. témakör Vokális műfajok a zeneirodalomban I.
a) A mise és requiem
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
- Gregorián misék
- A Dies irae dallam és feldolgozásai (H. Berlioz, Liszt Ferenc, L. Dallapicolla)
- A cantus firmus szerepe (részletek G. Machaut, G. Dufay, Josquin des Pres, G. P. Palesztrina műveiből)
- Misék: J. S. Bach: h-moll mise (tételek válogatva) J. Haydn, W. A. Mozart, F. Schubert, Liszt Ferenc, I. Sztravinszkij műveiből részletek,
- Requiemek: W. A. Mozart, H. Berlioz, G. Verdi, J. Brahms, I. Sztravinszkij, B. Britten,
- Ligeti György kompozícióiból részletek.

4. témakör. Hangszeres szóló- és kamarazene a zeneirodalomban
- Feldolgozásra ajánlott zenei anyag (válogatva): a leggyakoribb zenei műformák, kisformák egy-egy hangszer irodalmában és a kamarazene körében.
Hangszeres művek:
- Orgonaművek: fúga, preludium, toccata, fantázia, passacaglia (elsősorban J.S. Bach művei),
- zongora daraboka klasszikus és romantikus zeneirodalomból (J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven szonáták,
- az etűd, prelűd, nocturne, mazurka, polonaise, rapszódia, bagatell (F. Chopin, Liszt Ferenc, Bartók Béla és más szerzők művei alapján),
- a XX. sz. szóló zongorairodalma (C. Debussy, Bartók Béla, A. Schönberg, A Webern, Kurtág György művei).

Kamarazene
- a klasszikus és romantikus zeneirodalomból (J. Haydn vonósnégyes, W. A. Mozart: Fuvolanégyes, Klarinét kvintett, D-dúr oboanégyes, L. van Beethoven: Tavaszi szonáta, B-dúr zongoratrió, gordonka-zongora szonáta, Esz-dúr oktett, F. Schubert A-dúr zongoraötös, d-moll vonósnégyes, J. Brahms Á-dúr hegedű-zongora szonáta - válogatva),
- a XX. századból (néhány mű vagy részlet kiválasztása O. Respighi: Dór kvartett, I. Sztravinszkij: A katona története (szvit), C. Debussy: Fekete-fehér (2 zongorára), M. Ravel: a-moll zongorahármas, D. Milhaud: Braziliera (2 zongorára), Bartók Béla: Kontrasztok, Kodály Zoltán: Szonáta gordonkára és zongorára, Hidas Frigyes: Fúvósötös, Kurtág György: Nyolc duó hegedűre és cimbalomra).

Dobszay László: A hangok világa VI.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok I-IV.

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz
Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi klasszika
Orfeusz Hangzó zenetörténet 4. Romantika I.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX. század
Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a XX. század II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Babits Mihály fordításában Amor Sanctus (Középkori himnuszok latinul és magyarul)
Darvas Gábor: Évezredek hangszerei
J. H. van der Meer: Hangszerek az ókortól napjainkig
Gonda János: Jazz

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség bővítéséhez.
- A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
- A készségek további elmélyítése, az ismeretek bővítése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- A zenei elemzési képesség kimunkálása.
- Az „értő” zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag-, készségfejlesztés
- A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
- A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
- A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
- A hangközhallás intenzív kimunkálása, lehetőség szerint fokozatos elszakadás a szolmizációtól.
- A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.

3. témakör Vokális műfajok a zeneirodalomban II.
Oratórium, passió, kantáta (anthem)

- Az oratórium, a passió, a kantáta zenei jellemzőinek ismétlése.
- Az anthem ismertetése.
- Az oratórikus művek témája (tartalmi), felépítése, zenei részei (recitativo, ária, arioso, kórustétel, turba, choral), szereplői, dramaturgiája.
- A művek dramaturgiája és a zenei részek közötti összefüggések bemutatása.
- Az előadói apparátusok a különféle zenei korokban.
- A kifejező eszközök gazdagodása a zenetörténeti korok egymásutánjában.

5. témakör. Zenekari hangszeres műfajok szólistákkal
- A concerto, concerto grosso a barokk korban. Felépítésük, tételtípusaik.
- A barokk zenekar. A szóló és tömbhangzás megfigyelése.
- A versenyművek kialakulása. A hangszerek fejlődése, új hangszerek megjelenése.
- A concerto grosso és a versenyművek közötti különbség megfigyelése.
- Versenyművek a klasszikus korban. Felépítésük. (A klasszikus formák ismétlése)
- A versenyművek tartalmi, majd formai változásai a romantika és a XX. századi alkotásokban.
- A műfaj új lehetőségei (rapszódia, variáció sorozat, szimfónia-concerto).
- A hangrendszerek, harmóniák kiemelése a meghallgatott zeneművek elemzése során.
- A művek egy-egy témájának, részletének éneklése, memorizálása, lejegyzése.
- Ritmusok kiemelése, hangoztatása.
- Jellemző harmónia sorok megszólaltatása énekléssel, hangszerrel.
- Harmóniai elemzés - (a csoport képességeitől függően).

Kapcsolat a társművészetekkel:
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Ajánlott tananyag
3. témakör. Vokális műfajok a zeneirodalomban II.
Oratórium, passió, kantáta (anthem)
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
- A barokk kor kiemelkedő alkotásai (J. S. Bach Karácsonyi oratórium, János vagy Máté passió, Parasztkantáta, Kávékantáta; Weinen klagen... vagy Wachet auf...; G. F. Händel: Messiás vagy Judás Makkabeus; Esterházy Pál: Harmonia Coelestis - c. művekből részletek.
- A bécsi klasszikus kor oratorikus művei (pl. J. Haydn Évszakok, Teremtés; W. A. Mozart: Exsultate, Jubilate, L. van Beethoven: Karfantázia)
- Romantikus alkotások (F. Mendelssohn: Éliás, G. Rossini: Stabat mater, Liszt Ferenc: Szent Erzsébet legendája),
- XX. századi alkotások (A. Schönberg: Egy varsói menekült, I. Sztravinszkij: Zsoltárszimfónia, A. Honegger: Johanna a máglyán, C. Orff: Carmina burana, K. Pendrecki: Dies irae, Bartók Béla: Cantata profana, Kodály Zoltán: Budavári Te Deum, Farkas Ferenc: Cantus Pannonicus, Szabó Ferenc: Föltámadott a tenger, Sugár Rezső: Hősi ének, Petrovics Emil: Jónás könyve részletek.)

5. témakör. Zenekari hangszeres műfajok szólistákkal
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
- A concerto, concerto grosso, versenymű, sinfonia concertante műfajok jellemzői;

A. Corelli (12 Concerto grosso), A. Vivaldi (A négy évszak, Blockflőteverseny), J. S. Bach (Brandenburgi verseny, cembaloverseny, a-moll hegedűverseny), G.F. Händel (F-dúr orgonaverseny), B. Marcello (oboaverseny),

J. Haydn (Esz-dúr trombitaverseny, C-dúr gordonkaverseny), W. A. Mozart (Esz-dúr Sinfonia concertante, Á-dúr klarinétverseny, d-moll zongoraverseny, Á-dúr hegedűverseny, D-dúr fuvolaverseny) L. van Beethoven (Esz dúr zongoraverseny, D-dúr hegedűverseny)

R. Schumann (a-moll zongoraverseny), F. Chopin (e-moll zongoraverseny),

Liszt Ferenc (Esz-dúr zongoraverseny, Magyar fantázia), P. I. Csajkovszkij (b-moll zongoraverseny, D-dúr hegedűverseny), A. Dvořak: h-moll gordonkaverseny,

M. Ravel (G-dúr zongoraverseny), I. Sztravinszkij („Baseli Concerto"), G. Gershwin (Kék rapszódia), Sz. Prokofjev (Szimfónia-concerto), D. Sosztakovics (a-moll hegedűverseny), A. Hacsaturján (Zongoraverseny), Dohnányi Ernő (Változatok egy gyermekdalra),

Bartók Béla (III. zongoraverseny), Járdányi Pál (Hárfaverseny), Kurtág György (Brácsaverseny) műveiből.

Agócsy László: Szolfézs középfok III-IV
Németh-Nógrádi-Puster: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz
Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi klasszika
Orfeusz Hangzó zenetörténet 4. Romantika I.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX. század
Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a XX. század II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Darvas Gábor: Évezredek hangszerei

Az év végi vizsga anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség kialakításához.
- A zenei műfajok alaposabb megismerése.
- A készségek további elmélyítése. Az ismeretek bővítése.
- Rendszerező ismétlés.

- A zenei elemzési képesség kibontakoztatása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag-készségfejlesztés
- A zenei készségek fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
- A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
- A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
- A hangközhallás intenzív kimunkálása, lehetőség szerint fokozatos elszakadás a szolmizációtól.
- A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.
- A megismert műfajok áttekintő ismétlése.

3. témakör: Vokális műfajok a zeneirodalomban III.
a) dal, dalciklus,
b) opera, zenedráma, balett
- A trubadurok, Minnesängerek szerepe, hangszereik ismertetése.
- A dal műfajának kialakulása.
- A barokk és klasszikus dal zenei jellemzői.
- A dalforma, strófikus szerkezet, átkomponált dal.
- A kísérő szólam dramaturgiai jelentősége.
- A romantikus dallamszövés és harmóniák megfigyelése.
- Az új modulációs irányokból a tercrokonság ismertetése.
- Dalciklus - dramaturgiai összefüggések bemutatása.
- A hangulatok, témák visszatérése a cikluson belül - megfigyelés, éneklés.
- Harmóniasorok feldolgozása, megszólaltatása hangszerrel is.

A XX. századi dalok stílusjegyei.
- A dalok szövege, prozódiája. (Utalás az irodalmi alkotásokra).
- A mondanivaló és a zenei eszközök kapcsolata.
- A magyar népdal megjelenése a XX. századi magyar zeneszerzők alkotásaiban. (A magyar népdalstílusok összegező ismétlése).

Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
- Recitatívók, áriák szerepe.

Mozgás, gesztus a zenében. A karakterek érzékelése a balettekben.
- A különböző népek táncai, valamint a korabeli táncok a balett színpadon.
- A ritmus, dallam megfigyelése - szimmetria, aszimmetria.
- A XX. századi balett. A szereplők jellemzése zenei témákkal.
- A zene és koreográfia összefüggése.

6. témakör Zenekari műfajok
- Az alapfokon tanult szonáta-, rondó- és variációs forma ismétlése.
- A szonátarondó. A scherzo tétel.
- A bécsi klasszikus és a romantikus szimfónia felépítése (tételrend, tételtípusok).
- A stiláris és formai jellemzők összefoglalása a hallgatott zenei anyag alapján.

- Átmenet a romantikába: a tételformák fellazulása, új hangzások megjelenése.
- A zenekari hangzás gazdagodása, új hangszerek megjelenése.

A XX századi zenekari művek effektusainak megfigyelése.
- Visszautalás a klasszicizmusra - a neoklasszicizmus.
- A szimfonikus költemények zenei szerkezete.
- A programzene. Az irodalmi, képzőművészeti alkotások megjelenése a zeneművészetben.
- Humor a zenében.
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.

Kapcsolat a társművészetekkel:
- A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
- Társművészeti alkotások bemutatása.

Ajánlott tananyag
3. Vokális műfajok a zeneirodalomban III.
c) dal, dalciklus,
d) opera, zenedráma, balett
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag: dalok, dalciklusok
- A XIII. századi trubadur és minnesänger műdaloktól a XX. századi népdalfeldolgozásokig (a trubadúrok, trouvèrek, minnesängerek művészete (Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok).
- A klasszicizmus dalirodalma (J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven dalok válogatva)
- A romantika dalainak, dalciklusainak megismertetése (elsősorban F. Schubert, R. Schumann ciklikus alkotásai).
- A XX. sz. dalirodalma G. Mahler, M. Ravel, B. Britten, A. Schönberg, W. Williams, Farkas Ferenc művei alapján.
- A magyar népdalok feldolgozásai Bartók Béla, Kodály Zoltán, Farkas Ferenc, Járdányi Pál műveiben.

Opera, zenedráma, balett a barokk kortól napjainkig
C. Monteverdi, H. Purcell, W. Gluck, W. A. Mozart, L. van Beethoven, G. Verdi, R. Wagner, P. I. Csajkovszkij, I. Sztravinszkij, G. Gershwin, A. Berg, Erkel Ferenc, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Ránki György, Petrovics Emil, Szokolay Sándor alkotásai.

6. Zenekari műfajok
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
- A szimfónia J. Haydn-tól napjainkig (J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, F. Schubert, R. Schumann, F. Mendelssohn, Liszt Ferenc, A. Dvořak, P. I. Csajkovszkij, G. Mahler, P. Hindemith, A. Honegger, Sz. Prokofjev, D. Sosztakovics művei.
- A szimfonikus költemény (tematika szerint csoportosítva); - irodalmi ihletésű (Liszt Ferenc, R. Strauss); - tájleíró jellegű (B. Smetana, A. Borodin, J. Sibelius); - mese ihletésű (Sz. Prokofjev)
- Zenekari művek a XX. századból (C. Debussy: A tenger, Kodály Zoltán: Páva variációk, Bartók Béla: Táncszvit)

Dobszay László: A hangok világa IV-V-VI. kötet.
Agócsy László: Szolfézs középfok IV.

Nógrádi-Németh-Puster: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz
Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi klasszika
Orfeusz Hangzó zenetörténet 4. Romantika I.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX. század
Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a XX. század II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Kodály Zoltán-Vargyas L: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I-III.
Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Kroó György szerk. Miért szép századunk zenéje?
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Balassa-Gál: Operakalauz (kottás)
Balettek könyve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított
- Ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai
- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat
- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a zene eredetétől a reneszánsz végéig (korai barokk kezdetéig).

Zenei ismeretek átadása - Tananyag Bevezetés a zenetörténetbe

1. A zene eredete a fizikai, a biológiai és az emberi lét szintjén:

- a rezgő anyag zenei tulajdonsága, a felhangok fogalma;
- fizikai környezetünk és a természet zeneszerű jelenségei;
- a biológiai zeneiség szerepe a társas élőlények kommunikációjában;
- a madarak lassított mikro-dallamainak sajátos „zeneisége"", a zene alapelemeinek megfigyelése (hangköz, ritmus, motívum, motívumlánc, pentaton hangkészlet, transzpozíciós technika, népdalszerű, „tengelyváltós" mikro-dallamok);
- az emberi zene eredethipotézisei, esztétikai-művészeti funkciója.

2. A természeti népek zenéje:

- a zene szerepe az ősi társadalmak életében és kultúrájában; zenélési alkalmak (mágia, munka stb.);
- az ősi dallamosság (gyermekdalokra, ősi siratókra), a legegyszerűbb zenei formák;
- a többszólamúság legősibb formái (párhuzamos éneklésmód, heterofónia, dallam + osztinátó stb.);
- az ősi hangszerek.

Szakkifejezések, fogalmak definiálása, tudatosítása, összekapcsolása az élőzenével.

3. A hangrendszerek kialakulása:

- a pentatónia és diatónia jellemzői, önálló stíluskörei, élőzenei megnyilvánulásai.

Az ókori és ókori eredetű zenekultúrák:

- a mezopotámiai, egyiptomi, kínai, japán, indiai, indonéziai, zsidó és görög zenekultúra.

Az európai középkor zenekultúrája:

- a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtái, liturgiában betöltött szerepe;
- a szolmizáció keletkezése;
- a világi műzenestílus megszületése: trubadúrok, trouvérek;
- a többszólamúság kezdeti formái (az organum típusai);
- ars antiqua (13. század).

A reneszánsz zenéje:

- a reneszánsz kezdetei: az ars nova művészete (Machaut, Landini - 14. század);
- a homofónia és polifónia fogalma;

- egyházi műfajok: mise, motetta;
- Németalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik - 15. század);
- a klasszikus vokálpolifónia (Palestrina és Lassus - 16. század);
- világi vokális műfajok: frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének;
- hangszeres zene: táncok, táncpárok, vokális művek hangszeres átiratai, az önálló hangszeres műfajok kialakulása (prelúdium, fantázia, toccata);
- a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark - 16. század).

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Szőke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.

Művészetismeret - Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív
Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Escigno, E.-Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.

Orselli, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

Zenei ismeretek átadása - Tananyag
A barokk stílus kialakulása, jellemzői:
- a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;
- Monteverdi-opera és madrigál;
- Schütz - német egyházi zene a 17. században;
- Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;
- Purcell - az angol opera (Dido és Aeneas);
- Corelli, Vivaldi, - concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program-versenyművei: Négy évszak stb.);
- Domenico Scarlatti szonátái - a „virtuóz” billentyűs zene a barokk korszakban;
- Telemann - „Tafelmusik” - szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.

A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta-típusok (sonata da camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fúga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete

1. Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:

- vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formatípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato, ária, arioso, korál, turba stb.);
- a korál szerepe Bach műveiben;
- hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fúga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvitek (táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:

- operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),
- szvitek, concerto grossók, orgonaversenyek.

A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Palisca, Claude V: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Lise, G.-E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Wolff, Christoph: A Bach-család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A bécsi klasszika, valamint a korai romantika művészetének megismerése.

Tájékozódás a bécsi klasszikus zene legfontosabb műfajaiban, a kis- és nagyformák világában, valamint a korai romantika főbb stílusjegyei, élményanyaga, mestereinek művészete.

(Elsősorban Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert művei).

Zenei ismeretek átadása - Tananyag

Átmenet a barokk és klasszika között:

- az „érzelmes” (C. Ph. E. Bach), a „gáláns” (J. Chr. Bach) stílus;

- a mannheimi-iskola (Johann Stamitz) - a zenekari hangzás átalakulása.
A műfajok, a formák és a zenei nyelv átalakulása a barokk és klasszika határán.

A bécsi klasszika főbb stiláris, formai, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek művészetét elsőrendűen reprezentáló műfajok alapján:
- Gluck (a barokk opera műfaji tradícióinak továbbélése és átalakulása a 18. század második felében, a gluck-i „operareform”);
- Haydn (szimfónia, vonósnégyes, oratórium);
- Mozart (szimfónia, zongoraverseny, divertimento, szerenád, opera);
- Beethoven (szimfónia, nyitány, versenymű, vonósnégyes, zongoraszonáta); életmű két korszak határán, a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven.

Formatani összegzés:
- periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;
- vokális tételtípusok: recitativo (secco, accompagnato), ária, együttesek, kórus stb.
A klasszikus zene stiláris egységén belül az egyes mesterek műveinek stiláris vonásai.

A korai romantika főbb stíluselemei
Schubert művei alapján: dal, dalciklus, szimfónia, zongoraművek, kamarazene.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.
Sadie, Stanley: Mozart. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
Parouty, Michel: Mozart, az Isten kegyeltje. Budapest: Park Könyvkiadó, 1991.
Kerman, Joseph-Alan Tyson: Beethoven. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Szabolcsi Bence: Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán. Budapest: Gondolat, 1960
Bartha Dénes: Beethoven és kilenc szimfóniája. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok A romantika zenéje:
- a klasszicizmus formavilágának továbbélése, átalakulása, felbomlása;
- stiláris és esztétikai változások, új műfajok a 19. század zenéjében;

- a zeneszerzők egyéni hangja, egyes műfajok megkülönböztetett szerepe a különböző mesterek életművében.

Zenei ismeretek átadása - Tananyag

A romantika élményanyaga: új témák (történelem, mítosz, irracionalitás, népiesség stb.) a 19. században;

- természeti élmények a romantikus zenében;
- az irodalom, a képzőművészet, a filozófia és zene kapcsolódási pontjai a romantika korában (Goethe, Schiller, Heine, E. T. A. Hoffmann, Hugo stb. művei a dal-, az opera- és a hangszeres zenében);

Új műfajok:

- a romantikus „karakterdarab”,
- a dal 19. századi virágzása,
- a programszimfónia, szimfonikus költemény;

A történeti szemlélet kialakulása (Schumann, Mendelssohn, Liszt - a barokk korszak zenéjének újrafelfedezése);

Nemzeti stílusok kialakulása:

- Chopin, Liszt, Grieg, Smetana, Dvořak, Csajkovszkij művészetének nemzeti vonásai,
- a német és francia romantika;
- a magyar nemzeti stílus: a verbunkos;
- a hangszerek fejlődése, a zenekar létszámának megnövekedése, a hangzásigény átalakulása;

A zongorairodalom átalakulásának főbb vonásai:

- a virtuozitás,
- rövid lélegzetű karakterdarabok és nagyformák (a „romantikus” szonáta) Schubert, Schumann, Liszt, Chopin és Brahms műveiben;

A klasszikus formavilág fokozatos felbomlása, új formai alapelvek kialakulása, a szonátaforma romantikus felfogása, improvizatív jellegű formálás;

Az egyes formák, műfajok szerepe az egyes mesterek életművében, stílusában.

Zeneszerzői életművek:

Schumann fiatalkori zongoradarab-sorozatok, 1840 után: a dal, szimfonikus művek, és kamarazene;

Weber: a romantikus német opera kezdetei: A bűvös vadász;

Mendelssohn: klasszikus formatisztelet és romantikus zenei nyelv: Hegedűverseny, szimfóniák, mesevilág a zenében: Szentivánéji álom;

Berlioza: programzene megteremtője: Fantasztikus szimfónia;

Chopin: a kisformák mestere (etűdök, nocturne-ök, prelűdök, balladák, polonézek, mazurkák);

Liszt: zongoradarabok, szimfonikus költemények, egyházi művek;

Brahms: dalok, zongoradarabok, szimfóniák;

Csajkovszkij: szimfóniák, színpadi művek;

Dvořak: szláv táncok, szimfóniák;

Grieg: zongoradarabok, zongoraverseny, Peer Gynt-szvit.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.
Erdélyi Miklós: Schubert. Budapest: Gondolat, 1979.
Schubert kalauz. (Szerkesztette Gádor Ágnes) Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Fischer-Dieskau, Dietrich: A Schubert-dalok nyomában. Budapest: Gondolat, 1975.
Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai. Schubert-dalok. Budapest: Akkord Kiadó, 1994.
Walker, Alan: Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek. 1811-1847. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Walker, Alan: Liszt Ferenc 2. A weimari évek. 1848-1861. Editio Musica, Budapest 1994.
Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Deathridge, John-Carl Dahlhaus: Wagner (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1988.
Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A 19. századi olasz, német, magyar és orosz opera.
Stílusirányzatok és alkotók a századfordulón Európában.

Zenei ismeretek átadása - Tananyag
Operatörténet a 19. században és a 19-20. század fordulóján:
- a 19. századi olasz opera;
- jelenetszerkesztés, ária- és egyéb zártszám-típusok, irodalmi témaválasztás, műfaji jellegzetességek a 19. századi olasz operában; a verizmus;
- Verdi és Puccini művészete;
- Wagner művészetének jelentősége a 19. század zenéjében; az új zenedráma-koncepció: harmóniai és formai újítások, a vezérmotívum-technika, történelem és mitológia egy-egy opera tükrében;
- Muszorgszkij operái: az orosz történelem az operaszínpadon, népzenei hatások és zenedráma;
- a 19. századi magyar opera: Erkel.

Ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival, jelentősebb mestereivel:
- A különböző stílusirányzatok (impresszionizmus neoklasszicizmus, expresszionizmus, szerializmus) sajátosságai, zenei eszközei, az ezeket képviselő mesterek alkotókorszakai, orientációinak fő vonásai a következő mesterek életművében:
- Debussy, Ravel, Satie,
- Mahler, Schönberg, Webern, Berg,
- Stravinsky, Prokofjev, Sosztakovics,
- Janáček;
- a népzene mint stíluselem a 20. század első felében;

- a jazz mint stíluselem a 20. század első felében (a jazz történelmi és stiláris gyökerei);
- a hagyományos tonalitás felbomlása (pentatónia, modális hangsorok, egészhangú skála, modell-skálák, bitonalitás, politonalitás, dodekafónia);
- az egyes zenei stílusirányzatok jellemző sajátosságait komplexen reprezentáló művek részletesebb elemzése, megismerése.

Ajánlott tananyag
Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
Walter, Bruno: Mahler. Budapest: Gondolat, 1981.
Batta András: Richard Strauss. Budapest: Gondolat, 1984.
Debussy, Claude: Croche úr, a műkedvelők réme. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.
Petrovics Emil: Ravel. Budapest: Gondolat, 1982.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Bartók és Kodály életművének megismerése.
Kortárs zene főbb irányzatainak megismerése

Zenei ismeretek átadása - tananyag

Bartók és Kodály művészete:
- életpályáik ismertetése;
- a népzene Bartók és Kodály életművében; a népzenekutatás; a népdalfeldolgozások különböző formái;
- legkiemelkedőbb alkotásaik részletesebb megismertetése.

Bartók és Kodály kortársai és az utánuk következő generáció:
- Dohnányi Ernő, Weiner Leó, Lajtha László, Szervánszky Endre, Veress Sándorjárdányi Pál, Kósa György.

Bevezetés a magyar, az európai és az amerikai kortárs zenébe:
- Kurtág György, Ligeti György, Szőllősy András, Ránki György, Farkas Ferenc, Durkó Zsolt, Balassa Sándor, Bozay Attila;
- a 70-80-as évek magyar avantgarde zeneszerzői: Jeney Zoltán, Sáry László, Vidovszky László, Dukay Barnabás;
- John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass;
- a háború utáni zene stílusirányzatainak (szerializmus, elektronikus zene, minimal-zene, posztmodern, computer-zene) szemléltetése a kiválasztott zeneműveken.

Tájékozódás a mai jazz, a rock, a filmzene és az alternatív zenei irányzatok
(performance, world music stb.) világában.

Ajánlott tananyag

Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Fábián Imre: A huszadik század zenéje. Budapest: Gondolat, 1966.
Kókai Rezső-Fábián Imre: Századunk zenéje. Budapest: Gondolat, 1967.
Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.
Miért szép századunk operája? Szerkesztette Várnai Péter. Budapest: Gondolat, 1979.
Kroó György: Bartók-kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Somfai László: 18 Bartók tanulmány. Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Breuer János: Fejezetek Lajtha Lászlóról. Budapest: Editio Musica, 1992.
Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.
Kecskeméti István: A zeneszerző Kodály. Kecskemét: Kodály Intézet, 1986.
White, Eric Walter: Benjamin Britten élete és operái. Budapest: Zeneműkiadó, 1978.
White, Eric Walter: Stravinsky: A zeneszerző és művei. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
Szőllősy András: Honegger. Budapest: Gondolat, 1980.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

ZENEELMÉLET

A zeneelmélet-tanítás akkor töltheti be feladatát, akkor fejlesztheti a tanuló zenei készségét (hallás, formaérzék stb.) ha szemléletében mindig egységet képviselve, egyszerre nevezi meg a harmóniai és formatani ismereteket.

Az analízis célja a műalkotás egységének bemutatása. Rá kell mutatni olyan zenei összefüggésekre - a funkciós zenei renden belül -, melyek egyszerre vonatkoztathatók harmóniai vagy a legkisebb formai egységre, de az egész mű egészére is. Ezeknek az összefüggéseknek meglátása, illetve megérzése szolgálja azt az élményt, melynek birtokában a tanuló - függetlenül tanulása céljától - a zeneművészetet értő, érző és őrző személyiséggé válik.

A tanult - hangnemi, formai, funkciós - ismeretanyag elmélyülésével, a hangzó zenei példák növekvő mennyiségével fejlődik a tanuló zenei készsége, s ez az, ami fejleszti íráskészségét is. A megismerés, elemzés különböző fázisainak megfelelően - a „tudatos utánzásra késztetve", a tanuló érdeklődését szem előtt tartva, személyiségének és zenei készségének fejlődését figyelembe véve - lehet íráskészségét alakítani. Nem cél, hogy a még személyiségében is fejlődés alatt álló tanuló zenei tanulmányainak ezen a fokán (pl. 13-14 évesen) „stílustiszta" kompozíciókat írjon. A cél az, hogy a tanult anyagban - lehetőség szerint - biztos formai és hangnemi (hangrendszerbeli) érzékkel rendelkezzen. Ennek kimunkálása az egyik legfontosabb feladat. A „cezúrák" érzékeltetése, a két „megállás" közti összefüggésekre való rámutatás (pl. félzárlat, egészzárlat) irányítja és vezeti a tanuló formaérzékének fejlődését

A program célja, hogy
- biztosítsa a zene iránt érdeklődő tanuló számára, hogy műveit, zeneértő emberré válhasson,
- érje el sajátos eszközeivel, hogy a megszerzett ismereteket önállóan is alkalmazó tanulókat neveljen,
- mutasson rá az egyes művészeti stíluskorszakokban a zene és a társművészetek kapcsolatára,
- adjon alapos elméleti felkészülést a főiskolai felvételi vizsgához,
- tegye alkalmassá a tanulót, hogy speciális felkészítéssel felvételi vizsgát tehessen a zeneművészeti szakközépiskola zeneszerzés tanszakára.

A zeneelmélet-tanítás szakirányú feladatai:
- fejlessze a zenei összefüggésekben való eligazodó-, elvonatkoztató- és rendszerezőképességet,
- a tanuló szerezzen jártasságot a funkciós zene összetevőinek ismeretében (harmónia, dallam, ritmika, forma stb.),
- ismertesse meg a tanulót - zenei és általános tanulmányait, érdeklődését is figyelembe véve - az európai zenetörténet más korszakaival is,
- alakítsa ki azt a látásmódot, mellyel a zenei összefüggéseket - egy-egy tanulmányi időszaknak megfelelően - a tanuló önállóan is meg tudja közelíteni,
- ösztönözze a tanulót, hogy az elsajátított ismeretek alapján, tanulmányaiból kiinduló zenei gondolatokat fogalmazzon meg (reproduktívból produktív tevékenység),
- segítse a tanulót a hangszeres tanulmányaiban felmerülő problémák megoldásában (dallamvezetés, forma, harmónia, hangnem stb.).

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- a funkciós zenei hallás kialakítása,
- a bécsi klasszikus zene formatani feldolgozása,
- a zeneelmélet általános szabályainak elsajátítása.

Ajánlott tananyag
Felhangok, felhangsor.
Hármashangzatok:
- felépítésük (alaphang - terchang - kvinthang),
- elhelyezkedésük a skálában,
- skálafokok, tonális funkciók 7#, 7b előjegyzésig, dúrban, mollban.
Hármashangzat-fordítások (alap - szext - kvartszext).
Négyszólamúság:
- szűk fekvés,
- tág fekvés,
- alaphang-kettőzés,
- szólamok megnevezése.
A szólamvezetés alapszabályai.
Kadenciális lépések (7#, 7b előjegyzésig, dúrban és mollban):
- autentikus (I-IV, V-I),
- plagális (I-V, IV-I),
- összetett autentikus (I-IV-V-I),
- kibővített összetett (I-V-I-IV-V-I).
Zárlati domináns: I64 (V, V7, V87)
Alapfogalmak:
- hang, zörej,
- motívum, frázis.
Szekvencia, variálás.
A zenei mondat.

A periódus (előtag-utótag, egész zárlat-félzárlat).
Rendhagyó periódus és zenei mondat (terjedelmi, tagoltsági és hangnemi változatok).
A két- és háromtagúság főbb változatai.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Összetett autentikus kadencia zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Részletes harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- Az előző évre épülve a funkciós zenei hallás tovább fejlesztése.
- A bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának további megismerése. (menüett, variáció)
- Tájékozódás az adott zenei anyagban diktálás után. (írás, hallás, zongorázás)

Ajánlott tananyag
- a mellékhármasok,
- a dominánsszeptim (D7);
- triós forma (menüett),
- variációs forma.

Funkciórend a bécsi klasszikus zenében (autentikus és plagális lépések; kadenciális, szomszédos, tercrokon, kadenciális féllépés).
- A mellékhármasok funkciói.
- Az V-VI. és a VI-V. fok kötései.
- Alaphármasok fűzése (dúrban és mollban, 7#, 7b előjegyzésig).

Szekvenciák:
- autentikus: I-IV-II-V-III-VI + kadencia,
- plagális: I-V-VI-III-IV-I-II-VI + kadencia.

A négyeshangzat: a dominánsszeptim:
- teljes D7 (oldás l-re vagy VI-ra),
- hiányos D7 (S funkció után).

A triós forma a bécsi klasszikus zenében (menüett).
A variáció (kötött, karakter, figurális, szabad).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Mintapéldák (pl. autentikus és plagális szekvenciák) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

A továbbképző osztályok tanulói egyéb irányú tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, vagy olyan műfajban (pl. jazz zene) tanulják hangszerüket, melynek tanulását hatékonyan egészíti ki a zeneelmélet.

Fejlesztési feladatok
- A reneszánsz modális harmóniai fordulatok (motetták alapján), a barokk polifon szerkesztésmódok (Bach-invenciók és -fúgák alapján) megismerése, feldolgozása.
- A zenei alkotóképesség és szintetizáló képesség fejlesztése.

Ajánlott tananyag
- alaphármasok szext és kvart-szext fordításai dúrban-mollban, lehetséges kötéseik, kapcsolataik
- négyes hangzatok (II7, V7)
- a reneszánsz és barokk stíluskörhöz tartozó szerkesztési formák: homofon, polifon (kánon, imitáció, fúga) stb.
- a tanult stíluskörhöz tartozó vokális és hangszeres műfajok ismerete: gregorián, orgánum, kánon, trubadúr ének, motetta, zsoltár, korál, madrigál, kantáta, mise, oratórium, opera, passió, concerto grosso, prelúdium, fúga, szvit - Josquin, Palestrina, Lassus, Purcell, Lully, Monteverdi, Corelli, Vivaldi, D. Scarlatti, J. S. Bach, G. F. Händel művein keresztül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Mintapéldák (plagális szekvenciák, modális példák) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- a diatonikus összhangzattan,
- egy-egy jellegzetes alteráció a stíluskörön belül,
- a bécsi klasszikus stílus körhöz tartozó formatani ismeretek

Ajánlott tananyag
- négyeshangzatok és fordításaik, szeptim szekvenciák,
- szubdomináns alterációk (nápolyi szext, mollbeli IV. fok, stb.)
- a szűkített IV. fokú szeptim
- a szubdomináns alterációk helye és feladata a zárlatban
- mellékdomináns: I7, II7
- hangnemi kitérés, moduláció, +1, -1 kivintkör, a váltódomináns
- a késleltetés helye és szerepe a bécsi klasszikus zenében
- a bécsi klasszikus stíluskörhöz tartozó vokális és hangszeres formatani ismeretek: motívum, frázis, zenei, mondat, periódus (előtag-utótag, fél és egész zárlat), két és háromtagú formák, strófikus dal, dalforma, szonáta, variáció, szimfónia pl. Haydn, Mozart, Beethoven művein keresztül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Mintapéldák (szeptim és alterált hangzatokkal is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- a romantikus kis formák feldolgozása elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül

Ajánlott tananyag
- további alterációk a szubdominánsokon (bő - terckvart, bő - szext, bő - kvintszext,) a bő kvintes akkordok és vonzataik
- mellékdominánsok valamennyi fokon és vonzataik
- modulációk távolabbi hangnemekben (diatonikus, enharmónikus stb.)
- a romantikus stíluskörhöz tartozó vokális és hangszeres formatani ismeretek pl. Schubert, Schumann, Liszt, művein keresztül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Mintapéldák (szeptim hangzatokkal, alterált is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
- A XX. század alapvető zenei irányzatainak megismerése.
- Az eddig tanult zenei anyag készségszintű alkalmazása

Ajánlott tananyag
- a nónakkordok
- a moduláció és a hangnemek kezelése a XX. sz. elején
- késleltetések, alterációk szokatlan módjai
- a harmóniai vonzások átalakulása, átalakítása
- az eddig tanult zenei anyag készségszintű alkalmazása
- a XX. századi stíluskörhöz tartozó formatani és harmóniai ismeretek pl. Debussy, Liszt, Puccini, a 2. bécsi iskola, Bartók és Kodály művein keresztül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
- Két példa lejegyzése számozott basszussal, négy szólamban.
- Mintapéldák (késleltetésekkel, alterációkkal is) zongorázása 4#, 4b előjegyzésig.
- A tanult zenei formák felismerése hallás után.
- Harmóniai és formai elemzés készítése egy addig még nem tanult mű részletéről (kottából).

További ajánlott tananyag évfolyambontás nélkül
Bárdos L: Hangzatgyakorló I-II. (EMB Z. 60095/1-2.)
Dobszay L: A hangok világa V-VI. (EMB Z. 6458-6459)

Dobszay L: Mozart-album hegedűsöknek (EMB Z. 4726, 5946)
Frank O.: Hangzó zeneelmélet (TK ISBN 963 18, 2378 4)
Gárdonyi Z.: Elemző formatan (EMB Z. 3995)
Kesztler L: Összhangzattan (EMB Z. 1184)
Ligeti Gy.: Klasszikus összhangzattan (Zeneműkiadó Bp. 1954.)
Ligeti Gy.: A klasszikus harmóniarend I-II. (Zeneműkiadó Bp. (Hármas-, négyeshangzatok) 1956.)
Pálfalvi J.: Bach Brandenburgi versenyei (EMB Z. 5971)
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai (EMB Z. 6248)
Weiner L.: A hangszeres zene formái (EMEZ Z. 1082)
Weiner L.: Az összhangzattan előkészítő Iskolája (EMB Z. 1104)

EGYHÁZZENE

Az egyházzene komplex tantárgy, mely több műveltségterületet - Bibliaismeret, Liturgikus ismeretek, Népének, Gregorián, Egyházzene-irodalom és zenei ismeretek - foglal magába.
A program célja az európai egyházzene megismertetése, illetve olyan elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása, amelyek felkészítik a tanulót egy liturgikus alkalmon, vagy egyházzenei hangversenyen való részvételre, szélesítik látókörét, bővítik zenei ismereteit.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Bevezetés az egyházzenébe, a gregorián, a középkor, reneszánsz és kora-barokk egyházi zene vázlatos története az egyházzene-irodalom szemelvényein keresztül. Vázlatos népének-történet a felsorolt korszakokból. Bibliaismereti tanulmányok az előforduló zenei részletek szövegeinek tükrében.

Ajánlott tananyag
Gregorián:
- a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtái, liturgiában betöltött szerepe.

Egyházzene-irodalom:
- szolmizáció keletkezése,
- a többszólamúság kezdeti formái,
- Ars Antiqua (13. század),
- a reneszánsz zenéje: a reneszánsz kezdetei: az Ars Nova művészete (14. század), Németalföld művészete (15. század), a klasszikus vokálpolifónia (16. század),
- barokk stílus kialakulása, jellemzői (17. század)

Liturgikus ismeretek:
- a liturgia alapvető formái, annak elemei,
- az egyházi év felépítése, szerkezete, a főbb ünnepek,
- a mise felépítése,

- a protestáns istentiszteletek,
- a liturgikus alkalmakon való részvétel és viselkedés alapvető szabályai.

Népének:
- Az egyházzene-irodalomhoz, ill. az egyházi évhez kapcsolódó felekezeti anyag.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra az éves anyagból

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Az egyházzene történetéből az érett barokk, a klasszika, a romantika, a XX. század és a kortárs korszakok vázlatos története az egyházzene-irodalom szemelvényein keresztül. Vázlatos népének-történet a felsorolt korszakokból. Bibliaismereti tanulmányok az előforduló zenei részletek szövegeinek tükrében.

Ajánlott tananyag
Egyházzene-irodalom:
- Bach és Händel művészete (kitekintés néhány kortárs szerzőre),
- a bécsi klasszika egyházzenei jelentősége,
- a romantika zenéje,
- ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival,
- kortárs zene.

Liturgikus ismeretek:
- a liturgikus öltözékek,
- a liturgikus színek,
- a zsolozsma imaórái.

Népének:
- Az egyházzene-irodalomhoz, ill. az egyházi évhez kapcsolódó felekezeti anyag.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. (Editio Musica, 1993.)
Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? (Zeneműkiadó, 1981.)
Escigno, E.-Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. (Zeneműkiadó, 1987.)
Wilson, Andrew-Dickson: Cantate Domino. A kereszténység zenéje. A gregoriántól a gospelig. A magyarországi nagyegyházak zenéjének története. (Gemini, 1992.)
Gülke, Peter: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok. A középkor zenéje. (Zeneműkiadó, 1979.)
Brown, Howard M.: A reneszánsz zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)
Palisca, Claude V.: Barokk zene. (Zeneműkiadó, 1976.)
Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. (Zeneműkiadó, 1977.)
Dobák Pál: A romantikus zene története. (Tankönyvkiadó, 1983.)
Salzman, Eric: A 20. század zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)
Fábián Imre: A huszadik század zenéje. (Gondolat, 1966.)
Kókai Rezső-Fábián Imre: Századunk zenéje. (Gondolat, 1967.)
Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. (Gondolat, 1974.)

Várnai Péter: Oratóriumok könyve. (Zeneműkiadó, 1972.)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra az éves anyagból

Továbbképző évfolyamok

Javasolt az elvégzett anyag elmélyítése érdekében egyházzenei hangversenyek, liturgikus alkalmak látogatása, valamint a körzetben található iskolák működő egyházzene csoportjaival közös órák szervezése. A Bibliaismeret és Liturgikus ismeretek óráira szakemberek (pap, lelkész, hittan tanár) meghívása lehet indokolt.

A továbbképző négy évfolyama során a tanuló kottából ismerje a műveltségi anyagból az alább felsorolt énekeket. Egyéb felekezet esetében a tanár mérlegelje saját ismeretei alapján a népének követelményeket.

Népénekek:

Evangélikus: 40, 42, 44, 47, 52, 54, 57, 58, 72, 76, 80, 96, 101, 108, 109, 113, 115, 116, 121, 131, 132, 136, 150, 151, 152, 157, 158, 161, 185, 188, 189, 198, 200, 208, 213, 215, 222, 229, 231, 232, 233, 235, 254, 255, 260, 263, 266, 274, 276, 279, 280, 286, 291, 308, 331, 336, 337, 346, 357, 359, 361, 365, 369, 371, 378, 379, 388, 389, 402, 405, 412, 417, 422, 423, 431, 443, 493, 503, 512.

Katolikus: 3, 6, 7, 22, 25, 26, 28, 30, 37, 41, 43, 54, 59, 63, 67, 82, 98, 100, 105, 126, 128, 142, 149, 157, 161, 162, 165, 168, 169, 189, 190, 219, 221, 222, 224, 226, 234, 287, 352, 358.

Református: 6, 8, 23, 25, 32, 33, 34, 38, 40, 42, 47, 50, 65, 66, 68, 77, 80, 84, 89, 90, 96, 99, 105, 130, 134, 135, 138, 150, 151, 161, 165, 167, 171, 174, 185, 192, 205, 215, 217, 220, 225, 226, 234, 241, 251, 254, 255, 256, 263, 265, 272, 274, 276, 294, 296, 299, 301, 303, 312, 315, 316, 318, 326, 329, 337, 341, 342, 343, 345, 370, 373, 380, 390, 434, 447, 459, 475, 483, 485, 500, 503, 511, 512.

B. Műveltségi anyag:
Evangélikus: 40, 57,131,150,161,188, 200, 254, 291, 361.
Katolikus: 6,8, 28,41,67,100,105,130,190,191.
Református: 42,68, 90,150,161, 225,254, 256,286,380.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A gregorián és a középkori egyházzene 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag
- Zsoltártónusok,
- egyszerűbb gregorián misetételek (Missa Mundi),
- a gregorián hangjegyírás vázlatos története,
- a gregorián ének műfajai,
- zsidó liturgikus dallamok,

- bizánci énekek,
- homofónia és polifónia, vokális és instrumentális zene fogalma,
- a középkori többszólamúság egyszerűbb darabjai,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése, darabok elemzése,
- a felekezetek alapvető istentiszteleti anyaga,
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv) és könnyű gregorián tételek kvadrát kottából,
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. (Editio Musica, 1993.)
Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? (Zeneműkiadó, 1981.)
Escigno, E.-Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. (Zeneműkiadó, 1987.)
Wilson, Andrew-Dickson: Cantate Domino. A kereszténység zenéje. A gregoriántól a gospelig. A magyarországi nagyegyházak zenéjének története. (Gemini, 1992.)
Gülke, Peter: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok. A középkor zenéje. (Zeneműkiadó, 1979.)
Brown, Howard M.: A reneszánsz zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)
Palisca, Claude V.: Barokk zene. (Zeneműkiadó, 1976.)
Fank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. A szerző magánkiadása. Budapest 1996.
Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. (Zeneműkiadó)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra az éves anyagból

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A reneszánsz és kora-barokk egyházzene, a 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag
- Recitált Magnificat (magyar nyelven, tetszés szerinti zsoltártónuson),
- egyházi műfajok: mise, motetta,
- kétszólamú reneszánsz és kora-barokk vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése, darabok elemzése,
- a kereszténység története a Reformációig,
- a keresztény/keresztyén liturgia alapvető elemei,
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona liturgikus funkciója.

Dobszay László: A zsolozsma

Barsi Balázs: A liturgikus év
Dobszay László: Bevezetés a gregorián énekbe (középfokra)
Dobszay László: A magyar egyházzene-történet forrásai
Szendrei Janka: A himnusz
Dobszay László: Latin-magyar himnárium
Papp Anette: A graduál-antifónák középkori kapcsolatai
Dobszay László: A római mise énekrendje
Schmelowsky Ágoston: Rövid bevezetés a zsidó liturgiába
Dobszay László: Ólatin liturgiák énekei
Szendrei Janka: Az alleluja
Dobszay László: Az antifona
Szendrei Janka: A responsorium
Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár
Dobszay László: Psalmorum Melodia

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra az éves anyagból

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Az érett barokk és klasszikus korszak egyházzenéjének 3. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag
- A graduál műfaja,
- kétszólamú érett barokk és klasszikus vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- kánonok és quodlibetek éneklése,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- a kereszténység története a Reformációtól,
- az istentiszteleten, misén kívüli egyéb szertartások liturgiáinak jellemzői,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona fő részei.

Dobszay László: A zsolozsma
Barsi Balázs: A liturgikus év
Dobszay László: Bevezetés a gregorián énekbe (középfokra)
Dobszay László: A magyar egyházzene-történet forrásai
Szendrei Janka: A himnusz
Dobszay László: Latin-magyar himnárium
Papp Anette: A graduál-antifónák középkori kapcsolatai

Dobszay László: A római mise énekrendje
Schmelowsky Ágoston: Rövid bevezetés a zsidó liturgiába
Dobszay László: Ólatin liturgiák énekei
Szendrei Janka: Az alleluja
Dobszay László: Az antifona
Szendrei Janka: A responsorium
Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár
Dobszay László: Psalmorum Melodia

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Összefoglaló óra az éves anyagból

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A romantikus, XX. századi és kortárs egyházzenének 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag
- Az egyház jelképei,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- kétszólamú romantikus, XX. századi, kortárs vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet - az évfolyami egyházzene-irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona felépítésére és ápolására vonatkozó alapvető tudnivalók.

Dobszay László: Az antifona
Szendrei Janka: A responsorium
Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár
Dobszay László: Psalmorum Melodia
Dobszay László: Responsoria de Psalmista
Szendrei Janka: A Verbum caro responzóriumtípus
O. Lassus: (Közr.: Soós András) Nyolc Magnificat
J. J. Fux: (Közr.: Soós András) Ádventi Offertoriumok
A. Lotti: (Közr.: Soós András) Mise-tételek
B. Resinarius: (Közr.: Soós András) Responzóriumok
(Közr.: Soós András) Polifón vesperás-zsoltárok és antifonák a Rhau-gyűjteményből
G. Dufay: (Közr.: Szendrei Janka) 15 himnusz
(Közr.: Soós András) Középkori angol carolok
G. P. Palestrina: (Közr.: Soós András) Himnuszok
(Közr.: Mezei János) Korai polifónia I.-
Cl. Goudimel: (Közr.: Bódiss Tamás) Négyszólamú zsoltárok I-II.

J. H. Schein: (Közr.: Dobszay László) 18 karácsonyi korál
(Közr.: Soós András) Kétszólamú reneszánsz kórustételek
(Közr.: Dobszay L. és Mezei J.) Bicinia sacra
T. L. de Victoria: (Közr. Kovács A.) Motetták
J. H. Schein: (Közr. Dobszay László) Korálok az egész évre
G. J. Werner: (Közr.: Dobszay Ágnes) Polifon himnuszok
(Közr.: Dobszay László) Vademecum. Egyházzenészek útikönyve
(Közr.: Kamp S. és Kovács A.) Romantikus egyházi kórusművek - Liszt és Reger
G. P. da Palestrina (Közr.: Kovács A.) Húsz motetta
A magyar népének népzenei felvételeken (Közr.: Dobszay László és Németh István)

IMPROVIZÁCIÓ

Az improvizáció spontán szerkesztés, gyors reagálás egy zenei problémára, amelynek az azonnaliság ad különös izgalmat; a kompozíció hosszabb ideig tartó szerkesztés eredménye, melyben a gondolat finomítására, csiszolására nyílik lehetőség.
A kétféle tevékenység folyamatos és egyidejű jelenléte segíti a kreatív, problémamegoldó gondolkodás kialakítását, felkelti és fokozza a figyelmet, döntésre késztet és kialakítja a gyors reagáló készséget.

Az improvizáció tantárgy feladatai:
- az improvizációs készség kialakításának és fejlesztésének módszeres megvalósítása, kiegészítve kompozíciós feladatokkal, esetleg vizuális - és egyéb - analógiákkal, különös tekintettel az interdiszciplináris kapcsolatokra,
- az improvizációnak a zeneművek interpretációs feladataival párhuzamosan és azokkal összhangban - kölcsönhatás formájában - szerepet kell kapnia a képzés teljes folyamatában,
- a zenei nyelv spontán, önálló elsajátításának és alkalmazásának segítése,
- a zenei hallás és ritmusérzék fejlesztése,
- bizonyos általános képességek (memória, önkontroll, döntési készség, szuggesztivitás) fejlesztése,
- a zenei szerkesztés (összhangzattan, ellenponttan, formatan stb. elemeinek) zeneművekben való felismerése és kreatív alkalmazása,
- tájékozódás a különböző zenei stílusokban, az egyes stílusok mélyebb ismerete és a stílusokban való önálló rögtönzőkészség megszerzése,
- az interpretációs készség fejlesztése,
- a zenei fantázia és a zenei érzékenység fejlesztése,
- a zenei kreativitás és általában a kreatív gondolkodás kialakítása és fejlesztése.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek
- Zenei elem: hang (erő, idő, magasság, szín).
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet.

- Ismerkedés a hangokkal (természeti hangok, emberi hangok, tárgyak-, hangszerek hangjai).
- Ismerkedés a hangkeltő eszközökkel és a hangszerekkel.
- Hangzáskarakterek, hangkarakterek, - hangképzés, artikuláció - („pontszerű” - „vonalszerű” - „foltszerű” hangzások: egymástól elválasztott hangok, egymással összekötött hangok, hosszan szóló hangcsoportok).
- Ismerkedés az ABC-s hangokkal (törzshangok, oktávok)
- Hangok a hangszeren.

Ritmika
- A hangok és a szünetek értéke.
- Egyenletes - nem egyenletes.
- Páros - páratlan metrum.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Választható improvizációs feladatok
- Egyszerű improvizációk a hangok különböző megszólaltatási lehetőségeire építve, kapcsolatban az erővel, idővel, magassággal és hangszínnel - ellentétek, átmenetek - fokozások - feszültségek - feloldások (a szerves zenei építkezés, a meggyőző és élményszerű interpretálás érdekében).
- Hangok és szünetek kapcsolata.
- „Pontszerű” - „vonalszerű” - „foltszerű” hangzások és ezek különböző kombinációi.
- Különféle hangulatok, történések stb. hangzásai.
- Improvizáció egy adott hangmagasságon - ellentétek, átmenetek.
- Improvizáció meghatározott metrumú ritmussorra, a hangok szabadon választhatók.
- Kötött és kötetlen formák.
- Párbeszédek a fentiekre építve (tanár és tanuló, tanuló és tanuló játéka).
- Szóló-tutti játékok.

Kompozíciós feladatok
- Egyszerű ritmuskompozíció írása, megadott értékek, megadott szünetek használata, megadott metrum és ütemszám.

Ajánlott tananyag
Sáry László: Társasjáték
Hunyadi Zsuzsanna: A zeneértés alapjai - Zongoraiskola I.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve
Apagyi Mária: Zongorálom

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Egy improvizáció,
- Egy megírt és előadott ritmuskompozíció.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek
- Az előképző 1. évfolyam anyagának összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet.
- Ismerkedés a hangokkal, a hangkeltő eszközökkel és a hangszerekkel.
- Hangzáskarakterek, hangkarakterek - hangképzés, artikuláció.
- Kottaolvasás, kottaírás (vonalrendszer, kulcsok).
- Kottaírás: a hagyományos és a mai zene notációja.
- Hangközök.
- Bichord, trichord, tetrachord, pentachord.
- Pentatónia.
- Kromatikus hangsor (különböző szelvények).
- Egészhangú skála (különböző szelvények).
- Felhangok.

Ritmika
- A hangok és a szünetek értéke.
- Egyenletes - nem egyenletes.
- Páros - páratlan metrum.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Négyütemes zenei egységek (2+2 ütemek).

Választható improvizációs feladatok
- Egyszerű improvizációk a hangok különböző megszólaltatási lehetőségeire építve, kapcsolatban az erővel, idővel, magassággal és hangszínnel - ellentétek, átmenetek - fokozások - feszültségek - feloldások (a szerves zenei építkezés, a meggyőző és élményszerű interpretálás érdekében).
- A hangszer megszólaltatási lehetőségeinek széles skálája.
- Hangok és szünetek kapcsolata.
„Pontszerű” - „vonalszerű” - „foltszerű” hangzások és ezek különböző kombinációi.
- Különféle hangulatok, történések stb. hangzásai.
- Improvizáció egy adott hangmagasságon - ellentétek, átmenetek, meghatározott hangközzel, 2-3-4-5 egymás melletti hangra építve, pentaton improvizációk, kromatikus hangsor néhány hangjával, egészhangú hangsorral (vagy néhány hangjával).
- Felhangjáték improvizáció.
- Improvizációk meghatározott értékű hangokkal (páros, páratlan metrumban).
- Meghatározott metrumú ritmussorra történő improvizáció, a hangok szabadon választhatók.
- Kötött és kötetlen formák.
- Négyütemes zenei egységekből álló improvizáció.
- Négysoros improvizációk.
- Párbeszédek a fentiekre építve.
- Szóló-tutti játékok.

Kompozíciós feladatok

- Egyszerű ritmuskompozíció írása, megadott értékek, megadott szünetek használata, megadott metrum és ütemszám.
- Egy, vagy néhány hangból álló kompozíció.

Ajánlott tananyag
Sáry László: Társasjáték
Hunyadi Zsuzsanna: A zeneértés alapjai - Zongoraiskola I.
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult bármely mű, például Kurtág György: Játékok I. kötet, Sári József: Bicinien (két hegedűre), Gonda János: A rögtönzés világa I.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- A tanult anyaghoz kapcsolódó improvizáció;
- Egy megírt és előadott ritmuskompozíció, vagy néhány hangra épített egyszólamú kompozíció.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előkészítő évfolyamok anyagának összefoglalása, kiegészítése és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, tükörkép.
- Kottaolvasás, kottaírás (vonalrendszer, kulcsok, módosítójelek).
- Kottaírás: a hagyományos és mai zene notációja.
- Bichord, trichord, tetrachord, pentachord.
- Pentatónia.
- Variációk, variáns.
- Dallamépítkezés (lépés, ugrás, hangismétlés). Legato - staccato játékmód.
- Párbeszédek a fentiekre építve.
- Felhangok.
- Dallam-kíséret-viszonyok (orgonapont, dudakíséret, ostinato, kettősfogás, akkord).
- Dallam-dallam viszonyok (unisono, párhuzam, ellenmozgás, tükörkép).

Ritmika
- Átkötött hang.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Négyütemes zenei egységek (2+2 ütemek, kérdés-válasz-viszonyok).
- Nyolcütemes periódus (4+4 ütemes tagolódás).

Választható improvizációs feladatok
- Hangszerbemutató improvizáció (a hangszeren létrehozható hangok és hangzások széles skálán történő megszólaltatása).
- Hangzások és színek a hangszeren.

- Különböző hangzások egymáshoz való viszonyítása.
- Adott hang más-más környezetben.
- Improvizáció meghatározott hangközzel, meghatározott metrumban, meghatározott ütemszámmal, vagy szabadon.
- Egyszólamú játék (legato, staccato, vagy legato és staccato) 2, 3 vagy 4 egymás melletti hanggal.
- Pentachord (dúr vagy moll) dallamok páros (páratlan) metrumban, meghatározott ütemszámmal, egy szólamban vagy egyszerű többszólamú szerkesztésben. (Egy tanuló játéka, vagy tanár és tanuló játéka).
- Pentaton improvizáció.
- Improvizáció néhány hangos motívumra építve, figyelve a motívum- és ritmusvariálás különböző lehetőségeire és az adott motívum más-más hangon való megjelenésére (transzponálás).
- Improvizációk egy kiválasztott zenei elvre és annak variációira építve.
- Unisono improvizációk - párhuzamos szerkesztésű improvizációk (megadott vagy szabadon választott hangkészlet).
- Tükörkép-improvizációk (ritmus-tükörképek, dallam-tükörképek; megadott vagy szabadon választott hangkészlet).
- Improvizációk meghatározott ritmikai problémára építve.
- Improvizációk kétszólamú ritmussorra építve. A hangkészlet szabadon választható.
- Improvizációk négyütemes egységekre építve, 2+2 ütem, kérdés-válasz viszony. (A tanár kérdez, a tanuló válaszol vagy fordítva.)
- Improvizációk nyolcütemes egységekre építve, 4+4 ütem, kérdés-válasz viszony.
- Négysoros dallam improvizációk.
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Fokozások - feszültségek - feloldások (a szerves zenei építkezés, a meggyőző és élményszerű interpretálás érdekében).
- Mesterek kompozícióihoz kapcsolódó improvizációk.

Kompozíciós feladatok
- Az év folyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra, legalább egyszólamú szerkesztésben, violin- vagy basszuskulcsban.

Ajánlott tananyag
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult bármely mű, például:
Bartók Béla: Mikrokozmosz I. kötet
Kurtág György: Játékok I. kötet
Hunyadi Zsuzsanna: A zeneértés alapjai - Zongoraiskola I.
Papp Lajos: 27 kis zongoradarab
Sári József: Bicinien
Sári József: Lépésről lépésre...
Sári József: Sul Tasto
Gonda János: A rögtönzés világa I. kötet
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző jellegű improvizáció;

- Egy megírt és előadott kompozíció.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évfolyamok anyagának összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, tükörkép, ismétlés, visszatérés.
- Ritmusvariációk.
- Dúr és moll hármashangzatok felépítése.
- Tonika, domináns, szubdomináns jelentése. Vezetőhang, szeptimhang.

Ritmus improvizáció, pontozott ritmusok

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Az ismétlés és visszatérés szerepe a zenei formaépítkezésben.
- Kottaírás: a hagyományos és mai zene notációja.

Választható improvizációs feladatok
- Az előző évfolyamok improvizációs feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Improvizáció egy hangközzel (megadható: metrum, ütemszám).
- Egyszólamú etűd-improvizáció (T-D, I-V) funkciókra építve, csak a hármashangzatok hangjainak használatával, különböző metrumokban. Improvizációk megadott ritmikai problémákra építve (pl. legyen benne triola stb.).
- Improvizáció kétszólamú ritmussorra építve. A hangkészlet szabadon választható.
- Improvizáció néhány hangos motívumra építve, ritmusvariálás és transzponálás lehetőségeivel. - Kétütemes egységekből álló ritmus-, vagy egyszerű dallam improvizáció az ismétlésre vagy a visszatérésre építve. (A kétütemes egységeket betűvel jelölve: AA BB CC stb., vagy ABACAD stb.)
- Improvizációk a mai zenére jellemző hangkészletekkel (pl. kromatika, egészhangú hangsor, a modellek valamelyike, pl. 1:5 modell stb.)
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Fokozások - feszültségek - feloldások (a szerves zenei építkezés, a meggyőző és élményszerű interpretálás érdekében).
- Mesterek kompozícióihoz kapcsolódó improvizációk.
- Párbeszédek a fentiekre építve.
- Improvizációk kromatikus hangkészlettel

Kompozíciós feladatok
- Az év folyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra, legalább egyszólamú szerkesztésben, violin- vagy basszuskulcsban.

Ajánlott tananyag
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult bármely mű, például:
Bartók Béla: Mikrokozmosz I-II. kötet

Kurtág György: Játékok I-II. kötet
Tarka-barka (Teöke Mariann)
Sári József: Bicinien
Sári József: Sul Tasto
Sári József: Die Neun Zwerge
Gonda János: A rögtönzés világa I.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző jellegű improvizáció;
- Egy megírt és előadott egyszerű kompozíció.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának magasabb szintű összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, tükörkép, ismétlés, visszatérés, variáns, variáció.
- Kvintkör, előjegyzések. Dúr és moll hangsorok felépítése, kapcsolata.
- Tonika, domináns, szubdomináns. Vezetőhang, szeptimhang. I., IV., V. fokok egyszerű akkordokban.
- Hangközök, alap hármashangzatok (négyféle), dúr, moll hármashangzatok fordításai.

Ritmika
- Bonyolultabb ritmusképletek és szinkópák.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Kéttagú forma.
Artikuláció:
- hangpár és staccato különböző kapcsolási lehetőségei;
- tenuto és legato különböző kapcsolási lehetőségei.
Kottaírás: a hagyományos és mai zene notációja.

Választható improvizációs feladatok
- Az előző évek improvizációs feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Improvizáció meghatározott hangközökre építve.
- Hármashangzat-improvizációk (különféle hangulati szempontok, karakterek megadhatók).
- Hangpár-improvizációk.
- Improvizációk hangpár és staccato különböző kapcsolataira, különböző artikulációs lehetőségekre. (bármilyen hangkészlettel).
- Egyszólamú etűd improvizáció funkciókra építve, csak a hármashangzat hangjait használva.
- Improvizáció adott hármashangzattal és a hangzat váltóhangjainak alkalmazásával.
- Modell improvizáció a hangszer adottságaihoz mérten.

- Különböző technikai problémákat segítő improvizációk, bármilyen hangkészlettel (pl. gyors pergőjáték, trilla stb.).
- Ritmus improvizáció: triola, felütés.
- Improvizációk dúr jellegű blues-sémával, egyszerű tritonus kísérettel.
- Kétszólamú improvizációk.
- Improvizációk a mai zenére jellemző hangkészletekkel (különböző tempók, karakterek).
- Improvizáció adott motívumra építve.
- Fokozások - feszültségek - feloldások.
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Mesterek kompozícióihoz kapcsolódó improvizációk.
- Párbeszédek a fentiekre építve.

Kompozíciós feladatok
- Az év folyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra egyszólamú szerkesztésben, vagy egyszerű kétszólamúsággal.

Ajánlott tananyag
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult bármely mű, például:
Bartók Béla: Mikrokozmosz I-III. kötet
Kurtág György: Játékok I., II., IV. kötet
Hunyadi Zsuzsanna: A didergő király
Károlyi Pál: Négy etűd
Papp Lajos: Első játékok a zongorán
Sári József: Die Neun Zwerge
Sári József: Kilenc miniatűr
Kocsár Miklós: 15 zongoradarab (Tarka-barka)
Kocsár Miklós: Nyolc könnyű karakterdarab gitárra
Takács Jenő: Sounds and Colours
Samuel Adlen: Gradus I. (New York Oxford University Press, 1971. Printed in USA)
Jaroslav Vodrážka: Die Orgelimprovisation (Editio Supraphon Praha, 1988.)
Gonda János: A rögtönzés világa I.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Egy funkciókra épülő és egy mai hangzású improvizáció;
- Egy megírt és előadott egyszerű kompozíció.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, ismétlés, visszatérés.
- Dúr és moll hangsorok felépítése, kapcsolata. Vezetőhang, szeptimhang.
- Tonika, domináns, szubdomináns. I-IV-I, I-V-I, I-IV-V-I fokok kapcsolása.
- Egyszerű összhangzattani alapismeretek.
- Hangközök, hármashangzatok és fordításaik.

- Szekvencia, kánon.
- Pentaton blues hangsor.
- Háromtagú formák.
- Kvintkör.

Ritmika
- Bonyolultabb ritmusképletek és szinkópák.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Két- és háromtagú formák.
- Négysoros dallamépítkezés (népdalszerkezet)

Artikuláció:
- hangpár és staccato különböző kapcsolási lehetőségei;
- tenuto és legato különböző kapcsolási lehetőségei.
- Ornamentika.
- Kottaírás: a hagyományos és mai zene notációja.

Választható improvizációs feladatok
- Az előző évek improvizációs feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása. Improvizáció meghatározott hangközökre építve.
- Hármashangzat-improvizációk.
- Improvizáció adott hármashangzattal és a hangzat váltóhangjainak (átmenőhangjainak) alkalmazásával.
- Egyszólamú dallam improvizáció meghatározott hangnemben (dúr vagy moll).
- Dallam improvizáció szekvenciákkal.
- Kétszólamú improvizáció imitációkra építve.
- Egyszerű kánon-improvizációk (ritmus, dallam).
- Improvizáció T-D-D-T funkciókra (keringő, klasszikus, lassú barokk).
- Improvizáció a jazz S-D-T (II-V-I) funkciós sémájával (két- és négyütemes egységek, különböző hangnemekben).
- Kétszólamú etűd improvizáció T-T-D-T, T-D-D-T, T-S-D-T funkciókra építve, a dallamban váltó- és átmenőhangok.
- Kétszólamú improvizáció, komplementer lehetőségek, hangpár, staccato alkalmazásával, bármely hang használható.
- Kétszólamú improvizáció, komplementer lehetőségek, hangpár, staccato alkalmazásával, T-D-D-T funkciókra építve.
- Hangpár, staccato improvizáció T-D-D-T, T-D-D-T, T-D-D-T funkciókra építve. A négyütemes egységeket ismételni, a középső egységet más hangnemben játszani - ismétlés, visszatérés.
- Improvizációk különböző artikulációs lehetőségekre építve.
- Egyszólamú improvizáció valamelyik modális hangsorra építve.
- Improvizáció egyszerű, nem modulatorikus jazz-standardek harmóniasoraira.
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Fokozások - feszültségek - feloldások.
- Mesterek kompozícióihoz kapcsolódó improvizációk, elsősorban egyszerű klasszikus stílusú darabokhoz, klasszikus menüettekhez.

- Párbeszédek a fentiekre építve.

Kompozíciós feladatok
- Az évfolyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra, egyszólamú szerkesztésben, vagy egyszerű kétszólamúsággal.

Ajánlott tananyag
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult bármely mű, például:
Bartók Béla: Mikrokozmosz III-IV. kötet
Károlyi Pál: Négy etűd
Kurtág György: Játékok II-IV. kötet
Durkó Zsolt: Törpék és óriások
Hunyadi Zsuzsanna: A didergő király
Sári József: Hat epigramma
Sári József: Nyolc könnyű karakterdarab gitárra
Sári József: 6 Paragramma
Sári József: Zeitmühle
Samuel Adler: Gradus II.
Jaroslav Vodrážka: Die Orgelimprovisation
Klasszikus stílusú zenedarabok, pl. Haydn-táncok, Mozart-menüettek
Kocsár Miklós: Hang-köz-játékok
Kocsár Miklós: 15 zongoradarab (Tarka-barka)
Gonda János: A rögtönzés világa II. és III. (első rész)
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Egy funkciókra épülő és egy mai hangzású improvizáció;
- Három funkcióra épülő, esetleg jazz-jellegű improvizáció;
- Egy megírt és előadott kompozíció.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának magasabb szintű összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, ismétlés, visszatérés, szimmetria, aszimmetria.
- Variáció.
- Hangközök, hármashangzatok, és azok váltóhangjai, négyeshangzatok.
- Dúr és moll hangsorok.
- Összhangzattani alapismeretek; alteráció, moduláció.
- Modális hangsorok.
- Kromatikus hangsor, egészhangú hangsor, modellek.
- Blues hangsor
- Dodekatónia.
- Minimal zene.
- Homofónia, polifónia.

- Szekvencia, imitáció, kánon.

Ritmika
- Bonyolultabb ritmusképletek és szinkópák.
- A jazz swinges, lüktető ritmikája; beat - off beat gyakorlatok.
- Változó metrumok.
- Ornamentika.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.
- Két- és háromtagú formák.
- A háromtagú blues forma A1-A1-B

Stílus
- Kortárs zene, jazz, 20. századi stílusok, romantikus, klasszikus, barokk zene.
- Népdalfeldolgozások.
- Kottaírás: régi zene, mai zene notációja.

Választható improvizációs feladatok
- Az előző évek improvizációs feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Improvizáció különböző hangközökre építve (különböző karakterek).
- Hármashangzat-improvizációk váltóhangokkal. Négyeshangzat-improvizációk.
- Etűdimprovizációk különböző technikai problémákra építve.
- Szimmetriák és aszimmetriák létrehozása különböző zenei eszközökkel.
- 20. századi szerzők műveihez kapcsolódó improvizációk (Bartók, Kodály, Kurtág, Sári József, Debussy, Ravel, Szkrjabin, Webern, Sztravinszkij, Lutosławski, Messiaen stb.). Improvizáció egészhangú hangsorral.
- Klasszikus stílusú művekhez kapcsolódó improvizációk (Haydn, Mozart stb.).
- Klasszikus menüett-improvizációk.
- Barokk stílusú művekhez kapcsolódó improvizációk (Bach, Händel, Couperin stb.).
- Barokk menüett-improvizációk.
- Egyszólamú dallam improvizáció megadott hangnemben, meghatározott hangnemkitéréssel.
- Keringő-improvizáció (Schubert-keringők elemzése).
- Romantikus improvizáció
- Improvizáció adott témára.
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Fokozások - feszültségek - feloldások.
- Népdal improvizációk és variációk.
- Improvizációk a dúr és moll jellegű, 12 ütemes blues-sémára, a két- és négyütemes, dúr és moll jellegű, II-V-I alapú funkciós sémára,
- Párbeszédek a fentiekre építve.
- Szóló - tutti improvizációk, kamaraformában.
- Saját, szabad stílusú improvizációk.

Kompozíciós feladatok

- Az év folyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra, egyszólamú, többszólamú szerkesztésben.

Ajánlott tananyag
A hangszeres és szolfézsórákon tanult kortárs zenei művek, pl.:
Kurtág György: Játékok II-V. kötet
Sári József: Hat epigramma
Sári József: Variazioni Immaginarie
Sári József: 6 Paragramma
Sári József: Zeitmühle
Sári József: Ghiribizzi
20. századi szerzők művei, romantikus, klasszikus és barokk darabok, Bartók és Kodály népdalfeldolgozásai
Gonda János: A rögtönzés világa II. és III. (első rész)
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző stílusú improvizáció;
- Két különböző stílusú kompozíció.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának magasabb szintű összefoglalása és szerves folytatása.
- Zenei elem: hang.
- Szerkezeti elv: ellentét, átmenet, párhuzam, ismétlés, visszatérés, szimmetria, aszimmetria.
- Variáció.
- Hangközök, hármas-, négyes-, ötöshangzatok és fordításaik.
- Dúr és moll hangsorok.
- Összhangzattani ismeretek; alteráció, moduláció. (Moll szubdomináns, váltódomináns, nápolyi akkord).
- Modális hangnemek, néhány harmónia.
- Kromatikus hangsor, egészhangú hangsor, modellek.
- Akusztikus hangsor.
- Pentaton és összetett blues-hangsorok.
- Homofónia, polifónia.
- Szekvencia, imitáció, kánon.
- Váltóhang és átmenőhang

Ritmika
- Bonyolultabb ritmusképletek és szinkópák.
- Változó metrumok.
- Ornamentika.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Stílus
- Kortárs zene, jazz, 20. századi stílusok, romantikus, klasszikus, barokk, reneszánsz zene.
- Népdal improvizációk és variációk.

Választható improvizációs feladatok
- Az előző évek improvizációs feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Improvizáció különböző hangközökre építve.
- Hármas-, négyes-, ötöshangzat improvizációk.
- Etűdimprovizációk különböző technikai és artikulációs problémára építve.
- Szimmetriák és aszimmetriák létrehozása különböző zenei eszközökkel.
- Improvizációk a 20. század különböző stílusaihoz kapcsolódva.
- Romantikus stílusú improvizáció.
- Klasszikus stílusú improvizáció.
- Barokk stílusú improvizáció.
- Reneszánsz stílusú improvizáció.
- Improvizáció adott témára.
- Különböző hangulatokra, történésekre épített improvizációk.
- Fokozások - feszültségek - feloldások.
- Népdal-improvizációk és -variációk.
- Improvizációk egyszerű jazz-standardek harmóniasoraira, valamint a dúr és moll jellegű 12 ütemes blues funkciós sémájára.
- Mesterek kompozícióihoz kapcsolódó improvizációk.
- Párbeszédek a fentiekre építve.
- Szóló-tutti improvizációk.
- Saját, szabad stílusú improvizációk.

Kompozíciós feladatok
- Az év folyamán lehetőleg minél több improvizációs szempont kompozícióban is kerüljön feldolgozásra.

Ajánlott tananyag
A hangszeres, illetve szolfézsórákon tanult, különböző stílusú művek, például:
Sári József: Pillanatképek
Sári József: Könnyű Trió
Kurtág György: Átiratok
Palestrina, Pierre de la Rue, Ockeghem, Dufay művei
Gonda János: A rögtönzés világa II. és III.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző stílusú improvizáció;
- Két különböző stílusú kompozíció.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának összefoglalása és szerves folytatása, különös tekintettel a szakmaközi kapcsolatokra.
- Hangközök, hármashangzatok és fordításaik.
- Dúr és moll hangsorok.
- Összhangzattani ismeretek.
- Kromatikus hangsor,
- Homofónia,

Ritmika
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó ismerete.
- Változó metrumok.
- Klasszikus ornamentika - korhű, stílusos alkalmazás.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Stílus
- Reneszánsz
- Klasszikus
- Kottaírás: A hagyományos és mai zene notációja

Választható improvizációs és kompozíciós feladatok
- Az előző évek improvizációs/kompozíciós feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Szerkezeti elvekkel kapcsolatos feladatok.
- Hangközök és hármashangzatok.
- Klasszikus táncok.
- Reneszánsz.
- Dúr és moll jellegű blues-témák, jazz standardek, ezekre való improvizációk.
- Saját, szabad stílus.
- Mesterek műveihez kapcsolódó improvizációk, kompozíciók.

Ajánlott tananyag
Az adott év zenei stílusának meglelő művek.
Gonda János: A rögtönzés világa II., III.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző stílusú improvizáció;
- Egy saját stílusú kompozíció.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek

- Az előző évek anyagának összefoglalása és szerves folytatása, különös tekintettel a szakmaközi kapcsolatokra.
- Hangközök, hármashangzatok és fordításaik.
- Dúr- és moll hangsorok
- Összhangzattani alapismeretek
- Akusztikus hangsor
- Polifónia
- Barokk díszítés és notáció
- Romantikus felütések, díszítések

Ritmika
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó ismerete.
- Poliritmika, polimetrika.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Stílus
- Barokk, klasszikus, romantikus és impresszionista stílus

Választható improvizációs és kompozíciós feladatok
- Az előző évek improvizációs/kompozíciós feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Szerkezeti elvekkel kapcsolatos feladatok.
- Hangközök: - egy hangköz, - több hangköz,
- Hármashangzatok: - egy hármashangzat, - több hármashangzat
- Négyes hangzatok.
- Romantikus karakterek (táncok, fantázia stb.)
- Alterált akkordok
- Barokk stílusú improvizációk (ária, fantázia, menüett, koráll, imitáció, Chaconne)
- Saját, szabad stílus.
- Mesterek műveihez kapcsolódó improvizációk, kompozíciók.

Ajánlott tananyag
Az adott év zenei stílusának megfelelő művek.
Gonda János: A rögtönzés világa II., III.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- Két különböző stílusú improvizáció;
- Egy saját stílusú kompozíció.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának összefoglalása és szerves folytatása, különös tekintettel a szakmaközi kapcsolatokra.

- Négyes-, ötös hangzatok és fordításaik
- népdal és kísérete
- Bartóki modellek
- Dodekatónia, dodekafónia
- Minimál zene
- Modális hangsorok

Ritmika
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó ismerete.
- Poliritmika, polimetrika.

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Stílus
- Kortárs zene, 20. századi stílusok, jazz, népzene.
- Népdal-improvizációk és variációk.

Választható improvizációs és kompozíciós feladatok
- Az előző évek improvizációs/kompozíciós feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Szerkezeti elvekkel kapcsolatos feladatok.
- Azonos hangközökből álló hangköztornyok.
- Négyes-, ötös hangzatok, harmóniák egyszerű jazzes átalakítása.
- A 20. század különböző stílusaihoz kapcsolódó feladatok (minimál zene, dodekafónia, impresszionizmus stb.)
- Népdal improvizációk és feladatok
- Saját, szabad stílus.
- Mesterek műveihez kapcsolódó improvizációk, kompozíciók.

Ajánlott tananyag
Az adott év zenei stílusának megfelelő művek.
Gonda János: A rögtönzés világa II., III.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

Az év végi vizsga ajánlott anyaga (szóló, kamarazene)
- két különböző stílusú improvizáció;
- egy saját stílusú kompozíció.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek
- Az előző évek anyagának összefoglalása és szerves folytatása, különös tekintettel a szakmaközi kapcsolatokra.
- Cadencia
- A szerkezeti elemek átfogó ismerete

Forma
- Kötött és kötetlen formák.

Stílus
- A stílusok összefoglalása, a stílusjegyek összehasonlítása

Választható improvizációs és kompozíciós feladatok
- Az előző évek improvizációs/kompozíciós feladatainak összefoglalása, kiegészítése és folytatása.
- Szerkezeti elvekkel kapcsolatos feladatok.
- Etűd-improvizáció (egyes technikai és artikulációs problémák feldolgozása)
- Improvizáció adott ritmusra, adott témára, adott stílusban
- Saját, szabad stílus.
- Mesterek műveihez kapcsolódó improvizációk, kompozíciók.

Ajánlott tananyag
Az adott év zenei stílusának megfelelő művek.
Gonda János: A rögtönzés világa II., III.
Zenehallgatás az aktuális tematikához illesztve

KAMARAZENE TANSZAK
KAMARAZENE

Az alapfokú művészeti iskolában folyó kamarazene/társasének-tanítás - különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében - az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége. A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene-irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttmuzsikálásra érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikusokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszer-összeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene-oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres/ vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei

- Beintés-leintés.
- Közös levegővétel és intés.
- Az „avizó” fogalma, sebességének tempó-meghatározó szerepe.
- Intés felütéssel való kezdésre.
- Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
- A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.
- A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek

- Tájékozódási pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
- Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
- Vi-de jel.
- A másik szólam apró kottával történő megjelenése.
- Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

- A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva.
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C-hangolású, illetve transzponáló jellege.)
- Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.
- A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás-módosítás, segéd-, illetve tisztítófogások).
- A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása,
- A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata,
- Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
- A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók
- Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.
- Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek
- A játszott művek formája, harmóniai világa,
- A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
- A disszonancia-konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.
- Homofon zene.
- Polifon zene.
- Izoritmikus zene.
- Kánon, imitáció, fúga.
- Cantus firmus.
- Consort-muzsika.
- A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus tánctételek, táncpárok (pavane-gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
- Ellenszólam.
- Basso continuo.
- A kamarazene-irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes stb.
- A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése
- Lapról olvasás.
- A belső hallás fejlesztése.
- intonációs készség.
- Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz-zenében).
- A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
- Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

1. évfolyam

Ajánlott tananyag
Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények
A tanuló legyen képes
- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be-, illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be- és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában
- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
- a disszonancia-konszonancia súlyviszonyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Legalább két, rövid, különböző tempójú, karakterű műből (tételből) álló 6-8 percnyi zenei anyag

2. évfolyam

Ajánlott tananyag
Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények
A tanuló legyen képes
- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani-gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,
- legalább a hosszan álló harmóniákban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,
- disszonanciákat kiemelni a tanár kérésére,
- a tanár jelzése alapján szólamát - szerepének megfelelően - kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.

A tanuló legyen tisztában
- az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C-hangolású vagy transzponáló jellegével),
- a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Koncertszerű, 6-8 perces, különböző tempójú és karakterű művekből (tételekből) álló műsor.

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ajánlott tananyag
Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, legalább 8 perces, változatos, lehetőleg ciklikus művet is tartalmazó műsor.

4. évfolyam

Ajánlott tananyag
Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8-10 perces műsor.

5. évfolyam

Ajánlott tananyag
Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8-10 perces műsor

6. évfolyam

Ajánlott tananyag
Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból minimum 10 perces műsor.

ZENEKAR

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy - az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával - érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.
Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségéből.
Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.
Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.
Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások feladatai
A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.
A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.
A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése.
Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.
Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.
A különböző hangszercsoportoknak megfelelő - a zenekari ülésmódból adódó - helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A zenekari munkában a fejlesztési cél és feladat az együttes fajtájától, az adott hangszer-összeállításra íródott/átírt repertoártól, valamint az együttesben résztvevők egyéni tudásszintjétől függ.
A játszandó művek kiválasztásánál fokozott figyelmet kíván az egyes részfeladatok (szólamok) megfelelő szintű megvalósítása, gondosan mérlegelve a befektetett időt, energiát, s a munka közben megőrzendő játékkedvet, mert ez alapvető feltétele az egész mű minőségi megszólaltatásának, a magasabb értékű esztétikai szint elérésének.
A „klasszikus" összeállítások (vonós-, fúvószenekar) mellett a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően számtalan hangszeres összeállítás működhet eredményesen, e miatt éves szintre lebontott egységes fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A megjelölt fejlesztési követelményeket elsősorban a közös zenekari játék kialakítására és fejlesztésére jellemző ismeretek és készségek szerint három csoportra bontva (összevont évfolyamok) soroljuk fel.

Kezdő	1-2. évfolyam	(-14 éves korig)
Középhaladó	3-4. évfolyam	(12-18 éves kor)
Haladó	2-6. évfolyam	(16-22 éves kor)

Kezdő csoport

Fejlesztési feladatok
- A helyes zenekari ülés kialakítása.
- Egymásra figyelés, alkalmazkodás.
- Hosszú és rövid hangok.
- A szólamon belüli frazeálás betartása.
- Zenekari hallásfejlesztés, többszólamúság.
- Tempóvétel, tempótartás.
- Dinamikai folyamatok kialakítása.
- A zenekari kommunikáció kialakítása (a karnagy és a zenekar, illetve a zenekari szólamok között).

Ajánlott tananyag
Fúvószenekar
Apáthy: Fúvószenekari iskola I. (Baranya Megyei Művelődési Központ)
Barnes: Kis virtuóz
Csajkovszkij: Chanson triste (Népművelési Intézet, Budapest)
Csajkovszkij: Diótörő - részlet (Carl Fischer New York)
Czidra: XVII. századi magyar táncok
Gyermekdalok (Apáthy feld.)
Lijnshooten: Suit uit het Antwerpse Dansboek (Molenaar)
Orosz album: Első lépések (Pervie Sagi) (Moszkva)

Purcell: Air & Marsch (Boume Co. New York, USA)
Susato: Pavane
Wagner: Das Blasorchester I. (Pro musica Verlag Leipzig - Berlin)
Watz: Acht Bläzersätze alter Meister (Rundel)
Watz: Premier (Rundel)

Vonószenekar
Decsényi: Kati dalai ((EMB Z. 8279)
Decsényi: Népdal (EMB 12362)
Zempléni: Zenés utazás (YFE 002)
Vivaldi: C-dúr csellóverseny (EMB Z. 12048, Z. 12049/szólamok)
Vivaldi: d-moll concerto (EMB Z. 6538, Z. 6539/szólamok)
Renaissance és barokk táncok, kórusok, korálok

Gitáregyüttesek
Gitárduók kezdők számára (Mosóczi M.) „Kezdők muzsikája” (EMB 8805)
44 Könnyű duett két gitárra (Benkő D.) „Régi kamarazene” (EMB 8819)
Staak, P. van der: 9 Easy Guitar Quartets (Broekman und Peppel Amsterdam Nr. 873)

Az év végi meghallgatás anyaga
- Év végi meghallgatás: 10-12 perces nyilvános bemutató.

Középhaladó csoport

Fejlesztési feladatok
- Az eddig tanult ismeretek, készségek fejlesztése, adott esetben önálló használata
- A zenekari hangzás iránti igényesség kialakítása, alkalmazása.
- Dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalása, fejlesztése.
- A tempóvétel és -tartás differenciálódása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatosításának elkezdése.

Ajánlott tananyag
Fúvószenekar
Apáthy: Fúvószenekari iskola II-III. évfolyam (Baranya Megyei Művelődési Központ)
J. S. Bach: 6 Choral (Molenaar)
Balázs: Gyermekrajzok (EMB)
Balázs: Négy kép (EMB)
Bartók: Gyermekeknek (Népművelési Propaganda Iroda, illetve Boosey & Hawkes)
Bizet-Scsedrin: „Carmen”
Cser: Csongrádi dalok
Händel: Largo (Rundel)
Händel: Lascia ch’io piango
Haydn: Szent Antal Choral (Ph. Grosch Verlag München)
Lully: Balletto (Wilhelm Halter Verlag Karlsruhe)
Orosz album: Első lépések II. (Moszkva)
Susato: Renaissance suite (Rundel)
Purcell: Trombitaszó és ária (Boosey & Hawkes)

Purcell: Győzelmi ének az Arthur király című operából (Bourne Co. New York, USA)
Wagner: Das Blasorchester II. (Pro musica Leipzig-Berlin)

Vonószenekar
J. S. Bach: Bauern-Kantate (Parasztkantáta) (Peters 11693)
Bartók: Erdélyi táncok (Darvas feldolg.) (EMB Z. 4329)
Beethoven: 12 kontratánc (Breitkopf B. 253)
Csajkovszkij-Weiner: Chanson triste (EMB Z. 3202)
Farkas F.: Musica Serena (EMB Z. 12615)
Farkas F.: Négy tánc a Vietórisz-kódexből (EMB Z. 5834)
Händel-Maros: Kis szvit (EMB Z. 3105)
Mozart: Sinfonietta (EMB Z. 2409)
Rózsavölgyi: Első magyar társastánc (Dobiinger D. 11316, 11317/szólamok)
Sugár: Rondó zongorára és ifjúsági zenekarra (EMB Z. 1784)

Gitáregyüttesek
Hume, T: Két trió (EMB 13721)
Régi angol muzsika két gitárra (Mosóczi *M)* „Musica per chitarra" (EMB 8564)
Régi francia muzsika két gitárra (Mosóczi M.) „Musica per chitarra" (EMB 8900)

Az év végi meghallgatás anyaga
- Év végi meghallgatás: 15-30 perces nyilvános hangverseny.

Haladó csoport

Fejlesztési feladatok
- Az eddig tanult ismeretek, készségek további fejlesztése.
- A zenekari rubato játékmód elsajátítása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatos alkalmazása.

Ajánlott tananyag
Fúvószenekar
Albinoni: Adagio (Molenaar)
J. S. Bach: Prelúdium és fúga, B-dúr (Warner Bros New York)
J. S. Bach: Fantázia (William Allen Music, USA)
J. S. Bach: Sinfonia (Molenaar)
Bartók: Este a székelyeknél (Kiiment)
Bartók: Erdélyi táncok (Népművelési Intézet)
Bogár: Székely legényes (Népművelési Intézet)
Balázs: Musica piccola (EMB)
Balázs: Előjáték (EMB)
Corelli: Adagio (Studio P/R Indiana, USA)
Debussy: A kis néger
Debussy: Kis szvit
Eördögh J.: Kis nyitány (Népművelési Intézet)
Eördögh J.: Magyar nyitány (Népművelési Intézet)
Hidas: Capriccio (EMB)

Hidas: Vidám zene (EMB)
Hidas: Concertino
Hidas: Szvit (EMB)
Hidas: Fantázia és fúga (EMB)
Hidas: Népdal szvit III. (EMB)
Händel: Tűzijáték szvit (különféle tételek más-más feldolgozása)
Händel: Vízi zene (különféle tételek más-más feldolgozása)
Erkel: Fegyvertánc (Népművelési Intézet, Pécs)
Kodály: Intermezzo a Háry-szvitből (Népművelési Intézet)
Kodály: Toborzó (Népművelési Intézet)
Kodály: Kállai kettős (Népművelési Intézet)
Ujj Viktor G.: Két zenekari etűd (Népművelési Intézet)
Zempléni: Változatok egy Stravinsky-téma nyomán (kézirat)

Vonószenekar
Albinoni: Sonata ? Cinque (Boosey & Hawkes B&H 17393, 11663/szólamok)
J. S. Bach: Andante (Rózsavölgyi 6103, 6104)
Bartók: Két román tánc op. 5 (Rózsavölgyi 6376)
Corelli: Karácsonyi concerto grosso (Peters 11351)
Händel: Concerto grosso op. 6 no. 8 (Peters 938 HW 30)
Händel: Vízizene (Dvfm 4207)

Gitáregyüttesek
Domeniceni, C: 4 darab 4 gitárra (Edition margaux em. 4005)
Farkas F.: Musique de Ugrócz (Ed. musicali Ancona, Milano)
Joplin, S.: Ragtime - Két darab két gitárra (Fodor F.) „Musica per chitarra” (EMB 12496)

Az év végi meghallgatás anyaga
- Év végi meghallgatás: 25-40 perces nyilvános hangverseny

KÓRUS

A kórus tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

A kórusfoglalkozás feladatai
Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.
Fejlessze a tanulók
- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó- és dinamikai érzékenységét,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,

- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző- és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat
- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulókban az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott Követelményeket meghatározni.

A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Fejlesztési feladatok
- az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése,
- a együtthangzás megvalósítása, a harmonikus hallás és formaérzék fejlesztése,
- a résztvevők korosztályától, egyéni tudásától függően kánonok, két-, háromszólamú egynemű karok igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása,
- hangképző és intonációs gyakorlatok a kórus tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására,
- a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel,
- a zene akusztikai összefüggéseinek ismeretében a tiszta intonáció énekkari gyakorlatának megvalósítása,
- kiegyenlítettség az egyes szólamok és a kórus egésze között:
- hangszín-kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása
- az egységes, kultúrált énekkari hangyás megteremtése.

Ajánlott tananyag
Agócsy - Irsai: Énekeljünk-muzsikáljunk
Ars musica kötetek (Möseler Verlag Wolfenbüttel und Zürich) M52031-52035
Bartók Béla kórusművei (27 egyneműkar)
Bárdos Lajos: 20 és 40 egyneműkar
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I-IV.
Bárdos Lajos: Vegyeskarok
B. Horváth Andrea: Ünnepeljünk! (Nemzeti Tankönyvkiadó)
Botka Valéria - Csányi László: Gyermekkarok I-IV.
Chor Aktuell - Ein Chorbuch für Gymnasien (Gustav Bosse Verlag 1983)
Csányi László: Gyermekkórusok kótáskönyve
Egyházi karénekeskönyv I-II. (Kiadja: Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya)
Eszterházy Pál: Harmonia Caelestis
Forrai Miklós: Duettek I-II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Gastoldi: 3 balletti

Kánongyűjtemények: 25 angol kánon
Bárdos: 77 kánon
Haydn: Kánonok
Mozart: 30 kánon
Péter József: 165 kánon
Kerényi M. György: Énekiskola - Társasének IV
Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I-IV.
Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok
Kodály Zoltán: Vegyeskarok
Liber usualis (gregorián dallamok gyűjteménye)
Mozart: 6 noktürn
Nádasdy Kálmán: Társas énekek
Schola cantorum I-XIII. (Fodor Ákos)
Szőnyi E.: Biciniumok
Kardos Pál: Kórusnevelés, kórushangzás
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Párkai István: Modern kórusetűdök

VOKÁLIS TANSZAK
MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképző szervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15-18 éves korban lehet elkezdeni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tantárgy tanításának a célja, feladata
- adjon helyes alapot a tanulók hangi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tantárgy tanításának szakirányú feladatai
Ismertesse a tanulókkal
- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki
- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Előképző évfolyam

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
Könnyed, természetes testtartás, lazítógyakorlatok.
Összetett, azaz mélylégzés.
A továbbiakban megegyezik az első évfolyam anyagával, de a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve, a neki megfelelő szűkebb hangterjedelemben.

Követelmény
A magyar népdalok stílusos éneklése.
4-5 kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés
- Könnyed, természetes testtartás, lazító gyakorlatok.
- Összetett, azaz mélylégzés. (Az élettani légzés, beszédlégzés, énekes légzés fogalmai).
- A mélylégzés gyakorlása, fekvő, ülő és álló helyzetben.
- A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása. (Kilégzés sz, s hangzókkal).
- A helyes artikuláció.
- A nyelv elhelyezkedése különböző hangzóknál.
- Magán- és mássalhangzók.

- A helyes állejtés gyakorlása.
- Beszédtechnikai gyakorlatok.
- A helyes artikuláció gyakorlása egyszerű szöveggyakorlatokkal.
- Tiszta intonáció.
- A rezonancia fejlesztésének megkezdése m, n, ny, ng hangzókkal: csukott és nyitott szájas zöngegyakorlatok, magánhangzókkal, illetve mássalhangzókkal kapcsoltan is.
- A skálák hangterjedelme ne haladja meg az oktávot. A skálákban szomszédos hangok, illetve maximum terclépések szerepeljenek. A szöveges skálák használata ajánlatos (pl. mondókák).

Ajánlott tananyag
Bárdos: Érik a szőlő (Zeneműkiadó)
Molnár-Kern: Daloskert (Zeneműkiadó)
Járdányi: Röpülj páva (Zeneműkiadó)
Ránki: Fekete szőlő (EMB)
Ádám J.: Virágim, virágim (EMB)
Bartók-Kodály: Magyar népdalok (EMB)
Szép a páva (EMB)
Bodza K.: Énekiskola I. (Tankönyvkiadó)
Kerényi: Százszínű csokor (EMB)
Magyar népzene (lemezantológia)
Schola cantorum I-XI.
Régi magyar dalok gitárkísérettel I-III.(EMB)
Ádám J.: A dal mesterei I-III. (EMB)
Kerényi: Énekiskola I-II. (EMB)
Váginé: Dalgyűjtemény I-II. (Tankönyvkiadó)
Molnár J.: Eufonetika
Montágh: A tiszta beszéd (Calibra)
Adorján I.: Hangképzés, énektanítás (Eötvös József)
Kerényi: Az éneklés művészete (EMB)
Fischer: A beszéd művészete (Gondolat)
Jelinek G.: Út a természetes énekléshez (Akkord)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két népdal (az egyik esetleg kíséret nélkül),
- Egy műdal.
A dalokat kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- Lágy és pontos hangindítás.
- A laza szájnyitás, állejtés begyakorlása.
- A rezonancia fejlesztésének folytatása, a középfekvés erősítése.
- A nyelv elhelyezkedése különböző vokálisokkal: zöngítés csukott és nyitott szájas zöngegyakorlatokkal.

- A legato éneklés megalapozása sziszegőkkel. A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása.
- Kis hangterjedelmű (szekund, terc, kvint) skálagyakorlatok minden vokálissal. Szöveges skálagyakorlatok.
- Beszédtechnikai gyakorlatok a hangerő és a rezonancia fejlesztésére.
- A beszédhibák javítása.

Ajánlott tananyag
Az első évfolyamnál felsorolt kötetek, valamint:
Ádám J.: A dal mesterei (további kötetek) (EMB)
Kodály: Magyar népzene (a sorozat könnyebb darabjai) (EMB)
Sík-Szabados: Műdalok (Rozsnyai Kiadó)
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy népdal,
- Két különböző stílusú dal.
A műveket kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés
- A hangterjedelem (ambitus) bővítése. Skálák egyre nagyobb hangterjedelemben és váltakozva: alulról, illetve felülről indítva.
- Technikai gyakorlatok (a staccato, tenuto és legato éneklés tökéletesítése).
- A rezonancia tudatos alkalmazása.
- A vokálisok teljes kiegyenlítésének megkezdése színben, rezonanciában.
- A dinamikai előírások egyre pontosabb megoldása.
- Hosszabb frázisok éneklése.

Ajánlott tananyag
Haydn, Mozart, Beethoven dalkötetei
Mendelssohn, Schumann, Schubert dalkötetei
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)
Bartók: Nyolc magyar népdal (Boosey & Hawkes)
Farkas, Sugár, Kósa dalai (EMB)
Vaccai: Metodo prattico (Peters)
Lütgen: Kehlfertigkeiten (Peters)
Parisotti: Arie antiche I-III. (Ricordi)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Két népdal, illetve népdalfeldolgozás,
- Egy barokk vagy klasszikus dal,
- Egy XX. századi magyar mű vagy romantikus dal.
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- A hang befejezésének gyakorlása.
- Egyenletes, gyorsabb futamok éneklése.
- Díszítések, trilla-előkészítő gyakorlatok.
- A művekben előforduló koloratúrák tiszta, könnyed megoldása.
- Az éneklésben előforduló technikai hibák önálló javítása.

Ajánlott tananyag
Kodály: Magyar népzene I-XI. (középnehézségű darabok) (EMB)
Kodály: Énekszó (EMB)
Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)
Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)
Brahms, Csajkovszkij, Muszorgszkij dalkötetei

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy magyar népdalfeldolgozás,
- Egy barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus dal,
- Egy XX. századi magyar mű.
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- A rezonancia tökéletesítése.
- A hangszín és hangerő egysége.
- Díszítések, trilla.
- A recitativo éneklés készségének továbbfejlesztése. Barokk és klasszikus recitativo (Bach, Händel; Haydn, Mozart).

Ajánlott tananyag
Az eddigi kötetek, továbbá:
Händel-áriák
Kodály: Négy dal (EMB)
Brahms, Wolf, Mahler dalkötetei
Különféle kiadásban megjelent áriaalbumok

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy XX. századi magyar mű,
- Egy romantikus dal,
- Egy szabadon választott dal,
- Egy ária (kantátából, oratóriumból, operából).
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- Tiszta intonálás, lágy éneklés, a rezonancia jó alkalmazása, tiszta érthető szövegmondás.
- Az éneklés teljes önkontrollja.
- A teljes zenei (éves) anyag fölényes technikájú éneklése.

Ajánlott tananyag
R. Strauss, Ravel, Dvořak, Britten, Debussy, Honegger, De Falla művei
További opera- és oratórium-albumok

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy nehezebb magyar népdalfeldolgozás,
- Egy romantikus vagy későromantikus dal,
- Egy szabadon választott ária (kantátából, oratóriumból vagy operából),
- Egy XX. századi mű.
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés
- Lágy és pontos hangindítás.
- A laza szájnyitás, állejtés begyakorlása.
- A rezonancia fejlesztésének folytatása, a középfekvés erősítése.
- A nyelv elhelyezkedése különböző vokálisokkal: zöngítés csukott és nyitott szájas zöngegyakorlatokkal.
- A legato éneklés megalapozása sziszegőkkel. A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása.
- Kis hangterjedelmű (szekund, terc, kvint) skálagyakorlatok minden vokálissal. Szöveges skálagyakorlatok.
- Beszédtechnikai gyakorlatok a hangerő és a rezonancia fejlesztésére.
- A beszédhibák javítása.
- A zenei és a szöveghangsúly megvalósításának technikai eszközei.
- A zenei memória fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Az első évfolyamnál felsorolt kötetek, valamint:
Ádám J.: A dal mesterei (további kötetek) (EMB)
Kodály: Magyar népzene (a sorozat könnyebb darabjai) (EMB)
Sík-Szabados: Műdalok (Rozsnyai Kiadó)
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy népdal,
- Két különböző stílusú műdal,
- Egy duett, tercett vagy hangszeres (nem zongora-) kísérettel ellátott mű.

A műveket kotta nélkül, a műdalokat zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok Készségfejlesztés
- A légzéskapacitás növelésére irányuló gyakorlatok.
- Egyszerűbb díszítő elemek, trilla-előkészítő gyakorlatok.
- A hangterjedelem (ambitus) bővítése. Skálák egyre nagyobb hangterjedelemben és váltakozva: alulról, illetve felülről indítva.
- Technikai gyakorlatok (a staccato, tenuto és legato éneklés tökéletesítése).
- A rezonancia tudatos alkalmazása.
- A vokálisok teljes kiegyenlítésének megkezdése színben, rezonanciában.
- A dinamikai előírások egyre pontosabb megoldása.
- Hosszabb frázisok éneklése.
- Technikai gyakorlatok az „A" tagozatnál nagyobb mennyiségben és biztonságosabb technikai megoldással.

Ajánlott tananyag
Haydn, Mozart, Beethoven dalkötetei
Mendelssohn, Schumann, Schubert dalkötetei
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)
Bartók: Nyolc magyar népdal (Boosey & Hawkes)
Farkas, Sugár, Kósa dalai (EMB)
Vaccai: Metodo prattico (Peters)
Lütgen: Kehlfertigkeiten (Peters)
Parisotti: Arie antiche I-III. (Ricordi)
Gluck: Lieder
Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)
Váginé: Dalgyűjtemény II-III. (Tankönyvkiadó)
Kodály: Énekszó
Huzella, Váry, Szokolay, Hajdu, Reinitz és mások dalai.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy igényesebb népdalfeldolgozás vagy XX. századi magyar mű,
- Egy könnyű barokk, illetve klasszikus ária vagy romantikus dal,
- Egy szabadon választott mű,
- Egy kamaramű.
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- A hang befejezésének gyakorlása.
- Egyenletes, gyorsabb futamok éneklése.
- A művekben előforduló koloratúrák tiszta, könnyed megoldása.
- Az éneklésben előforduló technikai hibák önálló javítása.

- A hangterjedelem bővítése.
- Nehezebb díszítési gyakorlatok.
- A skálagyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása.
- A levegővezetés és támasz fogalmának tudatosítása.
- Az eddigi megszerzett készségek alkalmazása a zenei előírások megvalósításában.
- Az olasz bel canto kezdetei, a recitarcantando egyszerűbb darabjai (Monteverdi és kortársai).
- A német bel canto iskola (Schütz, Telemann).

Ajánlott tananyag
Kodály: Magyar népzene I-XI. (középnehézségű darabok) (EMB)
Kodály: Énekszó (EMB)
Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)
Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)
Brahms, Csajkovszkij, Muszorgszkij dalkötetei
Hindemith, Mahler, Wolf, Debussy, Fauré, Kabalevszkij, Prokofjev, Grieg, Dvořak, Britten dalkötetei
Händel-áriák (Peters)
Ária-albumok (EMB, Peters)

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy XX. századi mű,
- Egy barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus vagy későromantikus dal,
- Egy szabadon választott opera- vagy oratórium-ária,
- Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsga anyagából legalább két művet magyarul kell énekelni.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- A rezonancia tökéletesítése.
- A hangszín és hangerő egysége.
- Díszítések, trilla.
- Bonyolultabb dinamikai gyakorlatok.
- Az állóképesség, fizikai terhelhetőség fokozása.
- A recitativo éneklés készségének továbbfejlesztése.
- Barokk és klasszikus recitativo (Bach, Händel; Haydn, Mozart)

Ajánlott tananyag
Kodály: A magyar népzene I-XI. (nehezebb darabok) (EMB)
Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)
Liszt-dalkötetek (EMB)
Sztravinszkij, Milhaud, Poulenc, Respighi, Honegger művei

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Egy XX. századi mű,
- Egy oratórium- vagy kantátaária,
- Egy romantikus vagy későromantikus dal,
- Egy klasszikus, vagy romantikus ária,
- Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Készségfejlesztés
- Tiszta intonálás, lágy éneklés, a rezonancia jó alkalmazása, tiszta érthető szövegmondás.
- Az éneklés teljes önkontrollja.
- A teljes zenei (éves) anyag fölényes technikájú éneklése.
- Bonyolultabb koloratúra-gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek.
- A legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása.
- A hangterjedelem teljes kiépítése.

Ajánlott tananyag
Az eddigi kötetek, továbbá:
Kodály: Öt dal (EMB)
Kodály: Megkésett melódiák
Bartók: Öt dal op. 15, op. 16
Az ifjú Bartók (EMB)
Rachmanyinov, Berg, Webern, Schönberg dalai
Kósa, Kadosa, Petrovics, Balassa, Kurtág, Farkas Ferenc és mások dalai
Oratórium- és kantáta-kötetek
Kortárs magyar, fiatal szerzők (esetleg még kiadatlan) művei

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- Négy különböző stílusú mű,
- Egy ária,
- Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül (kivéve oratóriumária és kamaramű), zongorakísérettel kell előadni.
A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.

CITERA

A citeratanítás szakirányú feladatai
Ismertesse meg a tanulóval
– a citera lehetőségeit, a rajta játszható dallamok minél szélesebb körét (a tanterv a magyar népzenei gyakorlatra épül, elzárkózik a hangszertől idegen zenei anyagoktól, nem számítva az archív forrásokból is ismert adaptációkat),

– a citerával rokon pengetős hangszereket, illetve a hasonló repertoárt használó más („bourdon”) hangszereket,
– a hangszer irodalmát, a hangzó vagy kottás formában közölt anyagok minél nagyobb részét,
– a citerajáték jellegzetes hangsorait, pengetésformáit,
– a játékot megelőző zenei elképzelést, a citera kezelésének jellegzetes mozgásformáit, és tudatosítsa a tanulóban ezek kapcsolatát.
.
Az egyházi ünnepekhez kapcsolódó népszokások dalanyagát megismeri, a liturgiához tanult népénekeket nemcsak énekli, hanem hangszerjátékával kíséri, kiegészíti.
Az iskola hagyományaihoz, ünnepeihez, rendezvényeihez kapcsolódóan az ünnepségeken aktívan részt vesz, mint előadó és mint kísérőzenész. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint a felelősöket a tanévre vonatkozó munkaterv tartalmazza:.Veni Sancte, befogadó szentmisék ,iskolaelőkészítő-foglalkozások,,a zene világnapja, zenés szolgálat, adventi hangverseny, karácsony, farsangi hangverseny, , tavaszi hangverseny/Gála, ballagási szentmise, Te Deum,,növendékkoncertek…stb.

A kórusok és a néptáncos produkciók zenei kísérete igény szerint a zenei repertoár szintjének megfelelően.

Egy-egy hetes nyári kórus tábor, zenei tábor. zenekari tábor, napközis tábora zenetanárok szervezésében…

Zenei versenyek szakmai versenyeken (nemzetközi, országos, regionális, megyei) az a tanuló vehet részt, akit a tanszak javasol. Részvétel más intézmények által szervezett versenyeken: Szakmai, valamint a tehetséggondozás szempontjait figyelembe véve részt veszünk minden olyan versenyen, egyéb zenei megmérettetéseken, amelyek növendékeink fejlődését elősegítik.

Rendezvényeken való közreműködés: Felkérés alapján szólistáink, együtteseink fellépnek egyházi, iskolai, városi, területi, budapesti, országos rendezvényeken (ünnepek, kiállítás megnyitók, céges ünnepek, karitatív jelleggel idősek otthonában, a helyi karitász szervezésében is).

Alakítsa ki
– a rendszeres napi munka szükségességét, megismertetve a tanulókkal a céltudatos gyakorlás módszereit,
– a könnyed hangszerkezelést, a helyes testtartást, kéztartást, ujjmozgást, összehangolt bal– és jobbkéz–játékot.

Fordítson figyelmet
– a hangzóanyagok önálló feldolgozására, a lapról olvasási készség, a zenei memória fejlesztésére.

Az ének-,szolfézs-és hangképző órákon énekelt népi és egyházi gyökerű, de jól adoptálható dallamokat képes legyen az alapképzés végére önállóan is eljátszani, elsajátítani..

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Gyermekjátékdalok éneklése ritmuskísérettel (tapssal, dobbal, dobbantással, stb.).
– Egyszerűbb magyar népi hangszerek megismertetése és a tanári bemutatót követő megszólaltatása (cserépdob, tikfa, köcsögduda, doromb, nádmirliton, madársíp, körtemuzsika).
– A hangszer hangzásának és a rajta való játék megfigyeltetése tanári bemutatással.
– A hangszerjáték közben a testtartás, a hangszertartás, a két kéz tartásának megfigyeltetése.
– Kényelmes testtartással elhelyezkedés a hangszer előtt.

Jobb kéz
– A pengető fogásának kialakítása
– A pengetés helyének behatárolása
– Az íves pengetés gyakorlása; a pengetés erejének, a pengetőmozdulat hosszának meghatározása
– Ritmusgyakorlatok végzése a hangszer üres húrjain a basszushúroktól kiindulva, negyed értékek pengetésével kezdve, nyolcadpárokkal folytatva, lassú tempóban
– Az egyenletes negyed értékek és nyolcadpárok pengetését ezek variálása követi

Bal kéz
– A dallamjátszó bal kéz tartásának beállítása
– Az ujjak elnevezése, számozása
– A dallamhangok helye a fogólapon
– A húrlenyomás gyakorlásának fázisai: 1) húrlenyomás hüvelykujjal G'–F'–E' hangokon (külön–külön); 2) húrlenyomás mutatóujjal F'–E'–D' hangokon (összekapcsolva az 1. fázissal); 3) húrlenyomás középső ujjal F'–E'–D'–C' hangokon (összekapcsolva az 1. és 2. fázissal)
– Ujjcsúsztatás gyakorlása hüvelyk– és középső ujjakkal

Gyermekdalok éneklése majd hangszeren való megszólaltatása (szó–mi / szó–lá–szó / mi–ré–dó / szó–lá–szó–mi / mi–ré–dó / szó–mi–dó / szó–fá–mi–ré–dó / lá–szó–fá–mi–ré–dó,dó'-lá-szó-fá-mi-ré-dó) hangkészlettel.
Az első érintősor fogalma, fogástáblázat alkalmazása.
A citera első hat törzshangjának ismerete C'–től A'–ig, azok (szolmizációs) és abc–s nevekkel való éneklése.
A tanuló a tanult dalokat legyen képes szolmizálni.
Ismerje a negyed érték, a fél érték, a nyolcadpár, a negyed szünet fogalmát.
Sajátítsa el a kottából való daltanulást.
A tanuló ismerje a citera főbb részeinek elnevezést.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekek és a hozzákapcsolódó évkör szokásdalanyaga: (5-15 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka
(pl. betlehemes ,lucázás, pünkösdölő, zöldágjárás dallamai)

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I.-II. Gyermekjátékok, Jeles napok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)
https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/
https://zti.hungaricana.hu/hu/
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s
http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/
http://mca.lfze.hu/
http://dda.vmmi.org/nepzenearch
http://folkloredb.hu/fdb/index.php
http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php
https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar
http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htmhttp://hunyadilaca.hu/citera/
adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg
http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
Gyermekdalok éneklése a citera üres húrjainak hozzápengetésével:
– egyszerű ritmus osztinátó kíséret,
– a dal ritmusának hozzápengetése az énekelt dalhoz,
– egyszerű ritmuskíséret hozzápengetése az énekelt dalhoz).
Gyermekdalok játéka citerán lassú egyenletes tempóban.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Az első előképző osztályban elsajátított technika továbbfejlesztése.

Jobb kéz
– A pengető szabályos fogásának kialakítása.
– Egyenletes negyed, nyolcad pengetés – kezdetben csak üres húrokon a le–föl (befelé–kifelé) pengetés szabályai szerint.
– Az íves pengetésmód gyakorlása
– Halk játék – a kísérőhúrok dallamhúrokhoz legközelebb eső részének megpengetésével (2–3 húr)
– Finom pengetés gyakorlása
– Középerős játék – a kísérőhúrokon a basszushúrokat is érintő pengetéssel (4–5 kísérőhúr)

Bal kéz
– A természetes bal kéztartás kialakítása (játék közben a csukló és a kézfej helyzete maradjon változatlan, ne törje be és ne forgassa a kézfejét a tanuló)
– A bal kéz négy ujjának alkalmazása dallamjáték során, előre megtervezett ujjrend szerint
– A negyedik ujj használatát előzzék meg olyan gyakorlatok, amelyekben az F’ hangról lefelé lépegetve negyedik ujjal érjük el a C’ hangot. Hasonló gyakorlatokat végezzen a tanuló G’–ről és A’–ről is.
– A második érintősor Esz’ hangjának lenyomása 2. ujjal, skálaszerű gyakorlással (G’–F’–Esz’–D’–C’)
– A dó–pentachord és dó–hexachord hangsorú gyermekdalok játéka kibővül kisterces, lá–pentachord hangsorú gyermekdalok játékával.

A citera hat törzshangjának ismerete C’–től A’–ig, valamint az második érintősor Esz’ hangjának ismerete, szolmizációs és abc–s nevekkel való éneklése.

A tanuló sajátítsa el a kottából való daltanulást, a fogástáblázat igénybevételét.
Ismerje az alsó hangtartomány kifejezést.
Ismerje és tudja megnevezni a hangszer fő részeit: nagyfej, kisfej, tőke, fedőlap, oldallap, fogólap, dallam–, kísérő–, kisfejhúr.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga (5-15 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi ünnepkör dallamainak éneklése, játéka
(pl. betlehemes, karácsonyi népszokások dallamai pünkösdölő, zöldágjárás, húsvét dallamai)

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I.-II Gyermekjátékok, Jeles napok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)
https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/
https://zti.hungaricana.hu/hu/
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s
http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/
http://mca.lfze.hu/
http://dda.vmmi.org/nepzenearch
http://folkloredb.hu/fdb/index.php
http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php
https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar
http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm
http://hunyadilaca.hu/citera/
adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Gyermekdalok (dó–pentachord, dó–hexachord és lá–pentachord hangsor) éneklése és citerán való megszólaltatása.
– Saját, vagy másik tanuló énekének kísérete citerán.
– Gyermekdalok játéka citerán lassú és középgyors tempóban.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az előképzőben elsajátított játéktechnika továbbfejlesztése.

Jobb kéz:
– Egyenletes negyed, nyolcad pengetés – kezdetben csak üres húrokon a le–föl (befelé–kifelé) pengetés szabályai szerint.
– Az íves pengetésmód mellett az egyenes vonalú pengetés gyakorlása
– A tanuló tudja bependíteni a dallamba az utolsó kisfej C” hangját
– Halk és középerős pengetés gyakorlása
– A hangszer hangszínének változtatása a pengetés helyének megváltoztatásával

Bal kéz:
– A természetes bal kéz tartás kialakítása technikai gyakorlatokkal

– A négy ujjas játék gyakorlása
– A helyes ujjrend kialakítása.
– A hüvelykujj csúsztatása.
– A dó–pentachord, dó–hexachord és lá–pentachord hangsorú gyermekdalok kibővülnek a C” hanggal a kisfejhúr bependítésével.

Gyermekdalok énekelve és citerán az alsó hangtartományban.
A csoportos citerázás alapjai, egyszerre történő pengetés, dallamindítás, dallamzárás.
Gyermekdalok összefűzése (2–3 gyermekdal folyamatos játszása).
A tanuló tudja szolmizálni, kottából olvasni és abc–s nevekkel megnevezni a tanult C–lá és C–dó pentachord hangsorú gyermekdalok hangjait.
Az alsó hangtartomány, 2/4–es ütem, negyed érték, nyolcadpár, negyed szünet fogalmának ismerete.
Ismerje a hangszer múltját, a hangszer szerkezetét, főbb típusait.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga (5-15 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka

(pl. karácsonyi népszokások dallamai: betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Szent Mihály-nap dallamai)

Ajánlott tananyag
Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó-EZT KIVENNÉM:::::
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Magyar Népzene Tára II, Jeles napok szerk. Kerényi György (Budapest, 1954) Akadémiai Kiadó

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)
https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s
http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/
http://mca.lfze.hu/
http://dda.vmmi.org/nepzenearch
http://folkloredb.hu/fdb/index.php
http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php
https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar
http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm
http://hunyadilaca.hu/citera/
adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg
http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:
Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Gyermekdal–fűzés, csoportos citerázás (2–3 tanuló egyszerre játssza ugyanazt a dalt).
– Gyermekdalok megszólaltatása citerán énekléssel is (saját vagy más tanuló énekével).

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Jobb kéz
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetések váltogatása a tanult dallamokon.
– A kapkodós játék alapjainak gyakorlása: 1) a tanult dallamok negyed értékű szüneteinek kitöltése C” kisfejhúr bependítésével; 2) negyed értékű dallamhangok színesítése C” kisfejhúr bependítésével (a negyed értékek nyolcadokra bontásával).

Bal kéz
– Az alsó hangtartomány bővülése a C’ hang alatti hangokkal
– Alsó hangtartomány bővítése felfelé a G’ A’ B’ C” D” hangokkal
– A felső– és az alsó hangtartomány összekapcsolása

Gyermekdalok és régi stílusú népdalok játéka csak citerán, illetve éneket kísérve.
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.
Alsó– és felső hangtartomány fogalmának ismerete.
Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton, dór–hangsor ismerete.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (5-15 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka

(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Ajánlott tananyag

Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Magyar Népzene Tára II, Jeles napok szerk. Kerényi György (Budapest, 1954) Akadémiai Kiadó

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)
https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/
https://zti.hungaricana.hu/hu/
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s
http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/
http://mca.lfze.hu/
http://dda.vmmi.org/nepzenearch
http://folkloredb.hu/fdb/index.php
http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php
https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar
http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm
http://hunyadilaca.hu/citera/
adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg
http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

youtube-oktatóvideók:
Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Három–négy dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.
– Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Jobb kéz

– Esztam kíséret

– Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás

– Ritmusgyakorlatok a négy tizenhatodos egyenletes pengetés kialakítására

– Az eddig alkalmazott „normál" negyed– és nyolcadpár pengetés váltogatása a sűrű pengetéssel

Bal kéz

– Biztos hangtartományváltás (felülről lefelé)

– Új módosított hang, az Asz' fogásának gyakorlása, megfelelő ujjrend kialakításával: 1) a 2. ujj csúsztatása B'–ről Asz'–ra; 2) Ugyanez a lépés a 2. és a 3. ujj váltásával

Régi és új stílusú népdalok; lá–pentaton, kétrendszerű lá–pentaton, dór, természetes moll hangsorú dallamok játéka.

Dallamdíszítés négy tizenhatodos ritmusaprózással

Esztam kíséret.

Ritmusaprózás (tizenhatodokra bontás) sűrű pengetéssel a hangszer dallamhúrjain.

A kottából való és hallás utáni daltanulás kialakítása.

A kétrendszerű lá–pentaton értelmezése.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka

(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai,)

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára II, Jeles napok szerk. Kerényi György (Budapest, 1954) Akadémiai Kiadó

Magyar Népzene Tára VI. kötete (1973, Budapest) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (1977) Zeneműkiadó

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– 3–4 különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.

– Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel.

– Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Jobb kéz

– A tizenhatodos ritmusaprózás, ti–tiri és tiri–ti ritmusok pengetésmódjának gyakorlása

– A tremoló játék alapjai; csak dallamhúrokon, kitartott hangok sűrű pergetése

– Az esztam kíséret továbbfejlesztése

– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés váltogatása

Bal kéz

– Dunántúli terc

– Fríges zárású dallamok

– A biztos balkézjáték technikájának fejlesztése, az újabb hangsorok skálaszerű gyakorlásával

Dél–dunántúli ugrós és kanásztánc dallamok

Dunántúli terces dallamok

Fríges zárású dallamok

Fríg hangsor, fríges zárlat.

Esztam kíséret, ugrós tánc, dunántúli terc.

Tizenhatodos ritmusaprózás

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka

(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, tavaszi ünnepkörzöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnekör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára II. VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II. (CD) (Budapest, 2004–2005) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Éneklő egyház

Online adatbázisok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva.

– Csoportos citerázás (3–4 fő).

– Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél–Dunántúl dallamaiból.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A tremoló játék fejlesztése; 1) felütésből indított pergetés; 2) hangsúlyos pengetésből indított pergetés; 3) felfelé irányuló pendítésből indított pergetés.

– Dallamdíszítés 1) nyolcadoló, kapkodós játékkal; 2) ritmusaprózással – a tizenhatodos aprózás sűrű pengetéseinek váltakozása a normál pengetésekkel egy dallamon belül.

– Sűrű esztam kíséret elsajátítása.

– Lépegetős játék gyakorlása.

– Szinkópa ritmus le–föl–föl irányú pengetése.

– Negyed értékű dallamhangok nyolcadra csökkentése, diminuálása

– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok

– Szlavóniai dallamok

– Felvidéki dudanóták

– Kanásztánc fogalma.

– Bővített szekund.

– Szinkópa ritmus.

– Diminuálás.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka

(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, tavaszi ünnepkörzöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnepkör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)

Egyházi népénekek

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára II.VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával, eredeti felvételek alapján:

– Dél–Dunántúl

– Szlavónia

– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

A bal kéz virtuóz játékának fejlesztése.

A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés).

Sűrű esztam kíséret technikájának fejlesztése.

A tremoló játék tökéletesítése.

A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.

Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján.

A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon.

Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok

Észak–magyarországi és dunántúli dudanóták

Alföldi régi– és új stílusú, csárdás tempójú dallamok

Alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés

Nyújtott– és éles ritmus

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Éneklő egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve:

– Dunántúl,

– Alföld,

– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)

Egy egyházi népének, vagy a liturgiához kapcsolódó szokás bemutatása szóban és összeállításban egyaránt

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. „ B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetések váltogatása a tanult dallamokon.
– A kapkodós játék alapjainak gyakorlása: 1) a tanult dallamok negyed értékű szüneteinek kitöltése C” kisfejhúr bependítésével; 2) negyed értékű dallamhangok színesítése C” kisfejhúr bependítésével (a negyed értékek nyolcadokra bontásával).

Bal kéz
– Az alsó hangtartomány bővülése a C’ hang alatti hangokkal
– Alsó hangtartomány bővítése felfelé a G’ A’ B’ C” D” hangokkal
– A felső– és az alsó hangtartomány összekapcsolása

Gyermekdalok és régi stílusú népdalok játéka csak citerán, illetve éneket kísérve.
Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés.
Alsó– és felső hangtartomány fogalmának ismerete.
Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton, dór–hangsor ismerete.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka
(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai,)

Ajánlott tananyag
Kodály: 333 olvasógyakorlat Zeneműkiadó
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok szerk. Kerényi György (Budapest, 1951) Akadémiai Kiadó
Magyar Népzene Tára II.VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– 3–4 dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten.

– Legalább egy dalcsokor megszólaltatása saját éneket kísérve (a tanuló hangfekvésének megfelelően hangolt citerán).

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Jobb kéz
– Esztam kíséret
– Ritmusaprózás, tizenhatodokra bontás(Bozsik Margit, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária)
– Ritmusgyakorlatok a négy tizenhatodos egyenletes pengetés kialakítására
– Az eddig alkalmazott „normál" negyed– és nyolcadpár pengetés váltogatása a sűrű pengetéssel

Bal kéz
– Biztos hangtartomány váltás (felülről lefelé)
– Új módosított hang, az Asz' fogásának gyakorlása, megfelelő ujjrend kialakításával: 1) a 2. ujj csúsztatása B'–ről Asz'–ra; 2) Ugyanez a lépés a 2. és a 3. ujj váltásával

Régi és új stílusú népdalok; lá–pentaton, kétrendszerű lá–pentaton, dór, természetes moll hangsorú dallamok játéka.
Dallamdíszítés négy tizenhatodos ritmusaprózással
Esztam kíséret.
Ritmusaprózás (tizenhatodokra bontás) sűrű pengetéssel a hangszer dallamhúrjain.
A kottából való és hallás utáni daltanulás kialakítása.
A kétrendszerű lá–pentaton értelmezése.

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI. kötete (1973, Budapest) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (1977) Zeneműkiadó

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(

https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/
youtube-oktatóvideók:
Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg
Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)
Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka
(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, tavaszi ünnepkörzöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnepkör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)
Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)
Egyházi népénekek

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három–négy különböző karakterű dalból álló dalcsokor egyéni és csoportos előadásban, az éves technikai követelményeknek megfelelő szinten. Egyik csokor egyházi témájú legyen(szokásdal, népének!)
– Dunántúli ugrós dallamok esztam kísérettel.
– Dalcsokor tizenhatodos ritmusaprózással.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Jobb kéz

– A tizenhatodos ritmusaprózás, ti–tiri és tiri–ti ritmusok pengetésmódjának gyakorlása

– A tremoló játék alapjai; csak dallamhúrokon, kitartott hangok sűrű pergetése

– Az esztam kíséret továbbfejlesztése

– Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés váltogatása

Bal kéz

– Dunántúli terc

– Fríges zárású dallamok

– A biztos balkézjáték technikájának fejlesztése, az újabb hangsorok skálaszerű gyakorlásával

Dél–dunántúli ugrós és kanásztánc dallamok Dunántúli terces dallamok

,(Vass Sándor, Orbán István, Badacsonyi Lajos, Balogh József, Takács József és Takács Józsefné, Balatinc István, Koller József)

Fríges zárású dallamok(Moldvai dallamok)

Fríg hangsor, fríges zárlat.

Esztam kíséret, ugrós tánc, dunántúli terc.

Tizenhatodos ritmusaprózás

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene TáraII. VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II. (CD) (Budapest, 2004–2005) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(

https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg
http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/
youtube-oktatóvideók:
Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg
Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)
A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka
(pl. karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, Tavaszi ünnepkör: zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnepkör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)

Egyházi népénekek

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három egyénileg összeállított dalcsokor megszólaltatása énekléssel és csak hangszeren játszva. (Egy egyházi témájú összeállítás legyen!
– Csoportos citerázás (3–4 fő).
– Egy összeállítás esztam kíséret alkalmazásával a Dél–Dunántúl dallamaiból.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
A tremoló játék fejlesztése; 1) felütésből indított pergetés; 2) hangsúlyos pengetésből indított pergetés; 3) felfelé irányuló pendítésből indított pergetés.
– Dallamdíszítés 1) nyolcadoló, kapkodós játékkal; 2) ritmusaprózással – a tizenhatodos aprózás sűrű pengetéseinek váltakozása a normál pengetésekkel egy dallamon belül.
– Sűrű esztam kíséret elsajátítása.
– Lépegetős játék gyakorlása. (Tardoskedd)
– Szinkópa ritmus le–föl–föl irányú pengetése.
– Negyed értékű dallamhangok nyolcadra csökkentése, diminuálása
– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok(Vass Sándor, Orbán István, Badacsonyi Lajos, Balogh József, Takács József és Takács Józsefné, Balatinc István, Koller József
– Szlavóniai dallamok
– Felvidéki dudanóták (Tardoskedd)
– Kanásztánc fogalma.
– Bővített szekund.(Moldva)
– Szinkópa ritmus.

– Diminuálás.

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka
(pl. Téli ünnepkör: karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, Tavaszi ünnepkör: zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnepkör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)
Egyházi népénekek

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)
Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.
Hangzóanyag
Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó
Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola
Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton
Magyar Népzenei Antológia III. Dunántúl (LP) szerk.: Olsvai Imre (Budapest, 1988) Hungaroton
Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton
Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:
http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)
https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s
http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/
http://mca.lfze.hu/
http://dda.vmmi.org/nepzenearch
http://folkloredb.hu/fdb/index.php
http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php
https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar
http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm
http://hunyadilaca.hu/citera/
adtplus.arcanum.hu
(
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:

https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Három egyénileg összeállított dalcsokor énekkel és citerával. eredeti felvételek alapján:

– Dél–Dunántúl,

– Szlavónia,

– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

– A bal kéz virtuóz játékának fejlesztése.

– A tizenhatodos mozgású dallamdíszítés tanulása (alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés).

– Sűrű esztam kíséret technikájának fejlesztése.

– A tremoló játék tökéletesítése.

– A szinkópa ritmus többféle pengetésmódjának ismerete, alkalmazása.

– Pontozott ritmusértékek pengetésének játékmódja az eredeti felvételek alapján.
– A fél értékű dallamhangok autentikus játék szerinti bontása új stílusú népdalokon.
– Dél–dunántúli ugrósok és kanásztáncok(Vass Sándor, Orbán István, Badacsonyi Lajos, Balogh József, Takács József és Takács Józsefné, Balatinc István, Koller József
– Észak–magyarországi és dunántúli dudanóták (Pék István,)
– Alföldi régi– és új stílusú, csárdás tempójú dallamok (Kanczel János, Tuka Zsigmond,Papp Rókus,)
– Alsó–, felső váltóhangos, körülírásos díszítés
– Nyújtott– és éles ritmus(Cuci józsef, Magda Imre)

Az egyházi liturgiához kapcsolódó népénekanyag és az évkör népszokásainak dalanyaga: (10-20 óra)

A haladásnak megfelelő mind hangkészletében, mind ritmikájában alkalmas téli és tavaszi, őszi ünnepkörhöz kapcsolódó dallamamok éneklése, játéka
(pl. Téli ünnepkör: karácsonyi népszokások dallamai: advent, lucázás, betlehemes, névnapköszöntők, újévköszöntők, Tavaszi ünnepkör:zöldágjárás, húsvét, pünkösdölő, Nyári ünnepkör: Szent-Iván-nap, Őszi ünnepkör: Szent Mihály-nap, Dömötör-nap dallamai)

Életfordulókhoz kötődő dallamanyaggal ismerkedés (lakodalom, szerelem, fonó)

Egyházi népénekek

Ajánlott tananyag
Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene I. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó
Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor
Magyar Népzene Tára II VI. és VII. kötetei (Budapest, 1973–1987) Akadémiai Kiadó
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó
Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Népdalválogatás a tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvéből.

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán, saját vagy mások énekét kísérve: (egy egyházi töltetű összeállítás)
– Dunántúl,

– Alföld,

– csoportosan (3–4 fő), lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt (sűrű esztam alkalmazásával)

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.

– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések játszása.

– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.

– Biztonságos 4 ujjal történő játék.

– Húrlefogás alkalmazása csárdás dallamok tánckísérete során.

– Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval.

– Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód.

– Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál).

– Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése.

– A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása.

– Válogatás régi és új stílusú dallampéldákból: 1. Dél–Alföld; 2. Közép–Alföld; 3. kötetlen ritmusú dallamok az alföldi területekről: Dél-Alföld, Kelet-Alföld Papp Rókus, Sajti Mihály, Magda Imre, Cuci József, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária Közép -Alföld: Tuka Zsigmond, Kovács Lajos, Kanczel János

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve,
– Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel),
– Alföld (kötetlen ritmusú dallamok),
– Észak–Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.).

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.
– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.

– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések és dallamok játéka.

– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.

– Biztonságos 4 ujjal történő játék.

– Gyorsdűvő kíséret eredetileg vonószenekar által előadott dallamok játszása alapján.

– Húrlefogás megfelelő alkalmazása táncкíséret játéka során.

– Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása.

– Dél–alföldi, közép–alföldi tájegység dallamai; az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása Dél-Alföld, Kelet-Alföld Papp Rókus, Sajti Mihály, Magda Imre, Cuci József, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária Közép -Alföld: Tuka Zsigmond, Kovács Lajos, Kanczel János

székelyföldi: Demeter Sándor, Ónodi Lajos gyimesi és moldvai tájegységek dallamai: Bilibók Béla

Sziágyi Sándor, Szilasi Mhály

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest 1995) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
_ Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Közép–Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel),
– Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán),
– Dél–Alföld (lassú–, gyors– és friss csárdás folyamat).

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak–Magyarország).

– A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon.

– Dél–, közép–, kelet–, észak–alföldi tájegységek dallamai.

– Erdélyi táncdallamok (Szilágyság, Maros–mente, Küküllő–mente, Kalotaszeg, Gyimes).

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (Püspökladány, 2008)

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Hortobágy
– Szatmár

– Erdély

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– A triolás pengetésmód alkalmazása

– Aszimmetrikus ritmizálás

– Páratlan nyolcadú énekes dallamok játéka

– A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása

– Dél–dunántúli,:Vass Sándor, Orbán István, Badacsonyi Lajos, Balogh József, Takács József, Takács Józsefné, Balatinc István,Koller József kelet–alföldi,:Kovács Lajos, MagdaImre, Sajti Mihály, Papp Rókus felvidéki:Szaszkó József, Bozsik Margit, Albert István székelyföldi: Demeter Sándor Ónodi Lajos gyimesi és moldvai tájegységek dallamai: BilibókBéla

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány

Domokos Pál Péter – Rajeczky Benjamin: Csángó népzene I–II–III. (Budapest, 1956/61/91) Zeneműkiadó

Balogh Sándor: Moldvai hangszeres dallamok (Budapest, 2001) Etnofon

Seres András – Szabó Csaba: Csángómagyar daloskönyv (Budapest, 1991) Héttorony Könyvkiadó

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III–IV. (CD) (Budapest, 2004–2009) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (CD) (Püspökladány, 2008)

Szeretőm a táncba – moldvai csángómagyar népzene (CD) (Budapest, 1997) Etnofon

Moldvai hangszeres dallamok – sültün, kobzon, hegedűn (CD) (Budapest, 2001) Etnofon

Serény magyaros (CD) (Budapest, 2002) Etnofon

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:

https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három népzenei összeállítás előadása citerán az alábbi tájegységek dallamaiból válogatva:

– Dél–Dunántúl vagy Kelet–Alföld vagy Felvidék, V

– Mezőség vagy Székelyföld /vagy Gyimes,

– Moldva.

A három összeállításból 1 csoportos előadásban, lehetőleg különböző népi hangszerekkel együtt.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.

– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések játszása.

– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.

– Biztonságos 4 ujjal történő játék.

– Húrlefogás alkalmazása csárdás dallamok tánckísérete során.

– Dúr hangsorú dallamok játéka nyomóval.

– Új stílusú dallamok népdalsorainak összekapcsolása a nyomó csúsztatásával – glisszandó játékmód.

– Húrlefogás – húrtompítás a kísérő húrokon (csárdás táncdallamok játékánál).

– Kis nyújtott–, kis éles–, triolás nyújtott– és triolás éles ritmus pengetése.

– A parlando–rubato előadásmód tanulmányozása, gyakorlása.

– Válogatás régi és új stílusú dallampéldákból: 1. Dél–Alföld; 2. Közép–Alföld; Dél-Alföld, Kelet-Alföld Papp Rókus, Sajti Mihály, Magda Imre, Cuci József, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária Közép -Alföld: Tuka Zsigmond, Kovács Lajos, Kanczel János

3. kötetlen ritmusú dallamok az alföldi területekről

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II. kötet (Budapest, 1977) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk (Budapest, 1973) Zeneműkiadó

Sárosi Bálint: Citera és citerajáték Szeged környékén (Budapest, 1961)

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia IV. Alföld (LP) szerk.: Paksa Katalin (Budapest, 1991) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve,
– Alföld (új stílusú dalok nyomóval, glisszandó díszítéssel),
– Alföld (kötetlen ritmusú dallamok),
– Észak–Magyarország (Borsod / Heves / Nógrád / Pest m.). (Szaszkó József, Bozsik Margit, Albert István

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– A jobb kéz valamennyi eddig tanult pengetésmódjának továbbfejlesztése.

– A bal kéz virtuóz játékának továbbfejlesztése.

– Hangsúlytalan előkék, tizenhatod ritmusú díszítések és dallamok játéka.

– Biztos tájékozottság kialakítása az egész fogólapon.

– Biztonságos 4 ujjal történő játék.

– Gyorsdűvő kíséret eredetileg vonószenekar által előadott dallamok játszása alapján.

– Húrlefogás megfelelő alkalmazása táncкíséret játéka során.

– Új stílusú dallamok sorvégi díszítéstípusainak ismerete, alkalmazása.

– Dél–alföldi, közép–alföldi tájegység dallamai; az erdélyi dialektus énekes dallamainak hangszeres megszólaltatása

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest 1995) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Közép–Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel),Tuka Zsigmond, Kanczel János, Kovács ajos Dél-Alföld,,Kelet-Alföld Papp Rókus, Sajti Mihály, Magda Imre, Cuci József, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária
– Erdély (énekes dallamok díszített előadása citerán), Szilágyi Sándor
Torontál m. Szilasi mihály
Lőrinrévi:KArsai Zsigmond

– Dél–Alföld (lassú–, gyors– és friss csárdás folyamat).

– Közép–Alföld (új stílusú dallamok sorzáró, körülírásos díszítéssel),Tuka Zsigmond, Dél-Alföld,Kelet-AlföldPapp Rókus, Sajti Mihály, Magda Imre, Cuci József, Maszlag Józsefné Mecs Balogh Mária

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– Sorzáró és az azt megelőző ütem hagyományos díszítéseinek megszólaltatása eredeti felvételek tanulmányozása alapján (Alföld, Észak–Magyarország).

– A gyorsdűvő kíséret gyakorlása és alkalmazása erdélyi táncdallamokon.

– Dél–, közép–, kelet–, észak–alföldi tájegységek dallamai.

– Erdélyi táncdallamok (Szilágyság, Maros–mente, Küküllő–mente, Kalotaszeg, Gyimes).

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III. (CD) (Budapest, 2004–2007) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (Püspökladány, 2008)

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu
https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html
http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60
http://terkep.jacsa.net/
http://ordogborda.hu/?old=nepzene
http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg
http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71
http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/
http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf
https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf
https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:
https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg
Más citeratanárok anyagai:
https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)
https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)
https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)
https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három népzenei összeállítás előadása citerán és saját vagy mások énekét kísérve:
– Hortobágy, Kanczel János

– Szatmár, Kovács Lajos

– Erdély Kalotaszeg: Szilágyi Sándor

Torontál m. Szilasi mihály

Lőrinrévi:Karsai Zsigmond

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig kialakított játéktechnikai szint továbbfejlesztése.

– A triolás pengetésmód alkalmazása

– Aszimmetrikus ritmizálás

– Páratlan nyolcadú énekes dallamok játéka

– A leggyakoribb tánckíséret típusok ismerete és alkalmazása

– Dél–dunántúli, kelet–alföldi, felvidéki, székelyföldi, gyimesi és moldvai tájegységek dallamai.

Ajánlott tananyag

Balogh Sándor – Bolya Mátyás: Magyar citerazene II. (Budapest, 2008) Flaccus Kiadó

Balogh Sándor: Citeraiskola – hangkazettával (Budapest, 1992/1997) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Magyar Népzene Tára VI., VII., VIII., IX. és X. kötetei (Budapest, 1973–1997) Akadémiai– és Balassi Kiadó

Vargyas Lajos: A magyarság népzenéje (Budapest, 1981) Zeneműkiadó

Bencze Lászlóné: Szivárványos az ég alja – bihari népdalok (Berettyóújfalu, 1978)

Bencze Lászlóné: A ladányi torony tetejébe… (Püspökladány, 1974)

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. (Budapest, 1992/1994) Magyar Művelődési Intézet

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. (Budapest, 2002/2004) Hagyományok Háza

Virágvölgyi Márta – Vavrinecz András: Szatmári népzene (Budapest, 1992) Magyar Művelődési Intézet – Népzenei Füzetek, szerk.: Eredics Gábor

Pávai István: Az erdélyi és moldvai magyarság népi tánczenéje (Budapest, 1993) Teleki László Alapítvány

Domokos Pál Péter – Rajeczky Benjamin: Csángó népzene I–II–III. (Budapest, 1956/61/91) Zeneműkiadó

Balogh Sándor: Moldvai hangszeres dallamok (Budapest, 2001) Etnofon

Seres András – Szabó Csaba: Csángómagyar daloskönyv (Budapest, 1991) Héttorony Könyvkiadó

Hangzóanyag

Magyar Citerás Antológia I–II–III–IV. (CD) (Budapest, 2004–2009) Flaccus Kiadó

Citerahagyomány (MC) (Budapest, 2000) Óbudai Népzenei Iskola

Magyarországi citeramuzsika (LP, MC) (Budapest, 1977) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia II–V. (LP) (Budapest, 1986–1993) Hungaroton

Magyar Népzene 1–2. (LP), szerk.: Rajeczky B. (Budapest, 1969/1972) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (LP) szerk.: Sárosi B. (Budapest, 1980) Hungaroton

Tuka Zsigmond: Nagykunsági citeraszó (MC) (Budapest, 2003)

Fellegzik az idő – bihari népdalok (CD) (Budapest, 2008) Dialekton

Szatmári bandák (MC) szerk.: Vavrinecz András (Budapest, 1995) Hungaroton

Sárréti Népi Együttes: Válogatás 50 év dalaiból (CD) (Püspökladány, 2008)

Szeretőm a táncba – moldvai csángómagyar népzene (CD) (Budapest, 1997) Etnofon

Moldvai hangszeres dallamok – sültün, kobzon, hegedűn (CD) (Budapest, 2001) Etnofon

Serény magyaros (CD) (Budapest, 2002) Etnofon

Éneklő Egyház

Online adatbázisok,tananyagok:

http://db.zti.hu/ (Zenetörténeti http://db.zti.hu/mza_gyujt/index.asp és Folklór Adatbázis http://db.zti.hu/folklor.htm egyaránt)

https://hungaricana.hu/hu/adatbazisok/zti/

https://zti.hungaricana.hu/hu/

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_zgy_10_vajdajozsef/?pg=0&layout=s

http://csemadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-nepzenei-adatbazis/

http://mca.lfze.hu/

http://dda.vmmi.org/nepzenearch

http://folkloredb.hu/fdb/index.php

http://folkloradatbazis.hu/fdb/index.php

https://hagyomanyokhaza.hu/hu/mediatar

http://mek.niif.hu/00000/00045/html/dalok.htm

http://hunyadilaca.hu/citera/

adtplus.arcanum.hu

(https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJldGhub2dyYXBoaWEifQ)

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyarsag-nepzeneje/ch14s11.html

http://systems.zti.hu/br/hu/browse/60

http://terkep.jacsa.net/

http://ordogborda.hu/?old=nepzene

http://ordogborda.hu/?old=nepdalszoveg

http://horvathattila.com/index.php?option=com_weblinks&view=categories&Itemid=71

http://digitaliskottatar.hu/oktatasi-segedanyagok/zenei-programok-hasznos-oldalak/

http://real.mtak.hu/90003/1/Paksa-NemethMuravideki-magyar-nepzene_1-340_Nyomdai-1.pdf

https://egyhazzene.hu/wp-content/uploads/2019/11/027-040_Risko%CC%81-Kata-Muravide%CC%81k_2018-08-03.pdf

https://nepenekgyujtemeny.keesz.hu/

youtube-oktatóvideók:

Saját oktatóvideók:

https://www.youtube.com/watch?v=Aj711p4LKyA&list=UU1A_bQCefY7CKi2c9odyGUg

Más citeratanárok anyagai:

https://www.youtube.com/channel/UCawya4ocfjf4A8TiuC1Iv8A (Dialekton kiadó)

https://www.youtube.com/channel/UCqrpl1nHUQ1XZvCqRp3NCkQ/videos (Dragony Gábor)

https://www.youtube.com/user/folkbence/videos (Krajcsó Bence)

https://www.youtube.com/channel/UCcNSuYSu-vL2aI7PPPcLTHA/videos (Hajdu Ágota)